THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Sixteenth day of the Sixth Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday the 6th August, 1971.

The House met at Half-Past-Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair,

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

HANDING OVER OF PANCHAYAT SAMITHIS VECHICLES TO THE COLLECTORS

301—

* 1616 (2395-A.) Q :—Sri R. Mahananda (Darsi):— Will the Hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that vehicles of Panchayat Samithi and Zilla Parishad in the State were not handed over to the Collectors, in connection with the recent Parliament elections ;

(b) if so, the reasons therefor; and

(c) how the vehicles are used in the months of January and February 1971 ; whether they are used by the B. D. Os or Samithi Presidents in Nellore and Ongole Districts ?

The Minister Panchayat Raj (Sri T. Ramaswamy) :—

(a) Yes, sir.

(b) Instructions were issued from Government to the District Collectors not to requisition the vehicles of Panchayat Raj Institutions for election work during recent Parliament Elections.

(c) The vehicles were used by the concerned Officers to discharge their official duties in January and February, 1971 in Nellore and Ongole Districts.

Sri T. Ramaswamy :— I will have to add that there is a complaint by the hon. Member, Sri Mahananda dt 1-3-71 that the Chairman, Z. P, Ongole and Presidents of P. Ss misused their vehicles for election purposes. The report of the Collector is awaited.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— ప్రతిసారి ఎన్నికల సమయంలో ఒక నెలముందు కలెక్టర్సును స్వాధీనపరచుకోమని ఉత్తర్వులు యిస్తూవుంటారు. ఈసారి ఎందుకు యివ్వలేదో, దానికిగల కారణమేమిటో తెలియజేస్తారా ? ఖర్చుపెట్టడానికి వారికి జనవరి, ఫిబ్రవరిలలో వారివద్ద డబ్బుకూడా ఏమీలేదు. వారు ఎక్కడ ఖర్చు పెట్టింది, ఎట్లా ఖర్చు పెట్టింది పర్యవేక్షించడానికి అని అన్నప్పటికి ఆ అవకాశం కూడా లేదు. ఎఫిషెంట్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ అని అంటే ఏమిటో మంత్రిగారు చెబుతారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— పంచాయితీ సమితుల అధ్యక్షుల దగ్గరనుండి కంప్లె యింట్స్ వస్తున్నవి, అన్నిపర్పసెస్‌కు ఉపయోగిస్తున్నారని, అందువలన, ఎలక్షన్ వర్క్ చేయవద్దని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— (పర్చూరు) ఒంగోలుజిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్‌గారు వెహి కిల్స్ మిస్ యూజ్ చేశారని, ఎలక్షన్ టూర్‌లో వుపయోగించారని మహానందగారు చెప్పడం జరిగింది. జిల్లాపరిషత్తులో ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆ ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ కలెక్టరుగారికి ఎప్పుడు యిచ్చారు ? Minimum expenditure that was incurred during those two months—ఆ విషయమై కలెక్టరుగారు ఎందుకు తెలియబరచ లేదు ? ఎప్పుడు వ్రాశారు వారికి, ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ కొరకు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— మహానందగారు 1-3-71 న యిచ్చారు. వెంటనే మేము పంపించాము. ఇంకా కలెక్టరునుండి రిపోర్టు రాలేదు.

శ్రీ జి. శివయ్య :— (పుత్తూరు) ఎన్నికల సమయంలో అఫిషియల్ వర్క్ అని, ఎలిమెంటరీ స్కూల్సు, రోడ్సు ఇనస్పెక్షన్ పేరుతో మధ్యలో అవిచూస్తూ, ఎన్నికల ప్రచారం చేసుకోవచ్చునా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— చేయగూడదేమో. బాగుండదు. చేయవద్దని చెప్పాము.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— (నర్సాపూర్) జనవరి, ఫిబ్రవరులలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాకు సంబంధించి కంప్లెయింట్స్ మేము కూడా యిచ్చాము. ఆ కంప్లె యింట్స్ కలెక్టరుగారికి, గవర్నమెంటుకు కూడా పంపించాము. దానినిగురించి ఏమైనా చెబుతారా ? మేము స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పాము.

శ్రీ టి. రామస్వామి :— స్పెసిఫిక్‌గా నా దృష్టికి రాలేదు, మళ్ళీచెబితే నేను చూస్తాను.

DRINKING WATER WELLS FOR PERUMBHOTLAPALEM VILLAGE

302—

* 1618 (2395-C) Q:— Sri R. Mahananda :— Will the Hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there is any representation from Sri R. Mahananda, M. L. A. and from the Harijans and villagers of Perumbhotlapalem, Darsi Taluk, Ongole District to the Government and to

Collector, Ongole made during 1970 and February 1971 about drinking water wells and houses affected by the excavation of Right canal of Nagarjunasar Project at deep cut, Perumbhotlapalem Miles 120-124 ; and

(b) what are the alternative arrangements made for these people for providing drinking water and houses ?

(Sri T. Ramaswamy) :— (a) Yes Sir, by the Collector, Ongole.

(b) None so far.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— ఈ గ్రామం ఆ కాల్వఒడ్డునే వున్నది. ఫిబ్రవరి 28వ తారీకున, కలెక్టరుగారితోనేను కూడాపోవడం తటస్థించింది. అక్కడ యీ కాల్వ త్రవ్వుతున్నందువలన, బావుల్లో ఒక్కచుక్క కూడా నీళ్లులేవు యీనాటివరకూ. ఇరిగేషన్ మినిస్టర్ సిద్ధారెడ్డిగారు కూడా దర్శించారు. వారుకూడా ఏర్పాటుచేస్తామన్నారు. ఈనాటివరకూ అక్కడ ఏమీ చేయలేదు. ఆ గ్రామంవారిని అక్కడ నుండి యింకొక చోటుకుషిఫ్టచేస్తే అక్కడకూడా నీటి సౌకర్యం వారికి ఏర్పాటు చేయాలిగదా, లేకపోతే వారిగతేమవుతుంది. ఈ విషయమై మంత్రిగారు ఏమిటి చెబుతారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— చీఫ్ ఇంజనీరు చెప్పారు. సూపరింటెండెంట్ ఇంజనీరు రిపోర్టుచేశారు. ఈ గ్రామానికి బ్లాస్టింగ్ ఆపరేషన్స్ చాలా దగ్గరగా వున్నాయి. సగం విలేజ్ పక్కనేవున్నది. ప్రజలకు, పశువులకు చాలా ప్రమాదంగా వుంటుంది కాబట్టి, వారిని షిఫ్టచేయమని చెప్పారు. అదిఆలోచిస్తారు. షిఫ్టచేయడానికి రెండు లక్షలరూపాయిలు అవుతుంది. ఆల్టర్నేటివ్ ప్రపోజల్సకూడా గౌరవసభ్యులు మహానంద గారు సజెస్టచేశారు. అవికూడా ఎస్టిమేట్ వేస్తున్నారు, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు ఎస్టిమేట్స్ వేసి పంపించినతరువాత డెసిషన్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— (ఎఱ్రగొండిపాలెం) అది స్వయంగా నేనుకూడా చూడడం జరిగింది. ఆరుమాసాలక్రిందటనే కలెక్టరు దృష్టికి తీసుకువచ్చాము, బావుల్లోనీళ్ళులేవు, లేబర్కాలనీలో రైట్సైడ్న టెంపొరరీగా గొట్టంతో ఏర్పాటుచేశారు. అదేవిధంగా లెఫ్టసైడ్న కూడా ఎందుకు చేయకూడదు ? ఆ ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఈ బావులను డీపెన్ చేసినప్పటికి కూడా నీళ్ళు రావడంలేదు. బోర్చేస్తే కొద్దిగా వచ్చాయి నాలుగు మీటర్స్లోతుకుఅవికూడా సఫిషి యెంట్గా లేవని తెలిపారు. Tahsildar, Darsi has arranged supply of water by bullock-carts to Perambhotlupalem. Water tanks were also put to use. The Assistant Engineer, Markapur was asked to engage lorries for supplying water by tankers loaded on lorries.

STARTNG OF A TRAINING COLLEGE FOR PHYSICAL EDUCATION IN ANDHRA REGION

303—

* 1126 (1657) Q :— Sri G. Sivaiah :— Will the Hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to start one Training College for Physical Education in Andhra Region; and

(b) how many students received their Education in the Physical Training College at Hyderabad during the year 1969-1970 and 1970-71 (Region-wise) ?

The Minister for Education (Sri P. V. Narasimha Rao) :

(a) No, Sir.

(b) The College did not admit students during

1969-70 due to Telangana agitation :

1970-71.	Andhra.	Telangana.
Degree Course.	32 students.	45 students.
Undergraduate Diploma.	73 students.	125 students.

శ్రీ జి. శివయ్య:—ఇక్కడ ఆంధ్రరిజియన్ నుంచి వచ్చిన స్టూడెంట్స్‌కు ఎడ్మిషన్స్ దొరకడంలేదని చెబుతున్నారు. ఎందుకుగాను ప్రభుత్వం యింకొక కాలేజి పెట్టకూడదు? మొత్తం రాష్ట్రానికి ఒకటే కాలేజిఅయినప్పుడు, టుథర్డ్స్, వన్‌థర్డ్స్ ప్రకారం స్టూడెంట్స్‌ను ఎందుకు ఎడ్మిట్ చేయలేదు ?

Sri P.V. Narasimha Rao :—The ratio actually decided upon is 50 : 50 as per G.O. Ms. No. 842 Education dated 17-4-70 in respect of admission to Government College of Physical Education, Hyderabad.

శ్రీ జి. శివయ్య :— నేను చెప్పేది అది కాదు. Since it is the only training college for the entire State what made this Government not apply 1/3 and 2/3 ratio which is generally followed. The admissions are less than what the Government have decided.

Sri P V. Narasimha Rao :—Generally in institutions located in Telangana-even if they are state-wide institutions it is not on the 2/3 and 1/3 basis but the basis is slightly different. So it was decided sometime back that in respect of this college, the ratio should be 50 : 50. As for starting of another college that depends on the funds available. We will examine it.

Sri Venkatesham (Dharmapuram) :—It is the only college in the entire State. What is the total number of seatsand the total number of applications. Why only 70 students have been admitted ?

Sri P.V. Narasimha Rao :—The sanctioned intake to the Degree Course is 60. But during 1970-71, the Osmania University has granted 20 additional seats for inservice Physical Education Teachers and the sanctioned strength in the Diploma course is 200. That has already been exceeded

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల):—ఇందులో వున్న ప్రధానమైన విషయమేమంటే —ఒక జి.ఓ యిష్యూ చేశారు-2 : 1 రేషియో అని; అట్లా ఖర్చుపెట్టాలి అన్నారు, వసతులు కూడా వారికి ఉండాలి అన్నారు; సరే, దానిని ప్రక్కకు నెట్టివేశారు. కనీసం

యిష్యూ చేసిన జి.ఒ. కూడా అమలు జరపకపోవడానికిగల కారణమేమిటి? దానికి బాధ్యులు ఎవరు? వారిపై చర్య తీసుకున్నారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఎవరూ బాధ్యులుకారు. 50 పర్సెంట్, 50 పర్సెంట్ తీసుకోవడానికి సిద్ధంగానే వున్నారు. I do not know what the application position was. But 50:50% has been recommended, has been sanctioned in G. O. and it will be adhered to. There is no difficulty.

Sri Pragada Kotaiah :—But according to the figures furnished by you, it is not so.

Sri P. V. Narasimha Rao :—It is not so, it is not because anybody has violated.......

Sri Pragada Kotaiah :—It may be. (In a louder voice) Tell us what is the number of applications received from Andhra region and Telangana region?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Yes, yes. Don't be excited. We will tell you.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—ఈ విధంగా, 50 పర్సెంట్, 50 పర్సెంట్ అనేది 7-4-70 న యిష్యూ చేశాము అన్నారు. What is the method of recruitment before 7-4-1970, what is the G. O. that is there previous to 7-4-1970 ?

Sri P.V. Narasimha Rao :—Probably there was no set ratio is being adhered to. I do not have the number of actual applications I am prepared to get them and place before the House.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—50 పర్సెంట్, 50 పర్సెంట్ అని 7-4-71 నాడు జి.ఒ. యిష్యూ చేశారు. ఎంటైర్ ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఒకటే కాలేజి కాబట్టి, - '65, 66లో యీ ఎడ్మిషన్స్ ఎట్లా జరిగాయి? తరువాత యీ జి.ఒ.ను ఎందుకు మార్చవలసి వచ్చింది?

Sri P.V. Narasimha Rao :—Sir, the question pertains to the year 1969-70 and 1970-71. I got full information about these two years. About the previous years, if the Hon. Members want, I will get the information and give them.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు:—ఒకటే కాలేజి వున్నది. 50 సీట్స్, గ్రాడ్యుయేట్స్ అన్నారు. అప్లికేషన్స్ చూస్తే చాలా విపరీతంగా వున్నాయి, డిమాండు చాలా వుంది. అందువలన యీ సంవత్సరంనుంచి మరొక ఇరవై సీట్లు పెంచే ప్రతిపాదన ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇందులో ఫెసిలిటీస్ లేవు. యూనివర్సిటీవారు చూసి, ఇంతకంటే పెంచడానికి వీలులేదని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ మాలె వెంకటనారాయణ (ఏలూరు):—ఈ విద్యాలయాలలో ఫిజికల్ ట్రెయినింగ్ అయ్యేవారికి ఆహారం సరిపోవడంలేదని దరఖాస్తులు వచ్చాయా ? మా ఏలూరు దగ్గరవున్న ఫిజికల్ ట్రెయినింగ్ స్కూలునుంచి నాకు వచ్చింది. ఆ విషయమై మంత్రి గారి దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఈ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌లో తిండి తక్కువ అవుతున్నట్లు లేదు. అప్పుడప్పుడూ కొట్లాడుకుంటున్నారు కూడా.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అసలు యీ జి.ఒస్ ఎప్పటినుండి స్ట్రిక్టుగా అమలు జరుపుతున్నారనేది మంత్రిగారు చెప్పలేకపోతున్నారు. రెండవది - ఇప్పుడు ట్రెయిన్ అయినవారు చాలా మంది అన్‌ఎంప్లాయ్డ్‌గా వున్నారు. జూనియర్ కాలేజెస్‌లో ఒక్కరిని కూడా అప్పాయింట్ చేయలేదు. వారినట్లా ఖాళీగా వుంచడానికి గల కారణమేమిటి? వెంటనే వారందరినీ ఎబ్జార్బ్‌చేసి, అనెంప్లాయ్‌మెంట్ ప్రాబ్లెమ్‌ను సాల్వ్ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఒకవైపున సీట్లు ఎక్కువ కావాలి అంటారు. మరొకవైపు అనెంప్లాయ్‌మెంట్ అంటారు. అందువలన, యిదంతా ప్లాన్‌చేసి పెట్టవలసి వుంటుంది. 50 పర్సెంట్స్, 50 పర్సెంట్ అని చెప్పాము. జూనియర్ కాలేజెస్‌లో ఇంకా శాంక్షన్ కాలేదు. శాంక్షన్‌కు డబ్బు లేదు. For Junior Colleges we have not sanctioned Physical Instructors for want of funds.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు:—ఫిజికల్ ఇన్‌స్ట్రక్టర్స్-ఫర్ వాంట్ ఆఫ్ స్ట్రెంగ్త్ అని అన్నారు. దానికి డిమాండు ఎక్కువగా వున్నది. అప్లికేషన్స్ చాలా ఎక్కువగా వచ్చాయి. కొంచెం ఎక్కువగా ఖర్చుపెట్టి, అదనంగా సీట్సు యిచ్చి ఎందుకు ఏర్పాటు చేయకూడదు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అదే నేను చెబుతున్నాను. రేపు వారు పాస్ అయిన తరువాత, యస్. జి. టిటి అలాగా కాకూడదుగదా. వారికిగల ఉద్యోగావకాశాలనుబట్టి మనం ప్రొఫెషనల్ కోర్సెస్‌ను ప్లాన్ చేయవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):—వెంకటరెడ్డిగారు అడిగిన మేజర్ కొశ్చెన్‌కు జవాబు రాలేదు. 20 ఇన్‌సర్వీస్‌వారికి యిస్తాము అన్నారు. ఇన్‌సర్వీస్‌వారు-ఏ ఏ ఏరియావారికి యిస్తున్నారు? అందరికీ యిస్తారా?

Sri P.V. Narasimha Rao : – I have no information, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు చెప్పిన జవాబులో ఒకటి వుంది. ఉస్మానియా యూనివర్శిటీవారు ఇన్‌సర్వీస్‌వారిని తీసుకోమన్నారు అని....

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అది కాదు, ది శాంక్షన్డ్ ఇన్ టేక్....60 ఉస్మానియా యూనివర్శిటీకి ఎఫిలియేట్ అయివున్నది కాబట్టి, వారు ఇంకొక 20 సీట్సు పెంచడానికి అంగీకరించారు. కాని, ఇది ఒక్క ఏరియావారే అని యిక్కడ ఏమీలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇన్‌సర్వీస్‌వారిని తీసుకోమని ఉస్మానియా యూనివర్శిటీవారు అన్నారు....

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఉస్మానియా యూనివర్శిటీవారినే అని వారు అనలేదు.

CONSTRUCTION OF BUILDINGS FOR POSTGRATUATE CENTRE IN GUNTUR DISTRICT

304—

*158 (1854) 'Q.—Sri S Vemayya (Put by Sri Poola Subbaiah) (Yerragondapalem):—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government constructed buildings for post-graduate centre in the limits of Namburu village in Guntur District in pursuance of G.O.Rt. No. 2503/C2/67-1. Dated 4-8-57 ; and

(b) if not, the reasons for the delay ?

Sri P.V. Narasimha Rao.

(a) The question of construction of buildings for the Post-Graduate Centres is a matter for the University, No. permanent buildings has been constructed.

(b) The University has estimated the cost of construction of permanent buildings at Rs. 1.17 crores. The University has informed that it will take up the construction of permanent buildings in the newly acquired site for Post-Graduate Centre at Guntur after receipt of grants either from State Government or from the University Grants Commission. The University Grants Commission has informed that the question of providing financial assistance to the three Post-Graduate Centres for the construction of permanent buildings can be taken up after 1973-74.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—యు.జి.సి వారు 73-74 లో అన్నారు. స్టేట్ గవర్న మెంటు దీనికేదయినా గ్రాంట్ యిచ్చే ఆలోచన వుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : – వారికి ఇదివరకే టెంపొరరీ స్ట్రక్చర్స్‌కొరకు యివ్వడం జరిగింది. వీరికివలెనే వారికి కూడా యివ్వడం జరిగింది. అయితే, గుంటూరులో జరిగినదేమంటే-అక్కడ భూమిని కొనడానికే చాలా డబ్బు ఖర్చు అయింది. ఇప్పుడు డబ్బు యు.జి.సి వారివద్ద లేదు, స్టేట్ గవర్న మెంటువద్ద కూడా లేదు:

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అయితే, ఆ స్థలాన్ని-ఆ చెక్కను చూసి సంతోషించమంటారా? లేకపోతే, పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్ ఒకటి వున్నదని అనుకుని సంతోషించమంటారా? వరంగల్లులో కొంత ఫెసిలిటి జరిగింది, చాలా సంతోషం. అక్కడేమో, వారికి ఆ బిల్డింగు చాలాడంలేదని వారు వత్తిడిచేస్తున్నారు. సెంటరే పోయే స్థితి వస్తున్నది. దీనికి ఏమి చేయదలచుకున్నారు?

శ్రీ పి. పి. నరసింహారావు :—అదేమిలేదు. వారు భూమికొన్నారు, పదకొండు లక్షలు అయినట్లుగా వున్నది. At a cost of Rs. 11 Lakhs for locating the centre. ఇతరచోట్ల నాలుగులక్షలలోపలనే దొరికింది. అందువలన, బిల్డింగ్సుకొరకు కొంత డబ్బు మిగిలింది. ఇక్కడ మిగలలేదు. అందువల్ల, వున్నదానిని చూసి, తక్కినది వచ్చేవరకూ సంతోషపడవలసే వుంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అటువంటప్పుడు అక్కడ సెంటర్ ఎందుకు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అక్కడ సెంటర్ రన్ అవుతున్నది. రన్ కావడం లేదనికాదు, టెంపరరీ స్ట్రక్చర్స్ వున్నాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—పాలిటెక్నిక్ సెంటర్‌లో వున్నది. మాకు ఇన్‌టేక్ ఎక్కువ అవుతున్నది, చోటు చాలడంలేదు, మా ఎఫిసియెన్సీ పోతున్నది; బిల్డింగ్సు చాలడంలేదని వారు అంటున్నారు. ఇంక, ఎటుపోవాలో తెలియడంలేదు.

Sri P.V. Narasimha Rao :—The Vice-Chancellor has further informed that the Polytechnic building in which the Centre is now located is found not sufficient to accomodate for the centre and that a temporary structure at a cost of Rs. 2 lakhs has been constructed in the premises to ease the situation to some extent.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—వారు మా స్థలంలో ఎంక్రోచ్ చేశారు; మాకు చాలడంలేదు అంటున్నారు....

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అది వేరే విషయం. అసలు పెట్టలేదు అన్నదానికి నేను చెప్పాను. పాలిటెక్నిక్‌వారు వెళ్ళిపొండి అంటున్నారు. ఆ విషయం ఆలోచించవలసి వుంటుంది.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు (మంగళగిరి):—నంబూరువద్ద సేకరించిన స్థలం చాలా అనువైన స్థలం. ఇక్కడ పోస్టుగ్రాడ్యుయేట్ సెంటర్ నిమిత్తం భవన నిర్మాణం జరుగుతుందా? లేక అక్కడనుండి షిఫ్ట్‌చేసే ఆలోచన జరుగుతున్నదా; అది కాపిటల్‌గా కూడా పనికివచ్చే స్థలమని వాంఛూగారి రిపోర్టులో వున్నది. చాలా ముఖ్యమైన ప్రదేశం. అక్కడనే భవన నిర్మాణం జరుగుతుందని మంత్రిగారు రూఢిగా చెప్పగలరా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—నేను ఒకటి మాత్రం చెప్పగలను....ఇప్పుడు 11 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి వారు స్థలం తీసుకున్నారు. తరువాత ఏమిటి చేస్తారో నాకు తెలియదు.

PENSIONS TO THE RETIRED TEACHERS

305—

*1117 (1597) Q.—Sri Poola Subbaiah :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government of Andhra Pradesh are aware that sanction of pensions to retired teachers is delayed for years; and

(b) if so, what is the special agency created for disposal of such cases?

Sri P.V. Narasimha Rao.

(a) Yes Sir. The following are the common causes for the delay in the disposal of pension cases of Government and non-Government teachers.

(i) Certain cases are pending due to the non-finalisation of disciplinary proceedings and also financial irregularities committee by the pensioners.

(ii) Certain cases are pending for want of orders of regularisation and confirmation of their services.

(iii) Certain cases are pending for want of certain documents to be furnished by the pensioners.

(iv) Certain cases are pending for want of L.P.C. and no demand certificate.

(v) Pending for want of pension payment orders from the Accountant General, Andhra Pradesh, Hyderabad.

(vi) Certain cases are pending for want of rectifications of defects from the subordinate officers viz Block Development officers, Headmasters and Correspondents.

(vii) Certain cases are pending for want of condonation of breakages etc., if any, from the Director of Public Instruction certificates of various correspondents of the managements for the part of the services rendered by the incumbent.

(b) Necessary instructions have been issued by the Director of Public Instruction, to the District Educational Officers to take prompt action in the disposal of pension cases.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ఇదివరకు చెప్పింది ఏమిటంటే రిటైరయే సమయానికి పెన్షను కాగితాలు కూడా యిస్తామని ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసినారు. రిటైరవడానికి 6 నెలల పూర్వం వర్క్ అవుట్ చేసి రిటైరయే రోజుకు పెన్షను కాగితాలు పూర్తి అయేటట్లు చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అదీ మనవి చేశాను. ఆ కారణాలలో రెండు మూడు కారణాలు పెన్షనర్సుకు సంబంధించి వారు కూడా ఆలస్యంచేయడంవల్ల ఆలస్యం అవుతున్నది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—పెన్షను కాగితాలను సిద్ధముచేయడంలో ఆలస్యం జరుగుతున్నది. కనీసం పెన్షనర్సు చచ్చిపోయే లోపల వారికి పెన్షను యిచ్చేటట్లు ఉత్తరవులు పంపిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు చచ్చే ప్రోగ్రాము ఎట్లా ఉందో నాకు తెలియదు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—అదయినా అమలు పరుస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—అది ముందుగా తెలిస్తే వీలవుతుందంటారు మంత్రిగారు.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (సత్యవేడు) :—రిటైరయిన తేదీ ముందుగా తెలుస్తుంది కదా. ఉన్న రికార్డ్సు ప్రకారం కొంత ఫిక్సుఅయి ఉంటుంది కదా. ఆ అమౌంటు యిస్తే తరువాత రికార్డ్సు చూడడానికి అవకాశం ఉంటుంది కదా ఆ విధముగా చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అన్ని అవకాశాలను చూసినము. గత రెండు సంవత్సరాలనుంచి వేల కేసులు ఉన్నాయని గౌరవసభ్యులు చెప్పినారు. వేల కేసులు ఉన్నమాట వాస్తవమే. వాటి గురించి ప్రత్యేకమైన ఉత్తరవులు యిచ్చి కొన్నినెలల లోపల కు

తీసుకు వచ్చినాము. కొన్ని జిల్లాలో అసలు లేకుండా చేసినాము, అన్నింటిని పరిశీలిస్తున్నాం.

JOB-ORIENTED SYSTEM OF EDUCATION

306—

*1116 (1506) Q.—Sri Poola Subbaiah :—Will the Hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government of Andhra Pradesh have evolved a job-oriented system of education; and

(b) if so, what is the pattern?

Sri P.V. Narasimha Rao.

(a) and (b) The Government are contemplating to start Sandwich pattern of Training in certain subjects in Polytechnics. The pattern of Sandwich courses is that the practical and theoritical instruction goes side by side in collaboration with the Industries.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—వేలకువేలు టెక్నికల్ పర్సన్స్ నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. చదువుకొన్న టెక్నికలు పీపులుకు ఉద్యోగాలు రావాలంటే రావటంలేదు. మన విద్యా విధానం చదువుకొని బయటకు వచ్చిన వెంటనే ఉపాధి కల్పించే విధముగా ఉండాలంటే ఆవిధముగా లేదు. ఆవిధముగా ఎడ్యుకేషనులో మార్పు చేస్తున్నారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అదే మనవి చేశాను. దానికి శాండ్‌విచ్ కోర్సు పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ. పి. సుబ్బయ్య :—అది చాలదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—చాలదని తెలుసు. It depends on industries in the country and not on education. That is one thing that has to be realized.

శ్రీ. బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం):—మన విద్యావిధానం జాబ్ ఓరియంటెడా లేక నాలెడ్జ్ ఓరియంటెడా? ఏ ఓరియంటెడు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇప్పుడు అనుకొన్నది ప్రాక్టికల్ ఓరియంటెడ్. ఇదివరకు నాలెడ్జ్ ఓరియంటెడ్.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—ఇండస్ట్రియల్ ట్రెయినింగ్ పోయిన తరువాత సర్టన్ సబ్‌జెక్ట్సు ప్రిస్క్రయిబ్డ్ ట్రెయినింగ్ పీరియడ్ ఉంది. ట్రెయినింగ్ యిచ్చి ఎగ్జామినేషను పాసయినతరువాత ఎంప్లాయిమెంటుకు వెళ్ళిచేసేటప్పుడు టూ యియర్సు ఎక్స్‌పీరియన్స్ అంటున్నారు. అదిలేకుండా హీ ఈజ్ ఎలిజిబుల్ ఫర్ అపాయింట్‌మెంట్ అని టెక్నికల్ యినిస్టిట్యూషన్స్ సర్టిఫికేటుయివ్వకూడదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎక్కడా సర్టిఫికేట్సులో 2 సంవత్సరాల ఎక్స్‌పీరియన్స్ తరువాత ఉద్యోగం యివ్వమని చెప్పము. ఇన్ని మార్కులు వచ్చాయి, ఈ

డివిజనులో పాసయినాడు అని ఉంటుంది. ఎంప్లాయరు దగ్గర వస్తుంది ఈ చిక్కు. రెండు సంవత్సరాలు అనుభవం కావాలంటున్నారు. He is required to possess two years' practical experience for employment.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—వారికి యినస్ట్రక్షన్సు యిస్తారా?

Sri P. V. Narasimha Rao :—I cannot say anything about the employer. So far as my department is concerned, experience is insisted only in suitable cases, not in all cases.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ప్రాక్టికల్ సైడు అనుభవం రావడానికి డిపార్టుమెంటుకు అటాచ్ చేస్తారా? ఇండస్ట్రీస్ లేవనే ప్రశ్నలేకుండా మనదగ్గర ఉన్న శాఖలకు చేర్చి థియరీని సబ్‌స్టాన్షియల్‌గా రెడ్యూసు చేసి ప్రాక్టికల్ సైడుకి డిపార్టుమెంట్సుకి అటాచ్ చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ప్రాక్టికల్ సైడు చెప్పడం కోసం వర్కుషాప్స్ ఉన్నవి. బహుశః వారు అడగ అదలచుకున్నది ఎక్కువ థియరీ లేకుండా ప్రాక్టికల్ సైడు ఎక్కువ చేయాలి సిలబసులో అని అనుకుంటాను. That is not so much a question of teaching. The curricular side also is being considered.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—డిపార్టుమెంటల్ వర్కుస్ అండర్‌టేక్ చేస్తే ప్రాక్టికల్ నాలెడ్జ్ తెలుస్తుంది. ఇతరదేశాలలో ఈ పద్ధతి ఉంది. దానిని ఇక్కడ ప్రవేశపెడతారా?

Sri P. V. Narasimha Rao :—That is being considered.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ప్రాక్టికల్ ఉంటేనే కాని సర్టిఫికేటు పూర్తి కాదు. అందుచేత రెండు సంవత్సరాల ప్రాక్టికల్ కోర్సు ఏదయినా పరిశ్రమలో యిచ్చేవిధముగా శాండ్‌విచ్ కోర్సును మారుస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—I am not very clear about what he is asking. ఇండస్ట్రీలో పనిచేసే అవకాశం యిస్తేపని చేస్తారు. ఇండస్ట్రీస్ మనతో సహకరిస్తే ఆ పని అవుతుంది. అందుకనే శాంట్‌విచ్ కోర్సు పెట్టబడింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇంకొక చిక్కు ఉంది. మీ సర్టిఫికేటుతో మీ పనిపూర్తి అయిపోయింది కాని ఎంప్లాయిమెంట్ దొరకడానికి రెండు సంవత్సరాల అనుభవం కావాలంటున్నారు. దాని విషయం సర్టిఫికేటులో ఉండదు. ఏమంటారు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఎక్కడయితే పని చేశాడో అక్కడనుంచి సర్టిఫికేటు తీసుకువెళ్ళాలి. We do not have industries being run by the Government. In co-operation with the industries, we are giving them sandwitch course. We will give them hereafter. We are staring from 1971-72.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు : — (సిరిసిల్ల) నాలెడ్జ్ ఓరియంటెడ్ నుంచి జాబ్ ఓరియంటెడ్ క్రింద మార్చి ట్రెయినింగ్ యిచ్చినప్పటికి పారిశ్రామికీకరణ చేసినప్పుడే కాని వీలు కాదు. అందుచేత ప్రాక్టికల్ అవసరాల దృష్ట్యా ఈ పీరియడులో మాడరన్ మెకనైజ్డ్ అగ్రికల్చర్ గురించి కూడా ట్రెయినింగ్ యిచ్చి దానిలో కూడా అవసరమైన క్వాలిఫైడ్ సర్వీసు యిచ్చి వ్యవసాయాన్ని మాడరనైజ్ చేయడానికి ప్రయత్నించేస్తారా?

Sri P. V. Narasimha Rao :— We are already having a proposal to start Agricultural Polytechnics. Unfortunately, due to lack of co-ordination we have not been able to finalize them. But the proposal is there.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు :— (కంకిపాడు) అధ్యక్షా, ఎంప్లాయరు రెండు సంవత్సరాలు ఎక్స్‌పీరియన్స్ అడుగుతున్నాడు. పాసయినవారు ఎక్స్‌పీరియన్స్ పొందడానికి యిండస్ట్రీస్‌లో ప్రొవిజన్ కల్పించడం లేదు. ఆ రెండు సంవత్సరాల పీరియడులోనైనా ఏదయినా ఉపాధి కల్పించి ఎక్స్‌పీరియన్స్ అయిన తరువాత జాబ్ రావడానికి వీలుంటుంది. ఆ విధముగా ఉపాధికల్పిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఉపాధి ఎక్కడ కల్పించాలి ?

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు :— గవర్నమెంటు కన్‌సరన్స్‌లో.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇండస్ట్రియల్ కాంప్లెక్స్ ఉన్నచోట ఈ పిల్లలను అక్కడికి పంపించి 6 నెలలు యిండస్ట్రీస్‌లో ఉంటూ చదివి తరువాత శాండ్‌విచ్ కోర్సు యిప్పించడం మా ఉద్దేశ్యం.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— ఉపాధి కల్పనకు విద్యావిధానం మార్చుతున్నాం అన్నారు. మార్చిన విద్యావిధానం ఏమిటి ? ఏ సబ్‌జెక్ట్సు ఉంటాయి. ఉపాధి కల్పనకు స్కీము తయారుచేశాము అన్నారు. ఏ పద్ధతుల పైన ఏ అంశముల పైన తయారు చేశారు ? ఎప్పుడు అమలు జరుపుతారు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఉపాధి పెరిగేటట్లు మారుస్తున్నామని చెప్పలేదు. He is putting words which I never uttered. కేవలము సేండ్‌విచ్ సంగతి మాట్లాడాను. ఈ సేండ్‌విచ్ కోర్సువల్ల పీపులైతే ఆయా ఇండస్ట్రీస్‌లో ఆబ్జార్బ్ చేయడానికి అవకాశము కలుగుతుంది. అక్కడ ఇదివరకు పనిచేసి వుంటారు. To a limited extent we are solving the problem.

TERMINATION OF THE SERVICES OF LECTURERS IN SRI VENKATESWARA UNIVERSITY

307—

* 1469 (1664 Q.) Q:— Sri A. Madhava Rao :— (Nellore) Will the Hon.Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that the Services of Lecturers in Sri Venkateswara University are terminated by giving 6 months notice although they have put in 20 years of service ;

(b) whether it is a fact that the Sri Venkateswara University authorities have terminated the services of a Lecturer in Physics with effect from 29-4-1970 ;

(c) if so, what are the reasons for terminating his services and

(d) whether the Government propose to amend the Act suitably in such a way as not to terminate the services of those who have put in long service?

Sri P. V. Narasimha Rao:—

(a) No' Sir. The Sri Venkateswara University was established only in 1954 and so the question of terminating the services of teachers with 20 years standing by the University does not arise.

(b) Yes, Sir. The services of a Lecturer in Physics were terminated by the University with effect from 60-4-1970.

(c) The Syndicate of the Sri Venkateswara University passed a resolution on 24-4-70 to the following effect:

"Resolved that the services of Dr. P. Babu Rao, Lecturer in Physics, S. V. University College Tirupathi, be terminated with immediate effect on payment of an amount equal to six times of his salary drawn at present".

In accordance with the above Syndicate resolution the services of Dr. P. Babu Rao, Lecturer in Physics were terminated with effect from 30-4-1970.

(d) There are no such proposals.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అంత ప్రమాదముగా వెళ్ళగొట్టవలసిన అవసరము ఏమి వచ్చినది?

Sri P.V. Narasimha Rao:—The Registrar, Sri Venkateswara University stated that the University is an autonomous body governed by the laws of the University and that the termination of the services of the lecturer by the University is in accordance with that law, as per the contract of service entered into when the lecturer joined the service of the University.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇంతకన్న అన్యాయము ఏమి వుంటుంది కారణము చెప్పాలి కదా. ఆటోనమస్ బాడీ అవవచ్చును. జైలులో వున్నారు కదా అని ఉరితీసే హక్కు ఉంటుందా? దానికి నేరము ఋజువు కావాలి కదా.

Sri P.V. Narasimha Rao:—We have asked for the reasons and they have given. We will again write to them. Meanwhile the gentleman has gone to High Court in a writ petition and it has been dismissed.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఆటోనమస్ బాడీ కాబట్టి హైకోర్టువారు కూడ అదే అన్నారు. హైకోర్టుకు పోయినా న్యాయము జరగలేదన్నమాట.

Sri G. Sivaiah:—Sir, a peculiar position has cropped up here. The Registrar of Sri Venkateswara University is questioning the authority of the Assembly by not sending a clear answer. How are you going to deal with this? He has not even sent even the information which the Minister wanted to answer a question in the Assembly. What action do you take against such persons?

Mr. Speaker:— The Legislature itself has given certain powers to its autonomous bodies; they are exercising only those powers which they have been given by the Legislature.

Sri G. Sivaiah:—They should have at least given reasons.

Mr. Speaker:—They are not prepared to give the reasons. What is it you are going to do?

Sri P.V. Narasimha Rao:—This is an administrative matter in which a resolution has been passed by the administrative department and there is an end of the matter.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—కారణము చెప్పకుండా తీసివేసే అధికారము ఎక్కడ ఉంది?

మిస్టర్ స్పీకర్:—కారణము లేకుండా తీసివేస్తే High Court can certainly interfere and set aside the order. Natural justice requires that before a man is punished, he must be given an opportunity of being heard. All that must have been done. What procedure they followed, we do not know. The aggrieved person went to High Court and the High Court, according to the Minister, has dismissed his petition. They must have their own reasons.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—రూల్ ఆఫ్‌లాను వయొలేట్‌చేసే పరిస్థితులు కల్పించడమువల్లనే నక్సలైట్ మూవ్‌మెంటుకు దారితీస్తున్నది.

Mr. Speaker:—They are only following the Rule of Law which you have laid down.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—హైకోర్టుకు వెళ్ళారు అన్నారు. ఏ కారణముతో వెళ్ళారు. ఏ కారణాల క్రింద హైకోర్టు కొట్టివేసినది? జడ్జిమెంటు కాపీని తెప్పిస్తారా?

Mr. Speaker—If the High Court has dismissed it, the aggrieved person has got another right of appeal to the Supreme Court.

Sri P.V. Narasimha Rao:—A copy of the judgment of the High Court has not been communicated. That is between the employee and the employer.

LOCATION OF A FISH MEAL PLANT AT VIZAG

308—

*1078 (1342) Q.—Sri Buragadda Niranjanrao:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a Fish Meal Plant is going to be located at Vishakhapatnam;

(b) if so, whether the same is going to be started under public sector; and

(c) what will be the cost of the project and when it is going to be started?

The Minister for Agriculture (Sri Kakani Venkata Ratnam) :–

(a): No, Sir.

(b) and (c): Do not arise.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు:—మంత్రిగారు ఎక్కడో చెప్పినట్లుగా విన్నాము. అది ఎంతవరకు నిజము?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం:—నేను ఏమీ చెప్పలేదు.

SUPPLY OF RADIO SETS TO THE VILLAGES WHERE FISHERMEN ARE RESIDING IN SEA COAST

309—

*1255 Q.—Sri P. Sanyasi Rao (Visakhapatnam):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government to supply one radio set to every village on the sea coast to indicate the possibility of the occurrence of cyclone to the fishermen residing near the sea coast; and

(b) the number of radio sets supplied so far to the villages where fishermen are residing?

Sri Venkata Rathnam:—

(a): No, Sir.

(b): Does not arise.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ప్రతి సం.రము కొన్ని వందలమంది జాలర్లు తుఫానుకు గురిఅయి చనిపోతున్నారు. తప్పనిసరిగా అవకాశము కలుగచేసుకొని వారికి రేడియో సెట్స్ సప్లయి చేస్తారా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం:—ప్రస్తుత ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి ఇదేమో చేయడానికి సాధ్యము కాదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—జాలర్లు ఎంతమంది ఉన్నారు. రేడియో సెట్‌కి ఎంత అవుతుంది? వెనుకపడిన వర్గాలవారికి సహాయము చేస్తున్నాము అంటున్నారు కదా. ఆ దృష్ట్యా అయినా సప్లయి చేయవచ్చును కదా. ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం:—సముద్రపుటొడ్డున 3,600 గ్రామాలు ఉన్నవి. వాటన్నింటికి రేడియో సెట్స్ సప్లయిచేయాలంటే సాధ్యము కాదు. అక్కడ కరెంటు ఉండదు. బేటరీసెట్స్ అంటే తీసుకువచ్చేవారు, తీసుకువెళ్ళేవారు ఎవరు ? పేదప్రజలకోసము సుబ్బయ్యగారు చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. మేము వారికొరకు ఎక్కువగానే చేస్తున్నాము.

DROWNING OF 'NO. 10 SORABOAT' AT VISAKHAPATNAM HARBOUR

310—

*991 (2123) Q.—Sri R. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that due to local factions a mechanised boat named "No. 10 Soraboat" has been drowned and three persons were murdered thereby at Visakhapatnam Harbour during 1969.

(b) if so, the action taken thereon ;

(c) whether the Government have paid any compensation to the families of the deceased ;

(d) if so, when and the amount of compensation paid ;

(e) what is the loss sustained by the Government due to the drowning of the said boat ;

(f) the steps taken by the Government to pull out the said boat;

(g) what is the amount paid by the Insurance Company to the Government for the boat ?

Sri Kakani Venkatarathnam:

(a): Yes, Sir.

(b): The Police investigated into the matter and filed a case in the District Sessions Court, Visakhapatnam. Several fishermen were taken into custody and finally some of the accused were convicted by the Court, being charged with the murder of three members of the crew of the boat.

(c): No representation has been received either by the families of the deceased or by their legal heirs for payment of compensation.

(d): Does not arise.

(e): An amount of Rs. 65,216-50 P. is the loss sustained by the Government. The matter of reimbursement of the total loss is under correspondence with the Life Insurance Corporation and it has agreed to pay it.

(f): Since the boat sank in the deep sea the boat could not be salvaged.

(g): The Director of Fisheries has discussed the matter with the officers ot the Life Insurance Corporation of India for early settlement of the claim and the Corporation has agreed to settle it.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా. ఎ. 23-9-69 తేదినవిశాఖపట్టణము లోతు జలాలలో మెకనైజ్డ్ బోటు వారి చేపల సంపాదనకు ఈర్ష్యచెంది స్థానిక బోటువారిపెద్ద గుంపు 10 వ నంబరు సా|్రాబోటుపైదాడిచేసి ముగ్గురిని హత్య చేశారు. నాలుగవ వారు తప్పించు కొన్నారు. ఆబోటు పైన ఎవ్వరులేరు.

బి. తప్పించుకొన్న వ్యక్తి టి. నారాయణ యిచ్చిన ఫిర్యాదుపై పోలీసు దర్యాప్తు చేసి విశాఖపట్టణము కోర్టులో కేసు దాఖలు చేశారు. సెషన్సు కోర్టులో నేరస్థులకు శిక్షలు విధించారు.

సి. లేదు. డి. ఉద్భవించదు. ఇ. ప్రభుత్వానికి నష్టము కలుగలేదు. ఆ పడవ మొత్తము ఖరీదు 84,669 రూ.లు. ఇన్సూర్ చేయబడినది. ఆ డబ్బు ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ వారినుంచి రావలసి వుంది.

యఫ్. పడవ సముద్ర గర్భములో మునిగిపోయినందుకు పైకిలాగుటకు ఏ విధమైన అవకాశములేదు. మొత్తము పడవ ఖరీదు ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ నుంచి రాబట్టుటకు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుగుచున్నవి. కంపెనీవారు పూర్తి పైకమును చెల్లించుటకు అంగీకరించారు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :—దాడి చేశారని చెప్పారు. ఒక గ్రూపు మరొక గ్రూపు మీదకు దాడి చేయడానికి దారి తీసిన పరిస్థితులు చెపుతారా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :—కాకినాడ, మచిలీపట్టణము నుంచి మెకనైజ్డ్ బోట్సు వారు వెళ్లి అక్కడ చేపలు పట్టుకొంటూ వుంటే.... మెకనైజ్డ్ బోటు పెద్దది కనుక, సముద్రములోకి వెళ్లిచేపలు పడుతుంది కనుక వారికి ఎక్కువ చేపలు దొరుకుతాయి. స్థానికముగా వుండేబోట్సు వారు ఈర్ష్యచెందిచంపివేయాలని ఆలోచన చేసి చంపి వేశారు.

శ్రీ జి. శివయ్య:—ప్రభుత్వానికి నష్టము కలుగలేదన్నారు. బోటు మునిగి పోయినది. ప్రభుత్వబోటు అయినా, ప్రజల బోటుఅయినా అసలు దానిని ముంచిన వారు ఎవరు అనేది కనుక్కొన్నారా? కనుక్కొంటే వారిపైన ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం:—దానిని ఎవరూ ముంచలేదు. ముగ్గురిని చంపివేశారు. నాలుగవ వారు తప్పించుకొని పోయారు. వీరి దారిన వీరు పోయారు. ఆబోటు సముద్రములో తిరుగుతూవుంది. 23-9-69 నాడు ఈ వ్యవహారము జరిగింది. 1-10-69 న మహారాజు అనే ఓడ ఆ సముద్రములో చూసి దానిని పట్టుకొని మద్రాసు వైపు తీసుకుపోతున్నారు. అదుపు తప్పి ఆ పడవ 2-10-69 న మునిగిపోయింది.

శ్రీ సోమేశ్వరరావు :— మెకనైజ్డ్ బోట్స్ చెడిపోయినప్పుడు బాగు చేయడానికి మెకానిక్స్ కావాలి కనుక వారిని ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— ఈ ప్రశ్నకు దానికి సంబంధం లేదు, అయినా దానికి ప్రత్యేకంగా కాకినాడలో ఒక కర్మాగారం వుంది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— మెక నైజ్డ్ బోట్స్ వ్యాపార సరళిలో ప్రవేశపెట్టటం వల్ల సాధారణమైన బోట్స్‌లో వెళ్ళి చేపలు పట్టేవారి వృత్తి పోయే పరిస్థితి వున్నది. కనుక వారి విషయం ఏమి ఆలోచించారు ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :- మెకనైజ్డ్ బోట్స్ వున్నవారు సముద్రంలో 25, 30 మైళ్ళ దూరం వరకు వెడతారు. సామాన్యమైనబోటులో చేపలు పట్టేవారు 15, 20 మైళ్ళ వరకు వెడతారు. వారి వృత్తిపోదు. కాని బైట నుండి వచ్చారనే కక్షతో హత్య చేశారు కాని సహజంగా తగాదాలు హెచ్చుగా వుండవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు (గోపాలపురం) :— ఒక్కొక్క మెకనైజ్డ్ బోటు ఖరీదు ఎంత వుంటుంది? దానికి కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చే సబ్సిడి ఎంత ? ఫిషింగ్ కమ్యూనిటీ దగ్గర ఈ బోట్స్ వున్నాయా ? లేక ఇతర కులాల వారి చేతుల్లో వున్నాయా!

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— మైకనైజ్డ్ బోట్స్‌కు కొంత పర్సంట్ సబ్సిడీ ఇస్తారు. ఫిషర్‌మెన్‌కూ ఇస్తారు. లేదూ, చదువుకొన్న బయటవారికి కూడా ఇస్తారు, కొంత పర్సంట్ సబ్సిడి ఇచ్చి మిగిలింది వాయిదాలమీద చెల్లించేట్లు బోట్స్ యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఈ బోట్స్ రెండు మూడు రకాలువున్నాయి. ఒక రకం 80 వేలు, ఇంకోరకం లక్ష 25 వేలు ఇలా ధర వుంటుంది, మధ్య దళారీలు లేకుండా గవర్నమెంటుకు అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్నవారికి, స్వయంగా నడుపుకొనేవారికి అప్పగిస్తారు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరావు :—విశాఖపట్టణంలో మాదిరిగానే సముద్రతీరం అన్ని ప్రాంతాల్లోనూ సంఘర్షణలు జరుగుతున్నాయి. మెకనైజ్డ్ బోట్స్ పెద్దవారికి ఇవ్వడంవల్ల, వారు బిజినెస్ చేస్తూవుండడంవల్ల స్థానికముగా వుండే జాలర్లకు నష్టం కల్గించి తిరుగుబాటు చేస్తున్నారు. నర్సాపురంలో సంఘర్షణ జరగటం, కోర్టువరకు వెళ్లడం, కలెక్టరు ఇంటర్ ఫియర్ కావడం జరిగింది. కనుక వీటిని పెద్దవారికి ఇవ్వకుండా, స్థానికంగా వుండే జాలర్లకు నష్టం జరుగకుండా చూస్తారా?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం:-తిరుగుబాటు చేయాలని ఎవరైన చెబితే తప్ప లేకపోతే వారుచేయరు. ఈకేసులో తిరుగుబాటు చేయాలని ప్రోత్సహించిన వారు వున్నారు. దీనిపై జీవించేవారికి అవకాశం ఇస్తున్నారు. వారికీ పడవలుఇస్తున్నారు.

APPOINTMENT OF HARIJANS ON THE BOARD OF TRUSTEES FOR MAJOR TEMPLES

311—

*713 Q.—**Sri T.G.L. Thimmaiah (Adoni)**:-Will the Hon. Minister for Endowments be pleased to state:

whether the Government will consider the question of appointing Harijans on the Board of Trustees in all the major temples in the State compulsorily?

The Minister for Handlooms and Co-operative Sugar Factories deputised the Minister for Religious Endowments and answered the question (Sri A. Bhagawantha Rao) :—

The question of appointing Harijans on the Board of Trustees in all the major temples in the State compulsorily cannot be considered in view of the limitations laid down under Section 15 (4) of the Act. Wherever suitable persons are available from Harijans Community they can be appointed as trustees of temples.

శ్రీ జి. శివయ్య:—వీరినేకాకుండా బ్యాక్‌వర్డ్‌నెస్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొని ట్రస్టీలుగా తీసుకుంటారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—యోగ్యత వుంటే తీసుకొంటారు.

శ్రీ కె. మునుస్వామి:—యోగ్యత అంటే దానికి కావలసిన అర్హతలు ఏమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్:—మంత్రపఠనం వగైరా వగైరా....

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—హరిజనులతోపాటు టెంపుల్ సర్వీసులో వాద్యం వాయించేవారు కూడా వున్నారు. అటువంటివారికి కూడా బోర్డులో స్థానం కల్పించే ఆలోచన ఉన్నదా?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—అది ఆలోచనలో వున్నట్లు ఆధారం లేదు.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్‌బాపూజి (భువనగిరి):—ఇంతవరకు హరిజనులను ఎక్కడెక్కడ ఎప్పాయింట్ చేశారో చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—అన్నవరం దేవస్థానంలో గడ్డం మహాలక్ష్మి, ఎం.ఎల్.ఎ. శ్రీశైలంలో బి. వెంకటేశ్వరరావు, టి. టి. డి. దేవస్థానంలో అరిగె రామస్వామిగారు ఎమ్.ఎల్.ఎ. వీరిని గవర్నమెంటు ఎప్పాయింట్ చేసింది.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి:—హరిజనులకు కొన్ని పోస్టులు దీనిలో రిజర్వ్‌చేసే ఆలోచన ఉన్నదా?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—ఇంకా లోతుకుపోతే—most probably it offends Article 151 of the Constitution.

శ్రీ జి. శివయ్య:—దేవునిమీద నమ్మకం వున్న ఇంకా అనేక వర్గాలవారు ఉన్నారు. వారికి ప్రాతినిధ్యం ఇస్తారా?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—తప్పనిసరిగా.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—హరిజనుల విషయంలో యోగ్యతలు ఉంటే అన్నారు. హరిజనులకు ఒక రకమైన యోగ్యతలు, హరిజనేతరులకు ఒక రకమైన యోగ్యతలు ఉన్నాయా?

Mr. Speaker:—This is with regard to appointment of trustees...

శ్రీ బి. నరంజనరావు :—అధ్యక్షా, సూటబుల్ అర్హతలు అనేది పెద్ద మాట. దానిని రిలాక్స్‌చేసి వెనుకబడిన వర్గాలకు ప్రాతినిధ్యము యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా?

Mr. Speaker:—Suitability applies not only to Harijans but to persons of all other communities—suitable in the sense, for instance, that one should not have been convicted of any offence

involving moral turpitude etc. ఆ విధంగా సూటబులిటీ అంతే తప్ప వేరే ఏమి లేదు.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—సూటబులిటీకొరకు కొలతబద్ద ఏమిటి ? తమరు చెప్పారు, వారు చెప్పాలి.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—ఒక టెనంట్ ఉంటాడు, he defaults in payment of rent అలాంటి ఆయనను ట్రస్టీగా వేయడము, it is a bar.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—మెజరింగ్ రాడ్ ఏమిటీ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—అలాంటివి కొన్ని అడ్డము వస్తాయి.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—అసలు టెనంట్ గా ఉన్నవాడినే వేయడానికి వీలు లేదు.

WINDING UP OF THE CANTEEN RUN BY SIMHACHALAM DEVASTHANAM

312—

*760 Q.—Sri K. Govinda Rao (Anakapalli): —Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to wind up the canteen run by Simhachalam Devasthanam, Visakhapatnam District; and

(b) if so, for what reasons ?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju) :—

(a) No Canteen is being run by Simhachalam Devasthanam.

(b) Does not arise.

AMOUNT SPENT FOR THE RIGHT CANAL OF N. SAGAR PROJECT

313—

942 Q.—Sri Dhanenkula Narasimham :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) The amount spent so for, for the construction of the Right Canal of Nagarjunasagar Project ;

(b) the amount spent during the year 1970–71 ;

(c) the amount proposed to be spent by the Government during the year 1971–72 ;

(d) whether the estimates of expenditure for the year 1970–71 have been revised upwards ; and

(e) if so, the reasons therefor ?

The Minister for Irrigation (Sri S. Siddha Reddy) :—

(a) Rs. 4871.72 Lakhs to the end of June, 1971.

(b) Rs. 445.50 Lakhs.

(c) Rs 475 Lakhs.

(d) No, Sir.

(e) Does not arise in view of answer to clause (d) above.

శ్రీ డి. నరసింహం:—అధ్యక్షా, 70-71 వ సంవత్సరములో అంచనాలకు మించి కొంత ఖర్చు పెట్టారా? ఆ మొత్తము ఎంత? 71-72 వ సంవత్సరములో కుడి కాలవకు సంబంధించినంతవరకు రెండవ దశ నిర్మాణము చేర్చబడి ఉందా? లేకపోతే దానికి కారణాలు ఏమిటో సెలవిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—అంచనాలకు మించి ఖర్చు పెట్టడము ఏమిటి? నాగార్జున సాగరుకా?

శ్రీ డి. నరసింహం:—70-71 వ సంవత్సరములో కుడి కాలవకు అంచనాలకు మించి ఏమైనా ఖర్చు పెట్టారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—పెట్ట లేదు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, యీ సంవత్సరము 4 కోట్ల 75 లక్షలు 71-72 కు ఎలాట్ చేశారు. దీనిలో యిప్పుడు స్టార్ట్‌చేసిన మేజర్‌వర్క్స్, గుండ్లకమ్మ యాక్విడెక్టు, లేగలేరు, దువ్వలేరు—ఈ 4 కోట్ల 75 లక్షలలో దాదాపు 2 కోట్ల పైచిల్లర జీతాల క్రింద పోతాయి, పెండింగ్ బాకీలు ఒక కోటి దాకా ఉన్నాయి, ఇక మాకు మిగిలింది 75 లక్షలేనా? డ్రౌట్ కండిషన్స్ వచ్చాయి, ఎమర్జన్సీని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎక్కువ ఎలాట్‌మెంట్ యిచ్చి పనులు స్టార్ట్ చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—మొదలు పెట్టిన పనులు అన్ని సాగిస్తాము, అదనంగా డబ్బు వస్తే అదనంగా ఖర్చు పెడుతాము.

డాక్టరు టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—మంత్రిగారు చెప్పినదాని ప్రకారముగా దాదాపు 56 కోట్లు యీ పది ఏండ్లలో ఖర్చు అయింది, అంటే సగటున సంవత్సరానికి 5 కోట్లు ఖర్చు అయింది. ఈ లెక్కలో రైట్‌కెనాల్ ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుందో రఫ్‌గా చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—75 వరకు పూర్తి అవుతుంది అనుకుంటున్నాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 4 కోట్ల 75 లక్షలలో పెద్దేకల్లేరు, గుండ్లకమ్మ యాక్విడెక్టు కూడా చెర్చబడ్డయా? అయితే టెండర్స్ ఎప్పుడు విడుదల చేస్తారు ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—దీనిలో చేర్చడము అంటూ ఉండదు, ఆ పనులు కూడా తీసుకుంటాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మీరు చెప్పినటువంటి డబ్బులో సెకండ్ ఫేజ్ కలిపి ఉందా? సెకండ్ ఫేజ్ దేనిక్రింద వస్తుంది? ఎప్పుడు వస్తుంది?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—అది యింకా తేలలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇది యింక్లూడ్ గాకుండానే వర్క్ కంప్లీటు అవుతుందా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి:—ఇప్పుడు అమలులో వున్నటువంటి ఫేజ్ గురించి నేను చెప్పాను.

SELLING OF ADULTERATED TODDY IN TELAANGANA REGION

314—

629 (1753) Q.—Sri P. Mahendranath (Achampet) (Put by Sri D. Venkatesam):—Will the hon. Minister for Power be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Telangana Legislators represented to the Government on 19-12-1970 that the adulterated Toddy and Liquor with the poisonous chemicals which is being sold openly in the Telangana Region by the Exice Contractors is causing danger to the Health of the Public; and

(b) if so, the action taken by the Government thereon?

The Minister for Power (Sri V. Krishnamurthy Naidu):—

(a) Yes, Sir.

(b) After examining the representation, a copy of the same was sent to the Commissioner of Excise with a request to take steps to have adequate excise supervision at manufacturing point to control the evil and to regulate the releases of Chloral Hydrate from the licenced manufacturers for bonafide consumption.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—అధ్యక్షా, ఆ రిపోర్టు కాపి కమిషనరుకు పంపాము అన్నారు. ఏదైనా కేసు బుక్ చేయడము జరిగిందా? అడల్టరేషన్ జరిగింది, జరుగలేదని ఏదైనా ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు వచ్చిందా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—అడల్టరేషన్ జరిగిందని ఒప్పుకున్నాముగదా, జరిగింది గాబట్టే దానిని కంట్రోలు చేయడానికి తగిన యాక్షన్ తీసుకొమ్మని చెప్పాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం:—తీసుకున్న యాక్షన్ ఏమిటి? ఎన్ని కేసులు బుక్ చేశారు? రిపోర్టు ఏమి వచ్చింది? ఎనాలిసిస్‌లో కల్తీ ఉందని తేలిందా? దానిపైన తీసుకున్న యాక్షన్ ఏమిటి?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—ఎన్ని కేసులు అనేది నా దగ్గర యిన్ఫర్మేషన్ లేదు, కావాలంటే తెప్పిస్తాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—ఈ కల్తీ అతిదారుణంగా జరిగిపోతున్నది. ప్రతి సంవత్సరము ప్రభుత్వానికి ఆదాయము పెరుగుతున్నది. కాబట్టి యీ ఆదాయము ఎక్కువ అవుతుందనే దృష్టితో ప్రభుత్వము దీనిపైన ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకున్నట్లు కనబడడము లేదు, గత సంవత్సరము కరీంనగరములో, ఆ కల్లు త్రాగిన ఒకటి రెండు గంటలలో నలుగురు చనిపోయినారు, ఇది ప్రభుత్వము దృష్టికి వచ్చింది. ఈ అడల్టరేషన్‌ను తొలగించడానికి చాలా ఖచ్చితమైన చర్యలు తీసుకుంటే తప్ప ప్రజా ఆరోగ్యానికి చాలా ప్రమాదము, తక్షణమే ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకుంటుందా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—తక్షణ చర్యలు తీసుకొమ్మని కమీషనరుగారికి ఆదేశాలు యివ్వడము జరిగింది, కమీషనరుగారు ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నారు. వెంటనే యాక్షన్ తీసుకోబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—అధ్యక్షా, మొత్తము టాడి ట్రీస్ ఎన్ని ఉన్నాయో ప్రభుత్వము దగ్గర లెక్క ఉంది. ఒక్కొక్క టాడిట్రీకి ఎంత కల్లు వస్తుందో సైంటిఫిక్‌గా ప్రభుత్వము దగ్గర లెక్క ఉంది. ఏ ధరకు అమ్మడమనేది లెక్క ఉంది. ఎంత టాడి వస్తుందో ఏ ధరకు అమ్మబడుతుందో, ఎంత ఖర్చు వస్తుందో, అనే విషయాలను గమనించి ఆ ప్రపోర్షన్‌లో ప్రభుత్వానికి వచ్చే ఆక్షన్ అమౌంట్ ఉంటుందా? లేకపోతే ఆక్షన్ ఎమౌంట్ చాలా ఎక్కువగా ఉన్నందువల్ల విధి లేక ప్రతిచోట అడల్టరేషన్ జరుగుతున్నదా? ఇది ప్రభుత్వ రిపోర్టులో కూడా 1960 లోనే వచ్చిన సంగతి మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—వారు అడిగిన విషయము నేను చెప్పలేను గాని ప్రభుత్వము రెవిన్యూకొరకు అని యిది ఎంకరేజ్ చేయడము అనేది గాదు. కాని యీ టాడి అలవాటు ఉన్నవారు, యీ క్లోరల్ హైడ్రేట్ వేసుకుంటే గాని యింటాక్సికేషన్ ఉండదని, వారు స్వంతంగా తెచ్చుకొని వేసుకోవడము జరుగుతుందని కూడా ఇన్ఫర్మేషన్ ఉంది. అలాంటి కేసులు ఉంటే వెంటనే యాక్షన్ తీసుకోవాలని కమీషనరుగారికి ఆదేశము యివ్వడము జరిగింది.

శ్రీ యం. వెంకటనారాయణ:—ఈ కల్లు సారాయి వ్యాపారము ఆంధ్ర తెలంగాణ ప్రాంతాలలో చాలా భారీ ఎత్తున జరుగుతున్నది. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి ఆదాయము నష్టము అనేదిగాకుండా ప్రజలకు చాలా నష్టము వస్తున్నది. ఈ అడల్టరేషన్‌కొరకు ఏదైనా ఆక్టు చేస్తారా? లేకపోతే ఏదైనా స్పెషల్ స్క్వాడ్‌ను వేస్తారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—ఆ సజెషన్ బాగానే ఉంది, ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—అడల్టరేషన్ జరుగుతుందని అంగీకరించారు. ఆ కాంట్రాక్టర్స్ మీద స్పెసిఫిక్‌గా ఏవైనా కేసులు పెట్టడము జరిగిందా? అడల్టరేషన్‌యొక్క స్వభావము ఏమిటి?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—అదే మనవి చేశాను. క్లోరల్ హైడ్రేట్‌ను తీసుకవచ్చి కంట్రాక్టర్స్ కలుపడమేగాకుండా, టాడి అలవాటు ఉన్నవారు స్వంతంగా కలుపుకుంటున్నారు. అలాంటి కేసులున్నవి. ఇన్‌వెస్టిగేట్ చేసి కేసులను పట్టుకోడానికి కమీషనరుకు ఆదేశాలు యివ్వబడ్డాయి.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—కల్లు త్రాగే అలవాటు ఉన్నవారు స్వయంగా క్లోరల్ హైడ్రేట్ కలుపుకుంటున్నారనే పాయింట్‌కు ఎక్కువగా స్ట్రెస్ యిస్తున్నారు మంత్రిగారు. కాని వాస్తవంగా కంట్రాక్టర్స్, యివన్ని కలిపి పదిమంది త్రాగే కల్లును 100 మందికి త్రాగిస్తున్నారు. ప్రతి గ్రామములో యిదొక పరిశ్రమలాగా తయారు అయింది, ఆ విషయాన్ని మీరు కనిపెట్టి అది అరికట్టాలి గాని ఏదో ఒక ఉదాహరణ చెబితే లాభము లేదు, న్యాయము గాదు.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—మీరు చెప్పింది వాస్తవమే. ఎందుకంటే, అలవాటు ఉన్నవారికి అది కలిపితేనేగాని వారు తీసుకోవడము లేదు, కాబట్టి వారి యింటరెస్ట్‌తో కలుపడము జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. యాక్షన్ తీసుకొమ్మని కమీషనరుకు ఆదేశము యివ్వడము జరిగింది.

శ్రీ సుబ్రమణ్యం:—ఒక ముంతలో నీళ్ళు, క్లోరిన్, సాక్రిన్ యివన్ని కలిపి త్రాగిస్తున్నారు, అది త్రాగి గుండెపట్టుకొని చస్తున్నారు. దీనిగురించి ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట):—మంత్రిగారు చెప్పిన ఆన్సరే క్లియర్‌గా లేదు, తాగుడుకు అలవాటుపడినవారు కెమికల్స్ మిక్స్ చేస్తున్నారు గనుక వారిపైన యాక్షన్ తీసుకుంటున్నట్లు అర్థము వచ్చింది మినిస్టరుగారు చెప్పినదానిలో. అదిగాదు అసలు విషయము, కంట్రాక్టర్సువారి లాభాలకొరకు, డబ్బు ఆర్జించాలనే ఉద్దేశముతో యీ కెమికల్స్‌ను కల్లులో కలుపడమువల్ల చాలా మంది ఆరోగ్యము దెబ్బ తింటుంది అని యీ క్వశ్చన్ యిచ్చినటువంటి ఉద్దేశము-అందువల్ల కంట్రాక్టర్సుపైన యాక్షన్ తీసుకుంటున్నారా? లేక పోతే త్రాగేవారిపైన. ఏ కొద్దిమందో కలుపుతున్నారని వారిపైన యాక్షన్ తీసుకుంటున్నారా అనే విషయము క్లియర్ చేయాలి.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— అటువంటివారిపైన చర్య తీసుకుంటారు. యం. యల్. ఏలు వచ్చి రిప్రజెంటేషను ఇచ్చారు. దానిపయిన ఒక మీటింగు పెట్టి చర్య తీసుకోమని ఆదేశించారు.

ISSUE OF 'MAFICHITS' TO KOYAS TO TAP PALMYRA TREES IN YELLANDU AND KOTHAGUDEM TALUKS

315—

*658 (1835) Q.—Sarvasri P. Pitchaiah, Ch. Mallikharjuna and M. Subbanna :—Will the hon. Minister for Power be pleased to state :

(a) whether the Government are aware that in some of the Koya villages of Yellandu, Burgumpahad and Kothagudem taluks the Koyas are since generations permitted to tap the palmyra trees in their villages and consume the toddy; and

(b) whether it is a fact that only some of those families are issued "Mafichits" while others have been denied the same, if so, the reasons therefor ?

Sri V. Krishnamurthy Naidu.

(a) Yes, Sir.

(b) No, Sir.

DANGER FROM THE ELECTRICITY LINES RUNNING ABOVE THE GANDHINAGAR HARIJAN COLONY IN CHINABONDAPALLI VILLAGE

316—

*639 (1770) Q.—Sri P. Gunnayya :—Will the hon. Minister for Power be pleased to state :

(a) whether the Government is aware that electricity lines are running above 15 houses of the Gandhinagar Harijan Colony in Chinabondapalli, Parvathipuram taluk, Srikakulam district ; and

(b) if so, the steps proposed to be taken by the Government to avert the likely danger to the houses from the electric lines ?

Sri V. Krishna Murthy Naidu :—

(a) Yes, Sir.

(b) The field officers have been instructed to contact the Collector, Srikakulam and obtain necessary funds for taking up the division of 11 K. V. Line which is existing since 1968 as the Harijan Colony was constructed during March, 1970 under the line inspite of objection raised by the Departmental staff of Andhra Pradesh State Electricity Board and as the Collector, Srikakulam is stated to have promised to meet the expenditure on shifting the line. The Government have also taken up the matter with the Collector, Srikakulam. The Collector has since sent a reply stating that 15% of the general revenue of the Zilla Parishad for the year 1970–71 were already exhausted and hence the payment of cost of shifting of the line will be considered during 1971–72. As soon as the Collector arranges payment of shifting charges the work will be taken up and the line shifted.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—అధ్యక్షా, ఇళ్లు కట్టింది ప్రభుత్వము. తీగలు వేసింది ఎలక్ట్రిసిటి ఇంజనీరులు. ఇళ్లు కట్టినవారిపయిన చర్యతీసుకుంటారా లేక తీగలువేసిన వారిపయిన చర్యతీసుకుంటారా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—మా డిపార్టుమెంట్ అబ్జక్టు చేసిననూ లైను ముందువేశారు. తరువాత ఇళ్లుకట్టారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారు నేనూటపెనుచేశాము. గున్నయ్యగారు చెప్పారు. ఎలక్ట్రిసిటి కమర్షియల్ కన్‌సరన్డ్ కలక్టరుగారు చూస్తారు.

SUPPLY OF ELECTRICITY TO THE VILLAGES IN SRIKAKULAM DISTRICT

317—

*641 (1772) Q:—Sri P. Gunnayya :—Will the hon. Minister for Power be pleased to state :

whether the Government propose to supply electricity to the villages adjoining the (1) Vamsadhara; (2) Nagavali; (3) Vegavathi; (4) Janjavathi; and (5) Suvarnamuki rivers in Srikakulam district as the crops in those villages are being damaged for want of schemes for Electricity supply?

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—

The Andhra Pradesh State Electricity Board has proposed to supply electricity to the villages adjoining Vamsadhara river in Srikakulam district under voluntary loan contribution schemes. Under this, two schemes have been sanctioned by the Board-One covering the villages along the right bank of Vamsadhara and the other covering the villages along the left bank of Vamsadhara. Regarding supply of electricity to villages adjoining Nagavali, Vegavathi Janjhavathi and Suvarnamukhi rivers, no schemes have been formulated so far for extension of supply of electricity as the beneficiaries have not come forward to pay the required voluntary loan contribution as in the case of villages adjoining Vamsadhara river. The payment of voluntary loan contribution is required for electrification of these villages as the normal plan funds are not sufficient. If voluntary loan contribution is offered in the case of villages adjoining the above mentioned rivers also, the Board would consider taking up investigation and formulation of schemes to supply electricity.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— వంశధారకుకూడ 40 గ్రామాలకు స్కీము శాంక్షనయింది. దీనిక్రింద రెండుస్కీములు ఒకటి వంకధార రైటుబ్యాంకు నందుగల గ్రామములకు మరొకటి లెఫ్టుబ్యాంకు నందు గ్రామములకు బోర్డు శాంక్షనుచేసింది. వంశధారకు 40 గ్రామాలపయిన స్కీముచేశారు. 7 గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిఫికేషను జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇనాగరేట్ చేశారు. సువర్నముఖి, వేగావతి రివర్సుపయిన పాలకుండ బొబ్బిలి తాలూకాలు కలిపి 80 గ్రామాలకు పయిగా లప్టరుస్కీము ప్రప్రోజలుఉంది. అది వస్తైఇవన్ని కవరు అవుతాయి. సప్లిమెంటరిలు లేవు.

Loans Utilised by Akkulapet, etc. Co-operative Societies in Srikakulam District.

318—

* 21— (2525) Q :— Sri M. B. Parankusam (Put by Sri G Sivaiah):— Will the Hon. Minister for Medium Irrigation and Flood Control be pleased to state :

(a) the year-wise amount of shortterm and medium term loans utilised by Akkulapeta, Vadada-Thotavada, Arasavilli, Amadalavalasa Co-operative Societies in Srikakulam District;

(b) the number of execution petitions pending;

(c) whether it is a fact that not even one has been enforced;

(d) whether it is a fact that in the said Society most of the loans are benami loans and whether any enquiry was conducted under Sec. 51, if so, the results thereof; and

(e) whether it is a fact that medium term loan has been advanced to a person by name Ippili Jogarao who has not any right over Arasavilli Devasthanam Lands ?

The Minister for Medium Irrigation and Flood control (Sri R. Narapa Reddy) :—

(a) A statement is placed on the Table of the House.

(b) 71

(c) No, Sir.

(d) No benami loans are noticed in any of the societies. An enquiry under section 51 of the Andhra Pradesh Cooperative Societies Act 1964 was conducted into the affairs of Vadada Co-operative Society and it was noticed that the president was retaining heavy cash balances with him. The Managing Committee of the Society was superseded by the Special Category Deputy Registrar of Cooperative Societies and P. A. to Collector, Srikakulam. A writ petition was filed in the High Court by the President, against the order of supersession and stay was obtained from the High Court. The writ petition is pending disposal. The District Co-operative Officer, Srikakulam is reported to have instructed the Deputy Registrar of Cooperative Societies, Srikakulam to order an enquiry into the working of the Arsavilli Cooperative Society. Further action taken in the matter is awaited.

(e) Yes, Sir. But the amount has since been recovered from Sri Ippili Joga Rao and it was repaid to the Cooperative Central Bank, Srikakulam.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE - VIDE ANSWER TO CLAUSE (a) OF L. A. Q. NO. 2525 (STARRED), S. No. 318.

S. No.	Name of the Society	Year		Amount of loan utilised (in rupees)
1.	Akkulapeta	1964–65	MT	18,550
		1964–65	MT	29,730
		1965–66	MT	36,000
		1966–67	MT	29,660
		1966–67	ST	26,000
		1966–67	ST	36,900
		1966–67	ST	28,890
				2,05,730
2.	Vadada	1966–67	MT	50,000
		1966–67	ST	50,000
				1,00,000

S. No.	Name of the Society	Year		Amount of loan utilised (in rupees)
3.	Thotavada	1966-67	MT	30,000
		1966-67	ST	30,000
				60,000
4.	Arasavilli	1965-66	MT	36,000
		1966-67	MT	6,500
		1966-67	ST	80,000
				1,22,500
5.	Amadalavalasa	1966-67	ST	17,500
		1966-67	ST	18,000
				35,500

HIGH POWER COMMITTEE ON THE WORKING OF CO-OPERATIVE SOCIETIES

319—

* 113—(1602) Q. — Sri Poola Subbaiah :— Will the Hon. Minister for Medium Irrigation and Flood Control be pleased to State :—

(a) whether the Government has appointed a High Power Committee to go into the working of the Co-operative Societies in the State ; and

(b) if not whether the Government propose to do so now ?

Sri R. Narapa Reddy.

(a) No, Sir.

(b) No, Sir.

శ్రీ పి. సుబయ్య :— ప్రతిరోజూ సహకార సంఘాల మిస్‌ప్రోప్రియేషను టాంపరింగు అంతా జరుగుతున్నది. మేము అస్తమానం చెబుతూనేఉన్నాము. యీ పరిస్థితులలో ఒక హవుసు కమిటి అన్ని పార్టిలవారితోటి కలపి వేసే ప్రయత్నం చేస్తారా ? అట్లాగయితే సరిఅయిన చర్యలు తీసుకొనడానికి ప్రజలకు సహాయము చేసినట్లుగానూ అవుతుంది.

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:— యీవిషయంలో ఒక కమిటీని వేశారు. దానికి శివయ్యగారు తమపార్టివారే అధ్యక్షులు, యీ కొ-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగు అవి ఎట్లాపనిచేస్తున్నాయనేది ముఖ్యవిషయం. సంతృప్తికరంగా పనిచేయడం లేదని శాసనసభ్యులు చెప్పారు. మేము

కూడా అలాగే భావిస్తున్నాము. ఆకమిటీని వారి పార్టి వారి అధ్యక్షతన వేశాము. వారి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఏమి చేయాలో చూస్తారు.

శ్రీ సి. హెచ్ రాజేశ్వరరావు :—కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ గురించి కమిటి వేశారు. బాగానేఉన్నది. యీ సహకార సంస్థలు కార్యక్రమాలు క్రెడిట్‌లో ఉన్నవి. యీ క్రెడిట్‌కు సంబంధించినంతవరకూ కొన్ని కేసులు మన దృష్టికి వస్తున్నాయి. వాటిని సవరించడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :—కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఫంక్షనింగు సక్రమంగా జరగాలి. జరగడానికి మార్గాలు వెతకాలి. దానికి గాను ఏదోకమిటీలు అని కాదు, అవసరం అయితే శాసనసభ్యులు, ఇతర కోఆరేటర్సు వీరందరిని పిలిపించి సమావేశం ఒకటిఏర్పాటు చేసి వారి సలహాలు తీసుకొని ప్రస్తుతం ఉన్న చట్టానికి సవరణలు అవసరం అయితే అవి చేపట్టడానికి ప్రభుత్వం వెనుకాడదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—అధ్యక్షా, ఈ కోపరేటివ్ సొసైటీసు మోస్టు అన్‌కోఆరేటీవుగా ఉంటున్నాయన్న సంగతి మన అందరికి తెలిసినదే. ఇప్పుడు శ్రీ శివయ్యగారి రిపోర్టుతోబాటు దానిని సెంట్రలైజు చేస్తూ ఈ జనరల్ కోఆపరేటీవ్ సొసైటీసు కూడా ఎట్లా ఫంక్షను చేస్తున్నాయో ఇంకో కమిటీ వేసి శ్రీ రాఘవరెడ్డి గారిని అధ్యక్షుడుగా పెట్టండి. లెఫ్టుకమ్యూనిస్టు అధ్యక్షుడిని పెట్టండి. పెట్టిరెండు రిపోర్టులు ఒకేసారి మనం విచారణచేయవచ్చుకదా ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :—ఈ కమిటీలు వీటన్నింటికంటే త్వరలోనే రాష్ట్రంలో అనుభవజ్ఞులైన కోఆపరేటర్సు, అన్ని పార్టీలయొక్క సలహాలు తీసుకొని సవరణలు తీసుకొస్తాము అని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—ఇదిచాలా తప్పు అయినటువంటిది. They are very few in the State. ఇప్పుడు ఈ సొసైటీసు ప్రతి గ్రామానికి ఉన్నాయి. దాదాపు 4, 5 లక్షలకు ఉన్నాయి. అందువల్ల వీటి విషయంలో ప్రతి నిత్యం వింటూనే ఉన్నాము. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఏవిధముగా ఇవి జరుగుతున్నాయి, ముఖ్యంగా హర్యానా, పంజాబులలో కోఆపరేటివ్ ఉమ్మడి చాలా ఉధృతంగా ఉంది. అక్కడకైనా కొంతమంది అధికారులను, అనధికారులను పంపించి ఫోగట్టా తెప్పించి దానిని ఆచరణలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:—ఈ కోపరేటీవ్సును సరిదిద్దడానికి చట్టంలో కొంత మార్పు తీసుకొచ్చాము. ఇంతకుముందు ఒకసారి అధ్యక్షుడుగా వస్తే పెర్మనెంటుగా వారి జీవిత పర్యంతంవారు ఉండేటటువంటి అవకాశాలు ఉండేవి. దానిని సవరించి రెండు, మూడు టరమ్సుకు మించి ఉండడానికి వీలులేదని చట్టంలో కొన్ని మార్పులు తీసుకొని వచ్చాము. వాటివల్ల కొన్ని మార్పులు వస్తాయని ఆశిస్తున్నాము. ఇంకా మార్పులు తీసుకురావడానికి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ, ఈస్ట్) :— త్వరలోనే చేస్తామని మంత్రిగారు సెలవిస్తున్నారు అంటే 1972 ఎలెక్షన్సు లోపలా లేక అయిన తరువాతా ?

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఎలక్షన్సు వస్తున్నాయి. అది జ్ఞాపకం పెట్టుకోండి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:-అధ్యక్షా, పూర్వం ఎప్పటికప్పుడు ఈ కోఆపరేటివ్ సొసైటీసు యొక్క వర్కింగును గురించి కొంత పరిశీలనచేసి ప్రభుత్వానికి సమాధానాలు చెప్పడానికి స్టేట్ లెవెల్‌లో కోఆపరేటివ్ ఎడ్వైజరీ కమిటీ ఉండేది. అది చాలా కాలం ఫంక్షనుచేస్తూ ఉండేది. వాటి కార్యకలాపాలను గురించి, అలాంటి కమిటీ ఇప్పుడు ఏమైనా ఏర్పాటు చేస్తారా?

Mr. Speakar:—What he said was that in consultation with the opposition parties and also with some of the experts who have got knowledge in co-operative field see that these societies......

Sri C. Rajeswara Rao:—The Government shoud not hesitate. Let him decidedly commit.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—అవసరం అయితే త్వరలోనే సమావేశం ఏర్పాటుచేసి దానిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము అని చెప్పాను.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—ఇంత చర్చ జరిగింది. అన్నింటికంటే ఒక్కటే సూత్రం ఉంది. ఆ కోఆపరేటివ్ సొసైటీసుని మన అధికారాన్ని గట్టి చేసుకొనడానికి ఉపయోగించుకోకుండా ఉంటే ప్రభుత్వం అన్నీ సక్రమంగా ఉంటాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:—సభ్యులు కూడా ఆ సొసైటీని వాళ్ళ స్వార్థానికి ఉపయోగించుకోకుండా ఉంటే చాలా బాగా పని చేస్తాయి.

RICE BRAN OIL MILL AT VIJAYAWADA

320—

*77—(1163) Q. Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Medium Irrigation and Flood Control be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Government have decided to start a Rice Bran Oill Mill at Vijayawada ;

(b) if so, the capacity of yearly production of the mill; and

(c) whether this Mill will be established in private sector or managed by the Government ?

(The Minister for Panchayat Raj deputised the Minister for Medium Irrigation and Flood Control and answered the question (Sri T. Ramaswamay) :—

(a) A rice bran oil Mill is being set up at Vijayawada by the Andhra Pradesh State Co-operative Marketing Federation Ltd.

(b) 675 tonnes of rice bran oil and 450 tonnes of oil from different oil cakes.

(c) In Co-operative sector.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—అధ్యక్షా, ఈ ఫెడరేషనుకు పర్మిషను ఇచ్చాము అన్నారు. మరి దీనిని ఎప్పుడు స్టార్టు చేస్తారు. ఎప్పుడు ఆచరణలోకి వస్తుంది.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—ఈ సంవత్సరం ఆఖరికి ప్రొడక్షనులోకి వస్తుంది.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

DOUBLE RECOVERIES IN THE SALARIES OF THE EMPLOYEES WHO WENT ON STRIKE

320-A—

S. N. Q. No. 2482–W

Sarvasri N. Ramachandra Reddy, A. Madan Mohan, Badrivishal Pitti, N. Raghava Reddy and Sultan Salahuddin Owaisi— Will the Hon'ble Minister for Finance be pleased to state :—

(a) whether it is a fact that double recoveries are being effected from the salaries of the striking employees for the month of July 1971;

(b) if so, what are the reasons for this extraordinary step;

(c) whether Government have, while issuing these orders for double deductions, taken the fact into consideration that the total recoveries of an employee in a month should not exceed one third of his gross emoluments and if so, how does the Government propose to overcome this; and

(d) whether in view of the fact that the striking employees have already suffered by being denied their salaries for the strike period, will the Government withdraw the present instructions for double recoveries as it tantamounts to inflicting double penalty upon the poor low-paid employees?

The Minister for Finance (Sri K. Vijayabhaskara Reddy) :—

A. The non-gazetted Officers Association represented to Government that except H. R A. and Insurance premia, all other recoveries for the strike period may be post-poned. Government have accepted this request and in G.O. Ms. No. 242 Finance (PC) Department, dated 19–7–1971, Government have revised instructions that all recoveries except H. R. A., P. L. I. (Postal Life Insurance) and A. P. Govt. Life Insurance pertaining to the month of April and May shall not be effected from the pay bill of July, 1971 but they should be recovered by extending the period of recovery to the extent necessary.

(b) and (c) :—Do not arise in view of the answer to (a) above.

(d) Government on reconsideration, issued orders in G.O. Ms. No. 262, Finance (PC) dated 30–7–1971 treating the entire period as earned leave or leave not due, thus allowing the employees to get emoluments for the strike period.

REVISED PAY SCALES TO THE L. D. CS AND TYPISTS

320-B

S. N. Q. No. 2483-S

Sarvasri A. Madhava Rao and B.V. Ramanayya:—Will the Hon'ble Minister for Finance be pleased to refer to the answer given to clause (c) of S.N.Q. No. 1663-B on 15-12-1970 and state:—

(a) whether the directions of High Court have been fully implemented in respect of the revised Pay Scales to all the L D.Cs., Typists and Stenographers working in various Departments; and

(b) if not, the reasons therefor?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:—

No, Yet Sir. As directed by the High Court the various records pertaining to the petitioners are required to be verified.

There are 352 petitioners working in various Departments and the particulars of petitioners regarding the Departments in which they are working are not clear which resulted in delay in collecting the original orders and verification of the records. However the matter is under examination and the direction of the High Court will be implemented shortly.

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య :— (అల్లవరం) అధ్యక్షా, హైకోర్టు డైరక్షను ఇచ్చి సంవత్సరం అయింది. మంత్రిగారు హైకోర్టు డెసిషను అమలు జరుపుతామని చెప్పి 8 మాసాలు అయింది. అందరూ కూడా మన లెజిస్లేచరు డిపార్టుమెంటులోను, సెక్రటేరియట్‌లోను పనిచేసేటటువంటి వారే. ఈ సంవత్సరం నుంచీ కూడా ఈ వివరాలు రప్పించకపోవడానికి గల కారణాలు ఏమిటి? హైకోర్టు డైరక్షను ఇచ్చినటువంటి ఈ 352 మంది కాకుండా ఈ డిపార్టుమెంట్సులో పనిచేసే దాదాపు వెయ్యిమందికి కూడా వర్తించే టటువంటి అవకాశం ఆలోచిస్తున్నారా లేదా?

శ్రీ కె. విజయ భాస్కరరెడ్డి :— హైకోర్టులో రిట్ వేసినవారు 352 మంది. హైకోర్టు కూడా ఈ ఒరిజనల్ ఆర్డర్సు వెరిఫై చేసి అది వాస్తవమైతే చేయమని మాకు డైరక్షను ఇచ్చింది. వారు వేరియస్ డిపార్టుమెంట్సులో ఉన్నారు. ఆ ఎఫిడవిట్సులో ఏఏ డిపార్టుమెంట్సులో పని చేస్తున్నారో తెలియదు. మేమే అన్ని డిపార్టుమెంట్సుకు పంపించి ఈ పర్టిక్యులర్సు తీసుకొని చేయాలనే ఉద్దేశ్యం. అందువల్లనే కొంచెం ఆలస్యం జరిగింది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అసలు మంత్రిగారు సెలవు ఇవ్వడంలో అసలు పర్టిక్యులర్సు ఎక్కడ ఎంతమంది ఉన్నారో తెలియదంటున్నారు. సంవత్సరం క్రితం ప్రశ్న వచ్చి హైకోర్టు ఉత్తరువు వచ్చిన తరువాత ఇంత ఆలస్యం దేనికి? 2. ఇప్పుడు జి. ఒ. నెం. 426 ప్రకారం కూడా టైపిస్టులు వీటిల్లోకూడా Those who are working in the Districts, those who are working at the Secretariat...... లో ఉండేటటువంటి వాళ్లకు క్లియర్‌గా వాళ్ల ఈ స్కేల్సు ఆఫ్ పే ఇదంతా రివైజు చేసి ఉన్నారు. మరి ఈ పర్టిక్యులర్సు తీసుకొనడానికి ఇంకా సంవత్సరం పడుతుందంటే వాళ్లగతి ఏమికావాలి? ఇదంతా నష్టమే కదా?

శ్రీ కె. విజయ భాస్కరరెడ్డి :— నష్టమనే ప్రశ్న కాదండి. దీనిలో ఉన్నది ఏమంటే ఎల్. డి. సికి మొట్టమొదట ఒక స్కేలు ఉంది. అది రు. 80 టు 150 ఉంది. ఈ గ్రాడ్యుయేట్సుగాని స్పెషల్ క్వాలిఫికేషన్సు వాళ్ళు ఉన్నట్లయితే వారు రు. 100 నుంచి స్టార్టుకావాలని 1961లో ఒక ఆర్డరు ఇష్యూ చేశాము. అందువల్ల వీటితో తరువాత పే రివిజను వచ్చినప్పుడు వచ్చిన ఇబ్బందులవల్ల రు. 80 - 150 తీసుకోవాలా రు. 100-250 తీసుకోవాలా అని వచ్చింది. ఈ మధ్యన రెండు సార్లు రివిజను వచ్చింది. అందువల్ల ఒరిజనల్ ఆర్డర్సును చూస్తేకాని ఆ డెసిషను తీసుకోవడానికి లేదు.

Sri G. Sivaiah :— The Hon'ble Minister said that they are still collecting the particulars from various departments. Whether the Government is aware that all the divisions working in the Secretariat–in this Legislature–have already given the particulars sometime back and will you be able to concede those things atleast ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :— Very shortly, I said, it will be done.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అసలు ఇదిచాలా విచిత్రంగా ఉంది. పర్టిక్యులర్సు సంవత్సరం అయినా ఇవ్వలేదని అనుకోవడం ఊహకు అందని విషయం. ఒక సంవత్సరం ఆలస్యం చేయడమే కన్టెంప్టు ఆఫ్ ది కోర్టు క్రిందకురారా అని అడుగుతున్నాను. వాళ్ళు మంచివాళ్ళు కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇంకా కొనసాగుతున్నది.

శ్రీ కె. విజయ భాస్కరరెడ్డి :— పూల సుబ్బయ్యగారు అడ్వకేటు కూడా వారే ఈవిధంగా అంటే ఎలా ?

Mr. Speaker :— He said he will be taking a decision very shortly.

Sri P. Subbaiah :— That is the reason why I say that you do not implement the High Court's judgment. You will be hauled up for the contempt of the court.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—Without knowing the facts...

Mr. Speaker :— In the judgment they said that they should collect information and then do. That is exactly what they are doing now.

Sri. P. Subbaiah :— The judgment was given a year back.

Mr. Speaker :— They are following the directions. What he said was 'I will try to dispose it off as shortly as possible.

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య :— ఇప్పుడు తమరు అడిగినట్టుగా రు. 100 తో స్టార్టు చేస్తారని ఉంది. సర్వీసు కమీషను వాళ్ళు కూడా ఈ సెక్రటేరియట్ లో సర్వీసు చేసే టటువంటివారు రు. 100 తో స్టార్టింగు అని ఉంది. గ్రాడ్యుయేట్సు అని చెప్పేసి అంటున్నారు. ఆల్ మోస్టు ఆల్ దీనిలో పనిచేసే వాళ్ళంతా గ్రాడ్యుయేట్సు రివైజ్డు పే స్కేల్సులో రు. 110 టు 225 బేసిక్ తోటి వాళ్ళకు రివైజు ఇచ్చి మళ్ళీ ఎప్పుడో రు. 80 బేసిక్ తో చేస్తామంటే చాలా అన్యాయం. ఇప్పుడైనా మంత్రిగారు దయచేసి దీనిని తొందరగా అమలు జరుపుతామని హామీ ఇస్తేమంచిదని తలుస్తాను.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy .— The High Court Judgment will be implimented. There is no doubt about it.

RETRENCHMENT OF WORKERS IN LOWER SILERU HYDRO-ELECTRIC PROJECT

320-C

S. N. Q. No. 2483-M

Sri K. Govinda Rao :— Will the Hon. Minister for Power be pleased to state :—

(a) how many workers are proposed to be retrenched in the near future in the Lower Sileru Hydro-Electric Project ; and

(b) the reasons for the same ?

Sri V. Krishna Murthy Naidu :—

(a) No worker is being retrenched by the Electricity Board in the near future.

(b) Does not arise.

ప్రపోజల్ లేదండి. ఇప్పుడు వర్కు్స్ బాగా జరుగుతున్నాయి. టెంపోలో ఉన్నాయి. ఇంకాకూడా మాకు వస్తారు కనుక తీయవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ జి. శివయ్య :— మంచిది.

Mr. Speaker : — Yesterday he told me on the phone that he wants another week's time for getting full information. So, the question will be included in the list after one week. I have given necessary instructions also to the department.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :— All right, Sir.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :— Now Sarvasri Abraham, P. Satyanarayana, Govinda Rao, P. Chowdary Satyanarayana, Rajeswara Rao, G. Sivaiah, Poola Subbiah, Narayanamurthi have given notice of an adjournment motion. It reads like this : "At the instance of the local landlords, the Reserve police unleashed a reign of terror by indiscriminate beating of an old woman on 2-8-1971 in Paddapaidalu village of Warangal taluk. As a result of this pre-planned harassment hundreds of poor and common men and women left the village. The brutal beating and harassment is still continuing. The local landlords are taking vengeance against the local people with the actual help of the Police party."

The Home Minister said that he will be in a position to make a statement to-morrow. I will call this after question-hour to-morrow. He said, he has got some urgent work. So, he has left.

PRIVILEGE MOTION
RE :- ALLEGED INCORRECT REPORT OF THE TAHSILDAR, JANAGOAN

మిస్టర్ స్పీకర్:—

అసలు నోటీసు చదువుతాను. "గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ మంత్రి వరంగల్ జిల్లాలో తోడేళ్లగుంటకు నీరు సరఫరా వాగుకు అడ్డ కట్ట వేసినారని అడుగగా ఆ కట్టతీసివేసినారని జవాబు చెప్పినారు. కాని ఆకట్ట ఈనాటికికూడా తీయలేదు. ఈ తప్పుడు రిపోర్టు మంత్రిగారు ఇచ్చినందుకు వారిపైన బ్రీచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజ్ నోటీసు ఇస్తున్నాను."

మీరు ఆన్సరు చెబుతూ ఆ కట్ట తీసివేశారని చెప్పారు. వారు ఆకట్ట తొలగించ లేదని అంటున్నారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—అధ్యక్షా, వారి నోటీసు నాకు అందినది. నేను దానికి సమాధానం చెప్పడానికి కారణం కలెక్టరుగారు నాకు వైరు పంపించారు. అందులో 27-7-1971 వ తేదీన ఆ గట్టు తీసేసినారని తెలియజేసినారు. తరువాత తహసిల్దార్, జనగాం, నేను రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరును పంపినాను, ఆయన బ్రీచ్ చేసినాడు, పంచినామా కూడా ఆ ఎఫెక్టు వ్రాసినాడు అని కూడా పంపించినారు. అది మాకు 22-7-71 న అందినది. అందుచేత జవాబు అట్లా ఇవ్వడం జరిగింది. గౌరవనీయ సభ్యులు నిన్న అది తీసివేయనే లేదు, అది ఇంకా ఉన్నది అని చెప్పిన వెంటనే మేము కలెక్టరుగారికి ఫోనుచేసి వెంటనే మీరు ఇంకో ఆఫీసరును పంపించి తనిఖీచేయించి అది ఉన్నదా లేదా, నిజమా, కాదా తెలియపరచమని చెప్పినాము. ఆ తహసిల్దారు ఇప్పుడు నాకు రిపోర్టు ఇచ్చినాడు. "Sir, Sri Dasaratham, Deputy Tahsildr visited Mutharam village on 5-8-1971 i.e, yesterday and informed that kothakunta bund has been demolished to the extent of 9' x 9' at the sluice and 9' breadth and 3' depth at the weir. With this demolition not a drop of water could be retained in the kunta and used for unauthorised cultivation."

శ్రీమతి విమలాదేవి:—మంత్రిగారిని అనవలసిన పని లేదు. కాని మా తహసిల్దారు ఎటువంటివాడంటే గవర్నమెంటు ఆర్డర్సువస్తే సంవత్సరాల పర్యంతం పెట్టేసి అవి రాలేదు, అందలేదు అని జవాబు చెబుతాడు. అది నేను నా అనుభవంతోనే చెబుతున్నాను. ఆ తహసిల్దారు ఈవేళ ఏమి చేయాలన్నా చేయగలడు. అందుచే నేను స్వయంగా తయారై ఉన్నాను. ఈ రోజుగాని రేపుగాని వెళ్ళాలని అంటే ఆ ప్లేసుకు వెళదాము. నాకు 3-8-71 న అక్కడనుంచి స్థానికంగా ఉన్నటువంటి శ్రీ మాధవరెడ్డి గారు మాకు లెటరు వ్రాసినారు ఇప్పటివరకు కుంట ఏమీ చేయబడలేదని. ఈ ప్రభుత్వంలో పని చేసేటటువంటి ఆఫీసర్సు కొంతమంది రాంగు రిపోర్టుసు ఇస్తున్నారు. కాబట్టి ఆ తహసిల్దారు మీద అది గనుక కాకుంటే ఆయన మీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు.

మిస్టరు స్పీకరు:—వారు చదివిన రిపోర్టును బట్టి అక్కడ తాను స్వయంగా పోయి తనిఖీ చేసి 9 అడుగుల ఎత్తును 9 అడుగుల లోతు ఏరు వద్ద తీసివేసినారు అంటున్నారు. 20-7-71 న ఆ విధంగా చేసినట్లు రిపోర్టు వచ్చింది.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు:—ఇది చాలా విచిత్రంగా ఉంది. కట్ట 20వ తేదీన తీసేసినట్లుగా మంత్రిగారికి రిపోర్టు వచ్చింది. మన మెంబర్సు ఇద్దరు కూడా తీయలేదని చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు మనం టచ్ చేయవలసింది ఏమంటే అసలు నిన్న ఉదయమో మొన్న ఉదయమో తీసేసి టెలిగ్రాము ఇచ్చి ఉండవచ్చు ఆఫీసర్సు. ఇది కూడా సంతృప్తికరంగా తీయకపోవచ్చు. మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా హైదరాబాదునుంచి ఒక ఆఫీసరుని పంపించి సాయంత్రం రిపోర్టు చేయించడం అవసరం.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—నిన్న నోటీసు ఇచ్చారు కనుక నేను మనిషిని పంపించి రిపోర్టు కూడా చేయించాను.

Mr. Speaker:—I will do one thing. If any of you can go or send your own people and see the actual position వారు చెప్పినది నిజము కాకుంటే we will immediately take action against the persons who have sent the report for breach of privilege and straightaway haul them up. మీరు స్థానికంగా ఉన్నవారితో టెలిఫోనులో మాట్లాడి అసలు పొజిషను ఏమిటి, మినిస్టరుగారు హౌసులో ఈ విధంగా చెప్పారు, వారు చెప్పినది నిజమా కాదా అని మీరు విచారించుకొని నాకు రేపు కాని ఎల్లుండి కాని చెప్పండి.

శ్రీమతి విమలాదేవి:—రేపైనా, సోమవారానికైనా ఇన్‌ఫర్మేషను తెప్పించి ఇస్తాను అధ్యక్షా. కాని నేను అడిగేది ఒక్కటే అయి ఉండవచ్చు. ఎప్పుడు? మేము క్వశ్చన్సు అడిగిన తరువాత ఆన్సర్సు ఇచ్చిన తరువాత జరిగితే మాకు బాధ అనిపిస్తుంది. 3 వ తేదీవరకు కాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—వారు హౌసులో అడిగినటువంటి విషయానికి సమాధానం చెప్పిన తరువాత ఇది జరిగియుంటే it certainly amounts to a false statement, కాని వారు సమాధానం చెప్పక పూర్వమే జరిగియుంటే మాత్రం మరి ఏమీ అనలేము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—మొన్న జవాబులో కట్ట తొలగించారు అన్నారు, ఈవేళ 3 అడుగుల వెడల్పు త్రవ్వారు అని చెబుతున్నారు. దానిలోనే ఉంది రహస్యం. మొదట కట్టంతా తొలగించారు అన్నారు. ఇప్పుడు 3 అడుగులు 9 అడుగులు తొలగించాము అంటున్నారు. అంటే అప్పుడే స్టేటుమెంటులోనే తేడా వచ్చింది.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—లేదండి.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :—Dr. T.V.S. Chalapati Rao wants some information regarding the rules position.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :—Sir, no motion shall be moved at this stage. Moving a motion is different from giving a notice of motion. I draw your kind attention to Rule 165. In sub-rule (2) underline the words "may then". Then only after the Minister moves the demand, the question of cut motions would arise.

అయిదు గంటలలోపల కట్ మోషన్సు ఇవ్వమన్నారు. రూల్సు చూచినట్లయితే వెనుకకు చేసింది కూడ జ్ఞాపకము వస్తుంది. పోయిన సంవత్సరం పాత రూల్సు క్రింద మూవ్ చేశాము. తాము ఒప్పుకొన్నారు. ఈసారి రూల్సులో—

Rule 165(2)

" Any member may then make a motion to reduce the demand by a specified sum. No motion shall, however be made which will have the effect of increasing or altering the destination of the demand."

Here any member may then make a motion to reduce the demand. If you want that the notice of that motion be given on the 4th day of the general debate, without knowing the policy statement of the concerned Minister, how is it possible for a member to give a cut motion.

I draw your attention to 165 (3) (a) and (b) also.

165 (3). A motion may be moved to reduce the amount of a demand in any of the following ways :

(a) " that the amount of the demand be reduced to Re. 1/- as representing disapproval of the policy underlying the demand."

Where is the policy underlying the demand before this House and how is it possible for any member to give notice of cut motions. As you are pleased to hear, there is a saving clause. Refer page 53. " But in exceptional cases, such notices may be received even after the said period with the permission of the Speaker."

Mr. Speaker :—With the discretion of the Speaker, yesterday, of course I extended the time. You are making a distinction saying that giving notices of a motion is different from making a motion.

Dr. T V.S. Chalapati Rao :—I do agree that giving notice of a motion is different from making a motion.

Mr. Speaker :—If you give notice of motion, the question of moving arises only on the day on which the demend is taken up.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :—My question is this. How is it possible to give notice of a motion without knowing the policy of the Minister moving the demand.

Mr. Speaker :—There again it makes difference. The Minister also gives a notice of demand. He has already given notice.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :—Where is the policy statement ?

Mr. Speaker :—Explanatory note is there. When the Minister gives notice of the demand, you also give notice of cut motions.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :—May I be permitted to invite your attention to Rule 165 (1) which reads as follows :

" 165 (1) The Minister while moving a demand for a grant, shall furnish to the House an explanatory note regarding the wor-

king of the department during the year and may make a statement explaining the policy underlying the demand." Where is that statement?

Mr. Speaker :—The Minister has only now given notice of the demand. On the day on which he is going to move the motion, he will furnish in the explanatory note explaining the policy of the Government.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :—Where is that? Where is it provided for?

Mr. Speaker :—Not to-day. He will furnish that explanatory note on the day on which he is going to move the demand.

Dr. T.V S. Chalapati Rao :—There are two things. To give notice is one thing and moving a motion is another. I do understand the distinction between these two. Here rule 165 (1) says that "the Minister while moving a demand for a grant,"...he has to satisfy certain things.

Mr. Speaker :—Just as the Minister gives notice of the demand, as soon as he moves the demand, members also can give notice of cut motions.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :— Without knowing the policy itself?

Mr. Speaker :— Yes. Without knowing the policy The policy of the Government will be known only while furnishing some explanatory note on the day on which he moves the demand. Then you discuss the policy. The member giving the notice of cut motion will have the right to speak or criticise.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :—Let me complete my say sir. Take the Revenue Demand : అయిదు ఎకరాలు లోపలవారందరికి శిస్తు మాఫి చేయనందువల్ల రెడ్యూస్ చేయమని కట్ మోషన్. ఎందుకంటే 5 ఎకరాలవాళ్ళకు శిస్తు రద్దు చేస్తున్నామని పాలసీ స్టేట్‌మెంటు ఏది మా ఎదుట? అది ఉన్నట్లయితే నాది ఇన్‌ఫ్రక్చుయస్ You see the form of the cut motion.

Mr. Speaker :—As you say when you are asked to give reasons for the cut motion, without knowing the policy of the Government or till actually the members are informed, it may not be possible to give valid reasons. So far as the rules as they are at present, they are not very clear. Any how, it is better to consider it when the Rules Committee will be formed.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :— Under the circumstances, use your discretion and permit us to give cut motions atleast after the demand was explained.

Mr. Speaker :—I have no power. My discretion is only to extend the time by one or two days.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :—It is a fit case to exercise your discretion.

Mr. Speaker :—When they give notice of the demand, if they give policy of the Government, it is easy for the members to give reasons, particularly when members are asked to give reasons for giving cut motions. It is better that they should know the policy in advance.

Dr. T.V.S. Chalapati Rao :—Thank you, Sir.

Sri C.V.K. Rao :—That old rule has been totally changed and we cannot follow that age-old procedure from the practical grounds and there is justification for this change. The Minister while moving the demand for grant, shall furnish to the House an explanatory note regarding the working of the Department during the year. That is the first action that the Minister should take. Then any member at that particular time, make a motion to reduce the demand. My question is you cannot separate giving a notice of a cut motion and then moving it in the House. If it were so to move a motion, there should be a specific rule which says that during the time of the discussion of the general Budget, the members shall give notice of cut motions. That is not there. When that is not there, you have got to interpret this way.

In sub rule (4) "Notice of motions under sub-rule (2) should reach the Secretary of the Assembly not later than 3 P.M. on the fourth day of the general discussion of the Budget. But in exceptional cases, such notices may be received even after the said period with the permission of the Speaker.

Mr. Speaker :—As the rules are at present, let me explain the position.

Sri C.V.K. Rao :—This is contradictory.

Mr. Speaker :—Please hear me. On the day on which the Minister moves the Demand, immediately after the Speaker calls the names of the Members who would have given notice of cut motions every Member gets up and says 'I am moving the cut motion'. The Member must be present in the House. Then, the discussion takes place and the cut motions are put to vote. Now, they have given notice of cut motions and they are not moving now; the cut motions are moved on the day on which the Minister moves the Demand.

Sri C.V.K. Rao :—Sir, sub-rules 2 and 4 acre contradictory.

Mr. Speaker :—Sub-rule 2 refers to making a motion; at this stage the Members give notice of a cut motion.

Sri C.V.K. Rao :—The wording is 'make a motion to reduce the demand by a specified sum.' You can give us some more time.

Mr. Speaker :—We will consider it.

Sri Vavilala ;Gopalakrishnayya :—What Sri T.V.S. Chalapathi Rao has said seems to be relevant. Rule 165 (1) reads thus: "The Minister while moving a demand for a grant, shall furnish to the House an explanatory note regarding the working of the

department during the year and may make a statement explaining the policy underlying the demand". All the cut motions have been given under this sub rule. Suble (2) reads thus: "A motion may be moved to reduce the amount of a demand in any of the following ways...." According to sub-rule (4), 'Notice of motions under-sub-rule (2) should reach the Secretary of the Assembly not later than 3 p.m. on the fourth day of the general discussion of the budget...' It is all a matter of practice.

Mr. Speaker :—Even at the time of giving notice, he has to mention the points of policy on which he proposes to discuss. Without knowing the policy, how can he discuss. Anyway we will consider about it.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—There is difference between giving notice and moving the cut motion. We can give notice on any day, but we will move them when the demand is moved.

Mr. Speaker :—The provision is not there in the rules.

Dr. T.V.S. Chalapathi Rao :—The rule is not so clear. As Sri Vavilala Gopalakrishnayya put it, the Member has to give notice on the fourth day or fifth day and he does not know the policy at that stage; he will come to know the policy of the Government or the concerned department only when the Minister moves the demand. Without knowing the policy of the Government, now the Member is asked to give reasons or criticize the policy of the Government. There seems to be some kind of ambiguity about it.

Mr. Speaker :—We will consider about it.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: HISPA DISEASE TO PADDY IN GUNTUR, KRISHNA AND WEST GODAVARI DISTRICTS

శ్రీ వై. వెంకటరావు:-అధ్యక్షా, ఇదిఅతిముఖ్యమైన విషయము. ఇపుడు కృష్ణాగోదావరి డెల్టాలోవేసిన పైరులు అన్నీ చాలా భాగము హిస్పా-అంటే తాటాకు తెగులులోదెబ్బ తిన్నవి. బడ్జెట్ స్పీచ్‌లో మంత్రిగారు - పంటల దిగుబడిని అధికంచేయటానికి తీవ్రమైనకృషి చేస్తామని - వ్రాసుకోవడం జరిగింది. 69 మే, అక్టోబరు నెలలలో వర్షాలవల్ల పంటలు దెబ్బతిన్నాయి డెల్టా ప్రాంతంలో. మరుసటి సంవత్సరంకూడా పంటలు బాగా పండ లేదు. యీ సంవత్సరం సీడ్‌బెడ్స్ లోనే హిస్పాతెగులు సంభవించింది. దానికి అనేకమైన పెస్టిసైడ్స్-సుమతియాన్, మెలతియాస్ అని మందులు చల్లుకొన్నా పెస్ట్ ఆగలేదు. రైతులుచాలా ఖర్చుపెట్టి, ఎరువులువేసి నాట్లువేసిన తర్వాత ఇది విపరీతంగా స్ప్రెడ్ అవుతున్నది. నేను కాల్ఎటెన్షన్‌మోషన్ 21 వ తేదీ ఇచ్చాను. నేను 26, 27, 28 తేదీలలో ఆ ప్రాంతాలు తిరిగి వచ్చాను. అది రోజురోజుకు విపరీతంగా పాకిపోతున్నది. రైతాంగాం ఇంత కష్టపడి, శ్రమించి ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టిన తర్వాత యీ పరిస్థితి అయినదంటే చాలా బాధాకరంగా ఉంది. ఇటువంటి విషయంలో ఏ సహాయం అందినా - అది సత్వరమే అందకపోతే చాలా నష్టమవుతుంది. మాకు ఎస్యూర్డ్ వాటర్ ఉంది.

లేనిచోట్ల లేదు. మెట్టప్రాంతలలో పొలాలు బీటలు వేశాయి. చెరువులలో బావులలో నీరులేదు. మెట్టప్రాంతంలో పంటలు ఎండిపోయాలు. ఎస్యూర్డ్ వాటర్ సప్లయి ఉన్న మా ప్రాంతంలో యీ పైరులు హిస్పాడిసీజ్ వల్ల డేమేజ్ అయి తెల్లగా ఉన్నవి. గత సంవత్సరం వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు శ్రద్ధతీసుకొని మాకు పెస్టిసైడ్స్ సప్లయి చేయటం జరిగింది. కాని యీ సంవత్సరం ఇంతవరకు పెస్టిసైడ్స్ సప్లయి చేయలేదు. గతసంవత్సరం సబ్సిడీమీద కూడసప్లయి చేశారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మన రాష్ట్రం రైస్‌బెల్ట్ అని ఇక్కడనుంచి బియ్యం పంపించమంటారు. ఇటువంట పరిస్థితి వచ్చినపుడు సబ్సిడి ఇచ్చిఅయినా మనరైతాంగానికి సహాయం చేయకపోతే అధికాహారోత్పత్తిఎట్లా సాధిస్తామో తెలియటంలేదు. హైయీల్డింగ్ వెరయిటీ వేయమని సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌వారు చెబుతున్నారు. ఐ. ఆర్. 8, హంస, పద్మ, జయ, జగన్నాథ్ అని రకరకాల వెరైటీస్‌వేశాము. మొన్నటిదాకా చక్కగానే ఉన్నాయి. రెండవసారి నేను వెళ్ళి చూసేటప్పటికి తెల్లగా ఉంది. 8, 9 ఊళ్ళలో పచ్చగా ఉన్నపొలం కనుపించలేదు. ఉన్నవారు ఏదోకొంత మందులు చల్లుతున్నారు. కాని, చాలాకష్టపడి నాట్లు వేసిన పేదవారు చేలవంక చూసినపుడు వారికన్నీటినుంచి రక్తబిందువులు వస్తున్నవి. ఇపుడు ప్రభుత్వం సహాయంచేసిన సకాలంలో అందదు కాబట్టి ప్రభుత్వం అక్కడ వెంటనే ఏరియల్‌స్ప్రే చేయిస్తే త్వరితంగా పని జరుగుతుంది. కాస్తోకూస్తో ఉన్నరైతులు వారి కోటా ఇస్తారు కాబట్టి వెంటనే ఏరియల్ స్ప్రేయింగ్ చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఈ పెస్టిసైడ్స్‌కు సబ్సిడీ ఇచ్చి త్వరితగతిని సప్లయి చేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ సర్వీసబుల్ స్ప్రేయర్స్ కనబడటంలేదు. స్ప్రేయర్స్‌ను బాగుచేయిస్తాము. ఇంజనీర్స్‌ను పంపిస్తామని చెబుతున్నారుగాని ఇంతవరకు అవి జరగలేదు. పెస్టిసైడ్స్‌పంపేటపుడు వాటిని చల్లటానికి అనువైన స్ప్రేయర్స్ కూడ ఉండేటట్లుచేస్తే ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఫర్టిలైజర్స్ ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. కొన్ని కమోడిటీస్‌కు స్కేర్ అయిపోయి అమోనియాసల్ఫేటు బస్తా 7, 8 రు. లకు బ్లాక్‌మార్కెట్‌లో కొనవలసిన దౌర్భాగ్య పరిస్థితి ఏర్పడింది. ధరలు పెరిగేటప్పటికి కల్తీ ప్రారంభమయింది. ప్రభుత్వం వెంటనే పెస్టిసైడ్స్ పంపించే ప్రయత్నం చేయాలనికోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. సి. హెచ్. నాగయ్య (ప్రత్తిపాడు) :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మిత్రుడు వెంకట్రావుగారు అన్నివిషయములూ విపులంగా చెప్పారు. ఈవిషయాలపైలోగడ వారితో చర్చించడంకూడా జరిగింది. జనరల్‌గా యీవిషయాలన్నీ కలసికూడా చెప్పాము. ప్రతి సంసత్సరం యీతెగుళ్ళురావడం ఒకపరిపాటి అయిపోయింది. వీటిని పూర్తిగానివారించడానికి, కెమిస్టులతో పరిశోధనలు జరిపించి, యిప్పటికైనా తగుచర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినావున్నది. ఎందుకంటే - ఈతెగుళ్ళగురించి యిక్కడనుండి డిపార్టుమెంటువారు Phone చేసి జిల్లాఆఫీసర్సును అడిగితే, వారు అక్కడబ్లాకులోని ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్సును, వి. యల్ డబ్ల్యును పోయి చూసిరమ్మంటే, వారు ఒకటి రెండు చోట్ల చూసి, లేదని, కొద్దిగావున్నదని, 25 ఎకరాలలోవున్నదని, 50 ఎకరాలలో వున్నదని రిపోర్ట్సు వ్రాయడంజరుగుతున్నది. అక్కడజిల్లామొత్తంమీద వున్నపరిస్థితికీ, యీ reports కి సంబంధం వుండడంలేదు. ఇవి correct reports కాదు. కావాలంటే మంత్రిగారు ప్రోగ్రాంవేసుకుంటే మా గుంటూరు జిల్లాలో కూడావుండిచూపించగలము. ఎకరానికి

రెండువందలకు పైగా ఖర్చుపెట్టివేయడంజరిగింది. ఇప్పుడు తెగుళ్ళువచ్చి పొలమంతా తెల్లగా ఎండిపోతున్నది. ఎలుకలబాధ మరొకప్రక్కన తీవ్రంగావున్నది. ఒకచేలోపట్టించినా ఎలుకల నివారణకు ప్రయత్నించినా, రెండోచేలోకి వచ్చేసి ఎంతో ధాన్యాన్ని నష్టపరుస్తున్నాయి. ఈవిషయంలోకూడా తగుచర్యలుతీసుకోవాలి. ఇంకా, ఈ Sprayers పనిచేయడం లేదు; last year technicians వస్తారుఅన్నారు. కానిరాలేదు. వీటిమర్మత్తులు వెంట వెంటనే జరిగితేరైతుకుకొంత వరకయినా వుపయోగకరంగా వుంటుంది. ఈ విషయాలపై వెంటనే శ్రద్ధతీసుకోవాలని చెబుతున్నాను.

(Dr. T. S. Murthy in the Chair)

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—అధ్యక్షా, వర్షాభావంవలన రాష్ట్రంలో దుర్భిక్షం ఏర్పడింది. ఎస్యూర్డ్‌వాటర్ సప్లయ్ గనుక వుంటే కృష్ణా, గోదావరి డెల్టాలలోనయినా పంటలు పుష్కలంగా పండేవి. పైగా చేలకుయీసారి విపరీతంగా వ్యయం అయినది. ఏప్రిల్‌లో అదనంగా వర్షాలు పడ్డాయి. దీనితో చేలలో తుంగమొలిచి అంతా బీడుగా తయారయినాయి. ఆ బీడు నంతా చదును చెయ్యడానికి ట్రాక్టర్సును పెట్టడం, తిరిగి పారపనిచేయించడంవల్ల యీ సంవత్సరం రెట్టింపు ఖర్చు అయినది. పూర్వం నూరురూపాయిలతో పదును అయ్యేది యిప్పుడు రెండువందలు ఖర్చుపెడితే తప్ప కాలేదు. తీరా పంట వేసిన తరువాత పైనుండి చినుకు లేకపోవడంవల్ల పైరంతా ఎర్రబారిపోయి, ఒకరకమైన జబ్బు వ్యాపించి, పైరు ఎండిపోయినదా అన్నట్లు అయిపోయినది. ఇవన్నీ కూడా జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసి వున్నది. నిన్న మంత్రిగారు కౌన్సిల్‌లో జవాబు చెప్పారనుకుంటాను. పూర్వం యీ మందులకు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారు 50% సబ్సిడీయో, గ్రాంటో యిస్తూ వచ్చారు. కాని, ఇప్పుడు అది నిలువుదల చేశారని వింటున్నాం. అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రం అన్నదాత అని చెప్పుకుంటున్నాం. ఇక్కడ ఆహారధాన్యాలు అవసరం ఎంతో ఎక్కువగా వున్నప్పటికీ కూడా, ఇక్కడ ధరలు విపరీతంగా పెరుగుతున్నప్పటికీ కూడా, ఇక్కడ మన అవసరాలు ఏవిధంగా వున్నా కూడా, ఎప్పటికప్పుడు మానవతా హృదయంతో అయిదు లక్షల టన్నులు, పదిలక్షల టన్నులు, యితర రాష్ట్రాలకు మనం పంపిస్తూనే వున్నాం. ఈ సంవత్సరం కూడా అయిదులక్షల టన్నులు పంపించడం జరిగింది. అందువలన, మన రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రంనుండి రెట్టింపు సబ్సిడీని యిందుకుగాను కోరి రాబట్టవలసిన అవసరమున్నది. తద్వారా వచ్చేది పదిహేనుకోట్ల రూపాయిలు. అది గవర్నమెంటు అక్కౌంట్‌లో ఏగుమతి అవుతున్నటువంటిది. ఇదిగాక, మనం కొంతమందికి పర్మిట్సు ఇస్తున్నాం. ఆ విధంగా ఎగుమతి అవుతున్నదానిలో బస్తాకు ఒక రూపాయి చొప్పున వేసినట్లయితే పదికోట్ల రూపాయిలు వస్తుంది. రైతులకు బోనసు యివ్వకపోయినా, రైతులకు కావలసిన పెస్టిసైడ్స్, ఎరువులు వీటిని సక్రమంగా, సరిగా సమకూర్చడానికి యీ యిరవై అయిదు కోట్లతో ఏర్పాటు చేయడానికి అవకాశముంటుంది. అప్పుడు మనం ప్రతిసారీ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మనకు సక్రమంగా సప్లయ్ చేశారా, లేదా అని సరిగా యిచ్చారా లేదా అని ఆందోళన పడవలసిన అవసరం వుండదు. అప్పుడు సబ్సిడైస్‌చేసి ఎరువులు రైతులకు సక్రమంగా అందజేయడానికి అవకాశముంటుంది. మనం ఆహారధాన్యాల విషయంలో బలమైన రాష్ట్రం అనుకుంటున్నాం. ఇక్కడ దుర్భిక్షం ఏర్పడింది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మహారాష్ట్రకు నాలుగు కోట్ల రూపాయిలు యిచ్చారు తప్ప, ఇక్కడ 21 జిల్లాలలో దుర్భిక్షం ఏర్పడితే, డెల్టా ఏరియాలో కూడా పైర్లు తెగుళ్ళువచ్చి నాశనం అయి

పోతే మన ప్రభుత్వం రెండు కోట్ల రూపాయిలు ఖర్చుపెట్టడానికి అంగీకరించడానికి అంగీకరించింది గాని, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాను కదిలించి మాత్రం మన ప్రభుత్వం ఏమీ తీసుకోలేకపోతున్నది. ఇంక, మన పరిస్థితి ఏమిటి? ఎందువలన యీ విధంగా జరుగుతున్నది? ఎల్లకాలం యితర ప్రాంతాలను ఆదుకుంటున్న మన రాష్ట్రానికి మాత్రం ఎందువలన ఎటువంటి సహాయమూ జరగడంలేదు? అందువలన, యీ విషయాలనన్నింటినీ వ్యవసాయ మంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకుని కేంద్రంనుంచి మనకు సహజంగా రావలసిన దానిని రాబట్టడానికి వెంటనే కృషి చేయాలి. ఎరువులు, పెస్టిసైడ్స్ అక్కడ రైతులకు సబ్సిడైజ్డ్ రేట్సుకు అందచేయాలి. స్ప్రేయింగ్ చేయించాలి. తెగుళ్ళశాశ్వత నివారణకు కృషి చేయాలి. రైతులకు రుణసహాయం కలగజేయాలి. కేంద్రంనుండి మనకు వెంటనే పెద్దఎత్తున మనకు సహజంగా రావలసినది వచ్చేందుకు కృషి చేయాలి. ఈ పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుని, నేను ఇంతకుముందు చెప్పినవాటినన్నింటినీ వెనువెంటనే చేయడానికి పూనుకోవాలి.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం:—అధ్యక్షా, కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో యీ సంవత్సరం ఏప్రిల్, మే మాసములలో-ముందుగా కురిసిన భారీ వర్షాల వలన వరిపంటపై హిస్పా సోకినట్లు వార్త వచ్చింది. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో 11,426 ఎకరాలలో సోకినదానికి నివారణ చర్యలు తీసుకోవడమైనది. కృష్ణాజిల్లాలో కూడా, 10,330 ఎకరాలలో సోకినదానికి నివారణ చర్యలు తీసుకోవడమైనది. గుంటూరుజిల్లాలో ఈ పురుగు 19,334 ఎకరాలలో సోకితే, నివారణ చర్యలు తీసుకోవడమైనది. ఈ మూడు జిల్లాలలో హిస్పా తెగులు చెదురుమదురుగా వుండడంవలన, వ్యవసాయ ఆధ్వర్యాన తగు చర్యలు తీసుకోవడమైనది. తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో హిస్పా తెగులు కోనసీమ ప్రాంతంలోను సామర్లకోట సమితి ఏరియాలోను ఉధృతంగా సోకింది. ఈ జిల్లాలో ఇతర ప్రాంతాలలో చెదురుమదురుగా ఉంది. నేను కోనసీమ ప్రాంతంలో జూన్, జూలై నెలల్లో పర్యటించినప్పుడు ఈ తెగులు 45 వేల ఎకరాలలో ఉధృతంగా ఉన్నట్లు అంచనా వేయబడింది. దాని నివారణకు 270 వేలు సబ్సిడీ ప్రభుత్వం మంజూరు చేసినది. ఇదికాక కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలనుండి 95 యూనిట్ల పవర్‌స్ప్రేయర్సును తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు తరలించుటయేకాక అచటి వ్యవసాయశాఖ సస్యరక్షణ సిబ్బందిని కూడా ఈ పని కొరకు తరలించడం జరిగింది. కోరినన్ని మందులు ఇతర పరికరములు ఆయత్తపరచబడినవి. సామర్లకోట పంచాయతీసమితి ఏరియాలో సుమారు 8 వేల ఎకరాలకు సబ్సిడీ గ్రాంటు ఇచ్చుటకు ఆలోచనలో ఉంది. ఇప్పటివరకు ఈ జిల్లాలో సుమారు ఒక లక్ష ఎకరాలకు పైగా నివారణ చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ తెగుళ్ళు త్వరలో నివారింపబడవచ్చును. ఈ తెగుళ్ళముందు వర్షాలు వచ్చుటవలన చాలావరకు నారుమళ్ళపైనే సోకింది. కోనసీమ ప్రాంతంలో మాత్రం ముందుగా ఊడ్చినచేలల్లో వచ్చుటచే రైతులకు సహాయంచేయడం చాలా అవసరమైనది. ఈ విషయంపై ముగ్గురు పెద్దలు మాట్లాడారు. రైతుల పంటలు పోతూంటే గవర్నమెంటు ఎంత డబ్బుకావాలో అంత డబ్బు ఇస్తున్నది. గత రెండు మూడు సంవత్సరాలలో కృష్ణా, గోదావరి, గుంటూరుజిల్లాల్లో లక్షలకొలది రూపాయిలు ఖర్చు చేసాము. ఆ రోజులలో ఉండే హిస్పాకు 75 పర్సంటు సబ్సిడీ ఇచ్చాము. ఐనప్పటికీ ఈ మూడు జిల్లాలలోను 24 లక్షల రూపాయిలు మొత్తం రెండు సంవత్సరాలలో

ఖర్చు చేసాము. ఈ సంవత్సరం అంత హెచ్చుగా లేదు. అక్కడక్కడ ఉంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, అక్కడక్కడ లేకపోలేదు. ఐదారు లక్షల ఎకరాలు అక్కడ సాగు అవుతుంటే అక్కడక్కడ 25 వేల ఎకరాలలో ఉంటే ఉండవచ్చును. దానికి అక్కడికక్కడే రైతులు చేసుకుంటున్నారు. ఏమీ చేయకుండా ఊరుకునే గవర్నమెంటు కాదిది. గత సంవత్సరం డబ్బు ఇంకా రాలేదు. మిగతా డబ్బుకోసం మరల వ్రాసాము. ఈ సంవత్సరం కూడా ఇవ్వకపోతే మరల మేము బియ్యం ఇవ్వాలంటే అవకాశంలేదని స్పష్టంగా చెప్పాము. ఈ మధ్యనే కేంద్రంనుంచి అగ్రికల్చర్ సెక్రటరీగారు వచ్చారు. హెచ్చుగా ధాన్యంకావాలి అన్నారు. వారు హైబ్రిడ్ హెచ్చుగా వేయాలి అన్నారు. వేస్తే హెచ్చుగా తెగుళ్ళు వస్తాయి, మందులు మాకు ఇవ్వడం లేదు, సబ్సిడీ ఇవ్వడంలేదు, గట్టిగా ఇస్తే తప్ప ఆంధ్రదేశంనుంచి మీకు ఏమీ రాదని చెప్పేసాము. ఇప్పటికీ డి.వో.లు వ్రాస్తూనే ఉన్నాము. వారు ఇవ్వవలసిందని కోరితే ఇవ్వకపోవడం కాదు. అసలు తక్కువగా ఉంది. ఉన్నదానిని డిపార్టుమెంటువారు చేస్తున్నారు. తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో హెచ్చుగా వచ్చింది. లోగడ సంవత్సరాలలో రాలేదు. ఈ సంవత్సరం ఉధృతంగా వచ్చింది అక్కడ సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. మిగతాచోట్ల అంత ఉధృతంగా లేదు కాని వెంటనే రైతులే శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు. డిపార్టుమెంటువారు శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారు. గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లుగా, మనం బియ్యం ఇస్తున్నప్పటికి మనకు ఎందుకు ఇవ్వరని కోటయ్యగారు చెప్పిన మాట తప్పనిసరిగా అడుగుతున్నాము. అడగడమేకాదు. రిమైండర్సు అనేకం పంపుతున్నాము చేస్తాము అంటున్నారు. ఇంతవరకు రాలేదు. ఎక్కడైనా కూడా వరిపైరు సర్వనాశనం ఐపోతూంటే చూస్తూ ఊరుకోము. రైతుల పంటలను తప్పనిసరిగా రక్షిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విషయంలో డబ్బులేదనే మాట లేదు. డబ్బు లేకపోయినా సగం కంట్రిబ్యూషన్ మేమే ఇస్తున్నాము. మిగతా సగం రైతులు పెట్టుకోవాలి అంటున్నాము. తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో పెట్టుకుంటున్నారు. మిర్యాలగూడాలో కూడా వచ్చింది నిజామాబాదులో రాబోతోంది. వచ్చేచోట్ల ఇస్తామే కాని రైతులను, వారి పంటలను వదిలివేయడం జరుగదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— తూర్పు గోదావరిలో సబ్సిడైజ్ చేస్తున్నాం అన్నారు చిన్నస్థాయిలో ఉన్నప్పుడే ఇరాడికేట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తేవిస్తృతంగా వ్యాపించకుండా ఉంటుంది. తూర్పు గోదావరికి ఇచ్చిన సహాయం ప్రక్క జిల్లాలకు కూడా ఇవ్వాలని మేము అడుగుతున్నాము. తరువాత ఆలోచిస్తామని అనడం న్యాయంకాదు. పాక్షికంగా జిల్లాలమధ్య వ్యవహారం చేయకుండా ఒక జిల్లాలో ఇస్తున్న సౌకర్యం మిగతా చోట్ల కూడా ఇవ్వడం న్యాయం.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :— గుంటూరు జిల్లాలో 19 ఎకరాలకు వచ్చిందని అన్నారు. అది నిజంకాదు. అమర్తలూరు సమితిలో 8 గ్రామాలలో 20 వేల ఎకరాలకు వచ్చింది. నాతో మంత్రిగారు వస్తే తీసుకువెళ్ళి చూపిస్తాను. లక్ష ఎకరాలకు తక్కువలేదు. డిసీజ్ తెల్లగా ఉంది, టిప్స్ ఎండిపోయి ప్రారంభంలో కొంత ఉంది. రేపు రెండు మూడు లక్షలు కూడా అవుతుంది. ఇంతింతై వటుడింతయై అన్నట్లు పెరిగిపోతుంది. వెంటనే చర్య తీసుకోవాలి. మాకు ఆందోళనకరంగా ఉంది కాబట్టే

దృష్టికి తెచ్చాము. చిన్న పాచెస్ ఐతే మేమే చేసుకునేవారం. తూర్పు గోదావరిజిల్లాకు ఇచ్చిన కన్సెషన్ కృష్ణా, గుంటూరు వారికి కూడా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— సమితుల వారీగా లెక్క చెప్పాను. వైర్ ఇచ్చాను. ఆ ప్రకారం వచ్చిన ఇన్‌ఫర్మేషను చెప్పాను. 20 వేల ఎకరాలలో వచ్చింది. తూర్పుగోదావరి, కోనసీమలో అంతా ఒక్కసారి వచ్చింది. ఎక్కడైనా మాకు ఒక్కటే. రైతు పైరు ఎక్కడైనా ఒక్కటే. పండేపంట, పైరులు ఎక్కడైనా ఒక్కటే. గుంటూరైనా, తూర్పుగోదావరి ఐనా ఒక్కటే. అక్కడ హెచ్చుగా వచ్చింది. నేను స్వయంగా వెళ్ళిచూచాను. కృష్ణా జిల్లాలో కూడా నేను స్వయంగా చూచాను. అక్కడక్కడ చెదురుమదురుగా వచ్చింది. గుంటూరు జిల్లాకు సంబంధించి సమితుల వారీగా లెక్కచెప్పాను. అంతా పోయిందంటే నేను ఏమి చెప్పాలి ?

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— 20 వేల ఎకరాలు మాత్రం కరెక్ట్ కాదు.

శ్రీ నాగయ్య :— ఎక్కువగా ప్రచారం చేయడంవల్ల హైబ్రిడ్ విత్తనాలు వేసారు. అందువల్ల తెగుళ్ళు ఎక్కువగా వస్తున్నాయి. కనీసం హైబ్రిడ్ విత్తనాలు వేసిన ఏరియాలలోనైనా పంటలకు రక్షణ కల్పించే ఏర్పాటు చేయాలి, లేకపోతే చాలా నష్టపోతారు.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— అధ్యక్షా, హైబ్రిడ్ విత్తనాలగురించి సెంట్రలు గవర్నమెంటుతో చెప్పినాం. హైబ్రిడ్ విత్తనాలు వేయాలంటే తెగుళ్ళు వస్తాయి. తెగుళ్ళకు మందులు వేయడానికి సబ్సిడీ యివ్వకపోతే వేయదలచుకోలేదు అని చెప్పినాము. నాగయ్యగారు చెప్పిన విషయం హైబ్రిడ్ విత్తనాల గురించి ఖచ్చితంగా యాక్షను తీసుకోమని చెబుతున్నాం. తప్పకుండా చేస్తాం పైరులకు రక్షణ యిస్తామని చెబుతున్నాం. విరివిగా లక్షల ఎకరాలకు వచ్చినప్పుడు చేశాము. ఇప్పుడు చెయ్యకుండా ఎందుకు ఉంటాము.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :— అప్పుడు చేశారు. ఇప్పుడు చేయడం లేదు.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు :— కోనసీమ ప్రాంతంలో హిస్పా వచ్చింది. అక్కడ ఏరియల్ స్ప్రే చేస్తే తప్ప పోయేట్లులేదు. ప్రెషర్ స్ప్రేయింగ్ చేస్తే పురుగు తప్పించుకుంటున్నది. అందు చేత ఏయిరోప్లేను మీదమంచి స్ప్రే చేయిస్తారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం :— చెట్లతో కూడుకున్న భూములకు ఏయిరియల్ స్ప్రేచేయడం సాధ్యం కాదు. ఇప్పటికే చాలా భాగం పవరు స్ప్రేయర్సు అక్కడ ఉన్న 95 కాక కృష్ణా జిల్లానుంచి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లానుంచి తెప్పించి 150 పవరు స్ప్రేయర్సుతో పని జరుగుతున్నది. ఏరియల్ స్ప్రే కొబ్బరి తోటలున్నవి కాబట్టి సాధ్యం కాదు. ప్లెయిన్ నేలగా ఉండే చోట ఉపయోగ పడుతుంది. కాకినాడ వద్ద మందులు చల్లిస్తున్నారు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— రాష్ట్రంలో కరువు కాటకాలు ఉన్నవి. పెస్ట్సు ఎక్కడ పడితే అక్కడ పీడిస్తున్నవి. ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా ప్రభుత్వం మందులను ఫ్రీగా సప్లయి చేయడానికి పూనుకుంటారా ?

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం:—అధ్యక్షా, ఫ్రీగా మాత్రము సప్లయి చేయలేం. కొంత సబ్సిడీ మాత్రం యిస్తామని చెబుతున్నాను.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE REGIONAL COMMITTEE RE : THE ANDHRA PRADESH RELIEF UNDERTAKING (SPECIAL PROVISIONS) BILL 1971

Sri T. Ranga Reddy :— Sir, I beg on behalf of the Chairman Andhra Pradesh Regional Committee to "present under the Rule 184 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the Report of the Andhra Pradesh Regional Committee on the Andhra Pradesh Relief Undertakings (Special provisions) Bill, 1971."

Mr. Chairman :— Report presented.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1971-72 GENERAL DISCUSSION

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, మొట్టమొదట మన బడ్జెటులో తరుగు ఒక వైపు చూపించారు. ఒకచోట 13 కోట్ల రూపాయలు మిగులు అన్నారు. 9కోట్ల తరుగుఅన్నారు చివర 59 కోట్ల తరుగుతో ముగుస్తుందన్నారు. చివరకు వారికి మనకు తెలీనటువంటి స్థితిలో ఉన్నాం. ఓవర్‌డ్రాఫ్ట్ వస్తే సరిపోతుందన్నారు. ఈ సందర్భంలో మన గవర్నమెంటు పెట్టిన యిండస్ట్రియల్ సెక్టార్సులో లాభాలు రావడంలేదు. బ్యాంక్సులో లాభం వస్తున్నది. రిజర్వు బ్యాంకు దాదాపు 144 కోట్ల రూపాయలు లాభం సంపాదించిందంటే బాగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. స్టేటుఎకనమీ ప్రధానంగా ప్రాజెక్టుల మీద పెట్టిన డబ్బుకి వడ్డీ వసూలు చేస్తున్నారు. అందువల్ల, ఎకానమీ బాగు లేదని రిజర్వు బ్యాంకు ఈ సంవత్సరం 144 కోట్లు లాభం ప్రకటించిన తరువాత యింటరెస్టు తగ్గించేసి కన్‌సాలిడేటెడ్ యింటరెస్టు 2 శాతమో 3 శాతమో మించకుండా చేయవలసిన అవసరం ఉంది. లాండ్ సీలింగ్ గురించి పార్లమెంటులో చెప్పారు. 10 నుంచి 18 ఎకరాల స్టాండర్డు ఎకరాలు పెట్టమన్నారు. దానిని వెంటనే అమలు జరపాలి. కరువు కాటకాలలో దేశం విపర్యాసంగా ఉంది. దాని కోసం డా. కె. ఎల్ రావు గారు యిచ్చిన సూచన గంగ టు కావేరి తీసుకు రావాలనే ప్రాజెక్టు చాలా బాగుంటుంది. ఆ ప్రాజెక్టును యివ్వాళ కాకపోతే రేపటికయినా చాలా తీవ్రంగా ఆలోచించి దానిని వెంటరు అమలు జరిపితే దేశంలో సుభిక్షం ఏర్పడుతుంది. ప్రకృతి విపరీతాలను ఎదుర్కొనడానికి ఉపయోగపడుతుంది. పరిపాలనా విధానం చాలా అన్యాయంగా ఉంది. ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటులో మనుష్యులు లేరని ఆకౌంటెంట్ జనరల్ ఆఫీసునుంచి, ఏ డిపార్టుమెంటు

లలో మనుష్యులు లేరని మరొక డిపార్టుమెంటునుంచి తెప్పుకొని యిన్ని సంవత్సరాలు పరిపాలన జరిగిన తరువాత కావలసిన మనుష్యులను తయారు చేసుకోలేని ఈ ప్రభుత్వ విధానాన్ని ఏ విధముగా ఖండించాలో భాష చాలకుండా ఉంది, ఏ డిపార్టుమెంటులో ఉన్నవారిని ఆ డిపార్టుమెంటులో డెవలప్‌చేసి ప్రమోటుచేయకుండా ఎరువుతెచ్చుకోవడం వల్ల డెప్యుటేషను అలవెన్సుకి డబ్బు అవడం ఒకటి, ఆ వచ్చిన వారికి శ్రద్ధలేకుండా ఉన్నది. ఆ విధానం మార్చుకోవాలి. పరిపాలనను వికేంద్రీకరణ చేశామంటున్నారు. కాని దానిలో ఒక పని చేశాము. ఎలక్షన్సు డీసెంట్రలైజు చేశాము కాని పవరు డీసెంట్రలైజు కాలేదు. తాలూకా ప్రాతిపదికగా సమితులను చేసి ఎడ్యుకేషను పూర్తిగా గవర్నమెంటు తీసుకోవాలి. తెలుగు బోధనాభాషగా కళాశాలలో పెట్టారు. దానికి నా అభినందనలు. అది దేశభక్తికి వ్యతిరేకం అని కొంతమంది అంటున్నారు. కాని దేశభక్తి కార్యక్రమం అదే. దానికిగాను ప్రపంచ తెలుగు మహాసభ జరగాలంటున్నారు. ఆ ప్రయత్నం సుష్టుగా జరగాలి. ఇక్కడ పరిశ్రమలు పెట్టేటప్పుడు తెలుగువారికి ఉద్యోగాలు లేకుండా పోవడం యితర రాష్ట్ర మాతృభాష గలవారికి దొరకడం బాగులేదు. ప్రిఫరెన్సు మన రాష్ట్రానికి చెందినవారికి యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి శతజయంతికి లక్షరూపాయలు కేటాయించారు. చాలా సంతోషం. ఆ మహానాయకునికి గౌరవం చూపించడం అవసరం. దానికి కావలసిన పరిణామాలు తీసుకు రావాలని కోరుతున్నాను. లా అండ్ ఆర్డర్ చాలా అన్యాయంగా ఉంది. దానిని సుస్థిరం చేయాలి. ఒక వైపు కరువు తాండవిస్తున్నది. మరొక వైపు దోపిడీలు జరుతునా్నయి. లా అండ్ ఆర్డర్ సవ్యంగా ఉండాలి. నాలుగవ ప్రణాళిక అనేది 6 సంవత్సరాల తరువాత వస్తామా సోషలిజం ప్రణాళికాబద్ధముగా తీసుకువస్తారని మొదలు పెట్టారు. చవాన్‌గారు ఒక మాట చెప్పారు. సోషలిజం సంగతి అట్లా ఉంచి ధరల అన్‌సోషల్ రైజ్ ఎక్కువ అయినది అన్నారు. The rise in prices is unsocial rise and it was a very irrational one అని చెప్పారు. సోషల్‌జం అని బయలుదేరి అన్‌సోషల్ రైజ్ వరకు పోయినాం యింక ఎక్కడికి పోతామో తెలియదు. ప్రభుత్వం అన్‌సోషల్ ఎలిమెంట్సునుండి దేశాన్ని రక్షించాలి. సోషలిజం వైపు ముందుకు పోవాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం నాకు యిచ్చినందుకు తమరికి నమస్కారాలు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— సర్. ఈ బడ్జెటు సాధారణ చర్చ సందర్భంలో కొన్ని మాటలు చెప్పాలనుకుంటున్నాను. ప్రప్రథమంగా ఈ అవకాశం తీసుకుని మనకు పార్లమెంటులో యిప్పటివరకు 1967 మొదలుకొని ఈ నాటివరకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు అవరోధముగా ఉంటూ వచ్చినటువంటి రాజ్యాంగ సంబంధమైన చిక్కులు తొలగినటువంటి సమయం కనుక ఈ సందర్భంలో రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లు అత్యధికమైన మెజారిటీతో పాసు చేయించుకోగలిగిన ఘనత మన ప్రియతమ నాయకురాలు శ్రీమతి ఇందిరమ్మగారికి దక్కినందుకు చాలా సంతోషిస్తున్నాను. రాజ్యాంగములో ప్రాథమిక హక్కులతోపాటు ప్రజాక్షేమము కూడ సమానమైన దృష్టితో చూడబడాలనే సద్బుద్ధి, ప్రజల అభిప్రాయాలను మన్నించే తత్వము ఈనాటికైనా వచ్చినందుకు సంతోషపడుతున్నాను. వేసినపుడు వేప

కొమ్మ, తీసివేసేటప్పుడు మహాకాళి అన్నట్లు రాజ్యాంగాన్ని ముట్టుకొనడానికి వీలు లేదు అని కొందరు అంటారు. రాజ్యాంగాన్ని మనము తయారుచేసుకొన్నాము. దేశ, కాల పాత్రలను అనుసరించి దేశాభ్యుదయము కోసము రాజ్యాంగాన్ని సవరించుకొనే సేఫ్టీ వాల్వ్ లేకపోతే శాంతియుత విప్లవానికి బదులు రక్తపాతముతో కూడిన విప్లవము రాక తప్పదు. రాజ్యాంగ సవరణ 380 ఓట్లతో గెలవడము చాల గొప్ప విషయము. ఇది ఘన విజయము కాబట్టి ప్రధానమంత్రిని అభినందిస్తున్నాను.

ఇక బడ్జెటు గురించి మనవిచేయాలన్నపుడు బడ్జెటులో ప్రతి అక్షరములోను ఒక భావము ద్యోతకము అవుతోంది. ప్రతిపక్ష సభ్యులు చాల వికటముగా, అపార్ధము కలిగించే రీతిగా ఇది ఎన్నికల ప్రచారమని, ఎన్నికల ఉపన్యాసమని చెప్పడము జరిగింది. లోక్‌సభకు జరిగిన మధ్యంతర ఎన్నికల ఫలితాల వాస్తవికాన్ని, ప్రజలలో వున్న చైతన్యాన్ని, వారిలో రేకెత్తించిన ఆశలను గమనించకుండా ప్రజాభ్యుదయము కోరేవారు, ప్రజా సేవకులు, పరిపాలనలో వున్నవారు వుండలేరు అని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజల కోరికలను మన్నిస్తాను అనే మాట చాల సంతోషించవలసిన మాట అని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజల కోరికలను గమనించడము, ప్రజల నాడి ఏ విధంగా వుందని తెలుసుకొనడము వారి కర్తవ్యము. ఇది ప్రతి అక్షరములోను ద్యోతకమవుతోంది. సోషలిజం ధ్యేయాన్ని చేరుకొనడానికి సాంఘిక న్యాయముతో కూడిన అభ్యుదయము కూడ కావాలనే పంథాలో డైరెక్షను గురించి కాని, కంటెంటు గురించి కాని శ్రద్ధ తీసుకొని ఈ రచన ప్రారంభమవుతోంది. ఇది తొలి అడుగే కావచ్చును. చిన్న దశలో ప్రారంభము కావచ్చును. అంతమాత్రాన ఏదో చేశారనే క్లెయిమ్ వారు చేయలేదని మనకు తెలుసు. చేయాలనే సత్సంకల్పము వారికి వుంది. అట్టడుగున సాంఘికముగాను, ఆర్థకముగాను, హీనాతిహీనస్థితిలో వున్న హరిజనుల గురించి కాని, గిరిజనుల గురించి కాని వెనుకబడిన జాతుల గురించి కాని ఈ బడ్జెటు స్పీచ్‌లో ఎక్కువగా ప్రస్తావించడము ముదావహము. వారి యోగక్షేమాల గురించి ఇతోధిక ప్రోత్సాహము యివ్వాలి. ఆర్థికమైన వనరులు కల్పించాలనే కృషిచేసినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. సహాయము చేయాలనే సంతోషపడుతున్నారు. బడ్జెటు ప్రెజెంటు చేసేటపుడు ఆర్థిక మంత్రిగారు యిచ్చిన ప్లానుకు సంబంధించిన రిపోర్టును నిన్న రాత్రి చదివాను. చిన్న వినోదమైన ఎనక్‌డోట్ జ్ఞాపకము వచ్చినది. The statistics are a Bickany's bathing suit, what the relief is just a small thing, what they conceive is vital. స్టాటిస్టిక్స్ అనేవి చాల విచిత్రమైన వ్యవహారము. ఒక్కొక్కటే చెప్పడానికి టైము లేదు. అగ్రికల్చర్ గురించి తీసుకొన్నాను. దాదాపు 121 లక్షలు కేటాయించినట్లు చెప్పారు. 121 లక్షలు కాకుండా ఇంకొక లక్ష గత సం.రము ఖర్చు అయినట్లు చెప్పారు. చాల సంతోషము. వ్యవసాయ పద్దులో మేలురకపు వంగడాలను గురించి వ్రాశారు. 20 లక్షల ఎకరాలకు మేలు రకపు విత్తనాలను అందించాలని అంచనా వేశారు. 16 లక్షల ఎకరాలవరకు అందించాము అన్నారు. కాని దీనివల్ల ఎకరము పంటలో ఎంత వ్యత్యాసము వచ్చినది అనేది రిపోర్టులో ఎక్కడ వెతికినా దొరకలేదు. ఇంత మేలురకపు విత్తనాలను వాడితే, ఇంత శ్రద్ధ తీసుకొంటే, ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెడితే అధికోత్పత్తి ఎంత జరిగింది అనే దాన్నిగురించి ఒక్క అక్షరము దొరకలేదు. రిపోర్టులు ఈ విధంగా వుంటాయి. ఈ సం.రము 30 లక్షల ఎకరాలకు మేలురకపు విత్తనాలను అందించాలని ఆశ. ఆ సద్బుద్ధి మంచిదే. కేవలము టార్గెట్స్ వేసుకొని రీచ్ అయినటు చెప్పడమే కాని

ఫలితాలు తెలియడములేదు. ఫలితాలు కంటికి కన్పించడము లేదు. వాటిని జాగ్రత్తగా గమనించాలని కోరుచున్నాను. చేపల గురించి ప్రస్తావించారు. పల్లెలలో వున్న చెరువులను పంచాయతీలకు యిచ్చాము. ఇన్‌లాండ్ ఫిషింగ్, కోస్టల్ ఫిషింగ్, డీప్ సీ ఫిషింగ్ గురించి దీనిలో ఏమీ లేదు. దీన్నిగురించి వున్న డిపార్టుమెంటు ఎంత, దీనికి అయ్యే ఖర్చు ఎంత? ఈ వృత్తిమీద బ్రతికేవారికి ఎంత డబ్బు వెళ్ళినది, వారు బాగుపడినది ఎంత అనేది మనవిచేయవలసి వుంటుంది. ఈరోజు ప్రశ్నోత్తరాల సమయములో మెకనైజ్డ్ బోట్స్ గురించి మాట్లాడుకొన్నాము. 300 బోట్స్ వేసుకొన్నాము. వీటన్నింటిని ఒక్క విశాఖపట్టణములోనే తిప్పుతున్నాము. వారిలో వారికి చేపలు పట్టుకొనడములో స్పర్థలు ఏర్పడి ఖూనీలకు దారితీస్తున్నది. వారము, 15 రోజులు సముద్రములోనే వుండి చేపలు పట్టవలసిన పడవలు ఏరోజుకారోజు వెళ్ళే పరిస్థితి జరుగుతోంది. ఇది మెకనైజ్డ్ బోట్స్ చేయవలసిన పని కాదు. లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేసికొనిన బోట్లను ఈ పరిశ్రమలో వున్నవారికి కాకుండా యితరులకు యివ్వడం జరిగింది. ఇటువంటివి ఈ డిపార్టుమెంటులో పెరుగుతున్నవనే విషయము తెలుసుకొంటే బాగుంటుంది. వ్యవసాయ మంత్రిగారికి సాంఘిక న్యాయము అంటే చాల అభిమానము. గాంధేయులు సాంఘిక న్యాయముకోసము కష్టపడుతూ వుంటారు. హరిజనులకు పాడి పశువులను యివ్వాలని అంటారు. చాల సంతోషిస్తున్నాను. అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. పాడి పశువులను యిస్తే వాటికి మేత ఎక్కడ వుంది? పచ్చి గడ్డి ఎక్కడనుంచి వస్తుంది? పాడి పశువులు యివ్వాలని వారియొక్క సత్సంకల్పానికి సంతోషము. ఇవ్వలేదు, దుర్మార్గుడు అని అనను. హరిజనులకు పాడి పశువులు యివ్వాలని ప్రభుత్వానికి వుంటే 100 పశువులతో ఒక డెయిరీఫారమ్ మాదిరి పెట్టండి. కోఆపరేటివ్ బేసిస్‌పైన పెట్టి సహాయము చేయండి. మేత లేకపోతే పాలు ఇవ్వవు కనుక అటువంటి పని చేయవద్దని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం:—ఉయ్యూరు ప్రాంతములో చూస్తే అవి ఎట్లా పాలు యిస్తున్నవో తెలుస్తుంది.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—గేదెలను యింటివద్ద కట్టుకొని చిట్టు, తవుడు పెట్టుకో వచ్చునని చెబుతున్నారు. పల్లెలలో దూడలకు తిరగడానికి పచ్చికబయళ్ళు లేక దూడలను వుంచుకొనడమే భారమనుకొనే రోజులుగా మారుతున్నవి. పుంతలు వేలముపాట, పచ్చ గడ్డి వేలము పాట, ఈ పరిస్థితులలో పశువులను ఏ విధంగా వుంచుకొంటారో చెప్పాలని కోరుచున్నాను. రికార్డు సృష్టించవద్దు. నా గ్రామములో హరిజనులకు ఏర్పాటుచేసిన భూములు మాకు దొరకలేదు, రూల్సును రూల్సుగా వుంచండి. అల్లుడు వచ్చాడు కనుక అరిసెలు వండినామని చెప్పి అల్లరి అల్లుని పేర, అరిసెలు పిల్లలకు అనే పద్ధతిలో చేయవద్దు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు:-రాఘవులుగారు మంత్రిగా వుండగాఏమి చేశారోచెబుతారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—నేను చదువు ప్రారంభించిన తరువాత నా గ్రామము నారాయణపురంలో తిరుగుబాటుచేసి 100 ఎకరాలను స్వాధీనము చేసుకొన్నాము. రాఘవులు అంత పిరికివాడు అని అనుకోవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. సమస్యలు ఎరుగను అని అనుకోవద్దు. విద్యావిధానములో గొప్ప మార్పులను తలపెట్టారు. పిల్లలకు భారముగా వుంటున్న పరీక్షా విధానములో మార్పు తీసుకువచ్చి డిటెన్షన్ లేదని చెప్పారు. అయితే కారణాలు ఏమైనప్పటికీ వేస్టేజ్ తగ్గించటంకోసం, స్టాగ్నేషన్ తగ్గించటంకోసం అప్పర్ ప్రైమరి స్టేజిలో ఇటువంటి పనులు చేస్తున్నారు. సంతోషమే. కాని అంతటితో ఆగితే అది సక్రమ

మైన సంస్కరణకాదంటున్నాము. యావత్ భారతదేశంలోని విద్యావేత్తలందరు ఎడ్యుకేషనల్ సిస్టమ్‌లో చాలాలోపాలు వున్నాయని, దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా ఏదైనా ఆలోచిస్తే మంచిదని అంటున్నారు. అసలు విద్యకు సంబంధించి సమగ్రమైన శాసనంచేస్తే చాలా బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—May I request the Members to solve this. We have got one hour left for general debate. There are still 14 members to participate. From 12 to 2 p m. we have got an agenda for non-official business. In that case 4 to 6 p.m ......

Dr. T.V.S Chalapati Rao :—Sir. 4 to 6 p.m is a committed Session. Let us have tomorrow for 1 or 1½ hours before the Minister commences his reply at 12 o'clock.

Mr. Deputy Speaker :—Do you think that fresh members won't come up?

Sri G. Latchanna :—Minister's reply will be on Sunday only.

Mr Deputy Speaker :—Independents and Congress party people will be restricted. Persons who are desirous of participating will not have much time whereas the others participated had a lion's share already. To-day upto 12 o'clock we shall continue this.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారు ఆదివారం reply ఇవ్వటానికి ఒప్పుకొన్నారు.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం):—అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖామంత్రిగారు పెద్ద ఉపన్యాసం చదివారు. ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారు లాయరు. లాయర్లు కోర్టులో పాయింటు లేకపోతే బల్లగుద్ది ఎక్కువసేపు ఉపన్యాసం చెబుతారు. అలాగే మంత్రిగారు బడ్జెటు ప్రసంగాన్ని సుదీర్ఘంగా చేశారు. ప్రజాస్వామ్యానికి వెన్నెముక అయిన మధ్యతరగతి ప్రజల గురించి దానిలో ఏమీ చెప్పకపోవటం శోచనీయం. కృష్ణా, గోదావరి జిల్లాలలో-ముఖ్యంగా కృష్ణాగోదావరి డెల్టాలో మాగాణిని నమ్ముకున్న పేదలు, మిడిల్ క్లాస్, లోయర్ మిడిల్ క్లాస్ పీపుల్ 20 లక్షలమంది వున్నారు. వారీనాడు ఏస్థితిలో వున్నారో గమనించాలి. అక్కడ వున్న సిస్టమ్ ఏనాడో బ్రిటిష్‌వారి కాలంనాటిది. అప్పట్నుంచి మారలేదు. ఆ ప్రాంతాల్లో పంటలుపోయి ఈ సంవత్సరం వర్షాలులేక పెట్టుబడి పెట్టలేక ఎంతో బాధపడుతుంటే ప్రభుత్వం ఏమి చేయబోతున్నదో బడ్జెటు ప్రసంగంలో లేదు. ఆ ప్రాంతాల్లో వున్న కెనాల్‌సిస్టమ్‌ను పూర్తిగా రివిజైన్ చేయాలి. ప్రతి ఎకరానికి 10,20 రోజులు నీరు సరఫరా చేసే పథకాన్ని తయారుచేయాలి. చేతిలోవున్న పిట్ట చెట్టుమీదవున్న రెండు పిట్టలకు సమానం అన్నట్లుగా తక్కువలాభంతో ఎక్కువ ఫలితాన్ని ఇచ్చే స్కీములు తీసికోవాలి. క్రాప్ ఇన్స్యూరెన్సు పెట్టాలని అనేకసార్లు చెప్పాము. ఇప్పటికైనా క్రాప్ ఇన్స్యూరెన్సు ప్రవేశ పెట్టకపోతే ఎన్నో బాధలకు రైతాంగం గురికావలసివస్తుంది. కృష్ణా డెల్టాలో నాగార్జునసాగర్ కట్టిన తరువాత కూడా పంటలకు నీరు సకాలంలో అందని పరిస్థితులలో నాగార్జునసాగర్‌కు, ప్రకాశం బ్యారేజికి మధ్య పులిచింతల ప్రాజెక్టు కట్టాలని చెప్పాము. అది ఏ దశలో వున్నదో, ఏమి చేయబోతున్నారో ప్రభుత్వం ఇంతవరకు చెప్పలేదు. నిరుద్యోగ సమస్య రాష్ట్రాన్ని పీడుస్తున్నది. ఎడ్యుకేటెడ్ అన్‌ఎంప్లాయిడ్ గురించి బడ్జెట్‌లో ఏమిచెప్పలేదు. రూరల్ ఎంప్లాయిమెంట్ గురించి ప్రస్తావించారు. కాని చదువుకున్నవారు, టెక్నికల్ కోర్సులుపాసు అయినవారు వుద్యోగాలు లేక వందలమంది ప్రతి

మంత్రి చుట్టూ ఎం. ఎల్. ఎ. చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. ఆ సమస్యను ఏవిధంగా పరిష్కారముచేయబోతున్నారనే దానిగురించి ఏమిచెప్పలేదు. ఆ సమస్యను గురించి ఏ మాత్రము ఆలోచించలేదంటే మన ప్రజాస్వామ్యము నిలబడుతుందా అని అడుగుతున్నాను. జర్మనీలో ఎడ్యుకేటెడ్ అన్ఎంప్లాయిమెంట్‌ను సాల్వ్ చేయనందువల్లనే విప్లవమువచ్చింది. ఇతర చోట్ల విప్లవాలు రావడానికి కారణము మధ్యతరగతి కుటుంబాలవారికి వుద్యోగఅవకాశాలు దొరకనందువల్ల వారు ఎక్కడబడితే అక్కడ, బస్సుల్లో, రైళ్ళలో, హోటల్స్‌లో, వుపన్యాసాలు యిస్తూ విమర్శలు చేయడమువల్ల ప్రజాస్వామ్యాలు చెట్టుతినిపోయాయి. మంత్రిగారు తమ బడ్జెటు ప్రసంగములో యీ ఎడ్యుకెటెడ్ అన్ఎంప్లాయిడ్ గురించి ఎందుకు చెప్పలేదో ఆశ్చర్యంగావుంది. అందువల్ల యీ బడ్జెటు ప్రసంగము నిస్సారంగా వుందని చెప్పవలసివస్తున్నది. ఇక హరిజనులకు యిండ్లుకట్టిస్తున్నాము. ఎల్. ఐ. సి. నుండి డబ్బు వస్తుందని చెప్పారు, ఏ విధంగా యీయిండ్లకేటాయింపు జరుగుతుంది? అప్పు రూపంగా యిస్తున్నారు. వడ్డీఎంతతీసుకుంటారు? ఇంకా యీహరిజనులలో వెనుకబడిన కుటుంబాలు వున్నవి. వారికి ఏవిధంగా కేటాయింపు జరుగుతుందో ప్రభుత్వ పాలసీ ఏమిటో యీ రోజువరకు చెప్పలేదు, ఈ సందర్భములో యింకొక విషయము చెప్పదలచుకున్నాను, సోషల్ సెక్యూరిటీ మెజర్స్ అన్నప్పుడు, వాటిని సక్రమంగా నడపడానికి సరైన యంత్రాంగము లేకపోతే అవి ఫేల్ అవుతాయి. మనకు తెలుసు, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఓల్డ్ఏజ్ పెన్షన్ అనిపెట్టారు. ముందు బ్రహ్మాండంగా చేయాలనుకున్నారు, కాని దానికి తగినటువంటి సిబ్బంది ట్రెజరి ఆఫీసులో కాని కలక్టరు ఆఫీసులోగాని పెట్టకపోవడంవల్ల అదిసరిగా చేయలేకపోయారు, సార్ట్‌చేసిన అప్లికేషన్స్‌ను రిసార్ట్‌చేయాలని చెప్పారు, ఒకే ఒక సోషల్ మెజర్ తీసుకుంటే - గుండెమీద చేయి వేసుకొని చెప్పండి, - అదికూడా సక్రమంగా జరగలేదు, దానికి ఆలోచనగాని, క్రమమైన మార్గముగాని చేపట్టకుండా ఏదో ఓట్ క్యాచింగ్ డివైస్‌గా పోవడం వల్లఅదిఫేల్ అయిపోయింది. హరిజనులకు యిండ్లు కట్టడము సోషల్ సెక్యూరిటీ మెజర్ అనుకొన్నప్పుడు దానికి తగినటువంటి సిబ్బందిని వేసి నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమముతో ముందుకు పోవాలి. ఇండ్లుకట్టిస్తున్నాము కట్టిస్తున్నాము అంటే మీరు కట్టించేయిండ్లు బాగాలేవని వారే చెబుతున్నారు, ఇవిమేము వుండడానికి వీలులేదు. ఏగాలి వానోవస్తేఎగిరిపోయేలగా వున్నాయని వారేచెబుతున్నారు అందుకని మంచిగా కట్టించాలని చెబుతున్నాను. మరొక విషయము ల్యాండ్ రిఫార్మ్స్ జరుగాలి అన్నారు. బ్లిట్జ్, మదర్ ఇండియా పత్రికలలో వ్రాస్తలువచ్చాయి. ఆంధ్ర మంత్రులకు ఒక్కొక్కరికి 1200, 1400, 1500 ఎకరాల భూమి వున్నదని దీనిని ఏ మంత్రిఅయినా కాంట్రడిక్ట్ చేశాడా? చేశాడేమో తెలియదు. చేసివుంటే వారికి ధన్యవాదాలు చెబుతాను.

శ్రీ జె. వి, నరసింగరావు :—సున్నాలు ఎక్కువేస్తే అదికరక్ట్ కాదని చెప్పాము·

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—వారిని అభినందిస్తున్నాను ఎన్ని ఎకరాలు వుంటే ఎన్నిఎకరాలు సరండర్ చేశారో చెబుతారా?

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—దేశములో ఆస్తిహక్కులేకుండా చేయాలని ఆలోచిస్తున్న సమయములో మంత్రుల ఆస్తుల గురించి పత్రికలలోవస్తే....నరసింగరావుగారు చెప్పారు. వారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను—మనము సీలింగు పెట్టుకున్నప్పుడు యీ సభలో ఒక్కొక్కమంత్రి తనకు వున్నటువంటి ఆస్తిని దొడ్డిదారిన ట్రాన్సఫర్ చేయకుండా, ప్రభుత్వానికి లెక్కచెబితే మోహన్ ధారియా చేసిన సూచనను ఆదర్శంగా తీసు

కాని-సోషలిజములో నమ్మకము వుందని చెప్పుకోవచ్చుగాని ఏదో ఊకదంపుడు వుపన్యాసాలు యిస్తేలాభములేదు. మొన్న ఏదోగాలివాటంగా ఓట్లుపడితే ఎల్లప్పుడు పడుతాయని అనుకుంటే చాలాపొరపాటు అభిప్రాయములో వున్నారని మనవి చేస్తూసెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆర్థికశాఖామంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. ప్రభుత్వ వుద్యోగుల సమ్మె కాలాన్ని ప్రభుత్వము వుదారముగా సెలవుగా పరిగణించినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. మనఅవసరాలను గమనించి బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టినందుకు ఫైనాన్స్ మినిస్టరు గారినిఅభినందిస్తున్నాను. పోతే యీ బలహీనవర్గాలకు ప్రభుత్వము పదికోట్లు కేటాయించినందుకు, అభినంధిస్తున్నాను. ప్రాంతీయ అసమానతలను గురించి ఒకవిషయము చెప్పదలచుకున్నాను రాయలసీమ ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోచాలా వెనుకబడిన ప్రాంతమువెనుకబడిన ప్రాంతమేగాక నిరంతరము కరువుకాటకాలతో పీడింపబడుతున్న ప్రాంతము. పూర్వము ఏ నాలుగైదు సంవత్స రాలకో కరువు వస్తే, యిప్పుడు ప్రతిసంవత్సరము కరువుకాటకాలతో బాధపడుతున్నారు. బ్రిటిష్‌వారి కాలములోయీరాయలసీమప్రాంతము నెగ్లెక్టచేయబడింది. స్వరాజ్యము వచ్చిన తరువాత కూడా అనుకున్నంత అభివృద్ధి జరుగలేదు. పంచవర్ష ప్రణాళికలో రాయల సీమకు అధిక ప్రాధాన్యం యివ్వలేదు. నాలుగవ ప్రణాళికా కాలములో ముఖ్యమంత్రిగారు రాయలసీమ డెవలప్‌మెంట్ బోర్డును ఏర్పాటు చేశారు. ఇప్పుడు ఆ బోర్డుకు 4 కోట్లు నిధులను కేటాయించారు. ఈబడ్జెటులోగాని కేంద్ర బడ్జెటులోగాని రాయలసీమకు ప్రత్యేక నిధులు ఏమి కేటాయించలేదు. ఈ డబ్బులు లేని బోర్డు ఏమి పనిచేస్తుందో నాకు అర్థముకావడములేదు. రాయలసీమ ప్రాంతములో పరిశ్రమలు నెలకొల్పలేదు. ఈ బడ్జెటులోకూడా అక్కడ పరిశ్రమల గురించి ప్రస్తావన లేదు. రాయలసీమ ప్రాంతములో ముడిపదార్థాలు వున్నప్పటికి ఒక పరిశ్రమనుకూడా స్థాపించకపోవడము చాలా విచారముగావుంది. బాధగావుంది, పరిశ్రమల స్థాపనకు అనంతపురము జిల్లాచాలా అనుకూలంగా వుంది, అనంతపురము జిల్లాఎక్కువ కరువుకాటకాలతో వున్నది, పోయిన సంవత్సరము కరువు, యీ సంవత్సరముకూడా కరువు వుంది. ఈ సంవత్సరము యింతవరకు వర్షాలు లేవు, గింజలు లేవు, పశువులకు కూడామేత లేదని కంప్లైట్సు వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వము అక్కడ వెంటనే రిలీఫ్ వర్క్సు చేపట్టకపోతే ప్రజలు చాలా కష్టాలకు గురిఅవుతారు. అనంతపురములో నీటికొరత ఎక్కువగా వుంది. తెగిపోయిన చెఱువులను కట్టించి బావులను లోతు చేయిస్తే ప్రభుత్వము ఎంతోసహాయము చేసినట్లు అవుతుంది. రాయలసీమకు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు మినహావేరేలేదు. 20 సంవత్సరాలు అయినా పూర్తి కాలేదంటే చాలా విచారంగా వుంది. ఈబడ్జెటులో 2 కోట్లుకేటాయించారు. యీరెండుకోట్లులెనింగ్‌కు ప్రభుత్వసిబ్బందికిసరిపోతుంది. కాలవలు త్రవ్వడానికి ఏమాత్రము సరిపోదు, ప్రభుత్వము వెంటనే అదనంగా డబ్బును కేటాయిస్తేతప్ప యిదిపూర్తికాదు. ఎక్కువ డబ్బుకేటాయిస్తేతప్ప మా ప్రాంతాలు బాగుపడే అవకాశము లేదు. ప్రభుత్వము వెంటనే కేంద్ర ప్రభుత్వముమీద ఒత్తిడితెచ్చిఎక్కువనిధులు కేటాయిస్తేతప్ప రాయలసీమ ఎడారి ప్రాంతముగా మారిపోయి ప్రజలు బాధపడుతారని మనవి చేస్తు సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—(महराडगंज) अध्यक्ष महोदय। यह ३६ सफे का भाषण है लेकिन अैसा मालूम होताहै कि सूचना विभाग ने कोई बुलूटिन तैयार करके पेश कर दिया है। जहाँ तक बजेट का सवाल है इस में समाजवाद शब्द का उल्लेख कई जगह किया गया है। लेकिन मैं समझता हूं कि ऐसा बजेट टाटा, बरला भी पेश कर सकते थे। इस में समाजवाद के नाम का उच्चारण है। लेकिन कहीं समाजवाद का तत्व कहीं नजर नहीं आता। एक दिलचस्प बात यह समाचार पत्रों में किसी ने इस को घाटे का बजेट लिखा और किसी ने फाएदे का। खुद फाइनांश मिनिस्टर ने भी कहा कि : The Budget Shows a very heavy deficit......

इस के बावजूद सूचना विभाग की तारीफ कहिए या वित्त मंत्री की तारीफ कहिए। कुछ अखबार इस को घाटे का बजेट कहते हैं और कुछ इस को फाएदे का। नौकरशाही पर निर्भरता के कारण वित्त मंत्री ने वित्त सचीव, उनकी टोम और सेक्रेटरी एस. आर. शकरन का उल्लेख किया है। मेहनत का उल्लेख किया जाना चाहिए। लेकिन ऐसा मालूम हो ता है कि समाजवाद के नाम पर जो भी सेक्रेटरी तैयार करके देते है। उस को पढदेना मंत्री का काम रह गया है। उन को तफसील में जाने की जरूरत, हिम्मत नहीं होती। और शायद उतनी जानकारी भी नहीं। समाजवाद के पक्ष में लोकसभा के चुनाव के नतीजों को रखा जाता है। यह सरासर गलत है। असल में यथास्थिति वाद, भ्रष्टाचार, माईमतीजावाद की शक्तियाँ, समाजवाद के बारे के भुलावे में आकर असर कर आई है। केन्द्रीय बजेट का यहाँ अवसर नही है। मैं यहाँ उस पर अब कुछ नहीं कहूंगा। लेकिन केवल इतना कहूंगा कि मोहभंग हुआ है। बेरोजगारी, चीजों के बढते हुए दाम, यह सब को भस्म करके रख देंगे। बजेठ पर कुछ तफसील से कहने से पहले मैं यह कह दैना चाहता हूं कि इस पर हमेशा कुछ कह कर भैंस के सामने बीन बजाने का काम मैं करता हूं। लेकिन चूकि यह मेरा कर्तव्य है इसलिए मुझ को यह करना पडता है। राजस्व खाते है देखे तो ०२ साल पहले यानी १९६१, ६२ में आमदनी ८५ करोड ७७ लाख है और खर्च ६० करोड ६४ लाख यानी उस समय ४ करोड ८७ लाख का घाटा था। ७१, ७२ में आय ३१६ करोड ६५ लाख और व्यय ३०५ करोड ८७ लाख यानी १३ करोड का फाएदा बताया गया है। पूंजी खाते हैं आय व्यय का हिसाब लगाया जाये तो २३ करोड ३७ लाख का खाता है। राजस्व खाते। मैं ६ करोड ६६ लाख

घाटे का बजेट हमारे सामने आया है। अगर आप हिसाब से देखें तो १० वर्ष में सिर्फ ३ गुना वृव्दी हुई है। ६१, ६२ की तुलना में ७१, ७२ के काल को देखे तो रुपये के मूल्य तेजी से गिरा है। पबलिक डेट यानी पबलिक कर्ज ६१, ६२ में १५८ करोड २४ लख था। उसकी जगह ७१, ७२ में ७३७ करोड ६१ लाख रुपये होगया है यानी ४७६ करीड ३७ लाख क़ी वृध्दी हुई। तीन गुना बढ गया दस साल में। केन्द्र से कर्ज की स्थिति भी यही है। ६,२ ६१ मे यह १८७ करोड था ७१, ७२ में बढकर ५७८ करोड ६२ लाख होगया। ३३१ करोड ६२ लाख रुपये यानी इस में तीन गुना वृध्दी हुई। इस तरह हमारी वित्त व्यवस्था है। इस में पब्लिक कर्ज और केन्द्र से कर्ज ८७० करोड ६६ लाख हो गया है। दस साल में यह किस तरह से ज़्यादा से ज्यादा करजदार बनते जा रहे हैं। यह आप के आंकडो से साबित होता है। इस में परिवर्तन की बात कही गई है। मगर परिवर्तन कहाँ, कब, किस केलिए, और क्यों हुआ इस की कोई सदृढ दिशा मुझे बजेट में देकने को नहीं मिमी। नवंबर ६६ तक १० लाक एकड करीब ४ लाख हेकटर से अधिक जमीन बांटी गई इस में कहा गया है। जो आंकडे मेरे पास है उन से मैं ने हिसाब लगाया है, ६८, ६९ में खेती लायक पडत जमीन १३०३००० हेकटर थी, पडत जमीन ६०२००० हेकटरअ ौर करेन्ट फ्यालो २४०८००० हेकटार जमीन थी। इस तरह से ४७.३ लाख हेकटर जमी खेती के तहत लाई जा सकती थी। मगर इसका १२वां हिस्सा बांटा गया। अगर सब जमीव क़ो बांटा जाता तो करीब ढेड गुना जमीन पर खेती होती।

हरिजनों गिरिजनों पिछडे वर्गों के उान के बगारे में कहा गया। लेकिन जो काम हुआ है वह दाल में नमक के बराबर है। मेरी राय है कि जब तक हरिजनों गिरिजनों को विशेष अवसर नहीं दिया जता तब तक ऐसी बातें करना बेकार है। इस बुन्यादी परिवर्तन समाजवादी दिशा में होनी चाहिए। जो हमारे बजेट में नजर नहीं आती। उन के लिए ज़ो छोटीछोटी राहत के काम किए जाते है वे भी अंग्रेज़ी भाषा के कारण निरर्थक होकर रहजाते है। मैं यह बतलादेना चाहता हूं कि क्रांतिकारी परिवर्तन आहिस्ता आहिस्ता नहीं आता। वह झटके से आता है। संसार की गति इतनी तेज है उस के मुकाबले में सरकार की गति चूटी की चाल से कम है। इस तरह से अनेकों युग बीतने पर भी प्रगति नही होगी। पिछले १० साल के आंक़डे इस क़ो स्पष्ट करतेहैं।

शहरी समपत्ती के बारे में वित्त मंत्री ने कहा कि वेरी शार्ट टाइम में इस की रपट आजाएगी। मैं ये जानना चाहता कि यह वेरी शार्ट टाइम का मतलब क्या है। मैं एक ही मिसाल देना चाहता हूं प्रशासनिक ढांचे में परिवर्तन के बारे में एडमिनिस्ट्रेट्यु रिफार्म्स कमीशन की रपट आई थी। जिस पर १९६७ में चर्चा हुई। लेकिन इस का अब तक कोई परिणाम नहीं निकला। इस भाषण में केवल यह कहा गया है कि प्रशासनिक ढांच में परिवर्तन और उत्तर दाई और कल्पनाशील ढांचा। मगर हाल यह है कि मंत्री सचीव की कटपुतली बन कर रह गया है। एक मंत्री महोदय ने तो यह साफ कह दिया कि डिपार्टमेंट जो लिख कर देता है :मैं उस को पढ देता हूं। और सचीव यू डी सी की कटपुतली बना हुआ है। जब तक चौखंबा परिपाठी और विकेन्द्री करने पर नहीं जायेंगे तब तक परिशासन भारी भरकम होता जाएगा और कोई नतीजा नहीं निकलेगा।

केन्द्र और राज्यों के संबन्ध के बारे में टामिलनाडू सरकर ने एक क्रमेटी बनाई थी। मैं उस के संबन्ध में यह चहूंगा कि यह सरकर भी उस पर विचार करे और जरूरत समझे तो यहाँ भी ऐसी केमेटी बनाए जो केन्द्र और रज्य के सम्बंध के बारे में हो। और यह देखे के केन्द्र, राज्य, जिलों और ग्रामों का पारस्परिक सम्बंध क्या हो। और सत्ता और शक्ति का विकेन्द्रीकरण किस तरह किया जाए इस पर विचार करे।

खेती के बारे में मैं पहले ही कह चुका हूं कि आप १५६ लाख हेकटार जमीन खेती में लासकते हैं यानी ढेड गुना बढा सकते हैं। खेती के बारे में इस भाषण में कई जगहों पर यह कहा गया है कि हम इस पर बहुत ध्यान दे रहे हैं और तरक्की कर रहे हैं। इस बारे में दो आंकडे प्रस्तुत करना चाहता हूं। ६७, ६८ में अनाज की उत्पत्ति ७७ लाख टन हुई। ६९, ७० में ६४.८ लाख टन। यानी सरकार ने जो विशेष ध्यान दिया है उसके परिणाम स्वरूप सूचक्रांक १२५.९ से घट कर ११२.९ पर आगया। यानी करीब १३ अंक कम हो गए। इसी तरह तेल के बीज के बारे में कमी हुई है। अन्य फसलें भी कम हुई हैं। प्लेन

प्रोडक्शन मेजर का दावा किया गया लेकिन मैं समझता हूं यह ढकोरशंख के सिवा कुछ नहीं। मेरे पर रपट है उस के आधार पर मैं साबित कर सकता हूं। जो पैसा इस पर खर्च किया जाता है वह नाकाफी और बेमतलब है। एग्रो इंडस्ट्रीस कारपोरेशन के बारे में अब तफसील से अर्ज नहीं करूंगा। केवल इतना कहना चाहताहूं कि इसको एक सुफेद हाथी की तरह से सरकार ने बांध रखा है जब से वह पैदा हुआ है उसपर इतना बोझ लाद दियागया है कि वह दब गया है। एग्रिकलचर डिपार्टमेंट के जो निकम्मे और नाकारा लोग हैं। उनका इस में तबादेला करदिया गया है। और यह कारपोरेशन सरकार के बोझ से कराह रहा है। अगर सरकार इस बारे में कोई ठोस कदम न उठाए तो मुझे डर है कि कहीं इसको बन्द करने के बारे में न सोचना पडे।

सहकारिता पर हमारा करीब एक करोड रुपया लगा हुआ है। इस वर्ष भी १३९.६१ करोड रुपया लगाये आने की बात कही गई है। मेरी राय है कि जब तक सहकारिता कानून में सही सुधार न हो, जब तक इस बारे में कोई ठोस कदम न उठाया जाये इस में जो घपले है जो धांदलिया चलती हैं वह नही दूर होंगे और सहकारिता पर लोगों का विश्वास उठ जाएगा। इस कानून में सुधार के लिए एक कमेटी नियुक्त करना चाहिए जो ६ महीने में अपनी रपट दे दे।

सिचाई के बारे में मेरे पास जो आंकडे हैं उन के अनुसार १९६९ में सब ही साधनों से २९ लाख हेकटार पर खेती हुई। १९६८, ६९ में वह घट कर २७ लाख हेकटार हो गई। नागार्जुनसागर, पोचमपाड और अन्य प्राजेक्टों के निर्माण का यह नतीजा नहीं निकलना चाहिए १० साल पहले जो सिचाई होती थी उस में भी कमी हो जाए। इसी तरह विधुत पावर के वारे में यह अर्ज करना चाहता हूं कि ब्यूरों आफ एकनामिक्स एन्ड स्टेटिसटेक्स ने ६१९.५ मेगावाट इंस्टाल्ड केपासिटी बताया है। लेकित बजेट खे अनुसार यह ६१० है। यह ९.५ मेगावाट का घपला कहाँ है इस के बारे में सरकार से सफाई आना चाहिए। हमारे पास २७२९६ ग्रांव हैं। ग्रॅव और शहरों को मिला कर ७२००

गाँव में बिजली पहुंची है । यानी ७५ प्रतिशत गांव अब भी बिजली मे महरूम हैं । बिजली में प्रति व्यक्ति खपत को देते तो बंगाल का पहला नंबर है । वहां १०८ किलोवाट प्रति व्यक्ति अवर खपत है और हमारे हां सिर्फ २६ किलीवाट ख़पत है ।

कारखानों के बारे में जब यह डिमांड आएगा तफसील से कहूंगा लेकिन अब मैं इतना ही कहना चाहता हूं कि सरकारी कंपनियों के हिसाबात भी समय पर तही आते । वे भी कंपनी एक्ट का निरंनर उल्लघन करते हैं । सिगरेनी कालरीज और केमिकल क़ंपनियों के हिसाब्रात मैं ने आज तक २९६८ तक ही देखे हैं उस के बाद के देखने को नहीं मिले केन्द्री कारखानों में जो बाहरे के लोग या अन्दरूनी या तेलंगाना का मामला है उस संबॅध में मैं कुछ आंकडे रखना चाहता हूं जो स्वयं बोलते हैं । सरकरी इत्तेला ही के अनुसार बाहे के नौकर क़्लास १ में ६०.३ फीसद दूसरी श्रेणी में ४३ फीसद तीसरी श्रीणी में १२ फीसद और चौथी श्रेणी २४ फीसद हैं । यह अंकडे आपने आपा बोलते है इस पर टिप्पणी करने की आवश्यकता नही है ।

शिक्षा के बारे में ४३६० ग्रामों मे अब तक प्राथमिक पाठशाला नहीं हैं । यह सरकारी अंकडे हैं जिनको मंत्री महोदय ने इसी महीने एक सवाल का जवाब देते हुए यहां बलताया । उसी आधार पर मैं यह कह रहाहूं । ७१, ७२ के बजेट में इस पर ६११८ लाख रुपये का व्यय बतलायागया हैं । यह अन्य देशों और स्वयं अपने ही देश के अन्य राज्यों की तुलना में बहुत ही कम है और यह १४ रुपये प्रति व्यक्ति प्रति वर्ष आता है । इस से विद्या का समूचित रूप से विकास असंभव है ।

मुनिस्पल कारपोरेषन के संबंध में इतना ही अर्ज करना चाहता हूं कि कई दिनों से इस के चुनाव नहीं हुये हैं। यह प्रजातंत्र के लिए अशोभन चीज है । इसका चुनाव जल्द से जल्द होना चाहिए ।

प्रणालिक के बारे में यह अर्ज करना चाहता हूं कि रुपये के मूल्य में कमी हुई है । पहली पंचवर्षीय योझना काल में सुपये का मूल्य ५३ पैसे हो गया दूसरी योजना काल में २३ पैसे तुतीय योजना में ६ पैसे रुपये का दाम हो गया । इस आधार पर देखें तो पहली प्रणालिका पर ५० करोड रुपये, दूसरी पर ४३

करोड, तीसरी पर ३२ करोड रुपये खर्च किया गया जब के आप के अंकडे अलग हैं। इस तरह ६६ से ७१ तक ५ बरसों में इस पर ४५ करोड ६१ लाख की रखम हुई। क्योंकि रुपये का दाम गिर गया है। सरकारी अंकडे ४१७ करोड बतलाते हैं। इस आधार पर यह कहना कि प्रगति हो रही है यह गलत बात है। योजना के लक्ष उत्पादन रोजगार संयूजित कम खर्च में आवश्यकता के अनुसार और समृद्धी यह चार लक्ष योजना के होने चाहिए। लेकिन इन चार कसोटियों पर परखने से कोई आशाजनक ची नजर नही आती। एस्टेबिलिशमेंट पर अधिक और काम पर कम खर्च होता है। पूंजीगत व्यय में मेरा यह अनुमान है कि फिजूलखर्च २५ फीसद औसद और घूसकोरी १० फीसद है। उदाहरण के लिए प्रणालिका के बजेट एस्टीमेंट के पृष्ठ २०८ पर Scheme for increasing Production of Mesta है। इस में आश्चर्य की बात यह है कि इह के लिए जो ६०५६००० रुपयु है वह पूरे एस्टेबिलिशमेंट पर खर्च हो रहे हैं। असल चीजपर कुछ भी नहीं है। इसी तरह से सार्वजनिक स्वास्थ पर एक करोड ३६ लाख रुपये यानी करीब एक स्टेविलिशमेंट पर खर्च हो रहे हैं।

अंत में मैं यह कहना चाहता हूं कि ६०, ६१ में क्रीमतों के आधार पर प्रति व्यक्ति आय २७६,४३ था। ६६, ६७ में उसी आधार पर २६१.२५ है यानी केअी ४ फ़ीसद की वृद्धी हुई। चीजों के दाम तो लगातार बढ रहे हैं। मेरा अनुमान है कि ६० लाख या एक करोड बेरोजगार हैं। और यह एक भारी समस्या बन जाना जरूरी है।

सेल्सटेक्स के बारे में ज़ब नक कोई ठोस कदम ठीक आधार पर न उठाए जायें इस में घपला वढता जाएगा। ७१, ७२ में सेल्सटेक्स में १२ करोड ५८ लाख का बकाया है। सेल्सटेक्स के कानून में इस तरह का परिवर्तन करना चाहिए कि ऐसा न होने पाए।

केन्द्र राजस्व से राज्य सरकार को १० साल पहले १७ करोड ४२ लाख रुपये का हिस्सा मिलता था आज ६८ करोड ६९ लाख रुपये मिलता है। मैं समझता हूं कि इस में काफो बढोती हो सकती है अगर सरकार की तरफ से केन्द्र और राज्योंके रिश्तों के बारे में ठीक तरह से बात चीत कीजाए।

శ్రీ మతి టి. ఎస్. అనసూయమ్మ:-అధ్యక్షా, అత్యంతమృదుమధురముగా రూపొందించిన ఈ బడ్జెట్‌ను నేను బలపరుస్తూ కొత్త టాక్సెస్ ఏమీ లేకుండా ప్రెజంటు చేసినందుకుచి ఆర్థికమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా వీకర్ సెక్షన్స్ ఆఫ్ ది సొసైటీ పైన వారు చూపిన సానుభూతి వారి ఉద్ధరణకు తీసుకోగల చర్యను నేను మరీమరీ బలపరుస్తున్నాను. సమాజపు అట్టడుగున అలమటించే అశేష ప్రజానీకం గత పార్లమెంటు ఎలక్షన్స్‌లో సామ్యవాదాన్ని సాధించి తీరుతామని ఏక కఠంతో ఎలుగెత్తిచాటారు. వారి ఆశయాలు ఆశలు నెరవేర్చి సఫలం చేసి పవిత్రమైన ధర్మ విధి, రెస్పాన్స్‌బిలిటీ మన పైన ఉన్నాయి. ఇది ఎంత త్వరగా సాధిస్తే అంత శ్రేయస్కరం. ఈ బడ్జెట్ స్పీచ్ మొదటి పేజి మూడవ పేరాలో యిలా చెప్పారు: ప్రధాన జీవిత జాతీయ అవసరాలలో జాతీయ కనీస స్థాయిని కూడా నోచుకోని వర్గాలు సమాజంలో ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం సాధించే సత్వర ఆర్థికాభివృద్ధి ముఖ్యంగా యీ వర్గాలపైన దోహద పడే విధంగా రూపొందించబడుతుంది అన్నారు. చాలా సంతోషం. 10 లక్షల ఎకరాలు పంచిపెట్టారు. హరిజనులకు ఎల్. ఐ. పి. లోన్సుతో ఇళ్లు కట్టిస్తామన్నారు. హరిజనులు యీ రోజు తింటే మరుసటిరోజు పస్తుండేవారు. అటువంటివారు యీ రోజు యీ లోన్సు ఎట్లా తీర్చుకుంటారు అనేటటువంటి అనుమానం నాకు కలుగుతోంది. అర భాగం సబ్సిడీగాను అర భాగం లోనుగాను యిస్తే బాగుంటుంది. రెవ్యూ ఆఫ్ ది ప్లాను అని మాకిచ్చారు. ఇక్కడ ప్రతిపద్దుక్రింద రీజన్ వైజ్ గా ఫిగర్స్ స్ప్లిట్ఆప్ చేశారు. రీజినలిజమ్ పెంచాలని నేను చెప్పడంలేదు కాని కొన్ని కొన్ని అసమానతలు కొట్టవచ్చినట్లుగా కనిపిస్తున్నాయి. అది ముఖ్యంగా మా రాయలసీమకు చాలా పద్దుల క్రింద నామమాత్రం కేటాయింపు జరగడం వల్ల అది మీ దృష్టికి తేవాలనుకున్నాను. ఉదాహరణకు పేజి 33 లో 'Welfare of the Scheduled Castes and other backward classes, upper Matric standard and scholarships for students' అనే item క్రింద 734 మందికి యిచ్చి ఉన్నారంటి స్కాలర్‌షిప్స్. అందులో 406—in Coastal Andhra; 45—Rayalaseema and 283 in Telengana. ఆ విధంగానే పేజి 14 లో Tub well sinking upto the end of March 1971 was 3, 048; 2, 989 in Costal Andhra and 46 in Rayalaseema. ఈ ప్రొజెక్టుసకు గాను నీటి వసతిలేని రాయల సీమకు 92 కోట్లలో 4 కోట్లు మాత్రమే యిచ్చి ఉన్నారు. ప్రాజెక్టుసలో లేదు. పవర్‌లోనైనా మొగ్గుచూపించాలి కదా. అధ్యక్షా, ఫారెస్టు డెవలప్‌మెంటులోకూడా 48.35 కోట్లలో 22.32 కోట్లు కోస్తల్ ఆంధ్ర, రాయలసీమకు 5.57 తెలంగాణాకు 20.45 ఉన్నదండి. మా వైపు చందనం కాని యుకలిప్టస్ గాని వేస్తే ఎంతో బాగా ఉంటుంది. కాని పారెస్టు డిమార్టుమెంటువారు ఫారెస్టును అభివృద్ధి చేయడం మాత్రం అసలు సున్న. ఫారెస్టుడిపార్టుమెంటు వారు ఏదో మేకలు మేపించుకొని, మానులు కట్టెలు కొట్టుకొని జేబులు నింపుకోవడం తప్ప అభివృద్ధిమాత్రం సున్న. ఈ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటులో పట్టా భూములు అనుకొని సారవైన నేల, సాగుకు లాయకు అయిన భూమిని ప్రభుత్వం విడుదల చేయించి హరిజనులకు జీవనోపాధికి పట్టాలు యిస్తున్నారని నేను ప్రభుత్వాన్ని వేడుకుంటున్నాను. పోతే ఎలక్ట్రిసిటీ, పవరు పాలిటిక్స్‌లో ఉండే శ్రద్ధాసక్తులు పవరు జనరేషన్‌లో ప్రభుత్వం చూపించడంలేదు. అపోజిషన్ పార్టీలో ఉండే డి. ఎమ్. కె. పార్టీ సెంటరునుంచి ఎంతో తెచ్చుకొని మద్రాసును ఎంతో అభివృద్ధి చేసుకుంటే యీ పవర్

జనరేషన్ విషయంలో మనం రూలింగు పార్టీతో ఉండి కూడా యింతమంది రిప్రజెంటేషన్ ఉండి కూడా అక్కడ ప్రధాన మంత్రిపై ప్రషర్ తీసుకురాకుండా ఉండడం నిజంగా దురదృష్టకరం. మన ఎం. పి. లు ప్రధాన మంత్రిని కలసి అసలు మన పవర్ జనరేషన్ విషయంలో కాని సెంట్రల్ గవర్నమెంట్లు ఇండస్ట్రీస్ విషయంలోగాని, నేషనల్ హైవేస్ విషయంలోకాని ఏమిశ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు. అందుకు యిక్కడ ఉండేవాళ్ళము అంద రమూ బాధపడుతూ ఉంటాము. పోతే ఎలక్ట్రిసిటీ మినిమమ్ చార్జెస్ విషయంలో యిక్కడ మెంబర్లు అంతా చాలా బాధ పడుతున్నారు. ఇక రైతులు గోడు చెప్పడానికి మాటలే చాలవు. ఏదో దేవుని దయవల్ల వాన వచ్చి పంటలు పచ్చగా ఉంటే మాకు ఎలక్ట్రిసిటీ పంపులు వేసుకునే అవసరమే ఉండదు. వాన రాకపోతే బావులలో ఒక చుక్క కూడా నీళ్ళు లేకుండా ఉంటే ఇంక పంపు వాడే అవసరమే ఉండదు. కాబట్టి వాన వచ్చినా బాధే. రాకపోయినా బాధే. ఈ మినిమమ్ చార్జెస్ బిల్సుమాత్రం వచ్చి మూలిగే నక్కపై తాటికాయపడ్డట్టు ఆ రైతుల మీద పడ్డాయి. మా విలేజెస్‌కు ఎలక్ట్రిసిటీ వచ్చిందని ఎంతో హార్స్ పవరు వేసి పంపులు పెట్టించాము. కాని యిపుడు బిల్లులు కట్టుకోలేక బాధపడుతున్నాము. పండీ పండని భూములతో చాలీ చాలని జీవితాయి గడిపే పేద రైతాంగానికి ప్రభుత్వం కాస్తదయాదాక్షిణ్యం చూపిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సారి గోటి చుట్టుపై రోకలిపోటు అన్నట్లు వానలే రాలేదు. విత్తనాలు కూడా పిచ్చు లేదు. మా వైపు గ్రామంలో ఒక గ్రామానికి 30, 40 హేమ్లట్స్ ఉంటాయి. ఆ గ్రామా లకు ఏలక్ట్రిసిటీ మొదలు పెడితేనే ఎలక్ట్రిఫైడ్ అనే లిస్టులో ఆ గ్రామాన్ని వేసివేస్తారండి. ఈ 40, 45 గ్రామాలలోని హేమ్లట్స్‌ను అసలు ఎత్తుకోనే ఎత్తుకోదు ఆ ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు. కాబట్టి ఎలక్ట్రిసిటీ ఆమొత్తం అన్నింటికి యిప్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ హేమ్లట్స్‌కు వచ్చేటప్పటికి నిజంగా తలప్రాణం తోకకు వస్తూఉంటుంది. నా నియోజకవర్గంలో చాలా పల్లెలలో త్రాగే నీటి బావులు లేకుండా ఉన్నాయి. ముఖ్య మంత్రిగారు రిగ్‌లు ఏవో పంపించారు. కరువులో అధిక మాసంలాగా ఆ రిగ్‌లన్నీ కూడా రిపేర్‌లోనే ఉంటాయి. ఈ రిగ్‌లను యూనిసెఫ్ సహాయంతో అయినా పంపిస్తా మని చెప్పారు. ఏదో విధంగా యీ రిగ్‌లను పంపి ప్రతిపల్లెకు త్రాగే నీటి సౌకర్యం కలుగ చేస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. అటు వానలు కాని, నీటి వసతి కాని లేని మాకు ఒకే ఒక హోప్ ఇండస్ట్రీ. ఏస్ ఇండస్ట్రీ పెర్ ఎ డే అని ముఖ్యమంత్రిగారు బ్రహ్మాండమైన స్లోగాన్ యిచ్చారు.

(ముఖ్యమంత్రి) శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— అది ఫుల్ ఫిల్ అయినది.

శ్రీమతి టి. ఎన్. అనసూయమ్మ :— అయినదాండీ, అయితే కంగ్రాట్యులేషన్స్. నైలాన్ మిల్లు ఒకటి తిరుపతిలో వస్తుందని చెప్పారు. తరువాత రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డు ఒక ట్రాక్టర్ మ్యానుఫ్యాక్చరింగు ప్రాజెక్టుకు రికమెండు చేసినారు. కాని దాని అతీ గతీ యింకా తెలలేదు. ఇండస్ట్రీస్‌లో లోకల్‌గా దానికి ప్రిఫరెన్స్ యిస్తారని భావిస్తున్నాను. అక్కడ సేద్యానికి నీరులేక యిక్కడ ఉద్యోగ అవకాశాలు లేకపోతే జనంలో అశాంతి అలజడి మీరిపోయి శాంతియుత సమాజానికి వీరు అడ్డంగా పరిణమిస్తుదని భయాందోళన పడుతున్నాను. ఇక విద్య. ప్రతీసంవత్సరం డిటెంషను తీసివేసినందుకు నేను ప్రభుత్వాన్ని కంగ్రాట్యులేట్ చేస్తున్నాను. అది ఎంతో చొరవతో తీసుకున్న

నిర్ణయం. పరీక్షలంటే పసిపిల్లలకు ఎంత నైట్ మేర్‌గా ఉంటుందో మన అందరమూ ఎరుగుదుము. నేను అనుభవంతో చెబుతున్నాను. మా ఊరు దగ్గర రిషీ వాలీ స్కూల్ అనేది ఉంది. అక్కడ 5 సంవత్సరాలకు బిడ్డను చేరిస్తే 16 సంవత్సరములవరకు ఎగ్జామినేషన్‌కు పంపించరు. 15వ సంవత్సరంలో సీనియర్ కేంబ్రిడ్జి పరీక్షకు పంపిస్తారు. నూటికి నూరు శాతము రిజల్ట్సు వాళ్ళు తెచ్చుకుంటున్నారు. అందరూ కూడా ఫస్ట్‌క్లాసులో పరీక్ష పాస్ అవుతున్నారు. గత 20 సంవత్సరాలుగా నాకు ఆ స్కూలుతో అనుభవము ఉంది. చాలా మంచి పని చేశారని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వాన్ని మరల అభినందిస్తున్నాను. బిడ్డలకు రెస్పాన్సిబిలిటి యిస్తే ఎంతో శ్రద్ధాశక్తులతో పాఠాలు చదువుతారు. పేరెంట్స్ కూడా వాళ్ళ స్కూల్ రిపోర్టు చూసి వాళ్ళ అభివృద్ధికి దోహదం చేస్తారు, మన పురాణాలలో ద్రౌపదికి 5 గురు భర్తలయితే యీ ప్రభుత్వం సరస్వతీదేవికి 5 గురు భర్తలను యిచ్చింది. మొట్టమొదటిగా ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్. అది సమితి ప్రెసిడెంట్ కనుసన్నలలో మెలగాలి. ఆ తరువాత రెండవది హైస్కూలు ఎడ్యుకేషన్ అది జిల్లా పరిషత్తు చైర్‌మెన్ మూడ్ పట్టి ఉంటుంది. మూడవది డి. పి. ఐ. జూని. యర్ కాలేజీల పై ఆయన అధికారం. నాలుగవది యూనివర్సిటీ వైస్ చాన్సిలర్ క్రింద ఉంటుంది. ఐదవది అందరి జుట్టు పట్టుకునేది మన విద్యా మంత్రిగారు. అందరికంటే పెద్ద ఆయన. పాపం సరస్వతీదేవి 5 గురు చేతుల్లో నలిగిపోలేక ఎంత బాధపడుతోంది. ఇక ఆరవవారు ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఉండి ఉండవచ్చును. ఈ ఎడ్యుకేషన్ విషయం యిట్లాఉంది. ఇక ఎన్. జి. ఓ. ల విషయంలో ప్రభుత్వం చూపిన జనరాసిటీకి నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారిది ఎంత వజ్ర సంకల్పహృదయమో అంత వెన్నవంటి హృదయం. He is a man of steel and velvet అని నిరూపించుకున్నారండి. ఇంకొక చిన్న సూచన ఉన్నది. రోజూ చిన్న ఉద్యోగస్తులు ఒక గంట ఎక్కువ పనిచేస్తే, అయిదు వర్కింగు డేసులోనే పని పూర్తి చేయవచ్చు, తరువాత అమెరికాలో మాదిరిగా వీక్లీ పేమెంట్సు, ప్రతి శుక్రవారము, వాళ్ళకు డ్రాచేసి ఇచ్చేటట్లయితే వాళ్ళ ఫ్యామిలీసు రిలాక్సు చేసుకోడానికి వీలుగా ఉంటుంది. ఇది ఒక చిన్న సూచన. తరువాత, మొన్న డ్రాట్ కండిషన్సు పైనచెప్పుతూ ముఖ్యమంత్రిగారు కలెక్టర్సుకు టెలిగ్రామ్సు పంపిస్తామని చెప్పారు వెంటనే శిస్తులు ఆపుదల చేయాలని, తరువాత ఫెయిర్ ప్రైజ్ షాప్సు ఓపెన్ చేయమని. వాటన్నిటికంటే ముఖ్యంగా మన పల్లెలు బాగుపడాలంటే వెంటనే ఫ్యామిన్ వర్క్సు ప్రారంభం చేయాలి. రోడ్సు రిపెయిర్స్, చెరువులు మరమ్మతు పనులు తీసుకొన్నట్లయితే, అక్కడ ఉన్న ప్రజలకు పనులు దొరుకుతాయి, తరువాత పల్లెలుకూడా బాగుపడతాయి. నిరంతరము కరువు కాటకాలలో కుమిలి పోతున్నప్పటికి కూడా, man lives on hope hoping against hope. వడ్డించే వాడు మనవాడైతే కడ పంక్తిలోఉన్నా ఫరవాలేదన్నట్లు, ఆర్థికమంత్రిగారు రాయలసీమ వారు గనుక ఏదో మాకు వొరగబెడతారని గంపెడు ఆశతో అలా ఊరటపడుతూ ఉంటాము.

శ్రీ కె. ఈశ్వరరెడ్డి :—అధ్యక్షా, మన ఛాన్సలర్ ఆఫ్ ఎక్స్చెకర్ ప్రతిపాదించిన బడ్జెటును నేను తీవ్రంగా విమర్శించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇదిచాలా నిస్సారమైనది. ఆశాజనకంగా లేదని నేనుచాలా విచారిస్తున్నాను. ఇది ఒక ఎలెక్షన్ స్టంటు మాదిరిగా

రూపొందించబడింది. సరే మన రాయలసీమకు 22.25 కోట్లు కేటాయించినారు. ఇది చాలా తక్కువ. ఇది జనాభా ప్రాతిపదిక మీద కేటాయించడం సబబుకాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇది రాయలసీమ పట్లచాలా అశ్రద్ధ, అన్యాయము అవుతుందని మీ ముందు చెప్పకతప్పదు. సరే, చిత్తూరుజిల్లా చాలా వెనుకబడిన జిల్లా. రేణిగుంట వద్ద షుగర్ ఫ్యాక్టరీ పెడతారని ఇంతకుముందు పెద్దలు చెప్పారు. కాని షుగర్ ఫ్యాక్టరీ అక్కడ రాలేదు. ఒకసారి దీని విషయము చెప్పుతూ, ఇదిలూజ్ సాయిల్ అనిఅన్నారు, ఇంకొకసారి చెప్పుతూ ఇక్కడ చెరుకు పండదు కనుక ఇక్కడ ఎందుకుఅన్నారు. కాని ఈసారి బడ్జెటులో 3, 4 పెట్టెటట్లు చూపించారు గాని రేణిగుంటలోమటుకు మటుమాయముచేశారు. సరే దానికి బదులు ఒక భారీ పరిశ్రమ నైలాన్ మిల్ పెట్టేదానికి అవకాశము ఉన్నదని చెప్పారు. కాని అది ఎప్పుడు వస్తుందో ఈ ఎలెక్షను అయి, ఇంకొక ఎలెక్షను వచ్చేటప్పటికైనా వస్తుందోరాదో; నమ్మకంలేదు. తరువాత అజంజాహి మిల్సును నేషనల్ టెక్స్టయిల్ కార్పొరేషన్ తీసుకొన్నదని చెప్పారు. మా ప్రాంతములో ఒక తిరుపతి కాటన్ మిల్సు అని, అక్కడ వెయ్యిమందిపనిచేస్తూఉంటే, వాళ్ళకు మేనేజ్‌మెంట్ డబ్బుఇవ్వకుండా పోవడం జరిగింది. అదిలేబరు మినిష్టరుగారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేశాము. అట్లాగే, నిర్మల్‌లోకూడా ఇంకొక ఫ్యాక్టరీ ఉన్నది. ఇవిపాడుపడిన స్థితిలోఉన్నాయి. వీటన్నింటిని కూడ నేషనల్ టెక్స్టయిల్ కార్పొరేషన్ తీసుకోడానికి దానిని మీరు వత్తిడిచేసి అదితీసుకొనేవిధంగా చేయండి అనిచెప్పితే, ఏదోఅజంజాహి మిల్సు మాత్రము తీసుకోగలిగినాము, ఇది మావల్ల కాదుఅని చెప్పినారు. అదిఎప్పుడు చేస్తారో, వీరి నిరుద్యోగ సమస్యను ఎప్పుడు తీరుస్తారో తెలియదు. దానిని గురించి ఏదో నామమాత్రంగా చెప్పారు గాని ప్రభుత్వము కష్టపడి శ్రద్ధతీసుకొన్నట్లు కన్పడడం లేదు. తరువాత విద్యుచ్ఛక్తి రేటు విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు అది 15 పైసల నుంచి 12 పైసలకు తగ్గించడం అనేది, అదేమి అభినిందించవలసిన విషయముకాదు. అది ఒకఎలక్షన్ స్టంట్‌గా బయలుదేరింది. ఎ. ఎం. జి. విషయం మాత్రము చెప్పలేదు. మెట్ట ప్రాంతాలలో విద్యుచ్ఛక్తిరేటు విషయంలో ఎ. ఎం. జి. వల్ల చాలా బాధపడుతున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఎలెక్షన్ స్టంట్‌వద్దుగాని, మళ్ళీఅది 15 పైసలే చేస్తామా ?

శ్రీ కె. ఈశ్వరరెడ్డి :—తరువాత ఎ.పి.ఎస్., ఇ. సి. అనేది ఒక వైట్‌ఎలిఫెంట్ అయింది. ఇది రెమ్యూనరేటివ్‌గా నడవాలని ఆ అధ్యక్షులవారు చెప్పారు. కాని రైతులు ఎంతోకష్టపడుతూఉంటే వాళ్ళకు కొంచెము తగ్గించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వము మీద ఉన్నది. దానికి చెప్పుతున్నాను.

Mr. Speaker :—On the repres ntuation of the opposition, it was reduced. The Government had enhanced it and then reduced. If it is election stunt, they would not have done it.

Sri A. Easwara Reddy :—According to me, the Centre should give subsidy and make good the losses suffered by the A P S E B. అందుల్ల కనీసము సెంటరునుంచి అయినా దీనికి ఏదైనా సబ్సిడైజ్ చేస్తే బాగుంటుందని నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. చిత్తూరు జిల్లాలో అగ్రికలర్చరల్ లాండ్సు

ఇతర ఎలక్ట్రిసిటీ కన్స్యూమర్సు అసోసియేషన్ ఎన్నో రిజల్యూషన్సు పంపించింది. పంపించిన తరువాత, ఈ రోజున, ఇప్పుడు 12 పైసలు చేశారు దానినిబట్టి ఈ క్లస్టర్ స్కీమ్సును అపుదలచేస్తారేమోనని భయము ఉత్పన్నమైంది. ఇప్పుడు వెంకటగిరిలోను, మదనపల్లిలోను పెట్టాలని ప్రభుత్వము చేపట్టింది. దీనివల్ల దానిని అన్యాయముచేస్తారేమో ననేభయము కలిగింది. కనుక ఆ భయము తొలగించి దీనిని మాత్రము చేపట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను.

పరిశ్రమల విషయము చాలా విపులంగా చెప్పారు. శ్రీశైలము ప్రాజెక్టుపూర్తి చేస్తాము, వెనువెంటనే దానికి ఇంకా నిధులు కేటాయించి చేస్తామని అన్నారు. కాని రాయలసీమకు ఈ ప్రాజెక్టు చాలా ముఖ్యమైంది. దీనిని వెనువెంటనే చేయాలి. చిత్తూరు జిల్లాలో ఏలాటి ప్రాజెక్టులు లేవు. ఆ ప్రజలుచాలా బీదవారు. కాబట్టి గంగా కావేరి నీటిని కాళహస్తివైపు తీసుకొనివచ్చే ప్రపోజల్ ఉన్నది. దానిద్వారా చిత్తూరు జిల్లాసంపూర్తిగా నీరు ప్రవహించేటట్లు చేయవలసిందిగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ పథకముకూపొందిస్తే చిత్తూరు జిల్లా అంతా నాగార్జునసాగర్ ఆయకట్టు మాదిరిగా కొంచెము బీదతనమునుంచి వెనుకబడినతనమునుంచి పైకివచ్చేదానికి వీలవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు అనసూయమ్మగారు ఈ ఎడ్యుకేషన్ గురించి ప్రశ్నించారు. కాని ఈ డిటెన్షన్సు పద్ధతి ఇదేదో ప్రయివేట్ ట్యూషన్సును నిరోధించడానికి పెట్టారు గాని, దీనివల్లఎడ్యుకేషనల్ స్టాండర్డ్సు పడిపోతాయి, పిల్లలుపైకి వచ్చేదానికి మార్గము ఉండదు. నా సూచన ఏమిటంటే, కనీసం అమెరికన్ సిస్టమ్ను బట్టి అయినా వాళ్ళ ఎడ్యుకేషన్ను ఎవాల్యుయేట్ చేయకపోతే, ఇది మాత్రము పూర్తిగాదెబ్బతింటుంది. ప్రజలు దీనిని విమర్శించకపోరు. తరువాత అందరికీ క్రాప్స్ లోన్సుఇస్తామని అన్నారు. దానికంటె ఈ జామీను అప్పులు ఇస్తే,అది వ్యవసాయదారులకుగాని, ఇంకా పేదరైతులకుగాని, చేనేత పారిశ్రామికులకు అందరికి బాలాబాగుంటుంది. ధరలు నిర్ణయమైతే గాని దాని రీపేయింగు కెపాసిటీ వాళ్ళకు ఉండదు. దానికి ఒక అయిదేళ్లలో ఎంతోటైము లిమిట్ ఇవ్వకపోతే వాళ్ళు ఎట్లారీపే చేయగలుగుతారు ? ఈ లాండ్ మార్ట్గేజ్ బ్యాంకులకు వేరే కట్టేదానికి 20 పర్సెంటు కట్టాలని దీంట్లో రూపొందించారు. అదికూడ చాలా గొడ్డలిపెట్టుగా ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

నిన్న మంత్రిగారు జి. డి. ఆర్. ట్రాక్టర్స్ బాగా పనిచేస్తున్నాయని చెప్పారు. కాని రైతులనుంచి వచ్చిన రిపోర్టు బట్టి చూస్తే, యీ ట్రాక్టర్స్ ఉపయోగంలేకుండా ఉన్నవని, వాటి మరమతుకే వారి ఆదాయమంతా సరిపోతున్నదని చెప్పకతప్పదు. హరిజనులకు ఇండ్లు కట్టిస్తామన్నారు. అందుకు మెంబర్షిప్ ఫీజు 10 రు. 50 పై.లు కట్టాలని చెప్పారు. అది ఎవరికి కట్టాలో తెలియక గందరగోళంగా ఉంది. ఈ షేర్ కేపిటల్ ఎవరికి కట్టాలో తెలియదు. ఆ బాక్వర్డ్ కమ్యూనిటీస్కు గైడ్లైన్స్కూడ ఇవ్వలేదు. మెడికల్ ఎడ్మిషన్స్లో చాలా లోట్లు ఇబ్బందులు వస్తున్నవి. నా నియోజకవర్గమైన తిరుపతిలో జనరల్ హాస్పటల్ ఉంది.

(Mr. Speaker in the Chair)

Mr. Speaker :—I hope the House will accept my proposal. The House has to take up non-official business. There are two non-official Bills. The first one has to be moved by Hon. Member, Sri Vavilala Gopalakrishnaiah for leave being granted. The second one was already discussed and the Minister for Labour has to give reply. As per the ballot, the first one has to be given priority.

Sri C.V.K. Rao :—What about the one on the recognition on the Bangla Desh.

Mr. Speaker :—I will give an opportunity. We still have 1½ hours. Since the first resolution i.e., regarding the recognition of Bangla Desh by the Government is coming on 18th morning, this is postponed to 18th morning. I think the House has no objection.

I would like to know if the members have any objection for winding up of the discussion by the Opposition to-morrow. The Finance Minister will give reply on day after to-morrow. The second thing is not to take much time on other matters.

NON-OFFICIAL BUSINESS

BILLS: THE ANDHRA PRADESH MORATORIUM BILL, 1971

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :—Sir, I beg to move: "that have be granted to introduce the Andhra Pradesh Moratorium Bill, 1971."

Mr. Speaker :—Motion moved.

(pause)

Mr. Speaker :—the question is:

"that leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Moratorium Bill, 1971".

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH REPRESENTATION OF EMPLOYEES IN THE MANAGEMENT BILL, 1971

Mr. Speaker:—Now the Minister for Labour will please reply to the points raised by Mr. Badri Vishal Pitti.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి:—అధ్యక్షా, వర్కర్స్ పార్టిసిపేషన్ ఇన్ ది మేనేజ్‌మెంట్‌కు —దీనికి పెద్ద చరిత్ర ఉంది. దీనిమీద చాలా డిస్కషన్ జరిగింది. దానిలో అనుభవం కలుగజేసుకోవాలని ఇదివరకు కేంద్రప్రభుత్వంవారు యీ సమస్యపైన కొన్ని కమిటీలు వేయటం వర్కర్స్ పార్టిసిపేషన్ ఇన్ ది మేనేజ్‌మెంట్ అమలుజరపటంకోసం సెమినార్స్ కండక్ట్ చేయటం ఇండియన్ లేబర్ కాన్ఫరెన్స్‌లో మాట్లాడం జరిగింది. మొట్టమొదట వర్కర్స్ పార్టిసిపేషన్ ఇన్ ది మేనేజ్‌మెంట్ అన్న విషయాన్ని మన కేంద్రప్రభుత్వంవారు, ప్లానింగ్‌కమిషన్‌వారు సెకండ్ ఫైవ్ ఇయర్ ప్లానులో బేసిక్‌గా, సిద్ధాంతరూపంగా ఒప్పుకోవటం జరిగింది. సెకండ్ ఫైవ్‌ఇయర్ ప్లాన్‌లో ఏమి చెప్పారంటే—

"For the successful implementation of the Plan, increased association of labour with management is necessary. Such a measure would help in.

a) promoting increased productivity for the general benefit of the enterprise, the employees and the community;

b) giving employees a better understanding of their role in the working of industry and of the process of production, and

c) satisfying the workers' urge for self expression, thus leading to industrial peace, better relations and increased cooperation. అని సెకండ్ ఫైవ్ ఇయర్ ప్లానులోవారు ఇది చెప్పుతూ బసిక్ సిద్ధాంతముమీద ఇలా చెప్పారు. "A socialist society is built up not solely on monetary incentives, but on ideas of service to society and the willingness on the part of the latter to recognise such service. It is necessary in this context that the worker should be made to feel that in his own way he is helping to build a progressive state. The creation of industrial democracy, therefore, is a pre-requisite for the establishment of a socialist society.

అనే బేసిస్‌మీద యీ వర్కర్స్ పార్టిసిపేషన్‌గురించి సెకండ్ ఫైవ్ ఇయర్ ప్లానులో యీ విధంగా వ్రాయటం జరిగింది. దానిపైన ఒక స్టడీ గ్రూప్ ఆఫ్ ది వర్కర్స్ పార్టిసిపేషన్ ఇన్ ది మేనేజ్‌మెంట్-ఒక కమిటీ వేయటం జరిగింది. ఆ కమిటీలో చాలా అనుభవం కలిగినవారిని సభ్యులుగా వేశారు.

Sri Michael John, M. P., President, Tata Workers' Union, Jamshedpur.

Sri J. N. Mitra, President, Hind Mazdoor Sabha, Calcutta.

Sri S. R. Vasavada, President. Indian National Trade Union Congress, Ahmedabad.

Sri Naval H. Tata, Director, Tata Industries, Bombay.

Sri L. N. Birla, of Birla Brothers, Calcutta.

Sri Y. P. Kulkarani, Director, Railway Board, New Delhi.

Sri R. B. L. Mathur, Dy. Chief Mechanical Engineer, Eastern Rly. Jamalpur.

Sri S. Krishnaswamy, Under Secretary, Ministry of Production.

Sri D. Rajagopal, Personnel Manager, Hindustan Machine Tools Ltd. Bangalore.

Sri Vishnu Sahay, Secretary, Ministry of Labour.

Sri Naval Tata, Shri S. R. Vasavada and Shri L. N. Birla were in the event unable to accompany the Group owing to unavoidable reasons, to foreign countries.

ఇది అతి ముఖ్యమైన స్టడీ గ్రూపు. వారు అన్ని దేశాలు చూశారు. ఇతరదేశాలలో వర్కర్స్‌ను యీ పరిశ్రమలలో యాజమాన్యం చేయటంలో ఏవిధంగా భాగస్వామ్యంగా చేశారో చూడటానికి వారు యు. కె. స్వీడన్, ఫ్రాన్స్, బెల్జియమ్, జర్మనీ, యుగోస్లెవెకియా పోయి పూర్తిగా డిటెయిల్డుగా పరిశీలించి ప్రభుత్వానికి ఒక రిపోర్టు సబ్‌మిట్ చేశారు. ఆ రిపోర్టు 57 లో కేంద్రప్రభుత్వానికి సబ్‌మిట్ చేశారు. ఆ రిపోర్టును అనుసరించి యీ విషయాలపైన ఫర్దర్‌గా స్టడీ చేయటానికి ట్రయిపార్టైట్ సమావేశాలు పిల్చి దానిలో చర్చించటం జరిగింది. ఆ రిపోర్టులో ఏమి చెప్పారంటే—వర్కర్స్ పార్టిసిపేషన్ ఇన్ ది మేనేజ్‌మెంట్-వర్కర్స్‌ను మేనేజ్‌మెంట్‌లో భాగస్వాములుగా నియమించే మొదలు యీ పాయింట్‌మీద ట్రయినింగ్ చేయించాలని వారికి ఎడ్యుకేషన్ ఇప్పించాలనే సిద్ధాంతాన్ని ఒప్పుకోవటం జరిగింది. వర్కర్స్‌ను ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో భాగస్వామ్యం చేసేదానికి, వారికి ఈక్వల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ కల్పించేదానికి ముందు జాయింట్ కౌన్సిల్ మేనేజ్‌మెంట్ అనే పేరుతో ఒక సంస్థను క్రియేట్‌చేసి-ప్రతి పరిశ్రమలో యీ జాయింట్ కౌన్సిల్ మేనేజ్ మెంట్‌ను-ఈక్వల్ రిప్రజెంటేషన్ ఆఫ్ ది వర్కర్స్, ఈక్వల్ రిప్రజెంటేషన్ ఆఫ్ ది మేనేజ్‌మెంట్‌తో-పెట్టి ముందు ఇద్దరు కలిసి పనిచేసే వాతావరణం కలుగజేసిన తర్వాత పూర్తిగా వర్కర్స్ పార్టిసిపేషన్ ఇన్ ది మేనేజ్‌మెంట్ ఇవ్వటం అన్నది ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది అన్న ఉద్దేశ్యంతో దానిని క్రియేట్ చేసింది.

ఈ జాయింట్ మేనేజ్‌మెంట్ కౌన్సిల్స్‌ను మనం అప్పాయింట్ చేస్తున్నప్పుడు-చూడవలసినదిగా కొన్ని ప్రిరిక్విజిట్ కండిషన్స్ పెట్టారు. అవేమంటే-ఎటువంటి ఇండస్ట్రీస్‌లో యీ జాయింట్ మేనేజ్‌మెంట్ కౌన్సిల్స్‌ను ఎప్పాయింట్ చేయాలి? అని అన్నప్పుడు-వారు కొన్ని కండిషన్స్ ఫుల్‌ఫిల్ చేయాలి అన్నారు. అవి ఏమిటి?

1) The industry should have a well established and a strong Trade Union functioning;

2) The strength of the undertaking in terms of the employment should be at least 500 workers;

3) Under the private sector, the employer and the Trade Union in the undertaking should affiliated to the representative of the central organisation or a factory;

4) The undertaking should have fair record of industrial relation;

5) There should be an understanding between the parties i.e., the employer and the workers and strive out the installation in a spirit of uniform cooperation.

మొట్టమొదట బలమైన ట్రేడ్‌యూనియన్ అక్కడ ఉండాలి. వర్కర్సు - యజమానులు యిద్దరూ కలిసి, అంతకుముందు వారి సమస్యలను సామర్థ్యపూర్వకంగా పరిష్కారం చేసుకున్న రికార్డు వుండాలి. ఇటువంటివి కొన్ని కండిషన్స్ పెట్టారు. ఈ కండిషన్స్ ఏఏ పరిశ్రమలలోనయితే పూర్తిచేస్తారో అక్కడ యీ జాయింట్ మేనేజ్ మెంట్ కౌన్సిల్స్ పెట్టాలనే ఉద్దేశం వచ్చింది. ఆ విధంగా కొన్ని ఇండస్ట్రీస్‌లో అప్పాయింట్ చేయడం జరిగింది. '58 చివరికి యీ జాయింట్ మేనేజ్‌మెంట్ కౌన్సిల్స్

మొత్తం దేశంలో ఎక్కడెక్కడ ప్రారంభింపబడినాయో చెబుతాను. బొంబాయిలో నాలుగు; అస్సాంలో ఒకటి; కేరళలో ఒకటి; బీహార్‌లో ఒకటి; మద్రాసులో ఒకటి; మధ్య ప్రదేశ్‌లో ఒకటి; మైసూరులో ఒకటి; పంజాబ్‌లో ఒకటి; ఉత్తరప్రదేశ్‌లో ఒకటి; యీ విధంగా ఆయా రాష్ట్రాలలో ఏర్పాటు చేశారు. '59 లో యీ సంఖ్య కొంత పెరిగింది. 23 ప్రైవేట్ సెక్టర్‌లోను, 15 పబ్లిక్ సెక్టర్‌లోనూ పెరిగినవి. కాని, మన అనుభవాన్ని బట్టి చూస్తే యివి సక్సెస్‌ఫుల్‌గా ఫంక్షన్ చేయలేకపోయినవి. ఆయా పరిశ్రమలలో యివి సక్సెస్‌ఫుల్‌గా పని చేయలేకపోవడానికి కారణం, కార్మికులవలన చెడిపోయినవని యజమానులు, యజమానులు సహకరించనందువలననే చెడిపోయినదని కార్మికులు ఒకరిని ఒకరు బాధ్యులుగా గుర్తించమని చెబుతూ, చివరికి యివి ఫంక్షన్‌కాకుండా పోవడం జరిగింది. ఈ విషయాలన్నీ ఫిఫ్‌టీన్త్‌సెవన్ ఆఫ్ ఆలిండియా లేబర్ కాంగ్రెస్‌లో చర్చించడం జరిగింది. అంతా ఇది అమల్లోకివస్తే బాగుంటుందని చెప్పారు. '58 లో ఒకటి, '60 లో మరొకటి యీ విధంగా రెండు సెమినార్లు కూడా కండక్ట్‌చేశారు. మొత్తం సర్వేచేసి, యీ జాయింట్ మేనేజిమెంట్ కౌన్సిల్సును సక్సెస్‌ఫుల్ చేయాలని ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. కాని, దురదృష్టవశాత్తూ, యింతవరకూ మనం ఎన్నిచోట్లనయితే ఎప్పాయింట్ చేశామో అన్నీ కూడా ఫంక్షన్ కావడం లేదు. మంచి సంబంధాలను అక్కడ పెంపొందించలేదు. అందువలన, యీ వాస్తవాన్ని మనం గుర్తించవలసి వుంటుందని నేను వినయపూర్వకంగా మనవిజేస్తున్నాను. అయితే, యివి సక్సెస్‌ఫుల్ కాలేదన్నంతమాత్రంచేత, దీనిగూర్చి ఏమి చేయాలనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించడం లేదని మాత్రం అనుకోకూడదు. ఆల్టర్‌నేటివ్ గూర్చి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదని మనవి జేస్తున్నాను. వర్కర్సు పార్టిసిపేషన్ ఏవిధంగానయినాసరే పెరగాలి. అప్పుడే అధికోత్పత్తి సాధ్యమవుతుంది. అందుకు యీ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదని మనవిజేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో పది పదకొండు పరిశ్రమలవారిని పిలిపించి, మరొకసారి యీ ప్రయత్నం చేయవలసినదిగా చెప్పడం జరిగింది. కేంద్రప్రభుత్వంవారు వీటి ఏర్పాటు విషయంలో ఏమన్నారంటే-యూనియన్‌లో ఒక ఎగ్రిమెంట్‌కు రావాలి అన్నారు. వర్కర్సు - మేనేజిమెంటు ఎగ్రిమెంటులోకి వస్తేనేగాని యివి ఫంక్షన్‌లోకి రావు అన్నారు. ఆ విషయాన్నే, చెప్పడం జరిగింది. కార్మికులు పరిశ్రమలలో భాగస్వాములయితే తప్ప పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందవని, ఉత్పత్తి అధికంకాదని యీ ప్రభుత్వం పునాదిగా నమ్ముతున్నది. ఒక్క కాపిటల్‌తోనే పరిశ్రమ అనేది నడవదు. పరిశ్రమలో కాపిటల్‌కు ఎంత విలువ వున్నదో కార్మిక శక్తికి కూడా అంతే విలువ వున్నది. అంత విలువ వుండాలనేది యీ ప్రభుత్వసిద్ధాంతం. మూడు ముఖ్యమైన శక్తులవలన పరిశ్రమనడుస్తుంది; ఒకటి-పెట్టుబడి పెట్టేవారు, రెండు పనిచేసేవారు, స్కిల్డ్‌పర్సన్స్ మూడు, పనిచేసేవారు-కార్మికులు. పెట్టుబడి ఒక్కటేవున్నా, కార్మికుడు లేకపోతే, ఆశక్తిలేకపోతే పరిశ్రమ నడవలేదు. అందువలన పరిశ్రమలో కార్మికుని భాగస్వామ్యం వుండాలనేది యీ ప్రభుత్వ సిద్ధాంతం. అందుకుగాను యీ నిర్ణయం తీసుకుని చాలా రోజులైంది; యీ రోజున యీ ఆర్డర్ కూడా యిష్యూ చేయడం జరిగింది. కోఆపరేటివ్ షుగర్ ఫ్యాక్టరీస్‌లో, బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్సులో వర్కర్సు ప్రాతినిధ్యం గూర్చి ప్రభుత్వం యీ రోజున ఆర్డర్ యిష్యూ చేసినది.

"The Government has examined the proposal in detail. They accept the proposal of the Director of Sugar and direct that the

labour of the co-operative sugar factories be given representation on the Board of Directors of each Co-operative sugar factory in the State at the rate of one labour representative on each Board. The Labour representation should be elected by the labour of the factory concerned from among themselves. The Director of Sugar is requested to take necessary measures to give immediated effect to the above decision of the Goverament."

This order is issued only today, i. e 6-8-1971. ఈ విధంగా జి.వో ఇష్యూచేసి కార్మిక ప్రతినిధులకు స్థానం కల్పించిన మొట్ట మొదటి రాష్ట్రం మన రాష్ట్రం. ఒక సిద్ధాంతంగా దీనిని నమ్మి ఈ అనుభవాన్ని చూచు కుని తరువాత ఈ విషయమై ముందుకు వెళ్ళాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. కేంద్రంలోని అన్ని పార్టీలవారు కలిసి ఇటువంటి సబ్జెక్టుపైన చట్టాన్ని తీసుకురావద్దని నిర్ణయం చేశారు. ఇండియన్ లేబర్ కాన్ఫరెన్స్‌లో అన్ని కార్మిక సంఘాలవారు, యజ మానులు కలిసి దేశానికి ఈ అనుభవం చాలా అవసరం, ఇప్పుడే మంచి అని కాని చెడ్డ అని కాని చెప్పడం మంచిది కాదని అనేకచోట్ల కార్మిక సంఘాలు రెండు మూడు ఉండడం వల్ల వారిలో వారికే తగాదాలు పెరుగుతాయని కార్మికులలో ఇంకా ఎడ్యుకేషన్ రానంత వరకు ఇటువంటి చట్టం తీసుకురాకూడదని పెడితే వాలంటరీగా పెట్టాలని చెప్పారు. నేషనల్ లేబర్ కమిషన్ అధ్యక్షులైన సుప్రీంకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, గజేంద్ర గడ్కర్‌గారు చెప్పారు. చట్టంచేసే బదులు వాలంటరీ బేసెస్‌పై అమలుచేస్తే మంచిదని అన్నారు. అందులో వచ్చిన అనుభవాన్ని ఉపయోగించుకుని తరువాత చట్టంచేస్తే బాగుం టుంది. బద్రీవిశాల్ పిట్టిగారు నాన్ఆఫీషియల్‌గా మూవ్‌చేసిన బిల్లు విషయమై మనవిచేస్తు న్నాను. ప్రభుత్వం సిద్ధాంతరూపంగా ఒప్పుకున్నదే. చర్చ తీసుకోడం కూడా జరిగింది. కోఆపరేటివ్ షుగర్‌మిల్స్‌లో అమలు చేశాము. టెక్స్‌టైల్‌మిల్స్‌లో కూడా పెట్టాలని అనుకుంటున్నాము. అనుభవాన్నిబట్టి దీనివల్ల కార్మికులు యజమానుల మధ్య సంబంధాలు మెరుగై ఉత్పత్తి పెరిగినట్లయితే ఇంకా ముందుకు పోవచ్చును. కొంతమంది వర్కర్సుకు షేర్సు ఇవ్వాలి అన్నారు. అది పాత ఆలోచన. ఇప్పుడు పెట్టుబడి పెట్టేవారికి పనిచేసే సమానమైన విలువ ఉండాలని ప్రభుత్వ అభిప్రాయం. ఇద్దరికీ సమానమైన బాధ్యత ఉండాలి. దీనిపై ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నది కాబట్టి ఆలిం డియా లెవెలులో చట్టం అవసరంలేదని నిర్ణయంచేశారు కాబట్టి దీనిని విత్‌డ్రా చేసుకోవా లని కోరుకున్నాను.

Sri C. V. K. Rao:—On a point of information, Sir...

Mr Speaker :—He has explained the whole thing very clearly.

Sri C.V.K. Rao:—On a point of order, Sir.

Mr. Speaker :—When does a point of order arise ? Whenever anyone does anything contrary to the rules. Has anyone done anything contrary to the Rules ?

Sri C.V.K. Rao:—Whenever anyone does anything contrary to convention or rules.

Mr. Speaker:—Convention cannot over-ride the rules.

Sri C.V.K. Rao:—Contrary to Rules and also in other circumstances if the Speaker permits it......Today's non-official business relates to Bills and other resolutions. I had to attend a Labour Court and my resolution happened to be the first one. It was difficult for me to get back in time and I understand - and I got it confirmed from the Deputy Speaker - that in my absence this resolution was put off. After the Agenda is circulated, I know it has to be followed, but if for any reason the Member is not present he should at least know when it will be taken up for consideration. The subject may be coming up later on and my object is simply to explain.

Mr. Speaker:—You have raised a point of order. As per the rules the resolutions which have come out in the ballot have been included in the Agenda. Your contention is that it should be taken up and going contrary to it is against the Rules; since it has been already included in the Agenda it cannot be by-passed.

Sri C.V.K. Rao:—And behind my back I hope nothing would be deone to deprive me of my right.

Mr. Speaker:—There is nothing like going back or doing something behind a member's back. Members are expected to be present in the House and if a Member is not present when he is called it cannot be helped. Nobody has any intention to do anything behind the back of a member. Whatever the rules may, you must understand that the House is supreme. I cannot do anything without putting it before the House. As per the Rules laid down the Speaker is helpless. So I put it to the House and it has agreed.

Sri C.V.K. Rao:—Is the Agenda put to the House every day ?

Mr. Speaker:—Either at the instance of any Member or the Chair of its own accord whenever any deviation from the Agenda is necessary it has got to be put before the House.

Sri C.V.K. Rao:—Behind the back of a Member if it is done it is grave injustice.

Mr. Speaker:—You have a right to speak, you will get it on the 18th morning. Nobody is going to deny it.

श्री बदरी विशाल पित्ती :— अध्यक्ष महोदय । इस विधेयक पर मंत्री महोदय को छोड कर १२ सदस्य बोले । मुझे खुशी है कि १२ में से ८ ने इस का समर्थन किया । लेकिन अफसोस इस बात का है कि जो पारटी यह कहती है कि मेनेजमेंट में मजदूरों को हिस्सा मिलना चाहिए । उसी पार्टी के ३ सदस्यों ने इसका विरोध किया । संगठन कांग्रेस के श्री प्रगडा कोटय्या ने भी इस पर कोई उत्साह नही बताया ।

इस विधेयक के क्लाज २ में इंप्लाई नही है इंप्लायर है । इस को सुधार होनी चाहिए ।

कुछ सदस्यो ने कहा कि इंडस्ट्रियल पीस का क्या मतलब है यह स्पष्ट होना चाहिए । इंडस्ट्रियल पीस कायम रखने की जिम्मेदारी केवल मजदूरों पर नहीं बल्कि मालिकों और सरकार पर है । राघवलू साहब ने कहा कि यह बिल लाने के उपयुक्त समय नही है । यह उनका विचार हो सकता है । लेकिन मै उनका ध्यान कांग्रेस ही के तीरमानम पर आकर्षित करना चाहता हूं । लेबर मंत्री ने भी कहा कि वह इस सिद्धान्त रूप से मानते है । एक दिलचस्प बात एक सदस्य ने कही कि उत्पादान को वितरण पर तरजीह देना चाहिए । यह सिद्धान्त सामाजवाद की कौनसी किताब मे लिखा है मै नहीं जानता । मैं समझता हूं कि सामाजवाद में उतपादन से ज्यादा वितरण को महत्व दिया जाताहै । एक चीज यहॉ यह भी कहीं गई कि संपनीज एक्ट या किसी और एक्ट में तरमीम करने की जरूरत पडेगी । मैं समझता हू कि अगर इस विधेयक को पास करें तो उसमें किसी तरमीम की जरूरत नहीं पडेगी । जहॉ तक शेर होर्लाडग का सवाल है उस में बहुत आसानी से यह किया सजा कता है कि जो कानून बनाया जाता है उस में सरकारी डाइरेक्टर्स नियुक्त करने केलिए रखा जाए और जो शेर होलडिंग होती हैं वह उनके नाम ट्रांसफर कर दी जाती है । ये इस तरह उनके पास क्वालिफाइंग शेर्स रहेगे । मैं यह मानता हूं कि मेनेजमेंट में मजदूरों के प्रतिनिधित्व से उनके पूरे हितों की रक्षा तो नहीं होगी । लेकिन इसकी शुरूआत तो कही से करनी ही चाहिए । उतपादन में पूंजी और श्रम दोनों को महत्व है । अगर कोई यह कहता है कि कारखाने के मेनेजमेंट में श्रम को हिस्सा नहीं मिलना चाहिए तो यह ठीक नहीं है । क्योंकि श्रम और पून्जी दोनों का महत्व हैं । कुछ सदस्यों ने समग्रहीन की चर्चा की और एक नारा यह रखा कि यह बिल समग्र रूप मे आना चाहिए । मै यह कहूगा कि दूसरे देशों में जहॉ इस की व्यवस्था है वहां के कानूनों का अध्यन करके मैं ने यह विधेयक समग्र रूप में प्रस्तुत किया हैं । एक सदस्य ने यह कहा कि यह समग्र बिल नही है । अगर यह बिल सरकारी की तरफ से ही आये तो इसका समर्थन किया जा सकता है । यह विचार ठीक नहीं है । अगर सरकार कुछ काम नहीं करती और दूसरे सदस्यों का यह अधिकार है तो वह इस को पेश कर सकते हैं । एक सदस्य यथा नाम तथा गुण उन्होंने मुझ पर व्यक्तिगत आरोप लगाए । नियत पर भी शक किया । मैं इस के बारे में इतना ही कहूंगा कि अगर कोई पागल किसी को काट लेता है तो वहभी उसको पलट कर नहीं काटता । उसको अपने यथा स्थान पर भिजवा दिया जाता हैं । मंत्री महोदय ने जो कहा उस से मुझे अचरज हुआ कि किस तरहसे आर्जनिक काम करने वाले

दो हिस्सों में बटे हुए है । कहते कुछ हैं और करते कुछ हैं। पिछले शुक्रवार को जब इस पर चर्चा हो रही थी तो मंत्री जी ने कहा कि "कावटानिकी वील नेदू" और आज उन्होंने कहा कि वे दोनों तरफ भी हैं औरत भी हैं मर्ज भी है दोनों भी नही है। एक्सपर्ट कमेटी का उन्होंने जिकर किया। मैं जानना चाहता हू कि यह एह एक्सपर्ट कमेटी कब बनाई गई, उसकी रपट कब आई। सेमीनार का उन्होंने जिकर किया। यह भी कहा कि सेकंड फाइव इयर प्लान मे इसकी सिफारिश की गई है। यह कहा कि स्टडी ग्रूप यू. के. और फ्रांस गया था १९५५ मे। उसने रपट भी दी। आज १३ साल हो गई। इस का कोई अन्त नही हो रहा है। जाइंट मेनेजमेंट कानसल का जिकर करते हुए मंत्री महोदय ने कहा कि कुच जगहों पर इस पर अमल हो रहा है। एच. एम, टी में वह कहते है कि सफल नहीं हुआ। जाईंट मेनेजमेंट कानसल बनाने के लिए ५ शर्ते है वे ऐसी शर्ते रखा हैं कि कभी उन पर अमल नहीं हो सका। दूसरी चीज यह है कि १२ कंपनियाँ कोशिश कर रही है यह कहा। लेकिन जाइन्ट मेनेजमेंट कानसल से यह हल होनेवाला नही है जब तक बुन्यादी चीज न करें सलाह मशवेरे से हो नहीं निकलेगा। आप सिद्धान्त रूप से तो इसको मानते हैं। जब सिद्धान्त को आप मानते है और उसके अनुसार एक विधेयक आप के सामने आया है तो उसको मानने में आप को क्या एतेराज हो सकताहै यह मेरी समझ मे नहीं आया। जो सिद्धान्त वे मानते है उस में उन्होने दो ही चीजे बतलाई। तीसरी चीज वह भूल गए। किसी कारखाने को चलाने के लिए तीन चीजे जरूरी है, कार्मिक श्रम और मशीन। मशीन भूल कर उन्हों ने काम करनेवाले कह दिया। आप कहते है कि कोआप्रेट्यु सेकटार के कारखानों में मजदूरों को प्रतिनिधित्व देने के लिए आरडर निकाले हैं तो दूसरे कारखानों में भी इस पर क्यों अमल नहीं किया जा सकता। दूसरे क्षेत्रों में जिन में लोगों ने पूजी लगाई है उन का निज स्वार्थ रहता है जिस के कारण वहाँ धंधेबाजी चलती है। मंत्री महोदय कहते है कि हम अनुभव के बाद करेंगे। मैं इतना ही कहूंगा कि अनुभव. काम करने मे ही हासिल होता है। तीरना सीखना है तो पानी में उतरना ही पडेगी, कुछगोते खाने ही पडते है। इस डर से कोई डुबकी देना पानी में न उतर कर ही तीरना सीखना चाहे तो नही सीख सकते।

नेशनल लेबर कमीशन का जिक्र उन्हों ने किया और कहा कि यह कानून की बजाए इसको वालेंटरी आधार पर होना चाहिए। मैं इतना ही अर्ज करना चाहता हूं कि दूसरे पंचवर्षीय प्रणालिका मे इस का जिकर है। १२, १३ साल पहले जो स्टडी ग्रुप बना था उसकीरपट है। लेकिन उसपर अमल नही हो रहा हैं। यह है आप का समाजवाद। मैं नही समझ सका कि मत्री महोदय को इस के स्वीकार करने में क्या आपत्ति है। मैं इस विधेयक को वापस नही ले रहा हूं।

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—కేంద్ర ప్రభుత్వముతో మాట్లాడి కమిటినీ వేసే ప్రయత్నము చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. పంచాయతీ రాజ్ స్థాపన గాని, శిస్తు విషయముగాని దేశములో ఎవ్వరూ చేయకముందే మనము చేశాము. ఈ బిల్లు సోషలిజానికి దారి తీస్తున్నపుడు ఎందుకు అంగీకరించకూడదు? ఆదర్శప్రాయముగా వుంటుంది కదా. బ్రహ్మాండమైన సమస్య అని వేరే కారణాలు చెప్పారు. మార్గదర్శకముగా ఎందుకు వుండకూడదు అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—2 వేల మంది వర్కర్లకు ఒకడైరెక్టరు యివ్వాలని బద్రివిశాల పిట్టిగారు బిల్లును తెచ్చారు. 12 మంది డైరెక్టర్సులో ఒకడైరెక్టర్ షిప్‌వారికి యివ్వాలని అంటున్నారు. దానివల్ల న్యాయముఎంతవరకు జరుగుతుందనే అభిప్రాయము దేశములో వున్నది. బోర్డుఆఫ్‌డైరెక్టర్సు 12 మంది వున్నప్పుడు ఈయన ఏమి పెట్టినా ఓటుద్వారా తీసివేయవచ్చును అనేఅభిప్రాయము వుంది. నిజమైన పార్టిసిపేషను ఏమిఅనేది కార్మిక సంఘాలముందు వున్నది. బోర్డుఆఫ్‌డైరెక్టర్సుతో సమానమైన పార్టిసిపేషను యిచ్చిననాడే రియల్ పార్టిసిపేషనుఅవుతుంది కాని ఒక సభ్యునికి డైరెక్టరుషిప్‌యిచ్చినా ఏమీ కాదనేవాదన వుంది.

श्री बद्री विशाल पित्ती : मंत्री महोदय शायद ठीक से नहीं देखे। क्लाज़ ५ ऐसा नहीं है। इस मे लिखा है

Provided the number of such representatives shall not be less than 1 and not more than 1 for every 2000.

श्री जी॰ संजीव रेड्डी : आप के बिल मे दो हजार आदमी के लिए एक है। मैं तेलगू मे बोला हूँ…

श्री बद्री विशाल पित्ती : एक से कम नहीं होगा। अब तो एक भी नही है। उस की बजाए दो हजार के लिए एक तो दीजिए।

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—ఈ సమస్య రాష్ట్రానికి సంబంధించిదేంకాదు. దేశము మొత్తానికి సంబంధించిన సమస్య. సిద్ధాంత రూపములో ప్రభుత్వము ఒప్పుకొంటున్నది. అమలు చేయడానికి ప్రయత్నముచేస్తుంది. చట్టరీత్యాతీసుకొని అంగీకరించాము అంటే దేశము మొత్తాన్ని ఇరుకులో పెడుతున్నామని, ఈస్కీమును ఒకేసారి సర్వనాశనము చేస్తున్నామని ఈ దేశములో ఈస్కీము బలపడడానికి అవకాశము లేకుండా చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇదినేను చేప్పేవిషయముకాదు. పెద్దనాయకులు చేప్పేవిషయము. దీనివల్లవచ్చే ఫలితాలను చూశాము. ఒక్కడైరెక్టరుషిప్ వల్ల వచ్చేది ఏమీలేదని, రియల్ పార్టిసిపేషను కావాలని అంటున్నారు. అది ఏ విధంగా డిఫైన్‌చేయాలనే పాయింటువుంది. ఆల్ ఇండియా లెవెల్‌లో యజమానులు, కార్మికులు అందరూ కూర్చొని ఆలోచించి చట్టరూపములో పెడితే బాగుంటుంది లేకపోతే ఈ స్కీము వల్లఅన్యాయము చేసినవారమవుతామని మనవిచేస్తున్నాను. వాలంటరీ బేసెస్ మీద అమలు చేయడానికి ప్రయత్నము చేద్దామని మనవిచేస్తున్నాను, చట్టరూపకముగా అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—The question is:

"That the Andhra Pradesh Representation of Employees in the Management Bill, 1970 be taken into consideration."

The motion was negatived.

(Ayes...22; Noes...52; Neutrals...Nil)

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—బంగ్లాదేశ్ రిజల్యూషన్ ని పోస్ట్‌పోన్ చేశారు. కాని మిగిలిన రిజల్యూషన్స్ వున్నవికదా.

Mr. Speaker :—If at all the resolutions have to be taken, the first one must be taken up. There is no question of the other resolutions being taken up. I have asked the House whether the other resolutions also should be postponed; they have agreed.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—I am not questioning the correctness of the position taken by the Speaker. My submission is - the question raised was the Bangla Desh issue was posted in the Business Advisory Committee for 18th. Therefore this will be posted but the rest of the resolutions have nothing to do with it.

Mr. Speaker :—In view of the fact that a number of members want to participate in the budget discussion, the other resolutions will be postponed for the next non-official day. If the House agrees we will postpone them to the next non-official day.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—బడ్జెటుటైములో ఇదే విధంగా వుంటుంది. నెక్స్ట్ నాన్ అఫీషియల్ డే అంటే—

Mr. Speaker :—On the next non-official day they will be taken up as per the order in the Agenda. The resolutions will be taken up one after another. There is no difficulty at all. It is not as though they are being once for all given up. I am not dropping them once for all.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—My submission is this. Since you are pleased to allow the Finance Minister to reply to the general debate on Sunday, the whole of tomorrow or whatever it is 2, 3 or 4 hours - can be devoted for general debate and the non-official resolutions can be taken up.

Mr. Speaker :—Still there won't be time.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—How may names are left over?

Mr. Speaker :—Today, there are 11 names. A number of other speakers who have already informed me are there.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—At least let us have the assurance that on the next non official day, there will be no guillitine like this.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—మళ్ళీ బాలట్ అయిపోయి నా సబ్జెక్ట్ రాక పోవచ్చు.

Mr. Speaker :—It is left to the House. If the House has no objection to follow the same order, the same will be followed and I will put it to the House. I hope the House has no objection to the same order being followed on the next non-official day.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అదే ఆర్డరుకాదు. బాలట్ అయితీరాలి.

Mr. Speaker :—The rule requires that it should be again put to the House. The House can waive that.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—రూల్సుప్రకారమే జరిగితే బాగుంటుంది. అదే ఆర్డరు కంటిన్యూచేస్తేమాకు అభ్యంతరములేదు.

Mr. Speaker :—I won't be able to give an opportunity to other members who want to participate. There are a number of other members who are anxious to participate in the budget discussion. That is the reason why I have put it to the House. The House is supreme. The House has agreed. The House does not against the rules. It has always got the right to waive a thing. Except item No. (1) which will be taken up on the 18th morning, the order of the resolutions will be the same and they will be taken up on the next non-official day.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1971-72

GENERAL DISCUSSION

శ్రీ ఈశ్వరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వం వాగ్దానాలు చేసేదాని కన్నా ఈ కార్యక్రమాలన్నీ చేపట్టి సక్రమంగా నడిపిస్తే బాగుంటుంది. ఒక్కొక్క పల్లెలో ఒక్కొక్కబావి one well in each village and one industry in a day అని వాగ్దానాలు మాత్రం చేస్తున్నారు. వాటినే కార్యరూపంలో పెడితే ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎంతగానో సస్యశ్యామలంగా తయారవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు ఏర్పాటు చేశారు. దానికో ఆఫీసులేదు, ఒక సైంటిస్టులేడు ఏమీలేకుండా అది ఏట్లాపనిచేస్తుందో తెలియకుండా వుంది. దానికొక master plan తయారు చేయాలంటే staff కావాలి. ఉట్యుటరి పవర్సు కావాలని కోరాము. కనీసం ఇదైనా ప్రభుత్వం చేయక పోవటం ఆశ్చర్యంగావుంది. మినరల్స్ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్‌వజ్రకరూర్, సామర్లకోటలోవుంది. ఆవిభాగాలను వైండప్ చేస్తున్నామంటున్నారు. ఆంధ్రులు చాలామంది అందులో ఉద్యోగులుగా వుంటున్నారు. వారికేదైనా ఉపాధి కల్పించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది.

భూగర్భ జల పరిశోధన గురించి వేంకటేశ్వర విద్యాలయం సమగ్రమైన పథకం తీసికొన్నది. దానికి funds లేకుండా కష్టంగా నడుస్తున్నది. దానికి funds ఇస్తేఎన్నో విధాలుగా. వారు research చేసే అవకాశం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. కళ్యాణి రిజర్వాయర్‌ను పూర్తిచేసి తిరుమల-తిరుపతిలో నీటి కొరత తీర్చటానికి T.T.D. funds యుటిలైజ్ చేయాలి. వెంకటేశ్వర యూనివర్శిటివారి క్రింద S.V. Ruia హాస్పిటల్ వుంది. 700 bed strength వుంటేనే teaching institute గా పనికి వస్తుంది.

అక్కడ 500 మాత్రమే వుండటం M. B. B. S. ను రికగ్నైజ్ చేయటంలేదు. రెప్యూ కమిటి వచ్చి teaching institute గా పనికిరాదని చెప్పారు. దీని గురించి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :— అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం వారు ప్రధానంగా సమాజంలో వుండే వీకర్ సెక్షన్‌కు, హరిజనులకు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ చూపిస్తూ వారిఇండ్ల నిమిత్తం అయితే నేమీ, దున్నుకోటానికి భూమి ఇవ్వటం అయితే నేమి అనేకవిధాల ఉపాధి కల్పించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను.

(Mr. Duupty Speaker in the Chair)

N. G O. ల పట్ల మొట్టమొదట కఠిన హృదయం వహించినప్పటికీ సమ్మె కాలాన్ని సెలవుగా పరిగణిస్తూ ఆసమస్యను సామరస్యంగా పరిష్కరించినందుకు కూడా ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

ఇక మన ప్రభుత్వం యొక్క ఇండస్ట్రియ లైజింగ్ పాలసి చూస్తుంటే కేవలం హైదరాబాద్, సికింద్రాబాదు, విశాఖపట్టణం తప్ప మిగిలిన జిల్లాలలో, పట్టణాలలో వ్యాప్తి చెందించడం లేదు. దానికి కారణం అడిగితే ముఖ్యమంత్రిగారు ఎయిర్ పోర్టు దగ్గర వుండాలంటారు. ఢిల్లి, బొంబాయి ఉదయం వెళ్ళి సాయంత్రానికి వచ్చేట్లు వుండాలి. ఎయిర్ పోర్టు రాజమండ్రిలో వుంది, తాడేపల్లిగూడెంలో వుంది, విజయవాడలో వుంది. తిరుపతిలో వుంది. కనీసం అటువంటిచోట్ల అయినా అవసరం అయితే సబ్సిడి ఇచ్చి అయినా ఇండస్ట్రీలను ప్రోత్సహించడం అవసరం అని మనవిచేస్తున్నాను. హైదరా బాదులో ఇండస్ట్రి పెడితే తాడేపల్లిగూడెం నుండి, తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాల నుండి ఉద్యోగప్రయత్నాలకు ఇక్కడకు వచ్చి వుండడం అందరికూ సాధ్యం కాదు. అందుకు ఆయా ప్రాంతాలలో ఇండస్ట్రిస్ పెడితే అక్కడ వుండేవారికి ఉద్యోగాలు దొరికే అవకాశం వుంటుంది. హైదరాబాదులోనో, విశాఖపట్టణంలోనో ఇండస్ట్రీస్ పెట్టి అక్కడి వారికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చినంత మాత్రాన రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించలేము. మరో పాయింట్ దృష్ట్యా కూడా ఇండస్ట్రీస్ అన్నీ ఒక్కచోట పెట్టటం మంచిది కాదు. ఒక్క చోటనే కాన్‌సెన్‌ట్రేట్ చేయడం మంచిదికాదు. ప్రక్కన దుష్టదేశాలు వున్నప్పుడు ఒక్కచోటనే పెట్టటం మంచిది కాదు దానిని దృష్టిలోపెట్టుకొని అయినా స్కేటర్ చేయడం మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను.

విద్యకు సంబంధించి విద్యామంత్రిగారు విజ్ఞులతో సంప్రదించి మార్పులు తెస్తా మంటున్నారు. అది 20 సంవత్సరాలనుండి చెబుతున్నారు, ఇవాళ వుండే పాలసి రేపు వుండదు, రేపు వుండేది ఎల్లుండి వుండదు. పి. యు. సి, అన్నారు, మరల ఇంటర్మీడి యేట్ అన్నారు. మల్టిపర్పస్ అన్నారు, మళ్ళీ ఏమంటారో తెలియదు. తెలుగు మీడియం అంటున్నారు. మన రాష్ట్రంలో తెలుగు గ్రాడ్యుయేట్స్ తయారైతే వారికి వుద్యోగాలు చూపే కెపాసిటి మనరాష్ట్రప్రభుత్వానికి వున్నదా ? ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం పుష్పక విమానమా ? ఇతర రాష్ట్రాలకు ఉద్యోగాలకు వెళ్ళవలసిన అవసరం వుంటే మన చదువు ఎందుకు పనికివస్తుంది ? మనరాష్ట్రం నుండి చదువుకున్నవారు అనేకమంది ఉద్యోగాలకు ఇతర రాష్ట్రాలకు వెడుతున్నారు. ఇతర దేశాలకు వెడుతున్నారు. అటు వంటివారికి లింక్ లాంగ్వేజ్ ఇంగ్లీషు లేకపోతే ఎలా ? అందరకూ ఉద్యోగాలు చూపే

కెపాసిటి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి లేనప్పుడు దానికైనా అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎలా? ఇది ఒక రకంగా కాన్‌స్టిట్యూషనల్ రైట్‌ను డినైచేసినట్లు కూడా అవుతుందేమో, అన్ని కాలేజీల్లో ఇంగ్లీషు కూడా వుంటే తన కిష్టమైన చదువు చదువుకొనే అవకాశంవుంటుంది. అంతేగాకుండా 40 పర్సెంట్ మార్కుల్సవస్తేనే యిస్తామంటున్నారు. లాంగ్వేజెస్‌లో 40 పర్సెంట్ మార్కుల్సురావడము అంటే సులభసాధ్యము గాదు. బహుశః ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టరుగారు 6, 7 భాషలలో ఎక్స్‌పర్ట్ అయితే కావచ్చు. కాని కామన్‌గా 40 పర్సెంట్ మార్కుల్సు రావాలంటే ఎంతో యింటలిజెన్స్ అయితే గానిరావు. ఇంగ్లీషులో 40 పర్సెంట్ మార్కుల్సు వస్తేనేగాని సీటు యివ్వమని చెప్పడము సరైనది గాదు. అందుకని ప్రతి కాలేజీలో కూడా మీడియం ఆఫ్ ఇంగ్లీషు సెక్షన్ పెట్టి యీ 40 పర్సెంట్ కంపల్‌సరి అని యిన్‌సిస్ట్ చేయకుండా ఎంతమందికి యిష్టము వుంటే అంతమందికి ఆ అవకాశము యివ్వడము మంచిది. మనము తమిళనాడులో చూశాము. ఈ సిస్టమ్ స్టాప్ చేయడము మంచిదని చెబుతూ ప్రతి జిల్లాలో మీడియం ఆఫ్ ఇంగ్లీషు వుండేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వము డ్రేనేజ్ విషయములో సంతోషించవలసిన పని చేసింది. చాలా మంది రిట్స్ వేయడానికి ప్రయత్నము చేసినప్పటికి యీ పథకము నిరాఘాటంగా సాగింది. వర్కు ఫస్ట్‌క్లాస్‌గా టర్న్ఔట్ చేయడము జరిగింది. రైతులందరు కూడా, 20, 30 సంవత్సరాలవరకు యీ డ్రైనేజ్ గురించి చూచుకోవలసిన అవసరము లేదనడమే గాకుండా కలలో కూడా అనుకోని యీ పథకము కార్యరూపము దాల్చడములో ఆనందిస్తున్నారు. ఇదివరకు పండిన పంట గంగపాలు అవుతే, యీనాడు యింటికి రావడానికి అవకాశముంది. ఈ పథకము మూడు సంవత్సరాలలో చేపట్టవలసి వుంది. ఫర్ వాంట్ ఆఫ్ ఫండ్స్ కుంటుబడుతుందనే భయము వుంది. కాని ఎల్. ఐ. సి. వారు రెండు కోట్లు యిచ్చారంటున్నారు. ఇంకా ప్రభుత్వము 5, 6 కోట్లు యిచ్చి యీ పథకము కుంటుపడకుండా సక్సెస్‌ఫుల్‌గా రన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. దురదృష్టవశాత్తు మన రాష్ట్రములో స్పోర్ట్సు విషయములో - ఫిజికల్ డెవలప్‌మెంట్ విషయములో - చాలా వెనుకబడి వున్నామని చెప్పకతప్పదు. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి స్పోర్ట్సులో యింటరెస్ట్ వుంది, ఆయన స్పోర్ట్సుమన్ అయి వుండి కూడా అనుకున్నంత మేరకు యింతవరకు చేయలేకపోయారు. విజయభాస్కరరెడ్డిగారు స్పోర్ట్సు కౌన్సిల్‌కు లాస్ట్ యియర్ మూడు లక్షలు వుంటే, యిపుడు ఆరు లక్షలు చేశారు. కనీసము 12 లక్షలు చేస్తేగాని అనుకున్న లక్ష్యము నెరవేరడానికి వీలు వుండదు. ప్రతి జిల్లాలో యీ కార్యక్రమము సక్రమంగా చేపట్టాలంటే సఫిషియంట్ ఫండ్స్ వుండాలి, అందుకని యీ సంవత్సరం 12 లక్షలు యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను, ఇకపోతే సేల్స్‌టాక్స్ విషయములో ఎనామిలీస్ వున్నాయి. స్టేట్ సేల్స్ టాక్స్ సెంట్రల్ సేల్సు టాక్స్‌రెండు కట్టమంటున్నారు. ఒకే టాక్స్ కట్టవలసి వుంది. బిజినెస్ చేసుకునేవారికి యిది ఓవర్ బర్డెన్‌గా వుంది. సెంట్రల్ సేల్స్‌టాక్స్ రిఫండ్ యిస్తున్నారు. కట్టడము ఎందుకు? రిఫండ్ తీసుకోవడము ఎందుకు? ఈ ఎనామిలీస్‌ను గురించి ఎన్నిసార్లు మనవి చేసినప్పటికి ప్రభుత్వము లక్ష్యపెట్టడము లేదు. డిపార్టుమెంటువారు ఏమి చెబుతున్నారంటే ఆడిటర్ జనరల్‌గారు, యీ ఛేంజ్ ఆఫ్ హెడ్‌కు అబ్జెక్షన్ పెడుతున్నారు, అది వీలు పడదంటున్నారు, అది రెక్టిఫై చేయాలి. దానికి ఏదో ఒక మార్గము చూడకపోతే బిజినెస్‌మెన్‌కు యిట్ యీజ్ కాజింగ్ ఎ లాట్ ఆఫ్ హెడ్—ఎక్. వారి పెట్టుబడి ట్రెజరీలో వుండడమువల్ల రన్నింగ్ క్యాపిటల్ షార్ట్ అవుతున్నది. బ్యాక్‌వర్డ్

క్లాసెస్ విషయములో ప్రభుత్వము హృదయపూర్వకంగా సహాయము చేయాలని తంపెట్టి నప్పటికి దురదృష్టవశాత్తు హైకోర్టులో అభ్యంతరము వచ్చినప్పుడు, సుప్రీంకోర్టులో రిట్ అడ్మిట్ అయింది. అయినప్పటికి, యీ లోపుగా, బ్యాక్ వర్డ్ క్లాసెస్‌కు ఏ దైతే చేద్దామను కున్నారో, అది నిరూపణ చేయడానికి ప్రత్యేకంగా ఏదైనా జి. ఓ. అయినా యిష్యూచేసి చేయవలసినంత మేలు వారికి చేసి సోషలిజమును నిజంగా అమలుపరుస్తున్నామని నిరూపించుకోవాలని, తరువాత వారికి ప్రామిస్ చేసినటువంటి రిజర్వేషన్స్, వుద్యోగాంలోగాని యితరత్రాగాని, వారికి యివ్వడానికి స్పెషల్ జి. ఓ. యిప్పించి వారికి మేలు చేకూర్చాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రి శ్రీ విజయభాస్కరరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచు కున్నాను. సమాజములోని దౌర్బల్యవర్గాలను పైకి తీసుకురావడమే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ లక్ష్యముగా ఉటంకించారు. అయితే సాంఘిక విద్యా రంగాలలో వెనుకబడినటువంటి వర్గాలకు సంబంధించిన వుత్తర్వు రద్దు విషయము ప్రస్తావన లేకపోవడము బడ్జెటు స్పీచ్‌లో లోటుగా కన్పిస్తున్నది. అలాగే చేనేత పారిశ్రామికుల విషయము కూడా పొందుపరచబడి వుండలేదు. వెనుకబడిన తరగతులవారికి సంబంధించిన జి. ఓ. పోయింది, ప్రభుత్వము అపీలు చేసింది, సుప్రీంకోర్టు ఎదుట వుంది. సాంఘిక న్యాయము చేకూర్చాలని మన ప్రభుత్వము ఎంతో వుబలాటపడుతున్నది. ఈ సంవత్సరము విద్యా రంగములో పేద వర్గాలకు, వెనుకబడిన వర్గాలకు 70 లక్షల రూపాయలు కేటాయింపు చేశారు. అది వీరికి దక్కేలాగా చూడవలసిన అవసరము వుంది. అలాగే ప్రొఫెష్నల్ కాలేజెస్‌లో, సర్వీసెస్‌లో వారి రిజర్వేషన్ పోకుండా వుండేలా తగిన చర్యలు ప్రభుత్వము తీసుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను. ఇక హరిజన గిరిజన సంక్షేమ నిమిత్తము భారీ ఎత్తున గృహ నిర్మాణ పథకము చేపట్టబడింది. దానికి ఎల్. ఐ. సి. వారు పది కోట్లు లోన్ యివ్వడానికి అంగీకరించి నట్లు తెలిపారు. చాలా సంతోషము. ఈ సందర్భములో ముఖ్యమంత్రిగారు చేసినటు వంటి కృషి శ్లాఘనీయమైనటువంటిది. అయితే మరికొన్ని వర్గాలు వున్నాయి. నేతపని వారు వున్నారు. వారికి గృహ నిర్మాణ పథకము విషయములో ఆలోచించవలసి వుంది. వారి కొరకు కూడా తగిన రీతిలో ఆపథకము చేపట్టవలసి వుంటుంది. ఇక అర్టిజన్స్ విషయములో, చేతి వృత్తుల వారి విషయములో ప్రభుత్వము కొంత చేసింది. ఇంకా చేయవలసింది చాలా వుంది. ఇటీవల రజకులకు, మిగతావారికి కొంత మందికి మున్సిపల్ ప్రొఫెష్నల్ టాక్స్ మినహాయించారు. ఇంకా కుమ్మరి, వడ్రంగి యిలాంటివారు వున్నారు. వారికి కూడా యిది ఎక్స్‌టెండ్ చేయవలసిన అవసరముంది. ఇంకా రాళ్ళు కొట్టేవారు వున్నారు. యిలాంటివారు ఎంతో మంది వున్నారు, వారందరి విషయములో కూడా ప్రభుత్వము ఆలోచించాలి. రజకులు చేసేటటువంటి వృత్తి ప్రజలందరు అసహ్యించుకునేటటువంటి వృత్తి. అయితే వారు ఎన్నో రోజులనుండి మొర పెట్టు కుంటున్నారు ; గ్రామాలలో ప్రత్యేకంగా బట్టలు వుతకడానికి చెరువులకుగాను నిర్దిష్టమైన ఆర్డర్స్ జారీ చేయవలసినదని, అలాగే వారికి కావలసిన పరికరాలు, వస్తువుల నిమిత్తము కో-ఆపరేటివ్ సొసైటి పెట్టుకునేదానికి అవకాశము కల్పించి తగు విధంగా సహాయము చేయాలని. అయితే అవి అమలులోకి రాలేదు. అదే విధంగా నోమాడిక్ ట్రైబ్స్

వున్నాయి - సంచార జాతులు - వీరి జీవన ప్రమాణాలు పెంచడానికి గాని వారికి స్థిరమైన నివాసము ఏర్పరచడానికి గాని యింతవరకు తగిన కృషి జరుగలేదని చెప్పడానికి విచారపడు తున్నాను. వారి సంఖ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 5 లక్షలుంది, నక్కల, గుండబడ్ల, తాడిపాకల, చిచ్చు బుడ్ల మొదలయినవారు 5 లక్షల వరకు ఉన్నారు. ప్రభుత్వ దృష్టి వారి పయిన ఎప్పుడు మరలు తుందో. వారి పురోభివృద్ధికి పథకాలు వేయాలి. ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకోవాలంటె ఒక డిపార్టు మెంటుఆఫ్ బ్యాక్ వర్డ్ క్లాసెస్ కావాలి, అటువంటిది మద్రాసులో ఉంది. ఇక్కడ కూడా ఉంటె బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. హరిజన హవుస్ సైట్స్ విషయంలో క్రాష్ ప్రోగాములు ఉన్నప్పటికి లోపాలు చాలా వున్నవి. పరిపాలనలో ఎన్నిమార్పులు వచ్చినా ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో కాగితాలు కదలడం లేదు. సంక్షేమ రాజ్యానికి యీ జాప్యాలు గొడ్డలిపెట్టు. క్విక్ డిస్పోజలు ఎఫిషిన్సీ ఆఫీసరులలో చాల అవసరం. తరువాత డిటెయన్ష నులు విషయం చాలమంది చెప్పారు. ఒక గౌరవ సభ్యురాలు హ్యాపివేలిలో సెంట్ పరసెంటు రిజల్ట్సు అన్నారు. నిజమే, ఆ వాతావరణం అటువంటిది. మా పిల్లలుకూడా అక్కడ చదివారు. డిటెన్షనులు రద్దుచేశారుగాని ఆ పరిస్థితులలో విద్యావిధానం ఎంత వరకు మార్పు చేయగలరు ? అటువంటి వాతావరణం ఇక్కడకూడా కల్పిస్తేగాని యీ డిటెన్షనులవలన సత్ఫలితాలు రావు. కొటారీ కమిషను సిఫార్సులు ఇతర సంస్కరణలు ప్రక్కకు పెట్టి యీ ఒక పద్ధతిని విడిగా అమలు చేయడం మంచిదికాదు. సాధ్యంకూడా కాదు. ఇక ఎడ్యుకేటెడ్ అన్ ఎంప్లాయిమెంటు సంగతి. యీ విషయం చాలాబాధగా ఉంది. కాయకష్టంచేసుకునేవారికి ఎక్కడో అక్కడ ఏదో పనిదొరుకుతుంది. కాని ఎడ్యుకేటెడ్ అనెంప్లాయిస్ ఎక్కువ బాధలుపడుతున్నారు. పరిశ్రమలు తగినన్ని కల్పించాలి. టైరులు ట్యూబులు తయారుచేసే యూనిట్ మంగళగిరిలో ఏర్పాటుచేస్తున్నట్లుగా చెప్పారు. చాల సంతోషం. విజయవాడ - గుంటూరు మధ్య లొకేషనల్ అడ్వాంటేజెస్ ఉన్నాయి. అది పరిశ్రమకు అనువయిన చోటు. అక్కడ ఇంకా పరిశ్రమలు స్థాపించాలని కోరు తున్నాను.

ఇక నా కాన్‌స్టిట్యుయన్సీ విషయం మనవిచేస్తాను. గుంటూరు చానల్ స్కీము ప్రారంభించి 7 సంవత్సరాలయినా ఒకచుక్క నీరయినా వదలలేదు. దానివలన 27 వేల ఎకరాలకు నీరు సప్లయిచేయవచ్చు. ఉండవల్లినుంచి బయలు దేరి మంగళగిరి మంగూరు తక్కెళ్లపాడు మీదుగా వెడుతుంది. కొన్ని గ్రామాలకు మంచి నీరు కూడా దొరుకుతుంది. అది జాప్యమవడానికిగల కారణాలు తెలియవు. గత సంవత్సరం మంత్రిగారు గుంటూరు ఆయకట్టుదారుల సభలో ప్రసంగిస్తూ 71 జూన్ నెలకు 18 వ మైలువరకు నీరు సప్లయి చేయడానికి వీలవుతుందన్నారు. రయితులు సంతోషించారు, ఆశించారు. ఇప్పటివరకు నీరు వదలలేదు. పనులు సక్రమంగా ఎందుకు కావడంలేదో దర్యాప్తుచేయాలి. మొదటిపంటకు నీరు ఇవ్వకపోయినా రెండవ పంటకయినా నీరు వదలడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను రైతులు వర్షాలు లేక బాధలు పడుతున్నారు. ఆగస్టులోనయినా నీరుఇచ్చి గుంటూరు చానల్ స్కీము ఉపయోగపడేట్లుగా చూడాలని కోరుతున్నాను. ఇక ఉద్యోగాల విషయం మనవిచేస్తాను. హేతుబద్ధంగా ఉద్యోగాలు పంపిణీ చేయాలి. కొన్ని వర్గాలకు ముందుగా ఉద్యోగాలిచ్చే పద్ధతిఉంది. ఈ నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం శక్తివంచన లేకుండా కృషిచేస్తుందని ఆశిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. హెచ్. ప్రభాకరచౌదరి :—అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం జూనునెల నుంచి ఆహారధాన్యాల ధరలు పెరిగాయి. ఏదో వంకని బ్రోకెన్ రైస్‌అని నూకలని ఇతర చోట్లకు బియ్యం ఎగుమతికి ప్రభుత్వం అనుమతించడం దారుణమయిన సంగతి. యీ రాష్ట్రంలో యీ సంవత్సరం వర్షాలులేక ధరలు పెరిగిపోయినాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో జాగ్రత్తలు తీసుకోకుండా ఇతరచోట్లకు ఉన్నవాటిని ఎగుమతిచేయడం బాగుండలేదు. గోధుమలు శనగలు మినుములు ఉలవలు అన్నింటి ధరలూ పెరిగాయి. చౌకడిపోలు ప్రారంభించి 1-05 పైసలకు అందిస్తామంటున్నారు. ఫుడ్‌కార్పొరేషన్‌వారు రయితులదగ్గరనుంచి చాలా తక్కువధరకు కొన్నప్పుడు వాటిని తిరిగి 1-05 పైసలకు అమ్మడంలో అర్ధములేదు. 0-87 పైసలకు అమ్మవచ్చును. పట్టణాలలో కాంగ్రెసు కమిటీవారు 0-75 పైసలకే అమ్ముతున్నారు. 0-87 పైసలకే అమ్మితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. 1-05 పైసలకు అమ్మడం అన్యాయం. సమ్మెలు రావడానికి ముఖ్య కారణం ధరలుపెరగడమే. ధరలు పెరుగుదల అరికట్టలేకపోతే తగిన కరువు భత్యం ఇవ్వాలి. యీధరలపెరుగుదలే అశాంతికి మూల కారణం. అశాంతి తగ్గాలంటే ధరల పెరుగుదలను అనుసరించి కరువుభత్యం పెంచాలనేది లింకింగ్ డి. ఎ. అను సూత్రం ప్రభుత్వం శాసన బద్ధం చేస్తేతప్ప ఈ అశాంతి పోదు. అదిచేయకుండా సమ్మెలు నిషేధించడానికి చట్టాలుతెచ్చి నిర్బంధాలు పెట్టడం మంచిదికాదు. క్లిష్టపరిస్థితులలో కూలి కనీసకూలి జిల్లా కలక్టరులు నిర్ణయిస్తారు. ప్రభుత్వసంస్థలలో అయినా అకనీసకూలి ఇవ్వరు. తూర్పుగోదావరిజిల్లాలో ఏప్రిలు 1 నుంచి కనీసకూలి రేటు నిర్ణయించారు. ఆరేటు మార్కెట్లలో ఉన్న ప్రభుత్వ సంస్థలలో అనుసరించడంలేదు. నిర్ణయించే అవసరం లేదంటున్నారు, రాజమండ్రిలో సా మిల్లు కార్మికులకు మీటింగులో నిర్ణయించారు. వారు ఆమోదించినది అమలుచేయడంలేదు. కనీసంగ్యారంటీ అయినా ఇవ్వకుండా సమ్మెలు చేయవద్దు అంటే ఏమి ప్రయోజనం? చట్టాలుచేస్తున్నారు, చట్టాలద్వారా సమ్మెలుఆగవు. దేశంలోసమ్మెలు జరుగుతూనే ఉంటాయి. సమ్మెలు ప్రపంచములో జరుగుతూనేఉన్నాయి. అందుచేత దాని మూలకారణం ఏమిటో పరిష్కారం కోసము ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవడం చాలా అవసరం. మునిసిపాలిటీలో పనిచేసేవాళ్ళకు యీ Sweepers, scavengers sections ని 4th class employees కి సమానంగా గుర్తిస్తామని - 4th class employees గా సమానంగాకూడా కాదు 4th class గా గవర్నమెంటు జి. ఓ. తీసుకువచ్చింది. G. O యీ నాటివరకు కూడా అమలు జరపలేదు. అందుచేత ఏవిధంగా తాత్కాలికంగా తీసుకువచ్చినా, ఆ తీసుకువచ్చిన కనీసమైన వాటిని 20, 30 సంవత్సరాల సర్వీసు ఉన్నప్పటికీకూడా వాళ్ళు టెంపరరీ కూలీల క్రిందే లెక్క. ఏ విధమైన యింక్రిమెంట్సు కాని మన సెలవులు కానిలేవు. అందుచేతను ఏ మార్పుతీసుకురాకుండా నిరుత్సాహపరచడం కోసం చట్టపర్యలు చేద్దామంటే అవిఆగేవికావు. ఇంకా క్లిష్టపరిస్థితులకు దారితీసేవిగా ఉంటాయి. National Labour Commission యిది వరకు కొన్ని రికమండేషన్సు చేసినది. ఆ Recommendations లో ప్రజలలో ఉన్న అసమానతలను తొలగించడము కోసము, అసంతృప్తి తొలగించడము కోసము ఏమో సూచనలు చేశారు. అవి ఏమీతొలగించడానికి పూనుకోలేదు. అందులో కష్టం కలిగించేవి ఏమైనా ఉంటే వాటిని అమలు జరపడానికి తొందరపడుతున్నారు. 40 గంటల పనిదినం అనేటటువంటిది

ఏర్పాటుచేయాలని వారుసూచించారు. ప్రభుత్వం కనీసం కుటుంబానికి ఒక ఉద్యోగం యివ్వాలన్న సూత్రాన్ని పెట్టుకున్నట్లు చెప్పారు. అయితేయిది అమలు జరగడం అంటే ఎప్పుడు? ఈ class IV employees ను గుర్తించి జి. ఓ అమలు జరిపేరా? అదేమాదిరిగా యిటువంటివి ఎన్నోమాట్లాడారు. Finance Minister గారు బడ్జెటు ఉపన్యాసములు యిస్తున్నారు. కాని అమలుజరిగేది ఎప్పుడు? ఎక్కడ? అవి అసాధ్యమైన విషయాలుగాచెబుతున్నారు. ఇప్పుడు ఉన్నపద్ధతిలో అవి అమలు జరగాలనేటటువంటి పద్ధతులా? కనీసము Major Industries లో అయినప్పటికీ ఈ 40 గంటల పని దినము అన్నది అమలు జరిగితే పనులు దొరికేందుకు కొంత అవకాశం ఉంటుంది.

అక్కడ పోలవరం ప్రోజెక్టు చాలా నిర్లక్ష్యం చేయబడింది. ఎప్పుడో రావలసిన పోలవరం ప్రోజెక్టుఅనేక కారణాలవలన మొత్తం మీద వెనుకబడిపోయింది. నీటిసరఫరా నిమిత్తం బారాజ్ కట్టడం చాలా అత్యవసరం అయిన విషయం. తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా, విశాఖపటణంజిల్లాలకు, కనీసము గోదావరికి అటు, యిటు ఉండే ప్రాంతాలకు అయినా పంపులతోటీ నీరు సప్లయిచేయవచ్చును. గోదావరిలో నీరు 100 కి 83 వంతులు సముద్రంలోనికి వెళ్ళిపోతున్నది. ఆ నీరును పంపులుపెట్టి దగ్గరగా ఉండే ప్రాంతాలకు అయినా నీరు సరఫరాచేసి అక్కడ కరువు లేకుండాచేసినట్లతే బాగుంటుంది. పంటలు పండే ముఖ్యకార్యక్రమాలను ప్రోత్సహించకుండా యిలా నిర్లక్ష్యం చేయడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వం యీ విషయంలో వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇళ్ళస్కీము విషయం చెప్పారు. చాలా కొద్దిమందికి ఉపయోగపడేది ఆస్కీము. కొన్ని వందల సంవత్సరాలు అవుతుంది వీరు చెప్పిన ప్రకారము మొదలు పెడితే, మురికిపేటలుగా ఉండే ప్రాంతాలను త్వరగా తొలగించడంకోసం ఇళ్ళస్థలాలను వెంటనే యిచ్చేకార్యక్రమానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని కోరుచున్నాను. రాజమండ్రికి దగ్గరలోనే 2 వేల ఎకరాలరిజర్వు ఫారెస్టుఉంది. దానిమీద సంవత్సరానికి గవర్నమెంటుకు 10 వేల రూపాయలు ఆదాయం వస్తుంది. దానిని పుల్లలు కొట్టుకుందుకు మొదలగు వాటికి ఉపయోగిస్తున్నారు. అందులో ఇళ్ళస్థలాలకు కేటాయించినట్లయితే బాగుంటుందని కలెక్టరు రికమెండేషన్ చేసినప్పటికీ దానికి ప్రభుత్వం కదలడంలేదు. ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో మార్పు తీసుకువచ్చారు తెలుగు టైపురైటర్‌ను రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రోత్సహించకుండా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నది. రాజమండ్రిలో ఒక టెక్నీషియన్ ఒక మంచి టైపురైటర్‌ను develop చేసారు. దానిని 20 సంవత్సరాల నుంచీ నిరుత్సాహపరుస్తున్నారు. అందుచేత మనకు ఒక మంచి తెలుగు టైపురైటర్‌కావాలి. తెలుగు నేర్చుకునేవారికి ఉద్యోగాలలో preference యివ్వాలి. అవి తీసుకోందే యిపుడు తీసుకునే progressive measures వల్ల ఉపయోగంలేదు.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా యీ బడ్జెటు గత నాలుగు సంవత్సరాలలో ఏబడ్జెటు ప్రపంగం లేనంత సమగ్రంగా శోషలిజమ్‌కు రాచబాటలు వేసేటటువంటి బడ్జెటుగా ఉంది. దీనికి నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. దీనిలో 34 పేజీలలో ఏ పేజీతీసుకున్నప్పటికి ప్రోజెక్టు అవనీయండి పరిశ్రమ అవనీయండి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు సంబంధించినటువంటి allotment ఉందికాని యింకోరకంగా విమర్శించ

డానికి వీలులేదు. అలావిమర్శించిన వారితో నేను ఏకీభవించటంలేదు. ముఖ్యంగా బడ్జెటు ప్రసంగం చివరన 56 రోజులు సమ్మె చేసిన ఎన్. జి. ఓ. లకు 56 రోజులు జీతాన్ని ప్రకటించడం అభినందించతగ్గ విషయం. ఈ ఎన్. జి. ఓ. లు పాపం కొంత మంది దుస్సలహాల మీద అవనీయండి ఏదోరకం సలహాలలో యీ strike ను మొదలు పెట్టారు. వారికి జీతాలు యిచ్చినందుకు ఆర్థిక మంత్రిగారిని ముఖ్యమంత్రిగారిని అభి నందిస్తున్నాను. ఈ రోజున ఆంధ్రరాష్ట్రములో ఒకటి రెండు జిల్లాలోతప్ప అన్ని జిల్లాలో చాలా ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులు వర్షాలు లేక పోవడం వలన వచ్చాయి. దానికి గాను 2 కోట్లురూపాయలు ప్రకటించడం సంతోషకరమైన విషయం. ఎలక్ట్రిసిటీ విష యంలో 15 పైసల నుంచి 12 పైసలకు తగ్గించడం యివ్వన్నీకూడా చాలా సంతోషకర మైన విషయాలుగా చెబుతున్నాను ఆంధ్రదేశంలో ఉన్నటువంటి 80 మునిసిపాలిటీలను, మునిసిపల్ పట్టణాలను కొంత అశ్రద్ధచేస్తున్నారు. మునిసిపాలిటీలకు కోటిరూపాయలు మాత్రమే కేటాయించడం చాలా విచారకరమైన విషయం. ఇంకా ఎక్కువకేటాయిం చాలని ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా ఏలూరు మునిసిపాలిటీకి సంబంధించినంతవరకూ చెప్పవలసివస్తే గతరెండు మూడు మాసాల నుంచీ జీతాలు యివ్వ లేని ఆర్థిక పరిస్థితిలో ఉన్నారు. 80 మునిసిపాలిటీలుకూడా అదేవిధమైన ఆర్థిక దుస్థితి లోఉన్నాయి. ఈరోజు శానిటేషన్ విషయంలోగాని, ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో గాని రాష్ట్రం అంతటా కొన్నికోట్ల రూపాయలు మునిసిపాలిటీకి యివ్వవలసిఉంటుంది. సైక్లోను వచ్చినపుడు ఏ విధంగా 30 లక్షలు కేటాయించారో అదేవిధంగా యీ డ్రౌట్ లోకూడా కొంత యివ్వాలి. నిరుద్యోగులలో చదువుకొన్నవారు ఉన్నారు, నిరాశ్రయులు ఉన్నారు, కార్మికులు ఉన్నారు అనేక రకములైన నిరుద్యోగులు పట్టణాలలో ఉన్నారు. గ్రామాలను ఏ విధంగా చూస్తారో అదేవిధంగా పట్టణాలను అందులో 4 వ పంతున అయినా చూడాలి అని చెప్పి నేను విన్నవించుకుంటున్నాను. అన్నింటికంటె గొప్పవిషయం గ్రామాలలోకూడా గృహవసతిలేదని చెప్పి ఆందోళనకరంగా ఉంది. దానికోసము L. I. C. వారి దగ్గర నుంచి 10 కోట్ల రూపాయలు అడగడం, L I. C వారు దానికి అంగీకరించడం ఆ 10 కోట్ల రూపాయలనూ అన్ని పట్టణాలలో పల్లెలలోకూడా హరిజనులకు, గిరిజనులకు గృహా లను కట్టిస్తామని బడ్జెటు ప్రసంగంలో ప్రస్తావించడం బాగానే ఉంది. దానికితోడు నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు నేను ఒక సూచన చేయదలచుకున్నాను. హరిజనులకు చేయండి, గిరిజనులకు చేయండి దానికి సంతోషించేవాడిలో నేను ఒకడిని. అయితే దానికితోడు కోటాను కోట్లు Backward Classes కు సంబంధించినవారుకూడా ఉన్నారు. వారికి కూడా 100 కి కనీసం 10 రూపాయలో, 15 రూపాయలో కేటాయిస్తే బాగుంటుంది. Backward Classes కటిక దారిద్ర్యాన్ని అనుభవిస్తూఅనేక రకాలవారు ఉన్నారు. గృహవసతి లేనివారు ఉన్నారు. అన్నింటి కంటేముఖ్యంగా మా మునిసిపాలిటీలో ఉన్నటువంటిది ఇక్కడ రెవెన్యూ శాఖ మాత్యులు లేరనుకుంటాను. మా పట్టణంలో 100 మందో 50 మందో గుడిశలు వేసుకోవడం, ఆ గుడిశలను రెవెన్యూ పోరంబోకులని చెప్పి ఆర్. డి. వో. గారో, కలెక్టరు గారో, పి. డబ్ల్యు. డి. వారో పీకివేయడానికి ఉత్తర్వులు చేయడం జరుగుతుంది. కాబట్టి నేను మునిసిపల్ శాఖామంత్రిగారిని, రెవెన్యూశాఖ మంత్రిగారిని అడిగేదేమిటంటె పట్టణాలలో ఉండే జనాభాకు ఆక్షేపణ లేనటువంటి ప్రాంతాలలో ఎప్పుడైనా గుడిశలు వేసు

కుంటే దానికి పూర్తిపట్టాలు యివ్వమని కోరుతున్నాను. జి. ఓ. పాస్ చేశారు. కాని అక్కడ కలెక్టరు D. R. O. మొదలగువారు సకాలంలో దాని implementation చేయడంలేదు. ఆ జి. ఓ. కు వక్రభాష్యములు చెప్పి ఆగుడిశలలోని వారిని అనేకరకము లైన యిబ్బందులకు గురిచేస్తున్నారు. National Huts Union పెట్టడం జరుగు తోంది. మా ఏలూరులో డిప్యూటీ ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చినపుడు కొన్ని పట్టాలు యివ్వడం జరిగింది. అదే విధంగా యింకా 5 వేలమంది ఆక్రమణదారులు ఉన్నారు. వారు చాలాభాగం అక్షేపణ లేని ప్రాంతాలలో గుడిశలు వేసుకున్నారు. అట్లాంటి వారికి అందరికీ పట్టాలు ప్రదానం చేయమని మనవి చేస్తున్నాను. దానితో బాటుగా ఆంధ్ర ప్రాంతానికి 4, 5 జూట్ మిల్లులు వచ్చినట్లు బడ్జెటు ప్రసంగంలో ఉంది. మా ఏలూరు పట్టణంలో ఒక జూట్ మిల్లుఉంది. 2 వేల మందికి ఉపాధి కల్పన జరుగుతోంది. మా ఏలూరుపట్టణంలో యింకో జూట్‌మిల్లుకు పెట్టుబడి పెడతామని private sector లో వాళ్ళు ముందుకురావడంజరుగుతోంది. నేను యిపుడు అభ్యర్థించేది ఏమిటంటే నిరుద్యోగం విలయతాండవం చేస్తున్న యీ రోజులలో ముఖ్యమంత్రిగారు రోజుకు ఒక పరిశ్రమపెడతామనే స్లోగాన్ ప్రకారం పెద్దపరిశ్రమలను పెట్టాలి. అది ఫుల్ ఫిల్ ఆయిందన్నారనుకోండి. కాని భారీ పరిశ్రమలతో పాటు కుటీర పరిశ్రమలు కూడా పెటమని కోరుతున్నాను. ఏలూరులో రెండవ జూట్ మిల్లు పెట్టమని అభ్యర్థిస్తున్నాను. ఈ మధ్య ప్రభుత్వానికి మోటారు వెహికిల్స్ మీద పెద్ద ఆదాయం వస్తోంది. అయితే మోటారు వెహికిల్స్‌కు సంబంధించిన వారు మాకు టైర్లు ట్యూబులు దొరకడం లేదని ఆందోళన చేస్తున్నారు. నేను దానికి call attentionకూడా యిస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వచ్చే వెహికిల్స్ అన్నీ కూడా మూలపడి పోతున్నాయి దానిమీద Taxes రాక పోవడంవలన ప్రభుత్వానికి చాలానష్టం జరుగుతోంది. ఈ టైర్లు ట్యూబులు త్వరలోనే కావలసినవి దిగుమతి చేసుకొని కరువు నివారణ చెయ్యాలని ట్రాన్స్‌పోర్టు మినిష్టరు గారిని కోరుతున్నాను. Sales tax కు సంబంధించినంత వరకూ దానిని కొత్తగా వెయ్యాలనే ధ్వని వినిపిస్తుంది. పెద్దవర్తకులు సంగతి నేను చెప్పలేను కాని చిన్నచిన్న వర్తకులు అందరూకూడా వాటిని ఏదో ఒక చోట బట్టలమీద ఎలావేస్తున్నారో అదేవిధంగా ఉత్పత్తి ప్రదేశంలోనే taxation వెయ్యవలసిందని చెప్పి కోరుతున్నాము, అలాచేస్తే Harlassment ఉండదు. అవినీతి పనులు ఉండవు. కాబట్టి చిన్న, పెద్ద వర్తకసంఘాలు అన్నీకూడా single point taxes వెయ్యమంటున్నారు. దానికి కూడా ప్రభుత్వంవారు అతివృష్టి, అనావృష్టివల్ల చాలా తీవ్రమైన ఆందోళన జరుగుతోంది. ఆంధ్రప్రదేశంలో దానికోసం 2 కోట్ల రూపాయలు allot చేసారు. ఈ రెండుకోట్ల రూపాయలలోను పట్టణాలలోని నిరుద్యోగులైన కార్మికజనులకు కొంత సహాయం చేయవలసి వుంటుంది. వారికికూడా కొంత కేటాయించవలసి వుంటుంది. మునిసిపాలిటీలోని ఆర్థిక పరిస్థితి, దీనావస్థ చూస్తే ప్రతి మునిసిపాలిటీలోనూకూడా రెండు మూడు మాసాలు జీతాలు లేకుండా ఉండం జరుగుతోంది. కాబట్టి మునిసిపల్ పట్టణాలనుకూడా శ్రద్ధాశక్తులతో పరిశీలించవలసి ఉంటుందని ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తూ శలవుతీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— అధ్యక్షా, Finance Minister గారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును చూస్తూంటే వారు ఎంత పొదుపుగా ఉన్నారో అంతగానూ సంవత్సర సంవత్సరం

పేజీలు పెరగడం తప్ప దీనిలో ఆశించినటువంటి Socialism కాని అభివృద్ధి కాని ఏమీ కనిపించదు. నేతి బీరకాయలో నేయి ఎంతఉంటుందో అట్లాగే యీ బడ్జెటులో సిద్ధాంతాలు చెప్పడం జరుగుతోంది కాని యితరత్రా ఏమీలేదు. ఈ బడ్జెటు యింత నిస్సారంగా, నిస్పృహగా ఉండడానికి నాకుతోచిన ఒక ప్రధానకారణం ఉంది. కొంతమంది రాష్ట్ర నాయకులు యీ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన భవిష్యత్తు తేల్చడానికి ఢిల్లీకి పరిగెత్తడం అక్కడ ఊదరకొడితే యిక్కడకు రావడం తప్ప యీ బడ్జెటు వేరే విధంగాలేదు. ఇప్పడు ఢిల్లీకి పోయి యిక్కడ నాయకత్వం మారాలని యిదిమారాలని, అదిమారాలని గందరగోళం చేస్తున్నారు. మహారాష్ట్ర, తమిళనాడులకు సంబంధించి అన్నిపార్టీలవారు ఏకమై మా రాష్ట్రానికి ఫలానా పరిశ్రమలు కావాలి. మీరు యింత పెట్టుబడి పెట్టండి అనడం, లేక పోతే యీ డ్రౌట్ కండిషన్స్ చాలా severe గా ఉన్నాయి. వీటిని పోగొట్టడానికి గాను మీరు ప్రత్యేకమైన గ్రాంట్లుయిచ్చి ఆదుకోవాలని వాళ్ళంతా United గా అన్నిపార్టీల వాళ్లూ కోరుతూఉంటే, అలాంటి దానికి మనం నోచుకోకుండా ఎంతసేపూ గందరగోళం చేయడం, వాళ్లు పరిగెత్తడం. వీళ్లపరిగెత్తడంతో సరిపోతుంది తప్ప శ్రద్ధతో వాళ్ళు ఆలోచించడం వారికి కొత్తఆలోచన రాక పోతే యితరుల దగ్గరనుండి తీసుకోవడం అనే పరిస్థితులు ఏమీ కనబడడం లేదు. అక్కడ ఢిల్లీలో ఇంధిరాగాంధీగారు రాజ్యాంగాన్ని సవరించి మేమే దో ముందుకు పోతున్నామని చెప్పడం, యిక్కడ మేముకూడా ఏదో చేస్తున్నామని చెప్పడం తప్పితే చేసే పద్ధతిలో ఏమీ కనబడడం లేదు. మేము యిది చేసాము, అది చేసాము అంటున్నారు. సాధారణంగా బడ్జెటు అంటే లోగడ ఉండే కార్యక్రమాల కంటే కొత్తగా యీ కార్యక్రమాలు తీసుకుంటున్నాము. ప్రభుత్వం యీ పద్ధతి ప్రకారం పోతోంది అని చదివితే బాగుంటుంది తప్ప ఎంతసేపూ పాడిపరిశ్రమకు మేము ఇది చేశాము అది చేశాము అనడం జరుగుతోంది. లోగడ చేసిన అభివృద్ధి ఏమీ కనిపించడంలేదు. వారు ఇచ్చినటువంటి లెక్కలబట్టి చూస్తే యీ విషయంలో కూడా చాలా తగ్గిపోయి over dues 15% దాకా పెరిగినందువల్ల మేము అందరికీ సరిగాలోన్సు ఏర్పాటు చేయలేకపోతున్నామన్నారు. ఈ రూరల్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్సు విషయంలో కూడా పోయిన సంవత్సరంలోకన్నా ఈ సంవత్సరంలో ఎక్కువపెట్టామంటే పోయిన సంవత్సరంలో 159.75 లక్షలు ఉంటే దానిలో ఖర్చు 95 లక్షలు. అయితే యిచ్చిన దానిని ఖర్చు చేయలేని స్థితిలో ఉండి ఈ సంవత్సరం కొత్తస్కీములు తీసుకోవడం, అభివృద్ధికరమైన స్కీములు తీసుకోవడం ఏమీ కనబడడంలేదు. వెల్ఫేర్ మీద బడుగు వర్గాలకు ఏమో సహాయం చేస్తామంటున్నారు. లోగడ Welfare of schedule castes and Tribes కు 124.65 లక్షలు యిచ్చారు. మొత్తం అంతాలెక్క తీసుకుంటే పలకలు, పుస్తకాలకు గాను 941 మందికి యిచ్చారు. 14,15 % వాళ్ళు ఉంటే 941 మందికి యిస్తే ఏ విధంగా పైకి తీసుకురావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అదేవిధంగా వాళ్ళకు యిళ్ళు 308 కట్టించారు. Drinking water wells 53 త్రవ్వించారు. ప్రభుత్వ జనాభా తీసుకుంటే వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని బట్టి చూస్తే అది సముద్రంలో కాకి రెట్టలాగా ఉంది. సరిగా ఉండే పరిస్థితిలో లేదు. ఇక ఎంప్లాయిమెంటు విషయంలో పోయిన సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం అనెంప్లాయిమెంటు యొక్క పర్సెంటేజ్ 24.4 ఎక్కువ అయింది. ప్రయివేటు సెక్టారులో వాళ్ళు చెప్పినదానికంటే 23.5 పర్సెంటు ఎక్కువ అయిపోయింది. దీనిని పోగొట్టడానికి సరియైన పథకాలు ఉన్నాయా

అంటే, ఇప్పుడేమి చెప్పుతున్నారంటే జిల్లాలో ఏదో వెయ్యిమంది కాయకష్టము మీద ఆధారపడేటటువంటి వారికి నెలకు వంద రూపాయలు లోపల ఉండేవిధంగా ఏదో మట్టి పని కలిగిస్తామని అంటున్నారు. జిల్లాలో సాధారణముగా 15,20 లక్షలు జనాభా ఉండే ప్రాంతములో నూటికి 70,80 నుంది కాయకష్టముమీద ఆధారపడేటటువంటి పరిస్థితి ఉంటే ఈ విధంగా వెయ్యిమందికి ఢిల్లీ గవర్నమెంటు ఇచ్చేటటువంటి సహాయం మీద ఆధారపడి చేసేటటువంటి ఏర్పాటుతో ఎన్నాళ్లకు ఈ నిరుద్యోగ సమస్య పోతుంది, ఎన్నాళ్లకు ఇది తీర్చగలుగుతాము ? సరే, చదువుకొన్నటువంటి వాళ్లను వదలి పెడుతున్నారు. ప్రభుత్వము వారు ఇచ్చినటువంటి లెక్కలలో, పోలీసు అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు చూసినట్లయితే సంవత్సరానికి ఈ నిరుద్యోగులు ఆత్మహత్య చేసుకోవడం అనేది ఎక్కువ అవుతున్నది. సర్వతోముఖంగా రాష్ట్రములో అన్ని వర్గాలు బాగుపడాలంటే దానికేమి కన్పడడంలేదు. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి పరిస్థితి ఏవిధంగా ఉన్నదంటే, ఆవులు ఆవులు పోట్లాడుకొని దూడల కాళ్ళు విరగగొట్టినట్లుగా తెలంగాణాలోని పెద్దలు, ప్రభుత్వములో ఉండే పెద్దలు పోట్లాడుకొంటూ ఆంధ్రలో గాని, మిగతా వెనుకబడిన జిల్లాలలో గాని అసలు ఏమీ చేయవలచుకోవడం లేదు. మంచినీళ్ళు కూడా దిక్కులేకుండా ప్రజలు అవస్థపడుతున్నారు. వికేంద్రీకరణ అంటూ కలెక్టర్సుకు ఎక్కువ అధికారము ఇస్తామని అంటున్నారు, అంటే ఇక్కడనుంచి కలెక్టరుకు ఒక బటన్ నొక్కేస్తే, వాళ్లకు ఇష్టమువచ్చినటువంటివాళ్లకు, వాళ్లకు సంబంధించినటువంటివాళ్లకు పనులు చేయించడానికి ఉపయోగపడుతుంది తప్ప మరేమీకాదు. ఈనాడు కలెక్టర్లను గాని, క్రింది అధికారులను గాని ఎవరైనా విచారిస్తే మీరు ఏ పార్టీకి, ఏ గ్రూపుకు సంబంధించినవారు అని ప్రశ్నించే దానికి ఉద్యోగులు కూడా తయారైనారంటే, ప్రభుత్వము ఎంతవరకు దిగజారిపోయిందో ఆలోచించాలి. అంతే కాకుండా అప్పుడు ఒంగోలు కొత్తగా జిల్లాగా పెట్టారు. దానిని బాగా అభివృద్ధిపరుస్తామని అన్నారు. అయితే మాకు ఉన్న ఇద్దరు మంత్రులలో ఒకరినేమో మునిసిపాలిటీలకు వదలిపెట్టారు, ఇంకొకరినేమో కృష్ణా, గోదావరి గుంటూరు డ్రెయినేజ్ స్కీముకు పెడితే ఆయన ఆలోచన అంతా ఇటు డ్రెయిన్ అయిపోయింది. ఆవిధంగా ఒంగోలు జిల్లాగురించి పట్టించుకొనే నాథుడేలేడు. మొట్ట మొదట పరిశ్రమల విషయంలో గాని. స్మాల్ ఫార్మర్స్ విషయంలో గాని, అన్ ఎంప్లాయి మెంటు విషయంలోగాని ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి రెకమెండ్ చేసినప్పుడు మొట్టమొదట ఒంగోలు వెనుకబడిన ప్రాంతమని చెప్పుతూనే ఉన్నారు. అందులో 1059 ఊళ్లలో 598 ఊళ్లు డ్రాట్—ఎఫెక్టెట్ విలేజెస్ అని ప్రభుత్వము వారి లెక్కలే చెప్పుతూ ఉంటే, మరి దీనిని ఎందుకు సిఫార్సు చేయ లేకుండాపోయినారో అర్థ కావడంలేదు. అందువల్ల ఇవన్నీ కూడ ఏవో రాజకీయాల కొరకేనని అనుకోవలసిందే గాని వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభి వృద్ధిచేయడానికి ఇది ఏర్పాటు చేసినటువంటిది కాదని ప్రభుత్వానికి చెప్పవలసివుంటుంది. తమకు తెలుసు, రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఏదో ప్రత్యేకంగా ఇస్తామని అంటున్నారు. ఆ విధంగా మార్కాపూరుకు, గిద్దలూరుకు వాటికి కొంత ప్రత్యేకత ఉంది. కాని అదే ప్రక్కన ఉన్నటువంటి మాకు, యావరేజ్ రెయిన్‌ఫాల్ 26,27 అంగుళములు కూడా లేనటువంటి దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి ప్రాంతాలకు ఏమైనా కొంత ప్రత్యేకత చూపిస్తున్నారా అంటే అలాంటిదేమి లేనటువంటి దౌర్భాగ్య స్థితిలో ఉన్నాము. వ్యవసాయము విష

యంలో హైబ్రిడ్ వెరైటీసు ఏర్పాటు చేస్తామంటున్నారు. కాని హైబ్రిడ్ వెరైటీసు తయారు చేసినటువంటి కొద్దలుగాని, జొన్నలు గాని మిగతావిగాని తినడానికి పనికిరాకుండా, మార్కెట్‌లో ఖర్చుకాకుండా ఉండిపోతున్నాయని అంటున్నారు. ఆవిధంగా వందలు, వేలు టన్నులుఉత్పత్తి చేసినటువంటి రైతుదగ్గరే అవి ఉండిపోతే దానికి దిక్కులేకుండా ఉంటున్నది. అంతేకాకుండా ఇప్పుడు ధాన్యం ధరలు పెరిగి పోతున్నాయి.మనకు ఈ తెల్ల ఏనుగు ఎఫ్. సి. ఐ. తీసుకవచ్చి పెట్టారు. వారేమో 38 రూ. ల వంతున అక్కడక్క కొనుక్కొని ఈనాడు 58 రూ. లకు అమ్మడానికి తయారవుతున్నారు. అంటే 20 రూపాయలు వ్యత్యాసము ఉన్నది. ఈ విషయం గురించి నేను లోగడ కూడా మనవిచేశాను. ముఖ్యమంత్రిగారు దీంట్లో ఉన్న యధార్థ పరిస్థితులు గమనించాలి. ఈ ఎఫ్. సి. ఐ. సామాన్య ప్రజలకు గాని, రాష్ట్రానికి గాని నష్టమేగాని లాభములేదు. అది వారు ఒప్పుకొన్నా కూడా, తీరే దీని విషయము వచ్చేసరికి, ధరలు తగ్గించో లేకపోతే సామాన్య ప్రజలకు న్యాయమైన ధరలకు రిలీజ్ చేయమని అడిగితే వారు ఎంతసేపటికీ అక్కడ ఉండేటటువంటి ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసర్సు సిబ్బందిని ఇష్టము వచ్చినట్లు పెంచుకొని అది తగ్గించడానికి వీలులేదని దీనిని పెంచడానికి సరిపోతుంది. ఇదంతా కూడా ప్రభుత్వ సంస్థ అనే పేరుతో ఈ తెల్ల ఏనుగును పెంచడమే జరుగుతున్నది గాని, ఆవిధంగా సామాన్యుల జీవితాన్ని వాళ్ల చేతుల్లో పెట్టడము జరుగుతున్నది గాని అంతకంటే వెయ్యిరెట్లు ప్రయివేటు వాళ్ళు బాగున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత కోఆపరేటివ్ సొసైటీసు గురించి ఈ అప్పుల విషయంలో ఓవర్‌డ్యూస్ ఉన్నటువంటి వారికి ఇవ్వకూడదని పెట్టినారు. ఆర్థిక పరిస్థితులవల్ల, పంటలు లేక ఏర్పడిన కరువుకాటకాలవల్ల ఇవ్వలేనటువంటి పరిస్థితి ఉంటే, దాని కారణంగా వారికి అప్పుడు ఇవ్వకుండా ఉండడం ధర్మము కాదు వాళ్ళకు కూడా అప్పుడు ఇచ్చే ఏర్పాటుచేయవలెనని ప్రభుత్వాన్ని తమద్వారా మనవిచేస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. నాగయ్య :—అధ్యక్షా, ఈరోజు విజయభాస్కరరెడ్డి గారు చాలా శ్రమతోకూడినటువంటి ఈ 35 పేజీల బడ్జెటును చాలా విపులముగా చాలా లోతుపాతులతో అనుభవరీత్యా ఈ బడ్జెటును తయారుచేసినట్లుగానే కన్పడుతుంది. అయితే ఈ బడ్జెటులోని అంశాలన్నీ క్రియారూపముగా నెరవేర్చిననాడే ఈ విజయభాస్కరరెడ్డిగారి ప్రసంగాన్ని మనము కొనియాడడానికి వీలవుతుంది, అప్పుడే ప్రజలు సంతోషిస్తారు. కాని ఇది ఆచరణ లోనికి వస్తుందనేటటువంటి ఆశ గాని నమ్మకము గాని మాకు మటుకు లేదు. ఈ బడ్జెటులో భూమిలేని పేద ప్రజలకు 10 లక్షల ఎకరాలు ఇంతవరకు పంచిపెట్టాము అని చూపెట్టారు. కాని అది పరిశీలన చేస్తే, ఇది కేవలం భక్తికి లేనటువంటి నిరుపేదలకు ఈ భూమి దక్కిందా లేకపోతే ఇది ఎవరికి పోయిందని చెప్పితే మనము అర్థము చేసుకోవానికి వీలవుతుంది. వివరాలకు పోవాలంటే టైము చాలదు. ఇలాంటి కేసులు చాలా మాగుంటూరు జిల్లాలో కలెక్టరు దగ్గర డిస్ప్యూటులో ఉంటూవచ్చి రివిన్యూ మినిస్టరు నోటీసుకు వచ్చినవి ఉన్నాయి. తరువాత ఇప్పుడు ఇళ్లు కట్టించేదానికి, ఇళ్ల స్థలాలకు షెడ్యూల్ జాతుల సంక్షేమంకోసం 10 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించామని చెప్పబడింది. ఇది సంతోషించ దగినదే గాని, ఇంతక్రితం, అనుభవరీత్యా, ఈ ఇళ్లు కట్టించేదానిలో ఈ అప్లికేషన్సు కాల్ ఫర్ చేసి అప్లికేషన్సు తీసుకోవడంలో ప్రతి సమితి ఆఫీసుకు, సమితుల ద్వారా అవి ఇన్వెస్టిగేషన్ జరిపించి సమితులనుంచి తరువాత జిల్లా పరిషత్తు ఆఫీసుకు అక్కడ

నుంచి సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసరుకు, తరువాత గవర్నమెంటుకు రావలసియుంటుంది. దీనివలనచాలా జాప్యము జరుగుతూ సంవత్సరాలతరబడి ఈ సమితులలో, ఆఫీసులలో ఉండిపోవడం జరుగుతూ వస్తున్నది. కనుక ఈ విషయంలో తగు చర్య వెంటనే తీసుకొలేందుకు కేవలం ఇది రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారికే వదలివేసి, అవసరమైతేనే గవర్నమెంటు లెవెల్‌కు వచ్చేటట్లు లేకపోతే జిల్లా కలెక్టరు అనుమతితోనే పరిష్కారము చేసే మార్గము ఉన్నప్పుడే వారికి తొందరగా దొరికే అవకాశముంటుంది, అప్పుడే ప్రభుత్వము చెప్పిన ఆశయాలు సార్థకము అవుతాయి. ఇక చిన్న చిన్న వ్యవసాయకూలీల పరిస్థితి చెప్పాలంటే చాలా కష్టంగా ఉన్నది. బ్యాంక్సు నేషనలైజ్ చేశారు, అప్పుడు ఇస్తారు అనే అపేక్షతో ఈ చిన్న చిన్న రైతులు 3, 4, 10 ఎకరాలు ఉన్న రైతాంగము దరఖాస్తులు పెట్టుకొంటే, ఈ బ్యాంక్సువారు వారికి పెట్టేటటువంటి హింసలు చెప్పడానికి వీలులేదు. నీవు ఇ, సి. లు తీసుకొనిరా, లేకపోతే రిజిస్టరైన డాక్యుమెంట్సు ఉంటే తీసుకురా లేకపోతే ఇవ్వడానికి లేదు అని చెప్పి నానా బాధలు పెడుతున్నారు. ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఏర్పడిన అతివృష్టి అనావృష్టి పరిస్థితులలో వారు తీసుకొన్న అప్పులు ఎలా తీర్చగలరని అడుగుతున్నాను. ఇవాళ వారి పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. సన్నకారు రైతులకు వ్యవసాయం చేసుకొనే అదృష్టం సన్నగిల్లుతున్నదని చెప్పకతప్పదు. ఎల్. ఎం. బి. బ్యాంకులు లోన్స్ శాంక్షన్‌చేస్తే పర్‌కేపిటల్‌లో డిపాజిట్‌లో పర్సెంటేజ్ ప్రకారం నూటికి 10 రు. లు ఇదివరకు తీసుకొనేవారు. ఇపుడు లోన్ శాంక్షన్ అయిన మొత్తములో నాలుగవవంతు వారికి డిపాజిట్ చేయాలట. ఒక ఆసామి వెయ్యి రు. లు లోన్ తీసుకొంటే - అందులో 250 రు. దీనికి, మిగతాఖర్చులకు కలిసి 400 రు. లు పోతే మిగిలిన రు. 500 లతో ఏమి వ్యవసాయపనులు చేయగలరు? ఏవిధంగా ఆ డబ్బుతో పంట పండించుకోగలడు? అతడు పంట పండించుకోటానికి సావకాశం లేకుండా పోతుంది. కాబట్టి, ఆర్థికమంత్రిగారు దానిని సవరించటానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. పల్లెలలో పొలంఉన్నవారు తమ వృత్తి చేసుకోకుండా తమ బిడ్డలను చదివిస్తున్నారు. వారు చదువుకొని పొలం పనులకు దిగకుండా నవనాగరికులై ఉద్యోగం కోసం తయారవుతున్నారు. ఏ ఆస్తిలేండా కష్టపడి చదువుకొని పరీక్షలు పాసై ఉద్యోగాలకొరకు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ఛేంజ్‌లలో పేరు రిజిస్టర్ చేసుకొన్నటువంటి పేదవారి బిడ్డలకు ఉద్యోగం దొరకని పరిస్థితి ఉన్నది. 20 ఎకరాలు ఉన్న ఆయన కుర్రవాడు చదువుకొని ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ఛేంజ్‌లో ఉద్యోగంకొరకు పేరు రిజిస్టర్ చేసుకొంటే- అతనికి సీనియారిటీ ఉన్నదని చెప్పి ఉద్యోగం దొరికి ఏ భుక్తిమార్గం లేని పేదవారి కుర్రవాళ్లకు ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ఛేంజ్‌నుంచి ఉద్యోగం రావాలంటే కష్టంగా ఉంది. ఈ మధ్య మా గుంటూరు జిల్లాలో ఉద్యోగాలకొరకు 2000 మందిని పిలిచారు. అప్పు చేసి వారంతా అక్కడకు వచ్చి రెండురోజులు ఉన్నారు. కాని ఇంతవరకు వారికి ఉద్యోగం కల్పించలేకపోయారు. వారికి వెళ్లటానికి బస్సుచార్జీలుకూడ లేకచాలా బాధపడిన పరిస్థితులు ఉన్నవి. వారికి చేతివృత్తులు, చిన్న చిన్న కుటీరపరిశ్రమలు ఏర్పాటుచేసి— సాంకేతిక విద్య నేర్పిస్తే ఉపయోగకరంగా ఉటుంది. గుంటూరు జిల్లాలో మూడు మాసాలనుంచి వర్షాలు లేక అది కరువుప్రాంతంగా ఉంది. రాష్ట్రంమొత్తంమీద అన్ని జిల్లాలలో దుర్భిక్షం తాండవిస్తున్నది. మొన్న మా కలెక్టర్ పంపించిన రిపోర్టులో ఇంకో వారం పది రోజులలో వర్షంపడితే కొంత పరవాలేదని పంట దక్కుతుందని గోడ

మీద పిల్లివాటంగా చెప్పారు. కాని అక్కడ మెట్టపైరులన్నీ పూర్తిగా ఎండిపోయాయి. పచ్చపెసర, నువ్వు పైరులు వేసుకొని రైతులు ఇప్పటికి నెలరోజులనుండి వర్షంకోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. ఇప్పటికి వర్షాలు లేవు. వారు అనేక బాధలకు గురౌతున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలో శాంతిభద్రతలగురించి మేము ఏమి చెప్పాలో అర్థం కావటంలేదు. ప్రజలు గ్రామాలలో చుట్టూ పదిమైళ్లు రాత్రిళ్లు కాపలా పెట్టుకొని డ్యూటీ పెట్టుకొని ఉంటున్నారు. వారు కాపలా ఉంటున్నారు. చదువుకొన్నవారికి ఉద్యోగం లేక, జీవనోపాధిలేక నిరుద్యోగసమస్యతో దిక్కుతోచక తిరుగుతున్న పరిస్థితి ఉంది. ఇంకొక సంగతి— కరన్సీ వ్యవహారం ఒకటి ఉంది. ఎవరో కార్లలో వచ్చి వెయ్యిరూపాయలు ఇస్తామని అమాయకులను తీసుకువెళ్ళి ఆ మనుషులను పత్తా లేకుండా చేస్తున్నారు, మేము అక్కడ ఉన్న ఎస్. పి. కి చెప్పటం జరిగిందిగాని వారు ఎటువంటి చర్య తీసుకోలేదు, చూస్తాము, అట్లాగే—అని చెప్పటమేగాని క్రియమాత్రం లేదు, గుంటూరు జిల్లాలో శాంతిభద్రతలు కాపాడటానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాము. ప్రభుత్వం, ఎఫిషియంట్ ఆఫీసర్స్‌ను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేస్తూఉంటారు. కాని కొంతమంది ఆఫీసర్స్ నాలుగైదు సంవత్సరాలు ఒకేచోట ఉన్నారు. అక్కడ శాంతిభద్రతలు కాపాడి ప్రజలలో శాంతి ఏర్పడేదానికి మంత్రిగారు వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

Sri A. Madan Mohan :— Mr. Speaker, Sir, the Budget speech of the Hon. Finance Minister is ofcourse flowery in its language clothed with high-flown phrases, very attractive and looks more as a political speech than a budget speech. I wish he could have made this on a platform where there is a public meeting, but before an August House like this where the Hon. Members apply their minds in all sincerity and seriousness with a sense of responsibility, a responsibility that is carried by the representatives of this House for the welfare of the people, I am sorry to say, that it does not do justice for the Hon. Minister for Finance especially when our State is facing many, many problems—the problems of political nature, problems of social nature, problems of econmic nature and so on and so forth. One thing that really baffles a person like me who is a new entrant if not in politics, in public life having close touch with the conscience of the people taking into consideration their miseries and sufferings, but to enter into the House, it really baffles me to see whether we are......

Mr. Deputy Speaker :— The House is adjourned to meet to-day at 4-00 P. M.

(The House then adjourned till 4-00 P. M.)

(The House reassembled at Four of the clock)

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

TWO HOURS DISCUSSION REGARDING UNEMPLOYMENT OF HANDLOOM WEAVERS DUE TO ACCUMLATION OF HUGE STOCK OF SALEABLE HANDLOOM CLOTH.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అధ్యక్షా, రాష్ట్రం మొత్తంలో ఆరులక్షల చేమగ్గాలు వున్నాయి. చేనేత పారిశ్రామికులు ఏదో ఒకకులానికి సంబంధించినవారు కాదు. అన్ని కులాలకు చెందినవారూ యిందులో వున్నారు. అన్ని మతాలకు సంబంధించినవారూ వున్నారు. చేనేత పారిశ్రామికులు అంటే మగ్గాలలో కూర్చుని నేత నేసేవారు మాత్రమే కాదు. ఈ చేనేత పరిశ్రమకు సంబంధించిన చేవృత్తులు కూడా చాలా వున్నాయి. మగ్గాలు తయారుజేయడం, మగ్గాలకు సంబంధించిన పరికరాలు తయారుజేయడం, అచ్చులుకొట్టడం, కుంచెలు తయారుజేయడం, దోనుగులు తయారుజేయడం, నాడెలు తయారుజేయడం, లాకలు తయారుజేయడం ఇలాంటి ఉపవృత్తులు - చేతి వృత్తుల పై ఆధారపడే ప్రజలు చాలామంది వున్నారు. వీరి సంఖ్య మన రాష్ట్రంలో 45 లక్షలవరకూ వున్నది. మన రాష్ట్రజనాభాలో ఇంత జనాభా ఆధారపడివున్న పరిశ్రమ, యింత ప్రధానమైన పరిశ్రమను మనం నిర్లక్ష్యంచేయడంవలన రాష్ట్రంలో ఎలాంటి ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడ తాయో మనం ఊహించుకోవచ్చు. దురదృష్టవశాత్తూ అటు కేంద్రప్రభుత్వంగాని, యిటు రాష్ట్రప్రభుత్వంగాని అవలంబిస్తున్న విధానాలు యీ చేనేత పరిశ్రమను దిగజార్చేవిధంగా వున్నాయి. ఇటువంటి విధానాలు యీ ప్రభుత్వాలు అవలంబిస్తున్నా, పరిస్థితులు యింత భయంకరంగా వున్నా యీ పరిశ్రమ యింతవరకు ఎట్లా బ్రతికివున్నది? అనిపిస్తూ వుంటుంది. అటు కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క సహాయంవల్లగాని, యిటు రాష్ట్రప్రభుత్వం యొక్క సహాయంవల్లగాని యీ పరిశ్రమ యింతవరకూ బ్రతికిలేదు. దేశంలో, నాగరికత పేరుతో, మగవారిలో చాలామంది చాలా వేషాలు మార్చే విధానం యీనాడు చాలా ఎక్కువగా ప్రబలివున్నదనే సంగతి తమకు తెలుసు. అయినప్పటికీ, మన దేశంలో మగవారు వేషాలు మార్చినప్పటికీ, ఆడవారు మాత్రం వేషాలు మార్చలేదు. మన సంస్కృతి, మన సాంప్రదాయం, మన ఆచారవ్యవహారాలకు వారు కట్టుబడి వుండడంవలన, ఆ ధోరణి వుండడంవలననే యీ చేనేత పరిశ్రమ నేటికీ బ్రతికివున్నది. ముఖ్యంగా ఆడవారి అభిరుచులకు అనుగుణంగా, అందచందమైన బట్టలను, నాణ్యమైన బట్టలను తయారుజేయగలిగిన శక్తిసామర్థ్యాలు చేనేతపారిశ్రామికులలో నేటికీ వున్నాయి. అధ్యక్షా, ఈనాడు ఒక డాక్టర్‌ను తయారుజేయడానికి సంవత్సరానికి పదిహేనువేల రూపాయిలు యీ ప్రభుత్వం వెచ్చిస్తున్నది. ఒక ఇంజనీరును తయారుజేయడానికి పదివేలకుపైగా ఖర్చుపెడుతున్నది. అలాగే ఒక గ్రాడ్యుయేట్‌నుగాని, మరొకరినిగాని తయారుజేయడానికి సంవత్సరానికి వెయ్యి, రెండువేలు అంతకుపైగా ప్రభుత్వం ప్రజాధనాన్ని ఖర్చుపెడుతున్నది. కానీ, యీ దేశంలో యాభైకోట్ల జనానికి అవసరమైన ఆహారధాన్యాలను పండించే రైతుకొరకు, అవసరమైనవి అందజేయడంకొరకు, అవసరమైన శిక్షణ యివ్వడంకొరకు ప్రభుత్వంవారు ఏమీ వెచ్చించడం లేదు. అలానే రెండువందల సంవత్సరాలనాటినుండి, అప్పటి బ్రిటిష్ పరిపాలకుల దోపిడీకి తట్టుకుని, పెట్టుబడిదారుల ప్రాబల్యంతో ఏర్పడిన దాదాపు 450 బట్టల మిల్లుల తాకిడికి తట్టుకుని, చేనేతపరిశ్రమ యిప్పటికీ సజీవంగా వుండగలిగిందంటే దానికి

కారణం పూర్తిగా - చేనేత పారిశ్రామికుల నైపుణ్యం; రెండవది - మనదేశంలో అప్పటివారి ఆదరణ, అభిమానాలు. అందువలననే, శ్రీమాన్ రాజగోపాలచారి లాంటి స్టేట్స్‌మన్ యీ పరిశ్రమను బ్రతికించుకోవలసిన అవసరమున్నదని చెప్పారు. వానికోసం చీరలు, ధోవతులను కేటాయించమని చెప్పారు. చీరెలు, ధోవతులూ కేటాయించమని చెబుతూవుండడమేతప్ప, అది ఆచరణలో మాత్రం జరగడం లేదు. ఎందుకంటే— 1966 జూన్ 2 వ తేదిన గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియావారు చేనేతపరిశ్రమకు, ప్రత్యేకంగా, రంగుచీరలు అద్దకంచేసిగాని, లేదా నూలు అద్దకం చేసి, రంగుచీరలు యీ మొదలైనవి ఉత్పత్తి చేయరాదని నిషేధించింది. '66 లో ప్రభుత్వంవారు ఉత్తర్వులు జారీచేసినప్పటికీ, యీనాటివరకూ కూడా దానిని అమలుజరుపుతున్నాం. దేశం యొక్క అవసరాలకు మించి మనం మిల్లులను, వాటిని పోషించుకుంటూపోతున్నాం. ఈనాటివరకూ ప్రభుత్వం దేశంలోని మిల్లులకు వేల కోట్ల రూపాయిలు ఋణంగా యిస్తున్నది, వాటి మోడర్నైజేషన్‌కు యితరత్రా.—నేషనల్ టెక్స్టయిల్ కార్పొరేషన్ పెట్టి. కేంద్రప్రభుత్వం, 51 పర్సెంట్ రాష్ట్రప్రభుత్వం 40 పర్సెంట్ ప్రకారం ధనాన్ని సమకూర్చుతున్నవి; కాని, దేశంలో యాభై అరవై లక్షలమంది ఆధారపడివున్న యీ పరిశ్రమకు ఎంత వెచ్చిస్తున్నారు? అంతే కాదు, యీ మిల్లులను ఫీడ్ చేయడానికి సంవత్సరానికి 11 లక్షల బేళ్ళ ప్రత్తిని దిగుమతి చేసుకుంటున్నారు. 150 కే. జి. లు తూకం గలిగిన ఆ బేలు ఒక్కింటికి 450 రూపాయిల చొప్పున ఇండియన్ కాటన్ మిల్స్ కార్పొరేషన్, బొంబాయివారు వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వంవారు అనుమతి యిచ్చారు. ఆ విధంగా 60 కోట్ల రూపాయిలు మిల్లు యజమానులకు యీ దేశంలో దిగుమతి అయ్యే ప్రత్తిపై వసూలు చేసుకుంటున్నారు. ఈ 60 కోట్ల రూపాయిలు కూడా, మిల్లు పరిశ్రమ యొక్క అభివృద్ధికి మాత్రమే వెచ్చింపబడుతున్నదిగాని, విదేశాలనుండి దిగుమతి అయిన నూలుతో యీ రాష్ట్రంలో వున్న చేనేత పారిశ్రామికులకుగాని, దేశంలోవున్న చేనేత పారిశ్రామికులకు సంబంధించిగాని, సన్ననూలు పంపిణీకి సంబంధించిగాని, యీ పరిశ్రమకు సంబంధించి ఏవిధంగాను ఒక్కకానీ కూడా వెచ్చించడం లేదు. మిల్లువారికి కేంద్రప్రభుత్వం స్క్వేర్ మీటర్ క్లాత్ ప్రొడ్యూస్‌చేస్తే యాభై రూపాయిలు సబ్సిడీ యిస్తున్నది; ఆ విధంగా అయిదుకోట్ల రూపాయిలు ఇండియా ప్రభుత్వం వారికి ముట్టజెపుతున్నది. ఇది కేవలం సబ్సిడీగామాత్రమే-క్వార్టర్‌కు. ఇలాంటి నాలుగు క్వార్టర్స్ తయారుజేస్తే 30 కోట్ల రూపాయిలు వారికి ప్రభుత్వం యిస్తున్నవి. మా స్టేటు ఎక్స్‌చెకర్‌నుంచి ఇవ్వడం లేదని ప్రభుత్వం చెప్పవచ్చును. కాటన్ దిగుమతుల మీద బేలు ఒక్కింటికి రు. 450 ల చొప్పున వసూలుచేస్తున్న 60 కోట్ల రూపాయిలనుంచి మాత్రమే మిల్సుకు 30 కోట్ల రూపాయిలు చీప్ క్లాత్ ఉత్పత్తి చేయడానికి ఇస్తున్నామని చెప్పవచ్చును. కాని రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఇన్ని లక్షల కుటుంబాలు నిరుద్యోగులైతే మనం చేస్తున్నది ఏమీ లేదు. 1952 లో రాజగోపాలాచారిగారు ఇటువంటి పరిస్థితి ఎదురైనప్పుడు కలెక్టివ్ వీవింగ్ సెంటర్లను పెట్టారు. ప్రభుత్వమే నూలు కొని నిరుద్యోగులైన చేనేత పారిశ్రామికులకు ఇచ్చి కలెక్టివ్ వీవింగ్ సెంటర్లలో స్టాండర్డ్ క్లాత్‌ను తయారు చేయించి దాని అమ్మకంలో వచ్చిన నష్టం కూడా ప్రభుత్వమే భరించారు. అదేవిధంగా ఈనాడు నిరుద్యోగులైన చేనేత పారిశ్రామికులకు కాటన్ ఇంపోర్ట్స్ మీద వసూలుచేస్తున్న

ప్రీమియంనుండి కాని దేవుడు కల్పించిన క్షామం కోసం బడ్జెటులో ఏ ప్రొవిజను లేకపోయినా బడ్జెటు ప్రొవిజన్స్‌తో నిమిత్తం లేకుండా పరిస్థితులను ఎదుర్కొనే నిమిత్తం రెండు కోట్ల రూపాయిలను కేటాయించినట్లుగా కాని చేనేత పారిశ్రామికులకు సహాయం చేయవచ్చును. అటువంటిది చేయడం లేదు సరికదా, ఈ నాడు ప్రభుత్వమే బాకీ పడిఉన్న మొత్తం 45-50 లక్షల రూపాయలు వరకు ఉంది. ప్రభుత్వాన్ని మేము బిచ్చం అడగడం లేదు. ప్రభుత్వాన్ని అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ డోల్స్ పంచిపెట్టాలని అనడం లేదు. ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాము—నీవు ప్రవేశపెట్టిన పథకంవల్లనే చేనేత సహకార సంఘాలకు ఇవ్వవలసిన 45-50 లక్షల రూపాయల రిబేటులో బడ్జెటులో 35 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు. అదనంగా ఇవ్వవలసింది 15 లక్షలుంటుంది. ఇది కాకుండా, డ్రౌట్ రిలీఫ్‌కు రెండు కోట్లు కేటాయించారు కదా. చేనేత పారిశ్రామికులు కూడా ప్రజలలో ఒక భాగం; నూటికి 11 మంది చొప్పున ఉన్నారు. రెండు కోట్లలోనుంచి 25 లక్షలు కేటాయించి, మొత్తం 40 లక్షల సహాయం చేసినట్లయితే కొంత సహాయం జరిగినట్లు ఉంటుంది. కాని ప్రభుత్వం అందుకు మాత్రం సిద్ధపడలేదు. ఆగస్టు 10 వ తేదీనుంచి 17 వ తేదీ వరకు 7 రోజులు మాత్రం ప్రాథమిక చేనేత సహకార సంఘాలకు 10 పర్సెంటు రిబేటు ఇస్తామని అంటున్నారు. ఈ మందం రోజులలో రైతాంగం చేతులలో డబ్బు లేనప్పుడు హోల్‌సేల్‌గా కూడా ఎవరూ కొనడానికి ముందుకు రాని ఈ రోజులలో ఉదారంగా రిబేటు ప్రకటించినప్పటికీ వారికి సహాయం అందుతుందా అని అడుగుతున్నాను. రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఉన్న నిలువలు ఐదు కోట్లు అని ప్రభుత్వం మోడెస్ట్ ఎస్టిమేట్ వేసినప్పటికీ వాస్తవానికి ఇంకా చాలా ఎక్కువే అని ఒప్పుకోవలసి ఉంటుంది. 1969లో వరదలువచ్చి వాగులువచ్చి చేనేత బట్టలు నిలబడిపోతే ఇండియా గవర్నమెంటును కోటి రూపాయలు అడిగితే ఆలనపాలన లేదు. పాడిందే పాడరా అన్నట్లు అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు మేము ఇండియా గవర్నమెంటును కోటి రూపాయిలు ఋణం అడిగామని చెప్పడమే కాని డ్రౌట్ వస్తే ఇండియా గవర్నమెంటు ఋణంకోసం ఆగారా అని అడుగుతున్నాను. మరొక విషయం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అవసరాలలో 80 పర్సెంటు వరకు చేనేత బట్టలను వాడుతున్నామని చెబుతున్నారు. ఆర్డర్లు ఉన్నాయని చెబుతున్నారు. ఇదిగో జి. వో ఉన్నది 18-7-67 న పాస్‌చేసినది. దీని ప్రకారం మూడు సంవత్సరాలే జి. వో అమలులో ఉండేది. ఆ పిరియడ్ ఎప్పుడో ఎక్స్‌పైర్ ఐపోయింది. 1970 జూలైలోనే ఎక్స్‌పైర్ ఐనది. తరువాత ప్రభుత్వానికి పదేపదే ఈ కన్సెషన్ పెంచవలసిందని వ్రాస్తున్నాము. ఐనప్పటికి ఇంతవరకు ఉత్తరువులు ఇవ్వలేదు కాని శాసన సభలో మాత్రం మంత్రి గారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తాలూకు అవసరాలను 80 పర్సెంటు ప్రాథమిక సహకార సంఘాలవద్ద ఎపెక్స్ సంఘాలనుంచి కొంటున్నామని అంటున్నారు. ఈ విధంగా డెలిబరేట్‌గా హౌస్‌ను పబ్లిక్‌ను మిస్‌లీడ్ చేయడం చాలా అన్యాయం. ఎందుకు ఈ ధోరణిని అవలంబిస్తున్నదీ అర్థం కాకుండ ఉంది. అదనంగా సహాయం జరుగుతోంది అనుకోవడం భ్రమ. గత మూడు సంవత్సరాలలోను ప్రభుత్వం వారు కొన్న బట్టల వివరాలను చెబుతున్నాను. మొదటి సంవత్సరం 680 వేలు, రెండవ సంవత్సరం 927 వేలు, మూడవ సవత్సరం 971 వేలు కొన్నారు. అందుకుగాను ప్రభుత్వం ఈ నాటి వరకు రాష్ట్ర సంఘానికి ఇవ్వవలసిన బాకీ 550 వేల రూపాయిలు ఉంది. అది

కూడా అరువే. ఈ సందర్భంలో ఒక్క విషయాన్ని చెబుతాను. ప్రాథమిక సహకార సంఘాలకు సంబంధించి డైరక్టర్ ఆఫ్ హాండ్‌లూమ్స్ ఈ విధంగా చెప్పారు—

"The total credit limits of the primary weavers' co-operative societies amounted to Rs. 99. 62 lakhs put actually it and come down to Rs. 63. 45 lakhs though they are eligible to a credit limit of about Rs. 2½ crores"

అధ్యక్షా, ప్రాథమిక సహకార సంఘాలకు రెండున్నర కోట్లరూపాయిలు వరకురిజర్వ్ బ్యాంకురుణం ఇవ్వవలసిన పరిస్థితులు ఉన్నప్పటికి మంజూరు చేసినది 98 లక్షలైతే సెంట్రల్ బ్యాంకు 1969-70 లో ఇచ్చింది 63 లక్షలు మాత్రమే. 1970లో ఇచ్చింది— నేను ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ కోఆపరేటివ్ బాంకు వారి రిపోర్టును బట్టి చెబుతున్నాను—44 లక్షల రూపాయిలు మాత్రమే. ఇవి నా అంకెలుకావు. రిజర్వ్ బాంకు ఇచ్చే క్రెడిట్ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ కో ఆపరేటివ్ బాంకు ద్వారా ఛానలైజ్ అవుతుంది. వారిచ్చిన అంకెలు ఇవి. క్రెడిట్ లిమిట్స్ రెండున్నర కోట్లు ఉంటే ఇచ్చినది ఇంతే. మాకు క్రెడిట్ ఫెసిలిటీస్ కావాలి అని అడుగుతున్నాము. మైనింగ్ కార్పొరేషన్ అంటారు. హరిజనులకు హౌసింగ్ కార్పొరేషను అంటారు. ఇంకా ఎన్నోకార్పొరేషన్సు ఉన్నాయి. రాష్ట్ర జనాభలో 12 శాతం ఉన్న చేనేత పారిశ్రామికులకు ఒకఫైనాన్సింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్ ఏర్పాటు చేయండి అంటే మేము పది సంవత్సరాలుగా ఆందోళన చేస్తున్నా గమనించిన వారు లేరు. మద్రాసు, మైసూరు, కేరళ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటు చేసాయి. కాని మన ప్రభుత్వం ఈ ఆలోచనను వెనుకకు నెట్టింది తప్ప క్రెడిట్ కల్పించడానికి ఎటువంటి ప్రయత్నం చేయలేదు. ప్రధాన విషయాలు రెండు చెప్పి ముగిస్తాను. నేను మిమ్మ లను విసిగించాలని అనుకోవడంలేదు. ఉన్న విషయాలు ఒకసారి చెబుదామని చరిత్రలో సంగతి చెప్పాను. 1966 జూలై 2 వ తేదిన చేనేత పరిశ్రమకు చీరెలు, ధోవతులు కేటాయించారు. 1/4 అంగుళం అంచుకలిగిన ధోవతులు చేనేత పరిశ్రమకు కేటాయిం చాలి అన్నారు. అంచు అద్దురంగు చీరెలైనప్పటికి తెల్లగుడ్డను తయారుచేసి అద్దకం చేసినప్పటికి పవరు మగ్గాలమీద కాని మిల్సుమీదకాని నేయకూడదని చెప్పారు. రాజ్య సభలోజూలై 29 వతేదీన ఒకసభ్యునిచేత ప్రశ్న వేయిస్తే ఈ విధంగా సమాధానంవచ్చింది-

"Orders reserving products for coloured sarees exclusively for handlooms already exist. The orders are to be enforced through the respective State Govornments, but the Maharashtra High Court have on writ petitions filed by certain powerlooms stayed the implementation of the orders. Effective steps for the implementation of orders can be taken only after the stay orders are vacated by the High Court". ఇది ఎప్పుడో గత సంవత్సరం జరిగింది. ఇండియా గవర్నమెంటు 1966లో ఉత్తరువులు జారీచేశారు. ఈ మధ్యలో రెండు మూడు సంవత్సరాలు పవరు మగ్గాలతో స్వేచ్ఛగా రంగు చీరెలను తయారుచేసి పంపుతుంటే ఎవరూఅడ్డలేదు. టెక్స్‌టైల్స్ కమీషనరుకు ఉన్న అధికారాలన్నీ ఇక్కడ హాండ్‌లూమ్స్ డైరక్టరుకు దత్తం

చేసారు. వారికిచెప్పాం. హైదరాబాదు దుకాణాలలోను విజయవాడ దుకాణాలలోనుఅటువంటి పెద్ద నగరాలలో ఎక్కడైతే పవరులూమ్సు తయారు చేసిన రంగు చీరెలున్నాయో, రిజర్వేషన్నును అతిక్రమించి మిల్సు, పవరు లూమ్సు తయారుచేసినవి అమ్ముతున్నారో అక్కడ పట్టుకోవలసింది. ఒక్కసారి సీజ్ చేస్తేతిరిగి కొనడానికి భయపడతారు, ఆవిధంగా సహాయం చేయాలంటే ఒక షాపును వారు చెక్ చేసినదికాని సీజ్ చేసినదికానిలేదు. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ప్రభుత్వం ఎంత నిర్లక్ష్యముగా ఉంది, ఎంత నిరాదరణగా ఉంది అనే విషయాన్ని రుజువుచేయడానికి మాత్రమే చెబుతున్నాను. అలాగే యిది ఎంత సీరియస్ విషయమో తమరు ఆలోచించాలి. మిల్లర్లు ప్రజలకు చౌకగా బట్టలు తయారుచేయడంకోసం గజానికి 50 పైసలు ఇచ్చి తయారుచేయించడం సిగ్గుచేటు ఈ ప్రభుత్వానికి. దేశంలో 30 లక్షల చేనేత మగ్గాల పైన రెండుకోట్లచేనేత పారిశ్రామికులు అన్నమో రామచంద్రా అని అలమటిస్తున్న పరిస్థితిలో గజానికి 50 పైసలుయిచ్చి మిల్లుల ద్వారా బట్టలు నేయించుకునే పరిస్థితి కేంద్రప్రభుత్వం తేస్తే మన ప్రభుత్వం మౌనం వహించుతున్నందుకు చాలా విచారపడుతున్నాను. ఎవరు చౌకబట్టలు కడుతున్నారు? గ్రామాలలో ఉండే రైతాంగం వ్యవసాయ కూలీలు లేక చేతి వృత్తులవారు ఏమి కట్టుకుంటారు ? నవనాగరికులు మాదిరి ఫ్రాన్సులో తయారయినవి, యింగ్లండులో తయారయినవి, అమెరికాలో తయారైనవి అవసరంలేదు. గ్రామాలలో సాధారణమైన ప్రజలు 20 నంబరు చాపులు, 40 నంబరు చాపులు, చీరలు 20 నంబరు 40 నంబరు చీరలు కడతారు. అలాంటప్పుడు చేనేత పారిశ్రామికులకు గజానికి 50 పైసలు సబ్సిడీ చేస్తామని చెప్పడానికి ఎందుకు వెనుకాడుతున్నారు ?

This is the answer given by the Minister for Commerce :

"After discussion with the officers of foreign trade and the Textile Commissioner, the industry has evolved a scheme for producing 100 million square meters of controlled cloth during the quarter ending August 1971 which the mills undertook to produce with a subsidy of 50 paise per square meter."

అధ్యక్షా, రాజ్యసభలో చెప్పిన విషయం యిది. ఇంతకంటె అన్యాయమైన విషయం ఉందా అని నేను అడుగుతున్నాను. మినిమం ఫారిన్ ఎక్సేంజ్ అనేటటువంటి మోసపు మాటలు చెప్పితే ప్రజలకు అర్ధంకాదు, ఫారిన్ ఎక్సేంజ్ మెషినరీ దిగుమతి చేయడానికి వందల కోట్ల రూపాయలు వెచ్చిస్తున్నారు. సంవత్సరానికి రంగుల కోసం రసాయనాల కోసం 115 కోట్లు వెచ్చిస్తున్నారు. ప్రజాధనం ఆ విధంగా వెచ్చిస్తూంటే దానివల్ల మనకు వస్తున్న ఫారిన్ ఎక్సేంజ్ 100 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే. మన దేశ అవసరాలకు 600 కోట్ల రూపాయలు కావాలి. 4 వ ప్రణాళికలో 920 కోట్ల గజాల బట్ట కావాలన్నారు. దానిలో మిల్లులు 500 కోట్ల గజాలు తయారుచేస్తే 300 చేనేత పారిశ్రామికులకు యిచ్చి, మిగిలినది పవరు మగ్గాలకు యిచ్చారు. 3 లక్షల పవరు మగ్గాలు ప్రభుత్వం వారు ప్రవేశపెట్టారు. వారు 600 కోట్ల గజాల బట్ట తయారు చేస్తున్నారు. మనకు కావలసిన బట్ట సంవత్సరానికి 920 కోట్ల గజాలు అయితే ప్రొడక్షను కెపాసిటీ

500 కోట్ల గజాలు మిల్లులు, పవరు మగ్గాలు 600 కోట్ల గజాలు అయితే చేనేత పారిశ్రామికులకు మిగిలేది ఉందా? ఇది ప్రభుత్వం చేయవలసిన పనేనా? ఈ ప్రభుత్వం పెట్టుబడిదారులు కోసం కాదు, పేదవారికోసం, మేము ఉన్నాం, వారిని ఉద్ధరించడానికి కంకణం కట్టుకున్నాం అని పదేపదే చెప్పే ప్రభుత్వం యివ్వాళ జమ్మలమడుగులో నరసింహ అనే చేనేత పారిశ్రామికుడు తినడానికి తిండిలేక రోడ్డుప్రక్కన పడి ఆత్మహత్యచేసుకున్న విషయం తెలుసుకోవాలి. పుల్లంపేటలో, మాధవరంలో నరసన్నపేటలో పందలపాకలో, శ్రీకాకుళంలో నానా అవస్థలు పడుతున్నారు. అన్నమో రామచంద్రా అని ఏడుస్తున్నారు. నారాయణవనం నుంచి, కడపనుంచి, వెంకటగిరినుంచి వారంతా సర్కారు జిల్లాలకు తరలి వస్తున్నారు. నెత్తిమీద మూటలు పెట్టుకుని తరలి వస్తున్నారు. వేలాది చేనేత పారిశ్రామిక కుటుంబాలు చీరాల ప్రాంతానికి, కృష్ణాజిల్లా పెడన ప్రాంతానికి తరలి వస్తుంటే ఈ ప్రభుత్వానికి యింతవరకు కనికరం కలుగలేదు. ప్రభుత్వానికి ఈ సమస్యను పట్టించుకోడానికి తీరుబడిలేదు. ఇది ఏదో ఒక కులానికి సంబంధించిన సమస్యకాదు. ఈ వృత్తిలో కులాలవారు ఉన్నారు. జాతులవారు ఉన్నారు. అనేక రకాల మతాలవారున్నారు. వారందరిని సంరక్షించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. మనం యంత్రాల మీద ఆధారపడి మనుష్యులను నిరుద్యోగులుగా తయారు చేస్తున్నాం. యంత్రాలు మానవునికి సేవ చేసేంతవరకు సరే కాని అవి మారణహోమాలుగా తయారయాయని మనవిచేస్తున్నాను. చేనేత పారిశ్రామికులు యంత్రాలపోటీకి తట్టుకోలేక అన్నమో రామచంద్రా అని అలమటిస్తున్నారు. కొద్ది మంది ప్రయోజనాలకోసం పంపకాలు చేసుకునే దానికోసం పవరులూమ్స్ ప్రవేశపెట్టారు. ఈ ప్రభుత్వమే 1952 నుంచి మద్రాసులో ఆ తరువాత కర్నూలు వచ్చిన తరువాత ఆ తరువాత హైదరాబాదు వచ్చిన తరువాత నిన్నమొన్నటి వరకు కూడా యిండియా ప్రభుత్వం ఎక్కడ పవరు మగ్గాలు పెట్టినప్పటికిమేము పెట్టము అని చెప్పిన ప్రభుత్వం తక్షణమే వేషం మార్చుకునే దుస్థితి ఎందుకు పట్టిందో అర్ధంకాకుండా ఉంది. అదనముగా ఉద్యోగ కల్పన యివ్వగలిగినప్పుడు యంత్రాలను పెట్టించండి, అభ్యంతరంలేదు. కాని ఉద్యోగంలో ఉన్నవారిని ఊడగొట్టడానికి యంత్రాలు పెట్టే కార్యక్రమం పాపిష్టి కార్యక్రమం అవుతుంది తప్ప మంచి కార్యక్రమం కాదు. అందువల్ల ఈనాడు మీరు చేనేత సహకార సంఘాలకు యివ్వవలసిన 50 లక్షల రూపాయల రిబేటు యివ్వండి. డ్రాట్ రిలీఫ్‌కు యిచ్చిన దానిలో ప్రత్యేకంగా చేనేతవారికి సబ్సిడైజ్డ్ ప్రయిసుమీద రైసు సప్లయి చేయండి. కలెక్టివ్ వీవింగ్ సెంటర్సులో మాస్టరు వీవర్సుఉన్నారు. వారికి స్టేటుబ్యాంక్సు నుండి కమర్షియల్ బ్యాంక్సుతో మాట్లాడి కావలసిన ఋణాలు యిప్పించి వారు కూడా పని పాట్లు చేసుకొనడానికి ఏర్పాటు చేయవలసి ఉన్నది. కలెక్టివ్ వీవింగ్ సెంటర్సు పెట్టండి. గజానికి 50 పైసలు లేక రూపాయి యివ్వండి తయరుచేసి యిస్తాం, కలెక్టివ్ వీవింగ్ సెంటర్స్ పెట్టండి. లేకపోతే అనెంప్లాయిమెంటు డోల్స్ యివ్వక తప్పదు. ఒకప్పుడు 1952లో యిలాంటి క్లిష్ట పరిస్థితులు రాష్ట్రం మొత్తం మీద వస్తే ఆకలి యాత్రలు జరిపి ప్రభుత్వానికి నచ్చచెప్పి ఆ రోజున 2 లక్షల చేనేత పారిశ్రామికులకు గ్రూయల్ సెంటర్సు పెట్టి గంజి త్రాగి బ్రతికాం. మూడు మాసాలపాటు బ్రతికాం. ఆ తరువాత రాజగోపాలాచారిగారు వచ్చిన తరువాత పరిస్థితులు కొంత సర్దుబాటు చేయడానికి అవసరం అయితే యితర రాష్ట్రాలనుంచి

వచ్చే మిల్లు బట్టల మీద టెర్మినలు టాక్సు వేస్తామన్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చే మిల్లు బట్టల మీద పవరు మగ్గాల బట్టల మీద టెర్మినలు టాక్సు విధించడం, ఏదో ఒక పని చేయండి. రక్షణ కల్పించండి. ఆల్టర్నేటివ్ ఎంప్లాయిమెంటు లేకుండా ఈ యంత్రాలకు బలిచేయవద్దు. బ్రిటీషువారు, పరాయిపాలకులు చేశారు. స్వతంత్రం వచ్చింది, దేశాన్ని సస్యశ్యామలంగా తయారు చేస్తాము, స్మశానవాటికలుగా ఉన్న గ్రామసీమలను స్వర్గసీమలుగా మార్చబోతున్నాం అని కబుర్లు చెప్పే ప్రభుత్వం వ్యవసాయం తరువాత హెచ్చుమందిగా ఉన్న చేనేత పారిశ్రామికుల సమస్య పట్ల నిర్లక్ష్య వైఖరి వహించడం తగదు అది ప్రమాదకరమైన విషయం అని ప్రభుత్వానికి హెచ్చరిక చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ :— అధ్యక్షా, ప్రత్యేక క్లిష్ట పరిస్థితి గురించి చెప్ప డానికి కొద్ది సమయం మాత్రమే తీసుకోదలచుకొన్నాను. చేనేత పరిశ్రమను ఎదుర్కొం టున్న సమస్యలు చాలా వున్నవి. చాల చరిత్ర కూడావుంది. వాటన్నింటిని ఈ ప్రత్యేక సమయములో చెప్పి కన్‌ఫ్యూజ్ చేయదలచుకొనలేదు. గుడ్డ అమ్ముడు పోకుండా స్టాక్సు అదనముగా ప్రైమరీ సొసైటీలలో వుందనేది నిర్వివాదము. గవర్నమెంటు దగ్గర రికార్డువుంది. టెలిగ్రాము ద్వారా మాకందరకు ఇన్ఫర్మేషను వస్తూనేవుంది. మన రాష్ట్రములో వర్షాభావమువల్ల ముమ్ముందు పరిస్థితి చక్కబడే వ్యవహారము లేదు. కష్టపడి జీవించేవారికి చాలా కష్టపరిస్థితి వుందనే దానిలో సందేహము లేదు. కేవలము ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే కాకుండా మద్రాసు, మైసూరు, మహారాష్ట్ర యావత్తు దక్షిణ ప్రాంతము లోనూ వర్షాలు లేవుఅనే పరిస్థితి కన్పిస్తున్నది. యావత్తు దక్షిణ ప్రాంతములో కొనేశక్తి కన్స్యూమర్స్‌లో చాలా తగ్గివుంటుందనే విషయాన్ని గవర్నమెంటు ప్రత్యేకముగా గమ నించవలసి వుంటుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో, దక్షిణ ప్రాంతములో చేనేత గుడ్డ అమ్ముడు పోయే అవకాశాలు తక్కువ వున్నపుడు నేను రెండు మార్గాలను సజస్ట్ చేయదలచు కొన్నాను. ఒకటి స్టేటు బయట సరుకు విడుదల అయ్యే అవకాశము. 2. స్టేటులోనే స్టాక్ చేసే శక్తిపెంచడము. ఈ రెండు మార్గాలను ప్రభుత్వము సీరియస్‌గా ఆలోచించే విషయము. స్టాక్స్ అమ్మించే ప్రయత్నములో ప్రైమరీ సొసైటీలకు రిబేటు 7 ఆగస్టు నుంచి 17 ఆగస్టు వరకు 10 రోజులు అని వారు అనౌన్స్ చేశారు. ఇవాళ వచ్చిన పేపరులో ఈ తేదీలు వున్నవి. అయినా కొనేశక్తి ఎక్కువగా లేనందువల్ల, వర్షాభావ పరిస్థితులవల్ల దక్షిణ ప్రాంతపు వ్యాపారస్థులు సరుకు కొని స్టాకులో పెట్టుకొనే ధైర్యము చేస్తారనే విశ్వాసము నాకులేదు. 10 పెర్సెంటు కన్‌సెషన్ వుంటే 5,6 మాసాల కొరకు పెద్ద మొత్తాలను ఇన్వెస్ట్‌చేసి స్టాక్ చేయాలంటే అది లాస్ క్రిందనే మారుతుంది. కనుక వ్యాపారస్తులకు లాభముగా వుండదు. దీనివల్ల కొంతవరకు మేలు కలుగుతుంది కాని దీనితో సంతృప్తి చెందితే ప్రభుత్వము వారు పొరపాటు చేసినవారు అవుతారు. ఇప్పటి నుంచి జాగ్రత్త పడవలసిన అవసరము లేకపోలేదు. ఈ స్టాక్స్ ఎక్యూములేట్ అయ్యే దానికి కారణాలు మిత్రులు కోటయ్యగారు చెప్పిన, వాటితో పాటు స్లమ్పు సీజను కాబట్టి ప్రతి సంవత్సరము వర్షాకాలములో కొంత స్టాక్ పొజిషన్లు ఇట్లాగే వుంటుంది. కాని ఈ సంవత్సరము కొంచెము ఎక్కువగా పెరిగింది. పెరుగుతోంది. వర్షాభావము వలన

కొనే శక్తి తగ్గిపోయింది. ఈ నెల 10, 11 వ తేదీలలో అఖిల భారత స్థాయిలో చేనేత నాయకులు టైము తీసుకొని ప్రధానమంత్రిని కలుస్తున్నారు. ఆ డిలిగేషనులో మన రాష్ట్ర చేనేత నాయకులు కూడా వున్నారు. పారిశ్రామికుల పక్షము నుంచి వారు తమ లెవెల్‌లో అఖిలభారత స్థాయిలో ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. స్టేటు గవర్నమెంటు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొనే అవసరము వుంది. భారత ప్రభుత్వము నుంచి కొంత ఆర్థిక సహాయమును పొందవచ్చునుగాక. వర్షాలు ఎక్కువగా పడి వరదలు వచ్చిన సందర్భములో ఒక కోటి రూపాయలు కేంద్ర ప్రభుత్వము యివ్వడానికి ఒప్పుకున్నారు. ఒప్పుకోలేదని ఇక్కడ మిత్రులు అంటున్నారు; స్టాక్స్ పెరిగిన సందర్భములో టి. టి. కృష్ణమాచారి గారు వున్నపుడు కూడ సహాయము చేశారు. ఇప్పుడు దక్షిణ ప్రాంతములో విశేష పరిస్థితి నిర్మాణము అయినందున కేంద్రము నుంచి ఫండ్స్ ఎక్కువ కోరవచ్చును. మిల్స్ కాంపిటీషన్, పవరు లూమ్ కాంపిటీషను తగ్గించేదానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకొన వచ్చును. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చేనేత గుడ్డలు ఉత్తర హిందూస్తాన్‌లో అమ్మకానికి వీలుగా షాప్స్ తెరవడానికి గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా కొంత ఫండు, స్టేటు గవర్నమెంటు ప్రత్యేకముగా ప్రోత్సాహము కల్గించే విషయము ఆలోచించాలి. కొన్ని మాసాలలో సరుకు విడుదల చేసే అవకాశము వుంటుంది. లక్షల రూపాయల సరకులు వున్నపుడు ప్రొడక్షను కంటిన్యూ చేసే అవకాశము వుండదు. మాస్టరు వీవర్స్ వారికి కొంతడబ్బు సహాయము చేయక పోతే ముడి పదార్థము తీసుకొని రావడానికి గాని, నేతనేసే పనివారికి వేజస్ యివ్వడము కాని సాధ్యము కాదు. దానివల్ల నిరుద్యోగానికి దారి తీసే అవకాశము ఏర్పడు తుంది. కొద్దిగా అయినా వర్క్ కంటిన్యూ చేయడానికి ఏమి చేస్తే బాగుంటుందో ప్రభుత్వము ఆలోచించే విషయము వుంది. సేల్స్ పొజిషను ఇంప్రూవ్ చెయాలి, ఎక్స్‌పోర్ట్ వెరైటీస్ విషయములో ప్రత్యేకముగా రిబేటు యిస్తున్నారు. ఎక్స్‌పోర్ట్ చేయడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వము తోడ్పడే అవకాశాలు వున్నవి. నిన్న ఈ చేనేత పరిశ్రమను ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడానికి 2 గంటలు చర్చకు అవకాశము కలుగచేయాలని అధ్యక్షులవారిని కోరినపుడు ఎంతసేపు సభ్యులు మాట్లాడినా నేను వ్రాసుకొని వచ్చినదే చదువగలను అని మంత్రి గారు తొందరలో అన్నారేమో అనుకొంటున్నాను. అది ఘర్షణలో వచ్చిన విషయము అనుకొంటాను. నేను చెప్పే విషయాలు కొన్ని వున్నవి కనుక ఇనీషియేటివ్ తీసుకొనే అవకాశము ప్రభుత్వానికి వుంది. ప్రైమరీ సొసైటీలకు షాప్స్ లేవు. ఎపెక్స్ సొసైటీయే సెల్లింగ్ ఆర్గనైజేషను. ఆంధ్ర ఎపెక్స్ సొసైటీ, విజయవాడ గత సంవత్సరము కోటి 40 లక్షల రూపాయల సరుకు అమ్మినది. సుమారు కోటి రూపాయల సరుకు వారి దగ్గర స్టాకు వుంది. 75 లక్షల రూపాయల కేపిటల్ వారి దగ్గర క్లాత్ బిజినెస్‌కి ఎవైలబుల్‌గా వున్నది. 75 లక్షల రూపాయల కేపిటల్, కోటి రూపాయల స్టాకు వుంటే ప్రాథమిక సంఘాలకు వారు ఏమి డబ్బు యిచ్చేది వున్నదో అర్థము చేసుకోవాలి. సరుకు లిఫ్ట్ చేసే పని కల్పించే పరిస్థితులలో లేరు. ఆంధ్ర ఎపెక్స్ సొసైటీ పరిస్థితి అది. ఇక తెలంగాణాలో కోటి 2 లక్షల రూపాయల సరుకు ఒక సంవత్సరము అమ్మారు. వారి దగ్గర 57 వేల రూపాయల స్టాకు నిలువవుంది. సెల్లింగ్ ప్రైస్ లెక్కతో చెబుతున్నాను, హైదరాబాదు ఎపెక్స్

సొసైటీ వర్కింగ్ కేపిటల్ 40 లక్షలు వుంటుంది. వర్కింగ్ కేపిటల్ కంటె ఎక్కువ స్టాక్స్ వీరిదగ్గర కూడా వున్నది. ఈ రెండు ఎపెక్స్ సొసైటీల దగ్గర స్టాక్ నిలువ చేసే కెపాసిటీ లేదు. ఆ కెపాసిటీ పెంచాలంటె కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు ఈ సంస్థలకు రావలసిన లక్షల రూపాయలు వెంటనే యివ్వడము అవసరము. సబ్సిడి యిచ్చే ఏర్పాటును ప్రత్యేకముగా ఆలోచించాలి. రిబేటుకు చెందిన సబ్సిడీ 40 లక్షల కంటె ఎక్కువ వుందని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. రిబేటు వల్ల కొంత సరుకు విడుదల కావచ్చు గాక. 10 లక్షలు గవర్నమెంటు దగ్గర వుంటుంది. ఆ డబ్బును యిచ్చే పరిస్థితి వుండదు. రిబేటు క్రింద ఇచ్చే మొత్తము చెల్లిస్తే అది వారికి కేపిటల్ క్రింద ఉపయోగపడుతుంది. షార్ట్ టరమ్ లోన్ విత్‌ౌట్ ఇంటరెస్ట్ యిస్తే కొద్ది కాలము స్టాక్స్ నిలువ వున్న ప్రాథమిక సంఘాలకు సహాయపడుతుంది. అందువల్ల ప్రాథమిక సంఘాలకు సహాయము చేయాలనే ఉద్దేశ్యము వున్నపుడు గవర్నమెంటు విత్‌ౌట్ ఇంటరస్ట్ లోన్ యిచ్చే ఏర్పాటుచేయాలి అని మనవిచేస్తున్నాను. రిజర్వ్ బ్యాంక్ పక్షము నుంచి 2 కోట్లు పై వరకు ప్రైమరీ సొసైటీలకు అపెక్స్ సొసైటీలకు క్రెడిట్ ఫెసిలిటి యిచ్చినపుడు డీఫ్యాక్టో పొజిషను 60 లక్షల దాట లేదని ఫిగర్స్ కన్పిస్తున్నవి. గవర్నమెంటు గ్యారంటీ యిచ్చిన తరువాత బ్యాంకులు డబ్బు యివ్వకపోవడం చాలా శోచనీయము. గవర్నమెంటు ఒత్తిడి తీసుకువచ్చి బ్యాంకులు లోన్ యిచ్చే ప్రయత్నము చూడాలి. కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు, రిజర్వ్ బ్యాంక్ యిచ్చే అప్పు కాకుండా వారు తనసొంత ఫండు నుండి లోన్ యిచ్చే విధంగా స్టేటు గవర్నమెంటు బ్యాంకులను ప్రిసైజ్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. స్టేటు గవర్నమెంటు ఇంటరస్ట్ లేకుండా అప్పు యిచ్చినట్లయితే బ్యాంకుల పైన కూడ మోరల్ ప్రెషర్ తీసుకు రావడానికి అవకాశము వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను, గవర్నమెంటు ఎంప్లాయిస్‌కి క్రెడిట్ బేసిస్ మీద ఈ క్లాత్ యివ్వాలని ఒక ఆర్డరు వున్నది. తీసుకొంటున్నారు కాని తిరిగి యిచ్చే వ్యవస్థ లేదు. మద్రాసులో At the payment point, the authorities collect the amount from the Government employees 2 ఎపెక్స్ సొసైటీలనుంచి సరుకు ఖరీదు చేసే ఫెసిలిటీని గవర్నమెంటు ఎంప్లాయిస్‌కి యిస్తూ వారినుంచి డబ్బు డిడక్ట్ చేసే రెస్పాన్సిబులిటిని గవర్నమెంటే తీసుకోవాలి. ఈ మధ్యవారు చేసిన సమ్మెకాలానికి శాలరీస్ యివ్వడానికి అంగీకరించారు అనుకోండి. ఆ సమ్మెకాలములో యివ్వవలసిన మొత్తము తరువాత డిడక్ట్ చేసుకొంటాము అంటున్నారు. ఎంప్లాయీస్‌కి క్రెడిట్ బేసిస్ పైన యిస్తే స్టాక్స్ తగ్గించేదానికి, ఎంప్లాయీస్‌కి సహాయము జరగడానికి అవకాశము వుంటుంది. స్ట్రయిక్ వల్ల వారు ఆర్థికమైన యిబ్బందిలో వున్నారు. వారికి క్రెడిట్ బేసిస్ పైన యిస్తే అవసరము వున్నంతవరకు వారు కొనుక్కొనే దానికి, నిలువవున్న క్లాత్ విడుదల అయ్యే దానికి వీలు వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను, 80 పర్సంటు హేండ్‌లూమ్ క్లాత్ గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్సు పర్చేజి చేయాలనే ఆర్డరు వుంది. దానిని 3,4 నెలల ఎక్స్‌టెన్షన్ చేయడము కాకుండా 3 సం. ల వరకు ఎక్స్‌టెండ్ చేయాలి. 35 పెర్సంటు యే గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్స్ పర్చేజ్ చేస్తున్నవి. అట్లా కాకుండా గవర్నమెంటు ఆర్డరు ప్రకారము డిపార్టుమెంట్సు తమ 80

పెర్సంటు రిక్వైర్‌మెంట్సు ఈ హేండ్‌లూమ్ క్లాత్ పర్చేజి చేసే విధంగా చూడాలి. దాని వల్ల లక్షల రూపాయలు సరుకు విడుదల అయ్యే అవకాశము వుంది. పేమెంటు గవర్న మెంటు పక్షమునుంచి ఆలస్యము అవుతోంది. అట్లా కాకూడదు. గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్సు పర్చేజి చేసిన తరువాత పే మెంటు వెంటనే చేయక పోతే వారు తీసు కొన్న పర్పస్ నెరవేరదు. అందువల్ల 60 పెర్సంటు వెంటనే పే చేసి మిగిలి నది తరువాత పే చేయవచ్చును అని పెట్టుకొంటే బాగుంటుంది. రిబేటు పీరియడ్ ఎక్స్ టెండు చేయాలి. 10 రోజులు అంటే సరిపోదు. దానిని ఎక్స్‌టెండు చేయాలి. నిత్య జీవితానికి కావలసిన ప్రొవిజన్సును చీపర్ రేట్సు పైన కోఆపరేటివ్ సొసైటీలద్వారా వారికి సప్లయిచేసే ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. యారన్, కెమికల్స్ ధరలు పెరిగినవి. మిల్స్, పవరులూమ్స్ పోటీ బాగా పెరిగింది. కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ పెరిగింది. అనేక వస్తువుల ధరలు పెరిగినందువల్ల, స్లమ్ప్ సీజను, డ్రౌట్ కండిషన్స్ వల్ల సరుకు విడుదల అయ్యే అవకాశము తక్కువగా వుంది. ఈ పై 6 కారణాలవల్ల స్పెషల్ సిట్యుయేషను నిర్మాణమయినది. ప్రత్యేకమైన చర్యలు గవర్నమెంటు తీసుకొంటే మారుతున్న సిట్యుయేషనును ఆపడానికి ప్రభుత్వానికి కష్టము కాదు. గవర్నమెంటుకు పెద్ద భారము కాదు. అందువల్ల ఈ చర్యలు తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఈ పరిశ్రమలో హెచ్చుగా అనుభవము వున్న కోటయ్యగారు, లక్ష్మణ్ గారు మాట్లాడిన తరువాత చెప్పవలసిన విషయాలు హెచ్చుగా లేకపోయినప్పటికి ప్రభుత్వము ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి కొన్ని ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకొనవలసిన అవసరము వుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. మాకు ఒక్కొక్కరికి దాదాపు 10 రోజులనుంచి 2, 3 వందల టెలిగ్రామ్స్ వచ్చినవి. సరుకు నిలువ వుంది. దాని ననుసరించి దీనిలో పని చేసే వారు రోజులు యిబ్బందిగా గడుపుతున్నారు అనే విషయాలు కన్పిస్తున్నవి. దానికి కారణాలు లక్ష్మణ్ గారు చెప్పారు. స్లమ్ప్ సీజనువల్లగాని. మార్కెటులోగ్లట్ వచ్చిన దానినుంచిగాని, కొనుగోలు శక్తి లేకపోవడమువల్ల గాని ఈ పరిశ్రమలో పనిచేసేవారికి యిబ్బంది కలుగుతోంది. కాల్ అటెన్షన్ మోషను వచ్చి నపుడు మంత్రిగారు ఏదైతే సమాధానము చెప్పారో దానివల్ల నాకు కొంత బాధ కలిగినది. చాలామంది సభ్యులు 2 గంటలు చర్చకు అవకాశము యివ్వాలని చెప్పినపుడు 2 గంటలు కాదు, 4 గంటలు చెప్పినా సమాధానము వారిదగ్గర యిదివరకే వ్రాసి వున్నదని, దానిని 2 నిమిషాలలో చదువుతానని చెప్పడము ....

Shri A. Bhagavantha Rao :—That is not correct. You can refer also to proceedings. It is 100% not correct.

Shri N. Ramachandra Reddy :—I will stand to it. Then again it is a controversy. My point is that it should not be the attitude. That will not solve this great problem.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :—కాల్ అటెన్షన్ మోషనుకు సమాధానము వ్రాసివుంది కాని 2, 3 గంటలు చెప్పినా అదే అని చెప్పలేదు.

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—ప్రొసీడింగ్స్ మీ ముందు పెడతాము, చూడండి.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :—అది మెటీరియల్ పాయింటు కాదనుకోండి.

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—డిపార్టుమెంటు మౌత్ పీస్ కాకూడదు. నిర్ణయము మంత్రిగారు తీసుకొనాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎగ్జిస్టింగ్ రూల్సు ప్రకారము ఈ విధంగా వుందని బూరోక్రటిక్ మెషీనరీ నోట్ పెడుతుంది. కాని రూల్సు పొజిషనును వెయిల్ చేసి పరిస్థితులను ఎట్లామీట్ చేయాలనే విషయము మంత్రిగారు ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. బూరోక్రటిక్ మెషీనరీ యింతకంటె ముందుకు పోవడానికి వీలులేదు అన్నపుడు అత్యవసర పరిస్థితి ఏర్పడి, ఎంతోమందికి నష్టము కలుగుతున్న ప్రత్యేక పరిస్థితుల దృష్ట్యావారిని ఆదుకోడానికి వారు పెట్టిన నోట్ ని బేస్ చేసుకొని మంత్రిగారు నిర్ణయము తీసుకొనకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. స్పెషల్ రిబేటు ఏదైతే యివ్వవలసి వున్నదో దానిని వెంటనే యివ్వండి. ఏ రిబేటుఅయినప్పటికి ఎప్పటికపుడు యిస్తేచిక్కులు రావు. 50 లక్షల రూపాయలు స్పెషల్ రిబేటు ఇదివరకే యివ్వవలసి వుండెఅని కోటయ్యగారు చెప్పారు. అది సకాలములో ఇవ్వకపోయేటప్పటికి ఇంటరెస్ట్పడుతున్నదని, దానిననుసరించి నష్టము కలుగుతోందనివారుచెప్పారు. చేసిన వాగ్దానాల ప్రకారము సకాలములో వారికి యివ్వవలసిన డబ్బును యిస్తే ఉపయోగము వుంటుంది అని సమయానికి యివ్వక తరువాత యిస్తే ఉపయోగపడదని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేగాకుండా వీరు మిల్స్ తో పోటి పడలేరనేని విషయము తెలుసు, కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు, మిల్స్ రాకూడదని అనడములేదు. మిల్స్ వచ్చినప్పటికి యీ వృత్తులు చేసుకునేవారు నిరుద్యోగులుకాకూడదు. కాటేజ్ యిండస్ట్రీస్ను డెవలప్ చేయాలని మహాత్మా గాంధిగారు చెప్పారు. చేనేత పరిశ్రమకు, చేతి వృత్తులవారికి ప్రిఫరెన్స్ యివ్వాలని చెబుతూ వచ్చారు. దానిని ఎంతవరకు గమనించి అమలులో పెట్టామనేది ఆలోచించాలి. రోజులు మారుతున్నాయి, మనము మాడర్నయిజ్ అవుతున్నామని అనుకోవచ్చు, మిల్స్రావచ్చు, కాని యీవృత్తులలో వుండేవారిగురించి ఆలోచించాలి, ఇవికులాలవారీగా వుండేవృత్తులుకావు రోజులుమారుతున్నాయి. ప్రభుత్వం వారికి ప్రత్యామ్నాయ వృత్తులు ఏమిటి అనేది కూడా చూడాలి. ఎట్లావారిని రి—హ్యాబిలిటేట్ చేయాలనేది ఆలోచించాలి. వారిలో అన్ఎంప్లాయిమెంట్ ప్రాబ్లమ్ రాకుండా చూడాలి. ఫ్యాషన్స్ మారుతున్నాయన్నారు. ఏవిధంగా మారుతున్నాయో చూడండి. ఫారిన్లో వుండేవారు చేనేత బట్టలు కావాలంటున్నారు. హ్యాండ్లూమ్స్కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యము యిస్తున్నారు. ఢిల్లీలో ఫారినర్స్ వచ్చి ఆవిధంగా కొంటున్నారు. ఫ్యాషన్స్ మారి బయటవారికి చేనేతపైన ఎక్కువ ఆసక్తికలుగుతున్నది. అందుకని మనము యీ గుడ్సను ఎక్స్పోర్ట్ చేయడానికి ఆలోచన చేయవచ్చు. లక్ష్మణ్ గారు చెప్పారు - యిప్పుడే దుర్భర పరిస్థితులున్నాయి. ముందు యింకా ఎక్కువ చిక్కులు వస్తాయని అన్నారు. అందుకని తగు విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. నాలుగు రోజుల ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక సమావేశము పెట్టారు, అక్కడికి కమర్షియల్ బ్యాంకుసు నేషనలైజ్డ్ బ్యాంకుసు ప్రతినిధులు వచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక సలహా

చెప్పారు. లూమ్సును సెక్యూరిటీగా పెట్టుకొని మీరులోన్స్ యిస్తారా అంటే బ్యాంకు వారు ఎవరుకూడా మాట్లాడలేదు. వీవర్ సెక్షన్స్‌కు సహాయము చేయాలని ఉపన్యాసము చెబితేగాదు. ఆ బ్యాంక్సు లూమ్‌కు 400, 500 రూపాయలు వర్కింగ్ క్యాపిటల్ యిచ్చినట్లయితే ప్రొడక్షన్ పెంచడానికి అవకాశముంటుంది. బ్యాంక్స్ నేషనలైజ్‌చేశామని చెప్పుకోడానికే పనికి వస్తుందిగాని ఆ బ్యాంక్స్ ప్రతినిధులు ఎవరుకూడా సహాయము చేస్తామని చెప్పేస్థితిలో లేరు. ఇక్కడ వుండేవారు బ్రాంచ్ మేనేజర్స్ గాబట్టి చెప్పే పరిస్థితులలో లేరేమో. కేంద్రములో వుండే మేనేజర్స్ చెప్పవచ్చు. ఈ విషయమై ప్రధాన మంత్రికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాసి యీ బ్యాంక్స్ యాటిట్యూడ్‌లో మార్పు తీసుకవచ్చి, యీ వీవర్ సెక్షన్స్‌కు, యీ చేతి వృత్తులవారికి ఏ విధంగా సహాయం చేయాలనేదాని గురించివగడ్బందిగా చర్యలుతీసుకుంటేగాని వీరికిసహాయము లభించదు. ఇన్ని కో-ఆపరేటివ్స్ క్రియేట్ చేస్తున్నారు. వీవర్స్ యింత పెద్ద సంఖ్యలో వున్నారు, యీ బ్యాంకు ఆ బ్యాంకు అనకుండా వారి కొరకు ఒక కార్పొరేషన్ సృష్టించి ప్రభుత్వము సహాయము చేసినట్లయితే, లోన్స్ తీసుకోడానికి గాని వారి పరిస్థితులను మెరుగుపరచుకోడానికి గాని అవకాశముంటుంది. మదరాసు మహారాష్ట్రలలో సెపరేట్ బ్యాంక్సుపెట్టారు. ఇక్కడ పెట్టడానికి ఆలోచన జరుగలేదు. ఇకపోతే ప్రావిడెంటు ఫండు విషయములో యింతవరకు ప్రభుత్వము ఒక నిర్ణయము తీసుకున్నది. అది అమలు చేయడానికి, ప్రయత్నము చేయలేదు. స్టేట్ కంట్రిబ్యూషన్ వుండాలని ఏదైతే నిర్ణయము జరిగిందో దానిని అమలులో పెట్టలేదనే విషయాన్ని జ్ఞాపకము వుంచుకోండి. ప్రావిడెంటు ఫండు స్కీమును అమలు జరిపి వారికి స్టేట్ కంట్రిబ్యూషన్ చేయడానికి అవకాశముంటే బాగుంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. గోల్డ్‌కంట్రోల్ ఆర్డరు వచ్చినప్పుడు గోల్డ్ స్మిత్ కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వము ఒక నిర్ణయము తీసుకున్నది. వారికి యిబ్బందులు వచ్చాయి. వారి వృత్తి నుండి నెట్టివేయబడ్డారు గాబట్టి ప్రభుత్వము వారి కొరకు కొన్ని స్కీమ్సు తీసుకువచ్చి సబ్సిడి, లోన్స్, గ్రాంట్సు యిచ్చి వారిని ఆదుకోడానికి ప్రయత్నము చేశారు. అటువంటి యిబ్బంది యిప్పుడు వీరికి వచ్చింది, కన్సిడరబుల్ పాపులేషన్ ఎఫెక్ట్ అవుతుంది. గాబట్టి వీరికి లోన్స్ వగైరాలు యిచ్చికావలసిన ఫలితము దక్కేట్లు, కూలి గిట్టేట్లు చూస్తే బాగుంటుంది. ఆ విధంగా ఆలోచన చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. హ్యాండ్లూమ్ క్లాత్‌ను వాడాలని హెడ్స్ ఆఫ్‌డిపార్టుమెంట్స్‌కు యినస్ట్రక్షన్స్‌యిచ్చామన్నారు. కాని ఆ ఆర్డర్స్ కాగితముపైననే వున్నాయి. అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేయలేదు. ఎవరైతే అమలులో పెట్టలేదో స్ట్రిక్ట్‌గా యాక్షన్ తీసుకోండి. ఒకరిమీద చర్య తీసుకుంటే మిగతావారు భయపడుతారు. లేకపోతే ఆ ఆర్డర్స్ కాగితముపైననే వుంటాయని మనవి చేస్తూసెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ప్రస్తుతము దాదాపు 20 లక్షల చేనేత కుటుంబాలు వున్నవి. వారి ఆర్థిక స్థితి చాలా దైన్యంగా వుందని చెప్పడములో సందేహంలేదు. నా నియోజకవర్గము అయిన ఏలూరు పట్టణములో 10 వేల కుటుంబాలు వున్నవి. ఇటీవల మన హ్యాండ్లూమ్ మినిస్టరుగారిని తీసుకవెళ్ళి అక్కడ

ఒక మహాసభ జరిపి చేనేతపారిశ్రామికులను సమీకరణ చేసి వారికి వున్నటువంటి కష్టనిష్ఠూరాలను పూసగుచ్చినట్లు చెప్పడము జరిగింది. ముఖ్యంగా చేనేత పారిశ్రామికులకు కావలసిన రంగులు, రసాయనముల ధరలు రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్నాయి. కంట్రోలు చేయాలని, వారికి సబ్సిడి యిచ్చి నిరుద్యోగులు అయినటువంటి చేనేత పారిశ్రామికులకు భృతి చూపించవలసినదిగా చెప్పడము జరిగింది. అయితే ఏనాడు యింతకుముందు మినిస్టరు ఫర్ హ్యాండ్లూమ్స్ లేకుంటే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు యిప్పుడు పెట్టడము, ప్రత్యేకించి యీ రోజు దాని గురించి రెండు గంటలు యిక్కడ చర్చ పెట్టడము ముదావహము. ఈ రోజున సరుకు ఎక్కువగా పేరుకొనిపోయి వుంది. నాకు ముందుగా మాట్లాడినటువంటి శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్‌గారు చెప్పినట్లుగా యిప్పుడిప్పుడే డ్రౌట్ కండిషన్స్ ఏర్పడినవి గాబట్టి రేపు జనవరిలో పండుగల రోజులలో సరుకు విడుదల అవుతుందో లేదో అనుమానస్పదంగానే వుంది. అందుకని ప్రభుత్వము ముందుగానే ప్లాన్స్ వేసుకొని పేరుకొన్న సరుకును ఏ విధంగా డిస్పోజ్ చేయాలా అనేది ఆలోచించకపోతే, చేనేత పారిశ్రామికులు యింకా ఎక్కువ యిబ్బందులకు గురికావలసి వస్తుంది. నాకు తెలిసినంతవరకు, మున్సిపాలిటీస్‌లో గవర్నమెంటు ఆఫీసుల్లో చేనేత గుడ్డను 40 పర్సంట్ కొనాలని, ఖాదీ 40 పర్సంట్ కొనాలని, 20 పర్సంట్ మిల్లు క్లాత్ కొనాలని ఒక సర్క్యులర్ వుంది. కాని ప్రభుత్వ ఆఫీసుల్లో గాని, మున్సిపాలిటీసులోగాని, జిల్లాపరిషత్తులలోగాని సిబ్బందికి కావలసిన యావత్తు గుడ్డను చేనేతగాని ఖాదిగాని కొనాలని కొత్తగా సర్క్యులర్ జారి చేయవలసిన అవసరము వుంది. వారికి రిబేటు కూడా యివ్వాలి. రేపు రాబోయే పండుగ రోజులలో ఎన్. జి. ఓ. లకు గాని, మున్సిపాలిటి ఎంప్లాయిస్‌కుగాని యింకా యితర వుద్యోగులకు గాని క్రెడిట్ సిస్టమ్ పెట్టి, వారి జీతాల నుండి మినహాయించుకునే ఏర్పాటు చేసి, వారందరికి గుడ్డను యిప్పించే ఏర్పాటు చేస్తే యీ నిలవ వున్న సరుకు విడుదల కావడానికి అవకాశముంటుంది. తద్వారా ఎంప్లాయిస్‌కు కూడా సదుపాయము చేసినవారము అవుతాము. పరిశ్రమకు వుపయోగముంటుంది. అంతేగాకుండా, యింకా ఆయా సొసైటీస్‌కు, ఫలానావారు తిరిగి చెల్లిస్తారనే నమ్మకముంటే, అలాంటి గౌరవప్రదమైన వ్యక్తులకు క్రెడిట్‌పైన యిస్తే బాగుంటుంది. రాబోయే ఆర్థిక మాంద్యము పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని యీ చర్యలన్నీ తీసుకోకపోతే పారిశ్రామికులు ఎక్కువ యిబ్బందులకు గురికావలసి వస్తుంది. ఇంకా యీ రంగులు రసాయనముల ధరలను అరికట్టడానికి చర్యలు తీసుకోకపోతే వారు యింకా అవస్థలకు గురి అవుతారని తస్మాత్ జాగ్రత్త అని చెబుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—అధ్యక్షా, చేనేత పారిశ్రామికుల పరిస్థితి చాలా దారుణమయినది. ఇతర వ్యవసాయకూలీలు మత్స్య పారిశ్రామికులలాగానే వీరికికూడా భార్య పిల్లలు కష్టపడి రెక్కాడితే గాని డొక్కాడని పరిస్థితి ఉంది. నా నియోజక వర్గములో పదివేలమంది చేనేత పారిశ్రామికులున్నారు. పెడన అనే గ్రామంకూడ నా నియోజక వర్గములోనిదే. అక్కడ పరిస్థితి చూస్తే తెలుస్తుంది. ఇంతవరకు ఎందుకు రిబేట్ ఇవ్వలేదో మంత్రిగారు పరిశీలించి వెంటనే రిబేటు ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ మొత్తం 870 సొసైటిలలో 200 సొసైటిలు అసలు పనిచేయడంలేదు.

300 సొసైటీలకు నష్టం వస్తోంది. యీ నష్టానికి కారణాలు చూస్తే ప్రభుత్వం ఇచ్చిన రిపోర్టునుబట్టి ప్రతి సొసైటీకి సేల్సు డిపో పెట్టిసహాయం చేస్తామన్నారు. కాని 800 సేల్సు డిపోలు పెట్టినా 200 డిపోలకు సబ్‌సిడి ఇచ్చి మిగతా 600 సేల్సు డిపోలకు సబ్‌సిడి ఇవ్వలేదు. వారు ఉత్పత్తిచేసిన చోట డిపోలు పెట్టకుండా వేరొక చోట డిపోలు పెట్టి వారికి అద్దెలు ఖర్చులు మొదలయిన పెట్టుబడులకు ప్రభుత్వం సహాయంచేయలేదు. మన నైబరింగు స్టేటు మైసూరు ప్రభుత్వం 365 రోజులూ రిబేటు ఇస్తుంటే మన ప్రభుత్వం పండగ రోజులలో మాత్రం సంవత్సరానికి 45 రోజులు మాత్రమే రిబేట్ ఇస్తున్నది. అంటే పండగరోజులలో తప్ప మిగతా రోజులలో బట్టకొనకూడదనా ప్రభుత్వం ఉద్దేశము? నైబరింగు స్టేటు సంవత్సరం పొడుగునా రిబేటు ఇస్తుంటే మన ప్రభుత్వం ఎందుకివ్వదని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం విధానం వల్లనే యీ సొసైటీలు ఇలా దిగజారిపోతున్నాయి. ఈ పరిస్థితి చక్కబడాలంటే లోగడ ఉన్న బకాయిలన్నీ వారికి ఇవ్వాలి. డిపోలు ఇతర చోట్ల పెట్టించి సబ్‌సిడి ఇవ్వాలి. రయితులు బాగుంటేనే ఈ చేనేత పరిశ్రమ బాగుంటేది. రయితుల పరిస్థితి ఇప్పుడు బాగా దిగజారిపోయింది. వారు గ్రామాలలో చేనేత బట్ట కొనేపరిస్థితులలో రయితులు లేరు. మద్రాసునుంచి బట్టను రకరకాలను అమెరికాకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. మన మంత్రులు జపాను ఇతర దేశాలకు వెళ్ళి కాపరన్స్ అభివృద్ధి చేస్తామంటున్నారు. వారి దృష్టిలో యీ బటము రేదేమో. ప్రభుత్వానికి ప్రతి అయిదు సంవత్సరములకొకసారి చేనేత పరిశ్రమకు ఇటువంటి పరిస్థితి వస్తుందని తెలిసినప్పుడు మన ప్రభుత్వం ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూస్తే మన పరిశ్రమ పరిస్థితి ఎలా ఉంది బట్టఎలా అమ్ముడు పోతున్నది అనే విషయాలు పరిశీలించడానికి ఒక స్కీము ఉండాలి. కాని పరిస్థితి దారుణంగా ఉన్నప్పుడు ఆలోచిస్తాం అంటే సరిపోదు. శ్రీ కోటయ్యగారు చెప్పినవి కాని నిజమయితే అది చాలశోచనీయమయిన విషయం. కొన్ని బటుకు వడ్డీ ఇవ్వకపోతే ఆ పరిశ్రమ ఎలా బ్రతుకుతుంది. ఈ చేనేత పరిశ్రమలో ఇటువంటి పరిస్థితులున్నందు వలన అనేక చోట్ల ఆత్మహత్యలు కూడా జరుగుతున్నాయి. ఇది ఒకే వర్గానికి సంబంధిం చిందికాదు. ఇందులో మహమ్మదీయులు ఇతర వర్గాలవారు ఉన్నారు. మన ప్రభుత్వం అందరికీ ఉద్యోగావకాశాలు ఎలాగా కల్పించలేరు కాబట్టి వారు కష్టపడి చేసుకుంటున్న వృత్తికయినా ప్రోత్సహించకపోతే ఇది శ్రేయో రాజ్యమనిపించుకోదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— అధ్యక్షా, ఈ సమస్య అకస్మాత్తుగా యీ నాడు వచ్చింది కాదు. యీ సమస్య పది సంవత్సరములనుంచి మన సమాజాన్ని ఎదుర్కొంటున్నది. కేంద్రప్రభుత్వంగాని రాష్ట్రప్రభుత్వంగాని యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి చూపవలసిన శ్రద్ధచేస్తున్న ప్రయత్నం చిత్తశుద్ధితో చేయడం లేదు. చిత్తశుద్ధితో ప్రయత్నిస్తే యీ సమస్య పరిష్కారము బ్రహ్మాండంకాదు. శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారు చెప్పిన వివరాలు చూస్తే కేంద్రప్రభుత్వం చవకబారు గుడ్డ సామాన్యులకు తయారుచేసి మిల్లులకు గజానికి 50 పైసలు సబ్‌సిడి ఇచ్చి తద్వారా సంవత్సరానికి 25 కోట్లు రూ. లు దానం చేసే కేంద్రప్రభుత్వం యీ చేనేత పారిశ్రామికుల సమస్య పరిష్కరించడానికి పూనుకొనక పోవడం శోచనీయం. ఇటువంటి సవతితల్లిప్రేమ పీడిత వర్గాలపయిన కేంద్రప్రభుత్వాని కున్నది. యీ సమస్య పరిష్కారంకావాలని అందరూ చెబుతున్నారు. చేనేత మీద

తయారయ్యే ప్రత్యేకమయిన బట్టకి మిల్లులలో పోటీ లేకుండా చేయాలని ఏ నాటినుంచో చెబుతున్నారు. ఆలోచిస్తాం చూస్తాం అంటున్నారుకాని ఇంతవరకు అతీగతీ లేదు. మనదేశానికి కావలసిన మొత్తం తొమ్మిదిన్నర కోట్లగజాల బట్టలో మిల్లులకు 11 కోట్లు గజాలకిస్తే ఉత్పత్తిచేయడానికి యీ చేతి మగ్గాలను చంద్రమండలానికి పంపిస్తారా లేక పాతాళలోకంలో పాతిపెట్టదలచారా అని అడుగుతున్నాను. అనాదినుంచి సమాజంలో చేనేతవారు రైతాంగం తరువాత ప్రధానవృత్తిగా ఉన్నవారు. వారు అడుక్కునేస్థితిలో ఉన్నారు. వారు సమాజానికి ఏనాటినుంచో సేవచేస్తున్నవృత్తివారు. ఇది అందరూ ఒప్పుకుంటారు. తమకు వచ్చిన టెలిగ్రాములు మాకుకూడా వచ్చాయి. అందరకూ పంపించారు. ప్రభుత్వానికి ఎక్కువగా వచ్చి ఉంటాయి. అయితే ప్రభుత్వం తమకు వచ్చిన టెలిగ్రాముల విషయం చెప్పరని మాకు కాపీలు పంపిస్తారు. యీ ప్రతిపక్షాల వారు యీ టెలిగ్రాముల సంగతి అడిగితే మాకుకూడా వచ్చాయి అనేది సాంప్రదాయమయిపోయింది ప్రభుత్వానికి. ఈ ప్రతి పక్షంవారు ఈ టెలిగ్రామ్సు సంగతి చెబితే మాకు వచ్చాయని అంటారు. ప్రభుత్వానికి ప్రతిపక్షం అడక్కుండా చెప్పవలసిన బాధ్యత, కర్తవ్యం ప్రభుత్వం మీద ఉన్నవి. అయితే వారు గుర్తించడం లేదు. అయితే దుర దృష్టవశాత్తు ఇప్పుడు చేయవలసిన పని ఏ మంటే వెంటనే మనయొక్క ప్రభుత్వం ఇప్పుడు ఒక మంత్రిగాకాదు శ్రీ భగవంతరావుగారు ఉన్నారు కాబట్టి ఇది వచ్చిందని కాదు, భగవంతరావుగారు ఈ యొక్క ఉపేక్షా విధానంలో అవలంబిస్తున్న మంత్రి వర్గంలో ఒక వ్యక్తి. అందువల్ల ఈయన అదనంగా ఏమీ చేయలేరు. బ్రహ్మదేవుడు మన బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి మనస్సు కొంచెం మారితేతప్ప ఈ పని ఏమీ జరగదు. వారి మనస్సు మారాలి. ఇప్పుడు రెండు కోట్ల రూపాయలు కేటాయించామని మొన్న నే సెలవిచ్చారు, రాబోయే దుర్భిక్షం అని. అందులో చేనేత వారికి ఏమన్నా ప్రత్యేకించారా ? ప్రత్యేకించడానికి ఆలోచన ఏమైనా ఉన్నదా? చేస్తే అది చేయాలి. చేనేత వృత్తి మీద వారికి నిజంగా సాంప్రదాయం ఉంటే రెండు కోట్ల రూపాయలు రాబోయే దుర్భిక్ష పరిస్థితులను ఎదుర్కొనడానికి కేటాయించినప్పుడు అందులో కొంత సొమ్ము ఈ చేనేత వృత్తిని రక్షించడానికి కేటాయించవచ్చుకదా. చేనేత వారిని గురించి మాకు చాలా సానుభూతి ఉన్నదని చెబుతున్నారు కాని వారికి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చే రిబేటు కూడా తీసేస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి అసలే రాదు. వస్తే వీరు తినేసి, మాకు సానుభూతి ఉదంటున్నారు. అది ఎలాగ. అందుచేత రావలసిన బాకీ 50 లక్షల రూపాయలు రిబేటు ఆయినా వారికి ఇచ్చి సమస్య పరిష్కారం వెంటనే జరగాలి, ఒక్కొక్క సొసైటీలోను 2 లక్షల రూపాయల నిల్వ, లక్ష నిలవ, 50 వేలు నిల్వ అనేవి ఉన్నాయి. ఈ నిల్వలు ముందు రిలీజ్ చేసేదానికి ఆలోచన చేయాలి. వీరు బంగ్లా దేశానికి గ్రాంటు పంపారో లేదో నాకు తెలియదు. ఈ బంగ్లాదేశ్‌కు కాందిశీకులకు నగదు రూపంగా కాకుండా ఈ చేనేత బట్టల రూపంలో పంపండి. కొంత సహాయం చేసినట్లు అవుతుంది.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు : — మొన్న పద్మజానాయుడుగారు గవర్నమెంటుకు వ్రాస్తే మాకు చందా ఇవ్వండి అంటే 5 లక్షల రూపాయలు ఇన్ ది షేప్ ఆఫ్ హాండు లూము క్లాత్ తీసుకోవలసిందని వారికి వ్రాసినాము.

శ్రీ జి. లచ్చన:— 5 కోట్ల జనాభా మనం ఉన్నాము కాబోలు. 5 లక్షల రూపాయలు విలువగల సహాయం ఇవ్వడానికి సుమారు 5 కోట్ల జనాభా ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. చాలా సంతోషం. అయితే అది వస్తురూపంగా పంపుతున్నారు కాబట్టి అది కొంతవరకు గుడ్డిలో మెల్ల కొంచెం ఏదో సవతి తల్లి ప్రేమలో కొంచెం ఎక్కువగా పంచదార ఏమో ఉన్నదని చెప్పుకోవాలి. పోతే నేను మనవిచేసేది ఇప్పుడు ముఖ్యంగా ఇండియా గవర్నమెంటుతో మాత్రం సీరియస్‌గా, పట్టుదలగా ఒక ఫైట్ ఇవ్వాలి, ఈ ప్రభుత్వం. ఆ రకాలు చేతి మగ్గాలమీద తయారైన బట్టకు రిజర్వేషను మిల్లులలో ఎక్కడా పోటీ రాకుండా చేయడం ఒకటి. ఈ మిల్లులకు ఇస్తున్న రకాలు చేతి మగ్గాలవారికి ఇప్పించడం విషయం మీద తీవ్రంగా వ్యవహారం చేయకుండా ఈ వృత్తిని రక్షించడం అనేది అసాధ్యం. మానవ మాత్రునికి సాధ్యం కాదు. ఈ రెండూ జరగాలి ముందు. ముందు దీనికి మార్కెట్లు కావాలి. ఇప్పుడు ఎంత నాజూకు బట్ట ఈ నాడు దేశంలో ధారణ చేయడానికి ప్రజలు అపేక్ష పడుతున్నారో అంత నాజూకు తయారు చేయగల నైపుణ్యం, శక్తి, సామర్థ్యం చేతి మగ్గంలో ఉన్నది. లేకపోలేదు. దానికి కావలసిన పోషణ, ప్రోత్సాహం కావాలి. అందువల్ల బట్టలు మనుషుల యొక్క వేషధారణ ఎన్నివిధాల మారినా ఆ వేషధారణకు అనుగుణ్యమైన ఉత్పత్తి చేయగల శక్తి చేతి మగ్గంలో ఉన్నది. దానికి పోషణే కావాలి. తగిన మార్కెట్లు ప్రొవైడ్ చేయాలి తప్ప మరొకటిలేదు. అంతకంటే వేషాలు మారుతున్నాయి కాబట్టి చేతి మగ్గాలకు దెబ్బ వస్తుందని నాకు సంబంధించినంతవరకు నాకు లేదు. పోతే ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి విషయంలో కొంత కన్‌సిడరేషను చూపించాలి. ఏవిధంగా హరిజన పేటలకు ఎలక్ట్రిసిటీ సరఫరా గురించి ప్రత్యేకమైన వదుపాయం చేయాలని ప్రభుత్వం ఒక ధోరణిలోకి వచ్చిందో ఈ చేనేతవారు ఉన్న వాడలలో వారందరూ ఎలక్ట్రిసిటీ తక్కువ రేటులో వారికి లోను ప్రొవైడ్‌చేసి సరఫరా చేసే స్కీము ఒకటి ఇంప్లిమెంటు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ముఖ్యంగా ఈ ఫేర్‌ప్రైసు షాప్సు వెంటనే ఓపెన్ చేయాలి. బ్యాంక్సు లోను గురించి శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పారు. దీనికి నిజంగా నేషనలైజేషన్ బ్యాంక్సు అనేవి మొత్తం దేశంలో ఉన్న పేద ప్రజలందరిని నేషనలైజ్ చేస్తుందా లేకపోతే వాళ్ళు బ్రతకడానికి దారి తీస్తుందా అనేది ఇది ఒక గీటు రాయిగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఫిబ్రవరినెలలో పెద్ద బ్రహ్మాండమైన ఆకలి యాత్ర శ్రీకాకుళంలో జరిగింది. నేనూ అనేక యాత్రలను నడిపినవాడనే. కాని 1971 వ సంవత్సరం ఫిబ్రవరినెలలో శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరు దగ్గరకు సుమారు 4 వేల మంది చేనేతవారు సుమారు 60, 70 మైళ్ళనుంచి ఆడవారు, మగవారు చంటిబిడ్డలతో ఆకలి యాత్ర చేయవలసిన దుర్గతి వచ్చిందంటే మనం ఏస్థితిలో ఉన్నామో కొంచెం అర్థంచేసుకొని భవిష్యత్తు కొంచెం రక్షించుకొనడానికి తగిన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి:—అధ్యక్షా మొదట ఈ యొక్క సమావేశాన్ని మీరు ఏర్పాటుచేసి చేనేత కార్మికులయొక్క కష్టనిష్టూరాలు ఈ సభ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తేవడానికి అనుమతించినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను. ఎందుకంటె చేనేత పారిశ్రామికులలో జనరల్‌గా భూమివసతులు లేనివారు చాలా మంది ఉన్నారు. వారికి చేనేత పరిశ్రమ తప్ప వేరే పరిశ్రమ లేదు. ఏదో కొద్దిమంది చేయడానికి వీలు ఉంది. మిగతావాళ్ళకు ముఖ్యంగా అగ్రికల్చర్ చేయడానికి భూమి కూడా లేదు. కాబట్టి వారిపైన ప్రభుత్వం మాత్రం కొంత దయచూపి ఈ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చేయడానికిగాను వారు ప్రొడ్యూస్‌చేసిన గుడ్సు ఏమైతే ఉన్నాయో అవి అమ్మడానికి ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకుంటే చాలా బాగుంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా నల్గొండజిల్లాలో ఉన్న నియోజకవర్గంలో దాదాపు 4 సొసైటీలు ఉన్నాయి. 4 సొసైటీలలో 2 డిఫంట్ అయినాయి. కాని మిగతా రెండు ఉన్నాయి. వాటికి సరిగా సక్రమంగా రిబేటు ఇవ్వడం లేదు. మునుగూరు సొసైటీ గత 4 రోజుల క్రితం మినిస్టరుగారు ఒక ప్రశ్నకు జవాబు ఇస్తూ కొంచెము రిబేటు ఇచ్చాము ఇంకా కొంత రిబేటు ఇవ్వాలని చెప్పారు. అదేవిధంగా చెండూరు ఏరియాలో కూడా దాదాపు 29,846 రూపాయలు రిబేటు సొమ్మ ఏదైతే ఉందో అది వీవర్సుకు ఇచ్చేది ఉంది. అదిమాత్రం ప్రభుత్వం వెంటనే ఇవ్వాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అది ఒకటే కాకుండా స్కీమ్సు ఈ గుడ్సు అమ్మడానికిగాను ప్రభుత్వం ఇదివరకు గ్రాంట్సు ఇస్తూ ఉండేది. అదేమిటంటే చేనేత సప్తాహాలుచేసి దాని తరువాత పబ్లిసిటీ యూనిట్సు బాగా పెట్టి అమ్ముడుపోయే విధంగా ప్రభుత్వం తీసుకొనేది. కాని ఆ యొక్క డబ్బు ఇవ్వడంలేదు కనుక దానివల్ల పబ్లిసిటీ ఇచ్చి ఎక్కువ బట్ట అమ్మడానికి వీలులేకుండా పోతున్నది. ఇప్పుడు ఈ చేనేత కార్మికులకు ఈ ఇంప్రూవుడు మగ్గాలు కూడా సహాయం చేయడానికి ఎక్కువఅమ్మడానికి రిసెర్చిచేసి వీటికి ఇంప్రూవుడు వెరైటీసు కొన్ని తయారుచేసి వీరికి తయారు చేయడానికి ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. అది ఒక్కటేకాకుండా ఇప్పుడు ఇంకొకటి ఏమంటే పవర్‌లూమ్సు ప్రతి ఫ్యామిలీకి ఇస్తే చాలా బాగుంటుంది. దానివల్ల ఎక్కువ మంచి వెరైటీస్ వారు ఉత్పత్తి చేసి బజారులో ఈ మార్కెట్ గురించి ప్రభుత్వంపై ఆధారపడకుండా వారు బట్టను తయారుచేసి ఒక కాంపిటిషను బేసిస్‌మీద అమ్మడానికి వీలుంటుంది. దాని తరువాత తక్కువ శ్రమతో ఎక్కువ బట్టను తయారుచేసి ఎక్కువ ఎరన్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి ఈ విషయంలో కూడా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను. ఇంకొక చిన్న విషయం. హెవ్వీ స్టాక్సు ఉన్నాయి. ఆ స్టాక్సు ఏదోవిధంగా వెంటనే అమ్ముడు పోవాలి. లేకపోతే చేనేత కార్మికుడు రోజు కూలీగా బట్ట నేయడమే చాలా కష్టంగా ఉంది. అటువంటప్పుడు నేసిన బట్టను మాత్రం అమ్మకపోవడంవల్ల చాలా కష్టానికి గురి అవుతున్నాడు. కాని వెంటనే ప్రభుత్వం ఈ చర్య వహించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మిల్సు దగ్గర మాత్రమే ఇంపోర్టెడ్ కాటన్ ఎవరైతే మిల్సువారు తయారు చేయలేకపోతున్నారో వారిదగ్గర కలెక్టు చేస్తున్నారు. దాని విషయం కొంత మిస్ అండర్ స్టాండింగు ఉన్నది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, చేనేత పరిశ్రమ భారతదేశంలో న్యాయంగా వ్యవసాయం తరువాత చాలా గణనీయమైనటువంటి, ముఖ్యమైనటువంటి పరిశ్రమ. ఇది పేద ప్రజానీకం పాల్గొనే పరిశ్రమ. చారిత్రకంగా చూస్తే చాలాఘనత సంపాదించిన చాలా ఉన్నతమైన గుడ్డలు తయారుచేసి యావత్తు ప్రపంచములో కీర్తిప్రతిష్టలు సంపాదించి నైపుణ్యత కలిగి తెలివితేటలు గలవారు, అనుభవం కలవారు సాంప్రదాయంగా వస్తూ మన దేశంలో ఉన్నారు. కాని దురదృష్టవశాత్తు కొత్తగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో వచ్చిన విధంగానే మన దేశంలోకూడా దీని సమస్య వచ్చింది. ఈ సమస్య పరిష్కరించడానికి దాని యొక్క చారిత్రక మైన దృక్పథంతో ఏ విధంగా పరిష్కారం చెయ్యాలనో శాస్త్రీయంగా ఆలోచించి పరిష్కరించాలి. ఎప్పటికప్పుడు వచ్చిన సమస్యలను అప్పటికప్పుడు ఏదో కాపాడినట్లు చేస్తూ అందులోకూడా రాజకీయాలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత యిస్తూ పరిష్కారం చేస్తున్నారే కాని ఈ సమస్యను సూవర్గం యొక్క, యీ సంస్థయొక్క పురోభివృద్ధికి దోహదం చేయడానికి పూనుకోవడంలేదు. పెద్దపెద్ద పరిశ్రమలు వచ్చి, నాగరికత మనదేశంలో వచ్చినపుడు ఈ పరిశ్రమను నెమ్మదిగా, ఏమాత్రం ఘర్షణలేకుండా, ఉత్పత్తిలో వైరుధ్యాలు లేకుండా మార్పులు చేయడానికి ప్రణాళికలు వేయాలి. అట్లావేస్తే తప్ప యీ సమస్యను పరిష్కారం చేయలేము. శాశ్వతంగా యీ పరిశ్రమ అనేక సంవత్సరాల కాలం వరకు మార్పులు లేకుండా యీ లాగే ఉంటుందని అనుకోవడంలేదు. క్రమక్రమంగా పరిశ్రమలలో పోటీ వచ్చి కుటీర పరిశ్రమకు యీ పెద్ద పరిశ్రమలు యీ స్థానాన్ని అలంకరించుతాయి. కాబట్టి చేనేత వృత్తి తప్పనిసరిగా ముందుముందు పరిణామం చెందవలసిన అవసరం ఉంటుంది. అనేక సంవత్సరాలుగా పోషిస్తూ వచ్చిన యీ పరిశ్రమను సంఘానికి యిబ్బందిలేకుండా, యీ వర్గాలకు యిబ్బందిలేకుండా పరిష్కరించి అనేక జాగ్రత్తలు అనుసరించినట్లయితే యీ సమస్యను పరిష్కారం చేయవచ్చు. ఉదాహరణకు Banking System ఉంది. Finance System ఉంది.ఏదో గవర్నమెంటు యీ చేనేత పరిశ్రమకు రిబేటు యివ్వడమే కాదు.రిబేట్ అనేదిఒక భాగం మాత్రమే. ఈ పరిశ్రమలో తమకాళ్లమీద తాము నిలబడడానికి అవసరమైన Banking Corporation పెట్టి తరువాత National Banks కూడా ఎక్కువ బుణాలు యీ చేనేత వృత్తి వారికి యిచ్చేట్లు చూడాలి. ఈ పరిశ్రమ కొరకు ఒక బ్యాంకు నిర్మాణం చేసి, దానికి విరివిగా డబ్బు యిచ్చి లోన్సు పంపిణీ జరిగేట్లు చూస్తే తప్పని సరిగా యీ పరిశ్రమ తనకాళ్లమీద నిలబడగల్గుతుంది. కాబట్టి ఒక financial agency ని సృష్టించ వలసివుంటుంది. దీని గురించి యిదివరకు శ్రద్ధచేయలేదు. కేవలం రిబేట్సు యివ్వడం, అవికూడా అప్పుడపుడు డబ్బులేని కారణాన నిలిపివేయడం వారిని అనేక యిబ్బందులు పెట్టడం జరిగింది. నాకున్న పరిమితమైన అనుభవంతో యీ సొసైటీల విషయం అర్థంచేసుకొని చెబుతున్నాను. Majority Society వాళ్లు చేసిన దానికి కష్టానికి తగిన విలువ కట్టియిచ్చే బదులు వీళ్లమధ్య దళారీలు కూడా బయలుదేరారు. వాళ్లు రాజకీయాలలో చేరి కాంగ్రెసు పార్టీలో ప్రముఖస్థానంలో ఉండడంవల్లనో, కాంగ్రెసు పార్టీలో ప్రచారకులుగా ఉండడంవల్లనో వారిడబ్బు కాజేసి ధనవంతులుగా తయారై తెల్లగుడ్డలు వేసుకొని, మిల్లుగుడ్డలు కట్టుకొని సామాన్య కార్మికుల డబ్బును, ప్రభుత్వ డబ్బును

దుర్వినియోగం చేయడం జరుగుతోంది. అనేక సొసైటీలలో misappropriation జరిగిన కేసులు మా ముందుకు వస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం వాటిపైన చర్యలు తీసుకోవడానికి వీలులేదు. తీసుకుంటేయిబ్బంది. తీసుకోకపోతే మళ్ళీయిదే దురలవాటుసాగి పోతుంది. కాబట్టి యీపరిశ్రమ యొక్క సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం ఒక సంపూర్ణమైన, సమగ్రమైన, శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో పరిష్కరించడానికి ఆలోచన చేయరు. ఇదివరకు మన గౌరవసభ్యులు లచ్చన్నగారు చెప్పినట్లు యీ పరిశ్రమలో తయారయినటువంటి గుడ్డ ఎన్ని నాగరికతలు మారినా, ఎటువంటి design లో కావాలన్నా ఎవరికి యిష్టమువచ్చిన colour లో ఎటువంటి నైపుణ్యతతో అయినా అవన్నీకూడా తయారు చేసే శక్తి సామర్థ్యాలు మనకు ఉన్నప్పటికిన్నీ దీనిని తగువిధంగా సహాయం చేయడానికి చూడకుండా ప్రభుత్వం దీనిని మురగ పెడుతున్నది. అందుచేత ఈచేనేత పరిశ్రమలో ఎన్నికుటుంబాలుఉన్నాయి ? ఎన్ని లక్షల మగ్గాలుఉన్నాయి ? ఎంతగుడ్డఉత్పత్తిఅవుతుంది ? దీనిపైన మనం ఎంత పెట్టుబడిపెడితే 10, 20 సంవత్సరాల వరకూ వీళ్ళను పోషించడము అవుతుంది, అంతేగాక వీరు తమకాళ్ళపైన తామునిలబడతారు అనేదిలెక్కవేస్తే నా అంచనా ప్రకారం 4, 5 క్రోట్లరూపాయల పెట్టుబడితో ప్రారంభించినట్లయితే సరిపోతుంది. అవసరమైన banking సౌకర్యాలు కలిగించి కో-ఆపరేటివ్ షేర్సు వాళ్ళకు పెంచినట్లయితే తప్పని సరిగా వాళ్ళకాళ్ళ మీద వాళ్ళు నిలబడగలుగుతారు. ఆపని ప్రభుత్వం డబ్బులేని కారణాన చేయడంలేదు. కాని డబ్బులేని కారణంవల్ల యితర పనులు చేయడంలేదా ? చేస్తూనే ఉన్నారు. ఏ రంగంలో చెయ్యాలో ఆరంగానికి ప్రాముఖ్యత యివ్వకుండా చేయడంవల్లచేసిన ఖర్చుకు ఫలితాలు లేకుండా పోతున్నాయి. ఈ సంగతి ప్రభుత్వానికి మరిఒకసారి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. చేనేత పరిశ్రమలో ఉన్నటువంటి లక్షలాది కుటుంబాలు నేను ప్రత్యక్షంగా అనుభవంతో శిరిశిల్లాలో చూస్తున్నాను. మా constituency శిరిశిల్లాలో 15, 20 వేల మంది జనాభా ఉన్నారు. ఇపుడు ఉన్న పరిస్థితి చూసినట్లయితే నేను అనేక గ్రామాలు తిరిగిహరిజన కుటుంబాలు, వెనుక బడిన కుటుంబాలు ఆవాడల్లో చూసాను. శిరిశిల్లా పట్టణంలో వాడలుచూస్తే ఇంటి సౌకర్యాలు లేకుండా గుడ్డలు పరిశుభ్రత లేకుండా అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. శిరిశిల్లా పట్టణంలో తెలుసుకున్నాను. అక్కడ 20 లక్షల రూపాయల విలువగల గుడ్డ తయారై ఉన్నది. ఆగుడ్డను పంపించడానికి మార్కెటులేదు. మహారాష్ట్ర ప్రధాన మార్కెటుగాఉండేది. కాని మహారాష్ట్రకు గత సంవత్సరం కరువు వచ్చింది. ఈ సంవత్సరం కరువు వచ్చింది వర్షాలులేవు. అందుచేత మహారాష్ట్రమార్కెటులో పోవడంలేదు. గుడ్డవిలువ పడిపోయింది. వందలాది, వేలాది కుటుంబాలు యీ నాడు ఉద్యోగాలు లేకుండా వెళ్ళి పోతున్నారు. 20 లక్షల రూపాయలు విలువగల గుడ్డ యీనాడు శిరిశిల్లాలో ఉండిపోయింది. దీనికి ఎవరు బాధ్యత వహించాలి. దీనిని ఎవరు తీసుకోవాలి, Weavers Society మా దగ్గర పని లేదంటున్నారు. బాకీలు వసూలు చేసుకుంటూ ఇళ్ళకు వెళ్ళగొడుతున్నారు. ఇదివరకే భిలాయిలో, బొంబాయిలో, గుజరాత్‌లో వచ్చిన యీ కలహాలు, కల్లోలాలవల్ల వేలాది కుటుంబాలు తెలంగాణాలో శిరిశిల్లా ప్రాంతానికి వచ్చిఉన్నారు. ఇదివరకు ఉన్నవాళ్ళు ఉన్నారు. ఇళ్ళులేవు. తినడానికి తిండిలేదు. ఏమైనావారినైపుణ్యత చూపుదామంటే

మగ్గాలులేవు. 41 మంది మాస్టర్ వీవర్సుకు పనిదొరకడంలేదు. ఈ దుర్గతిలో వేలాది కుటుంబాలు ఉన్నపుడు ప్రభుత్వం యీసమస్యను రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పరిష్కరించే మార్గాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని తక్షణమే వాళ్ళకు కావలసిన ఒక ఫైనాన్సుకార్పొరేషను కల్పించి వాళ్ళకు కావలసిన ఇళ్ళు కట్టించడానికి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఏర్పాటుచేసి డబ్బు ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు compitition వస్తున్నమాట నిజమే. మిల్లులు పోటీలో చేనేత పరిశ్రమ దెబ్బతింటున్నవిషయం మనం చూస్తున్నాం. చరిత్ర పరిణామంలో, అభివృద్ధిలో యీ సంధియుగంలో దేశంలో యీబాధ తప్పదు. కాబట్టి యీ సందర్భంలో ప్రభుత్వమే శ్రద్ధచేసి యంత్రాలు యీ చేనేత పరిశ్రమలో ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను. ఇందులో క్రొత్తమార్గాలను అన్వేషించి చేనేత మగ్గాలను అభివృద్ధి పరచాలి. ప్రభుత్వం యీ పనిచేసినట్లయితే ఈ చేనేత పరిశ్రమ అభివృద్ధిచెందుతుంది. ఈ పరిశ్రమలో ముఖ్యంగాbanking సౌకర్యాలను, సమస్యలను పరిశీలించి ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించడం దానికి ఒక federation స్థాపించడం మొదలైన పనులు ప్రభుత్వం చేస్తేనే తప్ప ఈ చేనేత పరిశ్రమ అభివృద్ధికాదు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా యీ సమస్యను తీసుకొని banking సౌకర్యాలు కల్పించి యీ పరిశ్రమ నిలబడేట్లుగాచేయకపోతే రాష్ట్రానికి కష్టము, నష్టము తప్పదు.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ప్రస్తుతము వ్యవసాయముతోపాటు ఈ చేనేత పరిశ్రమ చాలా ముఖ్యమైనది. ఒక కుటుంబములో ఒక మగ్గము ఉంటే, దానితో చిన్నపిల్లలు, ఆడవాళ్ళు మొదలుకొని అందరూకూడ చేనేతవృత్తిచేసుకొంటూ బ్రతుకగలుగుతున్నారు. కాని ఈవేళమిల్లు బట్టయొక్క నిపుణతను చూచి దానిమీద ఆసక్తిఉన్నందువల్ల అందరూ ఆ మిల్లుబట్టను కొనుక్కోవడంవలన ఈ చేనేత బట్ట ఖర్చుకాకపోవడంవలన చేనేత పారిశ్రామికులకు నిరుద్యోగము ఏర్పడే పరిస్థితి వచ్చింది. కనుక దీనిని గురించి ప్రభుత్వము సానుభూతితో ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇందాక కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు, నిజంగా మిల్లులకు కోటి రూపాయలవరకు కూడ సబ్సిడీ ఇచ్చి వారు తిరిగి ఇచ్చేటటువంటి పద్ధతిలోఇస్తున్నారు అంటే, అదేవిధంగా చేనేత పరిశ్రమకు కూడ ఇచ్చినట్లయితే ఈ చేనేత పరిశ్రమను ప్రోత్సహించినవారు అవుతారు. అంతే కాకుండా ప్రక్కన ఉండేటటువంటి మిల్లుతో కాంపిటీటివ్‌గా నిలబడి ఈ పరిశ్రమ డెవలప్ అయ్యేవరకు ప్రభుత్వము దీనిని ప్రోత్సహించవలసిన అవసరం ఉన్నది. దానికి ఆర్థిక సహాయము ఇవ్వడమే కాకుండా, స్టేట్ లెవల్‌లో బ్యాంకింగు సౌకర్యము కూడ ఏర్పాటుచేసి వారికి ఆర్థిక సౌకర్యము కలుగజేయవలసిన అవసరం ఉన్నదనే విషయము నేను ముఖ్యంగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ వేళ ప్రభుత్వ రంగములో ఖర్చుపెట్టేటటువంటి గుడ్డ విషయంలో మన దేశములో చేనేత పరిశ్రమ అభివృద్ధి కావాలన్నా, చేనేత పారిశ్రామికుల పరిస్థితిని మెరుగు పరచాలన్నా, ఈ గుడ్డను ఇతర ప్రాంతములనుంచి, ఇతర మిల్లులనుంచి కొనుగోలు చేసే బదులు, అటువంటిది అరికట్టి ఈ చేనేత పారిశ్రామికులు తయారుచేసిన గుడ్డనేకొనుగోలు చేసేటటువంటి పద్ధతిని అమలు జరుపవలెనని నేను ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈవేళ ఈ

చేనేత పారిశ్రామికులకు ఈ చేనేత వృత్తి కుంటుపడినట్లయితే, వారు ఇతర వృత్తులు గలిగినటువంటివారు కూడకాదు. మాకు 2,3 సొసైటీలనుంచి టెలిగ్రాములు కూడ వచ్చినాయి. ఒక్కొక్క సొసైటీకికూడ 30,40 వేలు ఖరీదు అయినటువంటి గుడ్డ నిలవఉండిపోయి మాకు పనిలేదని చెప్పుతున్నారు. ఒక ప్రక్కనేమో ఆహార పదార్థాల ధరలు అధికంగా పెరిగిపోతున్నాయి. తినడానికి సరిఅయినటువంటి బియ్యము మార్కెటులో దొరకనటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. మరి ఇంకొక ప్రక్కనేమో ఈ విధంగా వారికి వృత్తిలేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు దీనిని ప్రభుత్వము సానుభూతితో ఆలోచించి ప్రక్కన ఉన్న మిల్లుతోకాంపిటిషన్‌తో నిలబడేటట్లు ఈ పరిశ్రమను డెవలప్ చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వముమీద ఉన్నది. కనుక ప్రత్యేకంగా వీరికి తగు సహాయము చేసి వీరి ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపరచవలెనని నేను మనవిచేస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ రాజు :— అధ్యక్షా, ఈ విషయం గురించి ఇంతకు ముందు అనేక సూచనలు చేయడం జరిగింది. అసలు 20 సంవత్సరాల అనుభవములో చూచుకొంటే, ఈవేళ ఇక్కడ రెండుగంటల సేపు ఈ చేనేత పారిశ్రామికుల గురించి చర్చించుకోవడమే గాని, అసలు కష్టపడేటటువంటి పారిశ్రామికులను ఈ ప్రభుత్వం ఏమైనా ఉద్ధరించిందా అని అడుగుతున్నాను. గ్రామాలలో వ్యవసాయ పారిశ్రామికుల పరిస్థితి బాగుపడలేదు. మరి ఈ చేనేత పారిశ్రామికుల పరిస్థితి కూడా బాగుపడలేదు, వీరు అంతకంటే అధ్వాన్నంగా ఉన్నారు. ఈ చేనేత పారిశ్రామికులను, బలహీన వర్గాలను, వెనుకబడిన వర్గాలను ఈ ప్రభుత్వము ఆదరిస్తుందని ఉపన్యాసాలు చెప్పడమే గాని, వీరి పరిస్థితిని ఈ ప్రభుత్వము బాగుచేస్తుందనేటటువంటి ఆత్మవిశ్వాసము ఎవరికి లేదు. అసలు దేశంలో ఉన్నటువంటి ఆర్థిక విధానము, ఆర్థిక వ్యవస్థ కొంతమంది కోటీశ్వరులు, సంపన్న వర్గాలు తమ చేతులలో పెట్టుకొని కంట్రోలు చేస్తున్నంత కాలము ఈ పేద వర్గాల, కార్మికుల, ఈ పారిశ్రామికుల ఆర్థిక పరిస్థితి ప్రభుత్వము మెరుగుపరుస్తుందని అనుకోవడం చాలా తప్పు. ఈ చేనేత పరిశ్రమ అనేది మన చరిత్రలో చాలా ప్రముఖ స్థానాన్ని ఆక్రమించింది. మనదేశంలో అనేక సంవత్సరాలుగా స్థిరంగా ఉన్నటువంటి వృత్తి ఇది. ఈ పెద్ద పరిశ్రమల ముందు ఈ కుటీర పరిశ్రమలు పోటీకి నిలబడలేవు అనేది అందరికి తెలిసిన విషయమే. ఈ చేనేత పరిశ్రమ ఇటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితులలో ఉన్నప్పుడు ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన చర్యలు ఏమిటి? గత 2, 3 సంవత్సరాలుగా ఈ చేనేత పరిశ్రమపట్ల ప్రభుత్వ విధానము ఏవిధంగా ఉన్నది అనేది మనము పరిశీలించినప్పుడు, ముఖ్యంగా నూలు ధరలు అక్టోబరు, నవంబరు 1970 నాడు ఉన్నటువంటి ధరలను, ఈనాడు ఉన్నటువంటి ధరలను పరిశీలించినట్లయితే దాదాపు నూటికి 40, 50 రూపాయల వరకు నూలు ధర పెరిగింది. దీనికి ప్రధాన కారణము ఏమిటంటే చట్ట వ్యాపారులు, పత్తివ్యాపారులు, మిల్లు యజమానులు వీరు సర్వాధికారాన్ని తమ చేతులలో పెట్టుకొని ఈ ధరల స్థిరీకరణ వారియొక్క విధానముమీద ఆధారపడి ఉండడమే దీనికి కారణము. అందుచేత కీలక అంశంగా ఈ నూలు ధరలను స్థిరీకరణ చేయాలన్నా, ఈ చేనేత పారిశ్రామికుల పరిస్థితి కొంతవరకు మెరుగుపరచాలన్నా, ఈ పత్తివ్యాపారాన్ని, చట్ట వ్యాపారాన్ని పెట్టుబడిదారి వర్గాలనుంచి తప్పించి దానిని జాతీయం

చేసినట్లయితే అప్పుడు కొంతవరకు వీరికి ఉపయోగపడుతుంది. ఆ రకమైన చర్యలు తీసుకోవడం అవసరము. అయితే ప్రభుత్వము ఈ విధంగా చేయడానికి ఎంతవరకు ముందుకు వస్తుంది అనేది అర్థంచేసుకోవలసియుంటుంది. ఈ దేశ, పదేపదే, అనేక సంవత్సరాలనుంచి చెప్పుతున్నప్పటికీ రిబేటు సమస్య ఉన్నది. సంవత్సరానికి 30 రోజులో, 35 రోజులో, 40 రోజులో ఇస్తున్నారు. మైసూరులో మహారాష్ట్రలో ఇస్తున్నారని కొంతమంది మిత్రులు అన్నారు. నాకు తెలియదు. కొన్ని రాష్ట్రాలలో ఇస్తున్నటువంటి మాట వాస్తవమే. అయితే ఈ రిబేటు ఎంత అనే విషయములో గొడవ జరుగుతున్నది. 70 లక్షలో, 80 లక్షలో అంటే, కాదు 30 లక్షలు అంటున్నారు. పోనీ. ఈ 30 లక్షలే అని వెంటనే ఒక సంవత్సరములో ఇస్తామని అన్నారు. మరి అది కూడ పూర్తిగా ఇచ్చినట్లులేదు. ఇప్పటికి 40 లక్షలో, 50 లక్షలో ఇచ్చినారని అంటున్నారు, నిజము తెలియదు. ఉన్న సరుకును విడుదల చేయడానికి సరియైన చర్య తీసుకోవడంలేదు. అసలు తక్షణమే తీసుకోవలసిన చర్యలు ఏమిటంటే, నిన్న నాకు వచ్చిన సమాచారాన్నిబట్టి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో, 46 సొసైటీలు ఉంటే దాదాపు 25 లక్షలు రూపాయలు విలువ ఉన్నటువంటి చేనేత బట్ట నిలువ ఉన్నది. అలాగే విజయవాడలో ఉన్నటువంటి స్టేట్ వీవర్సు సొసైటీలో దాదాపు కోటి రూపాయలు విలువగల సరుకు నిలువ ఉన్నది. ఈ రాబోయే మూడు మాసాలు సరిఅయినటువంటి మాసాలు కాదు కాబట్టి, ప్రజలలో కొనుగోలు శక్తి ఉండేటటువంటి సమయం కాదు కాబట్టి ఈ బట్టలను విడుదల చేయాలంటే దానికి వచ్చిన సూచనలు ఏమిటంటే, ఇంతకుముందు మిత్రులు చెప్పినట్లుగా బంగళాదేశ కాందిశీకులు వస్తున్నారు కాబట్టి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము 5 లక్షల రూపాయలు విలువగల చేనేత బట్టలను విరాళముగా ఇచ్చినట్లయితే, దానివల్ల పరిస్థితి కొంతవరకు మెరుగుపడుతుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఎప్పుడైతే కాందిశీకులకు సహాయము చేయదలచుకొన్నదో అప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వము మీద వొత్తిడి తీసుకవచ్చి కోటి రూపాయలు నిలువ ఉన్నటువంటి ఈ సరుకును కేంద్ర ప్రభుత్వము చేత కొనిపించి ఆవిధంగా ఈ సొసైటీలకు ప్రభుత్వము సహాయము చేయాల్సి వలసిన అవసరం ఉన్నది.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :- సత్యనారాయణరాజు అన్నట్లుగా, ఆ విధంగా అటువంటి అవసరాలు మీకు ఉన్నట్లయితే, కోటి రూపాయలకు గాని, ఇంకా ఎక్కువ గాని మీ అవసరాలు తీర్చడానికి మా హ్యాండ్‌లూం గుడ్డను సప్లయి చేస్తామని అని నేను రీహాబిలి టేషన్ మినిస్టరుగారికి వ్రాయడం జరిగింది. ఆయన దానికి బదులు వ్రాస్తూ, బహుశా మాకు అటువంటి అవసరం ఇప్పుడు కలుగదేమో, ప్రస్తుతము వాళ్ళకు ఇళ్ళు కట్టిఇచ్చేటటు వంటి కార్యక్రమము ఉన్నది. కనుక ఇప్పుడప్పుడే అటువంటి అవసరం కలుగదేమో అని కూడ వారు ఉత్తరము వ్రాయడం జరిగింది.

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— ఈ కోటి రూపాయల సరుకు తీసుకొని చివరకు ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ కంట్రిబ్యూషన్ క్రింద తీసుకొంటే మరేమవుతుంది అప్పుడు.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :— ఈ రిబేటు అనేది 30, 40 రోజులు మాత్రమే కాకుండా సంవత్సరం పొడుగునా రిబేటు ఉండేటట్లు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఈ చేనేత పారిశ్రామికులు ఇళ్ల స్థలాలు కొనుక్కోవడం అనేది పెద్ద ప్రాబ్లం. ముఖ్యంగా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో నరసాపురం నియోజకవర్గములో దాదాపు 10, 12 వేల కుటుంబాలు ఉన్నాయనేది అందరికి తెలుసు. అక్కడికి దాదాపు నూటికి 75 మంది శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి మా ప్రాంతానికి వలస వచ్చినవారు ఉన్నారు. వారందరికి ఇళ్ల స్థలాలు చూడాలి. అలాగే చేనేతవాడలు ఎక్కడైతే ఉన్నాయో, అక్కడంతా చౌక డిపోలు పెట్టి వారిని ఆవిధంగా ఆదుకోవడం కోసం కృషి చేయాలని, వెంటనే రిబేట్ ఏర్పాటు చేయవలెనని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి:—అధ్యక్షా, ఈ చేనేత పారిశ్రామికులలోకూడ కొంతమంది పెద్దవారు, కొంతమంది చిన్నవారు ఉన్నారు. ఈ చేనేత పరిశ్రమ తప్ప ఇతరత్రా బ్రతుకుతెరవు లేనటువంటి ఆ పేదవారిని గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఆ పేద చేనేత పారిశ్రామికుల ఇబ్బందులను మంత్రిగారికి అనేక సార్లు చెప్పటం జరిగింది. వారిని ఏ విధంగా అభివృద్ధిచేయాలి అనే సంకల్పంతో మంత్రిగారు ఆలోచిస్తున్నారు? సమాజంలో, ప్రజానీకంలో, సంస్థలలో పెద్ద చిన్న అనే విబేధం ఎట్లా ఉన్నదో యీ చేనేత పారిశ్రామికులలో కూడ ఆటువంటి వ్యత్యాసం ఉంది. పేద వారికి అందవలసిన న్యాయం అందకుండా ఉన్నది. చేనేత పారిశ్రామికుల దగ్గర నిలవ ఉన్న గుడ్డ విడుదలచేసినపుడు వారికి ఇవ్వవలసిన డబ్బు న్యాయంగా పేదవారికి అందేటట్లు ప్రత్యేకంగా ఒక కమిటీవేసి చూడాలి. ఒక కోపరేటివ్ సొసైటీ ఉన్నది అనుకోండి. ఆ సంఘంద్వారా వారి అభివృద్ధికొరకు పాటుపడి కృషిచేస్తున్నారు. ప్రభుత్వంకూడ సహాయం చేస్తున్నది. కాని ఎవరైతే కష్టపడి దానివల్ల జీవనోపాధి జరిగేవారికి అందుబాటులో లోపం వచ్చే విధానం ఏదైతే కొనసాగుతున్నదో దానికి అభ్యంతరం తెలియజేస్తున్నాను. ఆ నిరుపేదలకు ఎక్కువ సహాయం అందజేయటానికి ప్రభుత్వం కృషిచేయాలి. బట్ట నిలవ ఉండి డబ్బు రానందువల్ల ఎవరైతే పేద చేనేత పారిశ్రామికులు ఇబ్బంది పడుతున్నారో, ఆ ఇబ్బందులు తొలగించటానికి ప్రభుత్వం ఆ పేదవారికి సహాయపడాలని కోరుతున్నాను. ఈ కోపరేటివ్ సొసైటీలలో పార్టీ విబేధాలు ప్రవేశించి అసలు విషయానికే మోసం వచ్చే పరిస్థితులు అనేకచోట్ల ఉంటున్నవి. అందువల్ల కేవలం చేనేత పరిశ్రమమీదనే జీవించే పేదవారికి అధిక సౌకర్యాలు కల్పించి వారి కష్టాలు తీర్చవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద:—అధ్యక్షా, ఈ చేనేత పరిశ్రమపైన చాలా కులాలవారు ఆధారపడి ఉన్నారు. మా ప్రాంతంలో తుగటలు అని హరిజనులు ప్రతి గ్రామంలో 40, 50 కుటుంబాలు దీనిమీద ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. ఈ చేనేత గుడ్డలు నిలవ ఉండటం వల్ల, వారిదగ్గరనుండి గుడ్డ వర్తకులు తీసుకోకపోవటంవల్ల చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇపుడు గ్రాంట్‌కు 2 కోట్లు కేటాయించారు. దానిలో కొంతభాగం వీరికొరకు ప్రత్యేకం కేటాయిస్తే మంచిదని ఇందాక ప్రగడ కోటయ్యగారు చెప్పారు. అది పరిశీలించవలసిన విషయమే. ఈ చేనేత పారిశ్రామికులు పార్ట్ అండ్ పార్సిల్ ఆఫ్ ది విలేజ్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్. గ్రామంలోని రైతులు, ఇతరులు అంతా వీరిపైన ఆధారపడి ఉండేవారు. అందువల్ల వారికి కొంత డబ్బు అందులోంచి కేటాయించటం అవసరము. వీవర్స్

కోపరేటివ్ సొసైటీలు ఉన్నవి. వాటికి ఎక్కువ అప్పులు వచ్చేటట్లు ప్రభుత్వం హామీ ఉండాలని కోరుతున్నాను. చేనేత గుడ్డలు-రకరకాలైన డిజైన్స్, కొత్త డిజైన్స్ ఇతర దేశాలను ఎట్రాక్ట్ చేయటానికి వీలైనవి-టెక్స్టయిల్ టెక్నాలజీకి సంబంధించిన కోర్సు గుంటూరులో ఉంది. దానిని విస్తృతపరచి చేనేత పారిశ్రామికుల కుటుంబాలకు సంబంధించిన పిల్లలకు స్టయిఫండ్ ఇచ్చి చదువు చెప్పించే వసతి కలుగజేయాలి. మనకు రంగులు రావటం లేదు. మనం జర్మనీనుంచి ఇంపోర్ట్ చేసుకొంటున్నాము. కేరళ, మధ్యప్రదేశ్ లలో దీనికి సంబంధించిన ఫ్యాక్టరీ ఉంది. మన రాష్ట్రంలో అటువంటి ఫ్యాక్టరీ పెట్టాలి. ఈ హైడ్రస్‌వగైరా రంగులు ఉత్పత్తిచేయటానికి ఒక ఫ్యాక్టరీ మన రాష్ట్రంలో పెట్టాలని కోరుతున్నాను. మన కామర్స్‌మినిస్టర్స్ ఇతరదేశాలకు వెళ్ళినపుడు అక్కడ మన చేనేత గుడ్డలకు ఆర్డర్స్ చేస్తున్నారో లేదో తెలియదుగాని, మన సినిమాస్టార్స్ ఎక్‌స్ట్రాలను ఒకటి రెండు నెలలు కాంట్రాక్ట్‌బేసిస్‌మీద తీసుకొని ఆ ఆడవాళ్ళను ఇతరదేశాలకు పంపించి ఆర్డర్స్ సంపాదించటానికి ప్రయత్నించేస్తే యీ పరిశ్రమకు ఎంతో సహాయం చేసినవారు అవుతారు. మా ప్రాంతంనుంచి దుప్పట్లునేసి మూటకట్టుకొని గోదావరి ప్రాంతాలకు వెళ్ళి అక్కడ అప్పుగా ఇస్తే-మళ్ళీ వీరు 2, 3 నెలలకు పోయేటప్పటికి వారు అక్కడ లేకుండాపోయేటట్లుగా ఉంటే వీరు దివాళాతీసి నాశనం అయిపోతున్నారు. ఆ విధంగా ఎన్నో కుటుంబాలు నాశనం అవుతున్నవి. కాబట్టి యీ చేనేత పారిశ్రామికులకు ప్రభుత్వం హెచ్చు సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సుబ్రహ్మణ్యం:—అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయము. ఇది ఆషాతమాషా విషయం కాదు. యజమానులు మిమ్మలను కోరారు. లక్షలకొలది యజమానులు వోటర్లు. మంత్రులుగాని, మేముగాని ప్రజాసేవకులము. వారి మొర మనం ఆలకించి తీరాలి. ప్రాణరక్షణకుతిండి, మానరక్షణకు గుడ్డ. వ్యవసాయం గురించి ఎంత శ్రద్ధచేస్తున్నామో యీ మానరక్షణ క్రియకుకూడ వ్యవసాయంతోపాటు యీ వస్త్రవ్యవసాయాన్ని అనుసృతంగా కాపాడుకొంటూ ఇప్పటివరకు పారంపర్యంగా వచ్చింది. అది ప్రజలయొక్క సహకారంతో ఇప్పటివరకు బ్రతికి ఉంది. మాంచెస్టర్ మిల్లులుకూడ ఏమీ చేయలేక పోయాయి. గాంధీగారికి ఇది తెలుసు. ఈ స్వావలంబన దృష్టితో యీ గృహగ్రామనిర్మాణం చూసినట్లయితే పదేసి ఊళ్ళకు వంద మగ్గాలు ఒకచోట ఉంటాయి. మిల్లు యారన్‌వస్తేనే మేము నేర్చుకొంటామనే స్థితిలో వారులేరు. ఒక మగ్గానికి 10 రాట్నాలు ఉంటే వారు పోషించుకోబడేవారు. ఆ బట్టవారు నేయించుకుని కట్టుకునేవారు. మన దుస్థితి యిప్పుడు యిట్లా వచ్చింది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో గాంధీజీ-తలకు రెండు రూపాయిలు చొప్పున 60 కోట్లు దోచుకుపోతున్నాడు, ఉప్పుపై రెండుకోట్లు దోచుకుపోతున్నాడు, త్రాగుడుమీద రెండుకోట్లు పోతున్నది, అని యీ మూడింటిపై ఏవిధంగా పోతున్నదో చూపించి స్వదేశీ ధర్మం ఆచరించమన్నారు. మన నిజమైన స్వదేశీధర్మం ఏమిటీ? మగ్గంమీద నేసిన బట్ట కట్టుకోవడం. గాంధిజీ ఇంకొక అడుగు ముందుకు పోయాడు. మిల్లునూలు కాకుండా, వడకడం, ఏకడం, ఖాదీ అదే విశిష్టమైన క్రియ అన్నారు. నూలుపోగుతో ఆయన స్వరాజ్య సాధనకు పూనుకున్నారు. ఇది ఎట్లా వున్నదంటే, యీ మానరక్షణక్రియ, బ్రిటిష్‌వాడు జంధ్యపుపోగు మొదలుకుని తక్కువలో తక్కువ గుడ్డకట్టుకునే ఎరికలవాటి గోచిపాత

వరకూ విదేశీ గుడ్డ ఎట్లా విక్రయించాలా అని ప్రయత్నించాడు. ఇప్పుడు, ఎన్ని సంవత్సరాలుగానో వున్న యీ చేనేత మగ్గాల రహస్యాన్ని మనం గుర్తించకుండా, భారీ పరిశ్రమలను పెట్టడం వీరి కొంప తియ్యడానికా? ఈ లక్షలకొలది ప్రజలను ఏమిచేద్దామని? ఎంతో మాన్‌పవర్ ఇక్కడ వుంది. జడ యంత్రానికి ప్రజలు దాసులైతే ఆ బ్రహ్మరాక్షసి మనను తినేస్తుంది. దీనిని పోషిస్తూ, దానిని జాగ్రత్తపెట్టుకోవాలి. అంతేగాక, పరిస్థితులనుబట్టి, కాలాన్నిబట్టి, కావలసిన రకం. కావలసిన తీరులో యీ బట్టలు ఎన్ని కావాలంటే అన్ని ఎప్పుడు కావలిస్తె అప్పుడు యిచ్చేశక్తి చేనేతమగ్గాలకు వుందిగాని, యీ మిల్లువాడికి ఎట్లా వుంటుంది? ఎక్కువ పెట్టుబడిపెట్టాలి; ఎక్కువ ఖర్చు చెయ్యాలి. అదంతా వుంటేగాని అక్కడ పని జరగదు. అందుకనే యిది యింకా బ్రతికి వుంది. అందువలన, మన స్వధర్మాన్ని ఎప్పటికీ విస్మరించకూడదు. ఇప్పుడు క్రొత్త క్రొత్త జబ్బాలు తొడుగుతున్నారు; నారబట్టలు కడుతున్నారు, టెర్లిన్స్, అది పాపం. అందువలన, స్వధర్మాన్ని స్వదేశీధర్మాన్ని విస్మరించక, దీనిని రక్షించవలసిన బాధ్యత అధికారులమీద, అనధికారుల మీదా అందరిమీదా వున్నది. అందుచేత, యీ చేనేతవారి మొర ప్రభుత్వం తప్పకుండా ఆలనచేయవలసి వుంది. ఎట్లా? ఒక ఉదాహరణ చెప్పి ముగిస్తాను. జపాన్‌లో చూడండి. ఒక రిస్టువాచీ కావాలంటే-పెద్దముల్లు ఒకడికి అప్పగిస్తారు; చిన్నముల్లు ఒకడికి అప్పగిస్తారు; పెద్దచక్రం ఒకడికి, చిన్నచక్రం ఒకడికి, డయల్ ఒకడికి, అంతా చివరకు ఒకచోట అసెంబ్లి చేస్తారు. అందువలన మార్కెట్‌లో తక్కువ ధరకు వస్తువును యిస్తారు. ఆ విధంగా యిక్కడ మనం కూడా ఎందుకు చేయలేము? కోటయ్యగారి ఆవేదన నాకు తెలుసు. దీనిని ప్రజలదృష్టిలోకి, కేంద్రప్రభుత్వ దృష్టిలోకి, రాష్ట్రప్రభుత్వ దృష్టిలోకి తెచ్చినవారు ఆ లచ్చన్న, ఆ రంగన్న, కోటయ్యగారలు. వారి ఆవేదన నాకు తెలుసు. అది ప్రభుత్వం గమనించాలి. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి ప్రభుత్వం అది గుర్తిస్తుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. లేకపోతే. మంత్రివర్గం ఎట్లా వుంటుంది? అందువలన దీనిని పోషించి ఆదరించవలసిన అవసరం వున్నది. దూరదృష్టితో ఆలోచించి, బాపూజీ యొక్క సిద్ధాంతాలను అనుసరించి, ఆర్థికవిధానాన్ని అనుసరించి, మన యొక్క గ్రామ కుటీర పరిశ్రమలను-గ్రామాలలో ఏఏ వృత్తులవారున్నారో, ఏఏ వృత్తులున్నాయో వాటినన్నింటినీ పోషించడమే సోషలిజం; రామరాజ్యం.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—అధ్యక్షా, తెలుగులో ఒక సామెత వుంది. 'చుట్టాలమీద ప్రీతి, బియ్యంమీద ప్రీతి' అని. చుట్టాలమీద ప్రీతివుంటే బియ్యంమిగలవు బియ్యంమీద ప్రీతివుంటే చుట్టాలకు సేవచెయ్యలేము. ఇప్పుడు మన ప్రభుత్వ పరిస్థితి కూడా అట్లేగే వుంది. మిల్లా? చేనేత పరిశ్రమ? అని. వారు బాగుండాలి, వీరు బాగుండాలి; కో-ఎగ్జిస్టెన్స్. ఇది ఎట్లా సాధ్యం? ఇటీవల మంత్రిగారు జపాన్ వెళ్ళి వచ్చారు. ఇవేళ పేపర్లో జపాన్ సాంప్రదాయాలగూర్చి చూశాను. ఒక విమానం ట్రాక్ తప్పిపోతే, ఎట్లా ప్రాణాచారాలుపడి క్షమాపణ చెప్పుకున్నారోనని. అట్లాంటి పరిస్థితే, చేనేత పరిశ్రమకు ఒక పెద్దక్రాష్ వచ్చింది. అందువల్ల వారు నమస్కారాలు చేయనక్కరలేదుగాని, ప్రతిపక్షంవారు చెప్పింది మనం ఎందుకు అంగీకరించాలి? అనే ఫాల్స్ ప్రెస్టిజ్ పెట్టుకోకుండా వున్న అయిదు కోట్లరూపాయలు సరుకును ప్రభుత్వం

వెంటనే కొనడం అవసరం. ప్రభుత్వం ఎంత దుబారా చేయడంలేదు? రేపే సప్లిమెంటరి డిమాండ్సు ప్రవేశపెట్టండి, ఎక్కడో బెంగాల్‌నుంచి వచ్చే కాందిశీకులకు రోజుకు మూడు కోట్లరూపాయిలు ఖర్చుచేసే మన ప్రభుత్వం మానవతా హృదయమున్నదంటున్న మన ప్రభుత్వం మనదేశంలోనే మాడిచస్తున్న వారంటే మానవతాహృదయం ఎందుకు వుండదు? సర్‌ప్లస్‌బడ్జెట్ వచ్చింది కాబట్టి, డబ్బులేదంటే లాటరి టికెట్స్ అయినా సంపాదించి వాటితో డబ్బు సంపాదించి, యీ అయిదుకోట్లసరుకును కొని, వారిస్టార్వేషన్‌ను, డెత్స్‌ను ప్రివెంట్ చేయవలసినదిగా ప్రార్థిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—అధ్యక్షా, చేనేత పరిశ్రమగూర్చి, చేనేత పారిశ్రామికుల పరిస్థితి గురించి మిత్రులు చెప్పారు. ప్రజలయొక్క మానసికమైన దృక్పథాన్ని అర్థం చేసుకొని అవి మార్కెట్లోకి వచ్చేటప్పటికి ఆకర్షించేవిధంగా యీ పరిశ్రమ నుండి బయటకురావలసిన అవసరం వుంది. రెండవది, డ్యూరబిలిటీ కూడా చాలా ముఖ్యమైనదిగా ఆలోచించాలి. ఈ విధంగా, కాలానుగుణంగా యీ విధమైన మార్పులు యీపరిశ్రమలో రావలసివుంది. నేను ఒక చేనేత కార్మికుని అడిగాను-మీరు ఒక చీర ఎన్నిరోజులలో తయారుజేస్తారు, మీకు రోజుకు ఎంతముడుతుంది? అని అడిగితే, వారుచెప్పిందేమంటే, రోజుకు రెండురూపాయలు, రెండుంబావలా గిడుతుందని చెప్పారు. అగ్రికల్చరల్‌లేబరర్‌కు రోజుకు మూడు, నాలుగురూపాయలు ముడుతున్నది. చేనేత కార్మికునికి రెండురూపాయిలు గిడుతున్నది. అందువలన, యీ పరిస్థితిగూర్చివెంటనే ఆలోచించవలసిన అవసరమున్నది. మొరార్‌జీదేశాయ్ గారు ఫైనాన్స్ మినిస్టర్‌గా వున్నప్పుడు బెంగుళూరులో ఒక సమావేశం ఏర్పాటుచేసి చర్చించడం జరిగింది. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారుకూడా యీ విషయాల గూర్చి అప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించినంతవరకు గత సంవత్సరం యాభై లక్షలు రిబేటుయివ్వడం, అంతకుముందు దాదాపు 70 పర్సెంట్ ఆఫ్ ది స్టాక్ మన గవర్నమెంటు ఆఫీసెస్‌లో వున్నప్యూన్స్, యూనిఫారమ్స్‌కు, యింకా యితర గవర్నమెంటుఆఫీసెస్ అవసరాలనిమిత్తం వుపయోగించాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ నిర్ణయాన్ని ఎంతవరకు అమలు జరపడంజరిగింది? అమలు జరపకపోతే, వెంటనే అమలు జరిపేటట్లుగా ఆలోచించవలసివున్నది. సోషల్ జస్టిస్ కూడా మనంఆలోచించుకోవాలి. ఈ పరిశ్రమ ఫ్లరిష్ కావాలి. టెక్స్‌టైల్స్ మిల్సుకుసబ్సిడీ ఇస్తున్నప్పుడు లక్షలాది చేనేత కార్మికులకు కొంతైన సబ్సిడీ ఇవ్వడానికి వత్తిడి తీసుకురాకపోతే వారిపరిస్థితి చాలాకష్టం. మనం గుత్తఅధికారం పోవాలని చెబుతున్నాం. తీరా చూస్తే, మొనాపలిస్ట్ ట్రెండ్స్ పెంచుతున్నాం అనిపిస్తున్నది. మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరపాలి. రైతాంగం, ఇతర కార్మికులు చేనేత పారిశ్రామికులు తయారు చేసే చీరెలు, ధోవతులు వాడతారు. పది సంవత్సరాలుగా చూస్తే చేనేత ధోవతుల చీరెల ధరలు కొద్దిగానే పెరిగాయి. రెండు మూడు రూపాయిల కంటె పెరుగలేదు. మిల్‌క్లాత్‌ను తీసుకుంటే 50 పర్సెంటుకూడా పెరిగాయి. అటువంటప్పుడు చేనేత పారిశ్రామికులు చీరెలు, ధోవతులు, తుండుగుడ్డలు తయారుచేయడానికి అవకాశం కలుగజేయాలి. పవరులూమ్సు వద్దనే అందోళన మన దేశంలో ఎక్కువైనది. మహా

రాష్ట్రంలో పవరు లూమ్సు పెట్టారు. గుజరాత్‌లో పెట్టారు. మైసూరులోను మద్రాసులోను పెట్టారు. చేనేత పారిశ్రామికులకు డిట్రిమెంట్ కాకుండా తక్కువగా చేనేత కమ్యూనిటీ ఉండే చోట్ల పవరు లూమ్సును పెట్టినట్లయితే ప్రయోజనం ఉంటుందని నా ఉద్దేశం. స్టేటు బాంకుల ద్వారా కాని స్టేటుఫైనాన్సు కార్పొరేషను ద్వారాకాని పవరు లూమ్సు పెట్టి మంచి డిజైన్స్‌లో తయారు చేసినట్లయితే వారికి ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఖాదీలో అనేక మోడరన్ డిజైన్స్ వస్తున్నాయి. లేడీస్‌కు జెంట్స్‌కు ఉపయోగించే క్రొత్తఫాషన్స్‌లో అనేక రకాలు వస్తున్నాయి. చేనేత పరిశ్రమలో ఈ విధమైన కెపాసిటీ పెంచాలి. అందుకుకూడా సబ్సిడీ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. 10-15 కోట్ల రూపాయిలతో స్టేటు ఫైనాన్సు కార్పొరేషను పెట్టి సహాయం చేయవలసిఉంది. రాజేశ్వరరావు గారు ఇందులో జరుగుతున్న కొన్ని విషయాల గురించి చాలా చక్కగా చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఏ సహాయం చేస్తున్నా అది సామన్య చేనేత కార్మికునికి చేరడంలేదు. మధ్యలో మంచి గ్లాస్గో పంచెలు కట్టుకున్న వారి చేతులలోనికి పోతుంది, కోటయ్య గారికి కోపం వస్తుందేమో కాని ఇందులో కూడా కొందరు దొంగలు చేరారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— దొంగలు అన్నిచోట్లా ఉన్నారు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— ఈ పరిశ్రమలో దొంగలను ఎలిమినేట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. సామాన్య కార్మికుడు ఈ సంఘాలను నడపాలని ఆశిస్తూ ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్షా, కోటయ్యగారు, లక్ష్మణ బాపూజీగారు చెప్పిన తరువాత అంతకంటే ఎక్కువగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకుంటాను. నావద్ద కూడా వందలాది టెలిగ్రాములు ఉన్నాయి. వాటిని తమకు పంపుతున్నాను. నిలువ ఉండిపోయిన బట్ట విషయమై కేబినెట్ మీటింగ్‌లో నిర్ణయం తీసుకుని ఇక్కడకు వస్తే మేమందరం పాస్ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. చేనేత పారిశ్రామికులకు ఇవ్వవలసిన రిబేటు తొందరగా ఇస్తే బాగుంటుంది. కేంద్రంపై వత్తిడి తీసుకురావాలి. కాని కేంద్రం ఇస్తుందనే దానిపై ఆధారపడకూడదు. బంగ్లాదేశ్ వారికి ఎంతో బట్ట కావలసి ఉంటుంది. కేంద్రంపై వత్తిడి తెచ్చి ఈ బట్టలు అక్కడకు పోయేట్టుచూడాలి. చేనేత వారికి ఏదైనా ఎంప్లాయిమెంటు ఇస్తేనే కాని బ్రతకడం కష్టం. ప్రతి రోజూ కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ పెరిగిపోతోంది. కోటయ్యగారు చెప్పింది వింటే ఎంతో బాధ కలిగింది. అన్నమో రామచంద్రా అని వారు భిక్షం ఎత్తుకుంటున్నారు. ఇటువంటి గతి పట్టిందంటే నిజంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సిగ్గుచేటు. జపాను, అమెరికాలలో కూడా మన చేనేత బట్టలకు డిమాండు ఉంది. మన కామర్స్ మినిస్టరు అక్కడకు వెళ్ళారు. ఆయన ఏమి చేసారో, ఎంత ఆర్డర్సు తెచ్చారో మాకు తెలియదు. ఈ విషయమై ఒక కమిటీ వేసి అక్కడకు పంపి వారికి అవసరమైన బట్టలను తెలుసుకుంటే మనం పంపవచ్చును. చేనేత వారికి ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెట్టాలి. ఉద్యోగం లేనివారికి అన్ ఎంప్లాయిమెంట్ డోల్స్ ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. ప్రభుత్వం సత్వరంగా చర్యతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, మన ఆర్థిక విధానంలో మార్పు వచ్చింది. ఇదివరకు మనం ఖద్దరుకావాలి అన్నాం. ఇప్పుడు మిల్స్‌లో ఉన్నాము. ఇంగ్లండు నుంచి మనం 60 కోట్ల రూపాయిల విలువ కలిగిన బట్టలు తెచ్చుకునే వారం. మనం ఇప్పుడు 80 కోట్ల విలువ కలిగిన బట్టలు ఇంగ్లండుకే పంపుతున్నాము. ప్రత్తి ఇక్కడ నుంచి పంపేవారం. ఇప్పుడు మనమే ప్రత్తిని ఇతరదేశాలనుంచి తెప్పించు కోవలసి వస్తున్నది. దేశంలో కూడ విస్తృతమైన గుడ్డ వాడుతున్నారు. అనేకమైన ఫాషన్సు, అనేక రకాలైన గుడ్డలు వస్తున్నాయి. మన ప్రొడక్షన్ ఎంత పెరిగిందంటే మనం ఉత్పత్తిచేస్తున్నది రిలీజ్ కావడానికి అవకాశం లేకుండా పోతున్నది. ప్రభుత్వం దీనికి బాధ్యత తీసుకోవాలి. ఇదివరకు ఒకసారి ఆలోచించారు—టెక్స్‌టైల్ మిల్సు ఉన్నచోట మీటరుకు ఇంత అని పన్ను వేసి మొత్తం తయారయే గుడ్డమీద, కట్ పీసెస్ మీద కూడా కలుపుకొని, మీటరుకు ఇంతఅని వసూలు చేసి చేనేత పరిశ్రమకు సహాయం చేస్తే బాగుంటుంది అని. దేశమంతటా అట్లా చేయకపోయినా కనీసం మన రాష్ట్రంలోని వాటిపైనా ఆ విధంగా చేస్తే మంచిది. మిల్లు యజమానులు రోజు రోజూధరలు పెంచుతుంటే అడుగలేని స్థితిలో ప్రభుత్వం ఉంది. నూలుకు ధర పెరుగుతుంది.నూలుకు ధర స్థిరీకరణ చేసే పద్ధతి ఉండాలి. మూడు నెలలకు ఒకసారి నిలువ ఉన్నబట్టలను రిబేటు రూపాయికి 20 పైసలైనా ఇచ్చి రిలీజ్ చేసే పద్ధతిని ఆలోచించాలి. ఖద్దరులో తయారు చేసిన రెడీ మేడ్ గుడ్డలను కుర్రవాళ్లు కొంటున్నారు. రెడీ మేడ్ తయారు చేస్తే కొంత అమ్మకం పెరుగుతుంది. బట్ట నైలానా టెరిలినా అనే దానికంటె డిజైన్ ఫాషన్ ముఖ్యం. ఇతర దేశాలకు పోవడం ఆగిపోవడంవల్ల నష్టం వచ్చింది. ఇంగ్లండుకు పంపే బట్ట విషయం సమస్య కాబోతోంది. ఈ రోజున ఉన్న మిల్స్‌పై వేయాలి. ఖద్దరుకు ప్రొటెక్షన్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రామయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ దినం మనం ప్రత్యేకంగా చేనేత పరిశ్రమపైన చర్చకు రావడం చాలా సంతోషం. ఎందుకంటే మనకు స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మనకు చేనేతకు సంబంధించిన ఒక మంత్రిగారు వచ్చినారు. ఇది ఒక అభివృద్ధిమాత్రమే. ఈనాడు పరిశ్రమను గురించి ఆలోచన చేసినట్లయితే స్వతంత్రం రాకముందుకంటె యిప్పుడు చాలా దిగజారిపోయింది అని మనం అనుకోక తప్పదు. ఈ పరిశ్రమలో ఈనాడు సరుకులు విడుదలకాక చేనేత కార్మికులలో మాంద్యం ఏర్పడింది. వీవర్సులో అనెంప్లాయిమెంటు ఏర్పడింది అని టెలిగ్రామ్సు వచ్చిన దానివల్ల యిది చర్చకు అవకాశం వచ్చింది. చాలా సంతోషం. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ పరిశ్రమ కష్ట దశలో ఉన్నదని గుర్తించి దీనికి ఒక మంత్రిగారిని నియమించారు. ఈ పరిశ్రమకు సంబంధించినంతవరకు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసినట్లయితే చాలా బాగుండేది. ఇప్పటికైనా మించినది ఏమీ లేదు. ప్రభుత్వం ఈ పరిశ్రమకు సాధ్యమైనంత త్వరగా కొంతవరకు కొంతమొత్తాన్ని కేటాయించి ఈ పరిశ్రమ అభివృద్ధికి పాటు పడుతుందని నేను అనుకుంటున్నాను. రెండు చిన్న విషయాలు చెప్పి ముగిస్తాను. ఈ పరిశ్రమలో పనిచేసేవారికి ఎంత కూలి గిడుతుందని ఆలోచిస్తే దాదాపు కుటుంబంలో సరాసరి 5 మంది పనిచేస్తే ఆ మగ్గంపైన వచ్చే సరాసరి ఆదాయం 40కి 50కి మించి ఉండదని

అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఇంతకుముందు చేనేతకు వేజ్ బోర్డును వేశారు. వారు ఎంక్వయిరీకి వచ్చారు. వచ్చినప్పుడు మా ప్రాంతంలో తయారయే బట్టపైన వచ్చే ఆదాయం దాదాపుగా మగ్గానికి 40 రూపాయలకంటె ఎక్కువరాదని వారికి స్పష్టముగా అర్థం అయింది. పైనర్ కౌంట్స్, సిల్కు గురించి ఆలోచిస్తే అక్కడమాత్రం కొద్దిమందికి ఎక్కువ కూలీలు గిడుతున్నాయి. మీడియం, కోర్స్ క్లాత్ ఆయా ప్రాంతాలలో ఆలోచన చేసినట్లయితే 40 రూపాయలకంటె ఒక మగ్గానికి ఎక్కువ కూలి గిట్టడంలేదు. దీనినిబట్టి ప్రత్యేకంగా ఈ పరిశ్రమగురించి కన్‌స్ట్రక్టివ్‌గా ఆలోచన చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ పరిశ్రమకు చిక్కులు వచ్చేదానికి కారణం 1. ప్రస్తుతం యారన్ రేట్సు పెరిగాయని ప్రభుత్వానికి తెలుసును. నూలు ధరలపైన ఆందోళన ఉంది. రెండవది చేనేత పారిశ్రామికులకు రావలసిన రిబేటు గురించి చెబుతూనే ఉన్నారు. అయితే ఈరోజు కోఆపరేటివ్ ఫోల్డుకు బయటకూడా మగ్గాలున్నాయి. వారికి స్పెషల్ రిబేటు అందడంలేదు. కోఆపరేటివ్‌లో ఉన్నవాటి రిబేటు గురించే ఆలోచన చేస్తున్నారుగాని బయట మగ్గాలగురించి కూడా ఆలోచించాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. మా జిల్లాలో 15 లక్షలవరకు యివ్వాల్సి ఉన్నది. అది సాధ్యమైనంతత్వరలో యిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దీనికి సంబంధించినంతవరకు ఫైనాన్సింగ్ బ్యాంక్సను ఏర్పాటుచేసి కన్‌స్ట్రక్టివ్‌గా అభివృద్ధి చేసినట్లయితే ఈ పరిశ్రమ ప్రమాదంనుంచి బయటపడవచ్చు. లేనప్పుడు ఈ పరిశ్రమకోసం ఏమి ఆలోచనచేసినప్పటికీ కూడా వ్యర్థమే అవుతుందని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్:—అధ్యక్షా, ఇది ఒక పెద్ద సమస్యగా తయారైనది. ఇంతమంది, నిజంగా, రాష్ట్రంలో వన్ టెన్త్ ఆఫ్ ది పాపులేషన్ ఈ చేనేత పరిశ్రమ బ్రతుకుతెరువుగా చూసుకున్నప్పుడు ప్రభుత్వం దీనిని చాలా దీక్షంగా ఆలోచించాలి. ఆలోచించడమే కాకుండా ప్రతిదానిలో కూడా సబ్‌జెక్టివ్ థింకింగ్ అదిచేస్తే నాకు ఏమివస్తుంది, యిది చేయకపోతే నాకు ఏమవుతుంది అని ఆలోచించకూడదు. ప్రతి సమస్య కుళ్ళుపడిన తరువాత మురిగిపోయిన తరువాత ప్రజలలో ఒకవిధమైన ఫ్రస్ట్రేషన్ అయిన తరువాత సమస్య పరిష్కారం చేస్తామంటే ప్రజల చైతన్యం సహించదని సదుద్దేశ్యంతో మనవి చేస్తున్నాను. సోషియో ఎకనామిక్ రివల్యూషన్ ఏమి వస్తుంది? రాష్ట్రంలోగాని ఎక్కడైనా గాని ప్రొద్దస్తమానం పదవులగురించి ఆలోచించుతూ పొలిటికల్‌గా ఏమి క్యాపిటలైజ్ చేయగలుగుతాం అంటే ఎవరూ హర్షించరు. Our object should be the people's welfare. I am not saying this by way of cautioning those who are trying for political survival. Let them understand that the people are not blind. I say that the Government should keep their problems as their sole objective. When I say certain things, the Members sitting on the Treasury Benches should not misunderstand me; we are told that the ruling party has collected so far about Rs. 2.0 crores for the elections and for their political survival. It would be very wise on their part if they give up that amount and it would be a great gesture.

Sri D. Venkatesam:—On a point of clarification. Just now, Mr. Madan Mohan has said that the ruling party has collected

Rs. 2.0 crores for the election campaign. May I know from which source he has got the information?

Mr. Deputy Speaker:—That is his information.

Sri A. Madanmohan :—Let my friends understand me properly. My friend has been hurt by what I have said I feel that the people should not be kept under suspense. You have seen so many telegrams sent to the Government and the opposition parties The Government should act in time and it is a very alarming situation. At least the back-log of Rs. 5.0 lakhs rebate has to be given by the Government. It should be immediately given. Personally speaking, I have no personal acquaintance with him, but I think he has a sense of understanding and sympathetic approach towards such problems. I am really happy about it. He should convince the Government and the Cabinet and even the Chief Minister and try to see that the rebate is paid: we should remember that a stitch in time saves nine The Minister should look into this aspect as a humanitarian problem and act immediately. Otherwise, the Government cannot be excused for the lapse on its part.

శ్రీ కె. మునుస్వామి:—అధ్యక్షా, చేనేత కార్మికులను గురించి అన్ని విషయాలు చెప్పారు. ఈనాటి ప్రాబ్లెం స్లంప్ ఎక్కువయినది ఎలా రిలీఫ్ చూపాలనేది. దానిగురించి కొన్ని కన్‌స్ట్రక్టివ్ సజెషన్సు చెబుతున్నాను. దాదాపు ఎలిమెంటరీ స్కూలునుంచి కాలేజెస్ వరకు యూనిఫారం చేనేత గుడ్డలనే యూజ్ చేయాలని యిమిడియేటుగా మినిస్టరుగారు టెలిగ్రాంస్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను. 2. చేనేతకు యింతవరకు పబ్లిసిటీ జరగటం లేదు. హర్యానా రాష్ట్రాన్ని చూడండి సుల్తాన్ బజార్‌లో టెంట్సు వేసుకుని ప్రచారంచేసి అమ్ముతున్నారు. దాదాపు దేశం మొత్తంమీద చూసుకుంటే అన్ని రాష్ట్రాలలోను అన్ని జిల్లా హెడ్‌క్వార్టర్సులోనూ హర్యానాక్లాత్ సేల్ అవుతుంది. రంగురంగుల మన్నికైన తెరగుడ్డలు అమ్ముడుపోతున్నవి. దట్ సార్ట్ ఆఫ్ ఎగ్జిబిషన్ యిమిడియేటుగా ప్రతి డిస్ట్రిక్టులో ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. 3. మొబైల్‌వాన్సు పెట్టి విలేజస్‌కు వెళ్ళి అక్కడ ఉన్న క్లాత్ ప్రొక్యూర్‌చేసి సేల్సుకు అనుకూలంగా మొబైల్‌వాన్సులో సేల్స్ సర్వీసు యిమిడియేటుగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. 4. వెంకటరెడ్డి గారు చెప్పినట్లు కోఆపరేటివ్ సొసైటీలలో సక్రమమైన అడ్మినిస్ట్రేషను లేకుండా ఉన్నవి రూల్సును రిలాక్సుచేసి ఎంతూజియాస్టిక్ యువకులను అపాయింట్‌చేసి ఎంకరేజిచేస్తే చాలా ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది. పంచెలచాపులు, లాప్పింకు పనికివచ్చే గుడ్డలు యిక్కడికు ప్రతిరోజు తెప్పించి కొంత అమ్మకము జరిపితే స్టాక్సు తగ్గడానికి అవకాశము వుంటుంది కనుక దీనిని కూడ ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—అధ్యక్షా, చాలమంది గౌరవసభ్యులు సుదీర్ఘమైన ఉపన్యాసాలుచేసిన తరువాత చేనేత పరిశ్రమలో వున్న సామాన్య, పేద ప్రజలయొక్క గోడును ఎక్కువగా చెప్పాలని అనుకొనడము లేదు. వాన్నిగురించి నాకు ఎక్కువగా తెలియదు

కూడాను. అందరూ చెప్పే విషయాలను అర్థముచేసుకొని శ్రద్ధగా విన్నమీదట కొన్ని ప్రశ్నలు నాలో నాకు పుడుతున్నవి. ప్రణాళికాబద్ధమైన కృషి జరుగుతున్న ఈ యుగములో ఒకవైపున బట్ట నిలువవుందని చెబుతున్నారు. దీనిని సర్‌ప్లస్ అని చెబుతారు కాబోలు. ఆర్థికశాస్త్రము చదివిన అందరూ సర్‌ప్లస్ అంటారు. ప్రణాళికలు వచ్చినతరువాత పెర్‌కేపిటా కన్‌సమ్షన్ తీసుకొని ఒక ప్రణాళికనుంచి మరొక ప్రణాళికకు పోయేటప్పటికి ఎంత అభివృద్ధి వున్నది అని చూడండి. మన ప్రణాళిక ప్రకారము ప్రతి ఒక్కరికి 30 గజాల బట్ట యివ్వగలమా? యివ్వగలిగితే, వారి క్లోతింగ్ రిక్వైర్‌మెంట్సు మీట్ అయినతరువాత మిగిలితే అప్పుడు సర్‌ప్లస్ అని చెప్పవచ్చును. ఇతర దేశాలకు పంపించాలన్నా అర్థము చేసుకొనవచ్చును. కాని ఇక్కడ గోచిగుడ్డ పెట్టుకొనేవారు నూటికి 90 మంది వున్నారు. ఈ దేశములో బట్ట విడుదల అవడములేదని అంటే ఇదంతా ఏమి ప్లాను అనాలో అర్థముకావడము లేదు. దీనిలో తేడా ఎక్కడ వుంది? కేపిటల్ ప్రొడక్షనులో వున్న దౌర్భాగ్యలక్షణము అని గుర్తిస్తే బాగుంటుంది అని మనవిచేస్తున్నాను. శాస్త్రీయమైన దృక్పథముతో ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలని కృషిచేసి వుంటే ఈవేళ ఈ గతిపట్టి వుండదు. సమస్య వచ్చినపుడు దాటుకుపోదామనే మనస్తత్వము....అంటే నేను ఏ వ్యక్తిని ఉద్దేశించి చెప్పడములేదు....ఒక ప్రభుత్వము అని కాదు....సమాజమే ఇటువంటి దృక్పథముతో నడుస్తూ వచ్చినందువల్ల ఎప్పటికప్పుడు సమస్యగా తయారవుతున్నది. లీన్ సీజనులో పనిపాటలు లేక రూరల్ సెక్టార్‌లో అసమర్థత ఎప్పుడైతే ఏర్పడినదో అది కేవలము బట్టకేకాదు అన్నింటికి మాంద్యము ఏర్పడినది. బట్ట విషయములో కొంత విపరీతముగా వుండవచ్చును. ఎన్నో ప్రణాళికలను వేసి అమలు చేస్తున్నారు. కొన్ని బట్టలు చేనేతవారికి ప్రత్యేకించి మిల్లు పోటీనుంచి తప్పిస్తే చేనేత పారిశ్రామికులు బ్రతుకుతారు అని ఆలోచనచేసి ఆ విధంగా చెబుతున్నాము. ఇది స్టాప్‌గేప్ అరేంజిమెంటుగా రైటు అయి వుండవచ్చును. కాని దీర్ఘకాలిక ప్రణాళిక అయితేమాత్రము చదువుకొన్నవారు ఎవ్వరూ నమ్మలేరని, అది చాల పొరపాటు అని చెబుతున్నాను. ఎట్లా అవుతుంది అని మాట్లాడుతున్నాము కాని కన్‌స్యూమర్స్ అనేవారు వున్నారనేది గ్రహించాలి. ఎక్కువ రిబేటును యివ్వండి, ఈ రిబేటును సొసైటీలవారు యిచ్చుకొనలేరు కాబట్టి దొడ్డిదారిన గవర్నమెంటే యివ్వాలి అని ఇటువంటివి చెప్పుకొనడము ఏమి పద్ధతో ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. నాలుగు మూలలా అంటుకొన్న తరువాత నుయ్యి త్రవ్వడానికి ప్రయత్నముచేస్తే ఏమి ప్రయోజనము. ఏమైనప్పటికి రిబేటు విషయములో ప్రభుత్వము సానుభూతితో ఆలోచించి తగు సహాయము చేస్తారనే ఆశ వుంది. లక్షల ప్రజానీకానికి సంబంధించిన వ్యవహారము. భగవంతరావుగారు కార్మికుల శ్రేయస్సు కోరేవారు కాబట్టి, వారు కార్మిక కుటుంబమునుంచి వచ్చినవారు, వారి కష్టసుఖాలు తెలిసినవారు కాబట్టి చమటోడ్చి బ్రతికేవారి విషయం మంత్రిగారికి తెలుసు. అందుచేత వారి ఈ దుస్థితిని తొలగించడానికి ప్రభుత్వము సానుభూతితో ఆలోచించి తగు సహాయమును అందచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. కోటయ్యగారు చెబుతున్నపుడు వింటే కళ్ళనీళ్ళపర్యంతము అయినది. అందువల్ల ప్రభుత్వము సానుభూతితో ఆలోచించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri G. Sivaiah :—After hearing the hon. members and studying the problem I wish to place certain concrete proposals before this House.

Sir the entire handloom industry in the country — 5 lakhs of families in Andhra Pradesh, 20,000 families in Chittoor and 10,000 families in Puttur Taluk – are facing a crisis of existence. Why? It is because the Textile industry has swallowed this industry. How about the Textile industry? They have also been swallowed by the Terycot and Terylene industry. Government have to take concrete steps to solve this problem.

The first thing I would like to suggest is to decide and clear the accounts between the Government and the handloom industry by paying the rebate that is due to the industry – all the dues. Let them settle the account once for all. Secondly, let the Government create a Development Agency to look after the interests of the handloom industry. Thirdly, production depends upon demand and demand depends upon production. Let the Government explore the export possibilities. About internal consumption, we are facing crisis after crisis, from which we have to come out. Not only the Government but also the people have to contribute to the solution of the problem. Let all school-going children compulsorily wear handloom cloth, and then all the employees of Government including Ministers should be asked to wear handloom cloth.

Mr. Chairman :—Are you prepared to wear handloom cloth ?

Sri G. Sivaiah : – I shall be one among them. If all these people wear handloom cloth we can meet the demand of the handloom industry. Not only should these people wear handloom cloth, but all Government Departments should be asked to buy handloom cloth for their requirements. This way we should try to solve the problem.

This industry is bound to liquidate itself if not today, 20 years or 30 years afterwards. So, Sir, from now on itself we have to think of absorbing these families in other vocations of life.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :—అధ్యక్షా, కాకలు తీరినపెద్దలు పారిశ్రామికులు పట్ల సానుభూతి వ్యక్తం చేస్తూ ప్రధానంగా నాయకులు చాలామంది ఈ పరిశ్రమ గురించి కొన్ని అభిప్రాయాలు వ్యక్తంచేశారు. ఇదేకాల్ ఎటెన్షన్ అయితే రెండు మాటలతో చెప్పడం జరిగివుండేది. అదృష్టవశాత్తూ ఈ పరిశ్రమ గురించి రెండు గంటలకు పైగా చర్చ జరగడం సంతోషం. చాలామంది సభ్యులు శాశ్వతంగా ఈ సమస్యను పరిష్కరించా లని, కొన్ని మార్పులు సూచిస్తారని ఆశించాను. కాని చాలామంది ఎమ్మోషనల్‌గా మాట్లాడారు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించటానికి శాశ్వత మార్గాలు ఆలోచించటానికి

వచ్చేనెలలోనో, పై నెలలోనో దీనిపై ఒక సెమినార్ ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తున్నది. మిత్రులు తమ దృక్పథాలను, సలహాలను ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. మొన్న 18—7—71 న హ్యాండ్‌లూమ్ ఎడ్వైజరి బోర్డు సమావేశం జరిపించాము. దానిలో ముఖ్యమైన నిర్ణయాలను తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ పరిశ్రమ ఎన్నో సంవత్సరాలుగా వత్తిడులకు దిగుతూ పని చేస్తున్నప్పటికీ ప్రస్తుతం వీవర్స్ యొక్క నెలవారీ ఆదాయం ఎంతప్రయత్నించినా నెలకు 60 రూపాయలకంటె ఎక్కువ పెంచలేకపోయాము. అది చాలదు, కనీసం 150 కు తగ్గకుండా చేయడానికి కాంక్రీట్ సజెషన్స్ ఇవ్వాలని ఎడ్వైజరి బోర్డులో ఒక సబ్‌కమిటీని వేయడం జరిగింది. వారు తొందరగానే తమ రిపోర్టును అందచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఆ పారిశ్రామికులు ప్రధానంగా ఎదుర్కొంటున్న గృహ వసతి సమస్యను గురించికూడా ఆలోచించడం జరిగింది. దానికి మన రాష్ట్రంలో ప్రత్యేక ఫెడరేషన్‌ను ఏర్పాటుచేసి కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారు నిర్వహిస్తున్న సంస్థలనుండి అప్పుతీసుకొని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున కనీసం 4 లక్షలు షేర్ కాపిటల్ క్రింద ఇచ్చి 50 లక్షలతో 2,500 రూపాయలతో గృహం కట్టడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నాము. ఈ మధ్య పవర్‌లూమ్ మీద టాక్స్ ఎగ్జెమ్షను గురించి ఆందోళన జరిగితే దాని గురించి చర్చించడం జరిగింది. పవర్‌లూమ్‌మీద ఎక్సైజ్ డ్యూటీ వేస్తేకాని చేనేత మీద పవర్ లూమ్ ప్రభావం పడకుండా వుండటానికి అవకాశం వుంటుందనే ఉద్దేశంతో ఒక నిర్ణయం తీసుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాయడం జరిగింది. కేంద్రప్రభుత్వ దృష్టికి అనేకసార్లు ఇంకా చాలా విషయాలు తీసుకురావడం కూడా జరిగింది. ప్రగడ కోటయ్యగారు 450 రూపాయలు ప్రీమియం వసూలుచేస్తున్నారు, దానిలో కొంతభాగం హోంస్ లూమ్ ఇండస్ట్రీకి రావాలని చెప్పారు. ఇదికూడా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాయడం జరిగింది. ఇప్పుడేదో కోటిరూపాయలడిగారని కోటయ్యగారు చెప్పారు. కోటిరూపాయలు అడిగిన మాట వాస్తవమే. ఆ కోటి రూపాయలు ఎప్పుడు ఇచ్చినా అది హ్యాండ్ ల్యూమ్ ఇండస్ట్రీకి ఉపయోగపడుతుందని ప్రభుత్వం విశ్వసిస్తున్నది. ఆ ప్రయత్నం చేయడం తప్పు అని కోటయ్యగారు అంటారని నేను అనుకోలేదు. ఆ ప్రయత్నంవల్ల బాగుపడుతుందని ఆశించాము, ఆ ప్రయత్నం సఫలం అవుతుందని విశ్వసిస్తున్నాము. రిహాబిలిటేషన్ మినిస్ట్రీకి కూడా కోటిరూపాయలకు తక్కువ కాకుండా వస్త్రాలు తీసుకోవలసినది. రెఫ్యూజీస్‌కు గుడ్డలు ఇప్పించే విధంగా మేము హ్యాండ్‌లూమ్ గుడ్డను సప్లయి చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాము అని ఖాదిల్కర్‌గారికి నేను వ్రాయడం జరిగింది. ఇంకా ప్రయత్నంచేస్తున్నాము. ఇప్పుడప్పుడే గుడ్డ సప్లయి చేస్తామో లేదో అనివారు ఉత్తరం వ్రాశారు. రిజర్వేషన్ ఆఫ్ శారీస్ అండ్ ధోవతీస్ గురించిప్రభుత్వానికి రెండో అభిప్రాయంలేదు. రిజర్వేషన్ తప్పనిసరిగా వుండాలి. రాఘవులుగారు చెప్పినట్లుదూర దృష్టితో ఆలోచించినప్పుడు రిజర్వేషన్ మంచిదా లేదా అనేది ఆలోచించవలసిన అవసరం కనబడ్డంలేదు. అందువల్ల ఈ విషయాన్ని గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించి ఖచ్చితంగా అమలు చేయాలనే దృష్టితో కేంద్ర ప్రభుత్వం పై వత్తిడితీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—రిజర్వేషన్ ఇదివరకే ఇచ్చాము, అవిఅమలు జరిగేట్లు చూడడం ప్రభుత్వ బాధ్యత అని చెప్పారు.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :—రిజర్వేషన్ ఆర్డర్ కేంద్ర ప్రభుత్వం పాస్ చేయడం అది మహారాష్ట్ర గవర్నమెంటు క్వశ్చన్ చేయడం, హైకోర్టులో స్టే రావడం ....

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—డ్రయినేజ్ సెస్సుకు సంబంధించి రైతులు కోర్టుకు వెళ్ళారు. వెళ్ళిన రైతులకే ఇచ్చారు. అక్కడవోనర్స్ ఇచ్చివుంటారు.

So far the State Government did not care to obtain the copy of the judgement. Government of India also did not write to the Andhra Pradesh Government. You also did not like to obtain the judgment.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— నాకు తెలిసినంతవరకు జడ్జిమెంటు రాలేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— మనము స్టే వెకేట్ చేయమని అడిగారిగదా, Will you suggest to prefer an appeal ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— టెక్స్టయిల్ కమిషనరు యీ విషయము మీద ప్రతి స్టేట్ గవర్నమెంటు తమ స్వంత అభిప్రాయాలను అమలులో పెట్టడానికి అవకాశము కల్పించేటటువంటి విధానముతో ముందుకు రావడము లేదు. అందుచేత ఆ జడ్జిమెంట్ స్వరూపము తేలిన తరువాత వెంటనే, ఎంత తొందరగా అమలులో పెట్టడానికి అవకాశ ముంటుందో అంత తొందరగా అమలులో పెట్టడానికి మేము సిద్ధముగా వున్నామనేది నిర్వివాదమైన విషయము.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :— జడ్జిమెంటు కాపీని తొందరగా తెప్పించండి.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— తెప్పిస్తాము, చేస్తాము, దీస్ ఆర్ ఆఫ్ ప్రొసిజురల్ మేటర్స్....

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇందులో ఒక ప్రాథమికమైన విషయం వుంది. ఆ టెక్స్టయిల్ కంట్రోలర్ ఎవరంటే మిల్లులను బలపరిచేవారు. అతడు యీ యిండస్ట్రీ బ్రతకాలని కోరడు.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— మిల్లులమీద బ్రతికేవాడో యింకొకరిని బ్రతికించేవాడో మనకు అనవసరము, దానిలోకి పోవలసిన అవసరము లేదు. పోతే వారు అన్నట్లుగా యీ విషయంలో యింతకంటె ముందుకు పోవడానికి ఏమి అవకాశముంటుందో తప్పక ప్రయత్నము చేస్తాము. ఇక క్రెడిట్ సప్లయి గురించి చాలా సూచనలు చేయబడ్డాయి. కొత్తగా ఒక బ్యాంకు పెడితే యిది సాల్వ్ అవుతుందని చాలా మంది సలహాలు చెప్పారు. మొదట నేను మినిస్టరుగా వున్నప్పుడు, 1958, 59 ఆ ప్రాంతములో రిజర్వు బ్యాంకు వారితో మాట్లాడము జరిగింది. రిజర్వు బ్యాంకువారు అప్పటినుండి యిప్పటివరకు ఒకే యాటిట్యూడ్‌తో వున్నారు—సెపరేట్ బ్యాంకు ఫర్ ఫైనాన్సింగ్ వీవర్స్, యీజ్ ఎ ప్రిన్సిపుల్ యాక్సెప్టెబుల్ కాదు అనే వాదన ఒకటి పెట్టారు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :— ఫైనాన్సింగ్ కార్పొరేషన్ పెట్టవచ్చు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— బ్యాంకింగ్ ప్రకారముగా అయితే వారి రెగ్యులేషన్స్ ప్రకారముగా మనము చేయాలి. మన ఫైనాన్సెస్‌తో ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు మీరు నడిపి, అది వయబుల్ యూనిట్ అవుతుందో కాదో తెలుసుకున్న తరువాత రిజర్వు బ్యాంకును ఎప్రోచ్ కావచ్చు. రిజర్వు బ్యాంకువద్దకు మనము ఫైనాన్సెస్ కొరకు వెళ్ళ వలసిన అవసరము లేదు. Why cannot we start with our own funds? We have got Rs. 75 lakhs of our own resources in all the central banks put together. The Government can also participate in the share capital structure. Divert all those funds to those Banks. We will be having Rs. 1½ crores and we are getting only Rs. 44 27 lakhs from Government of India through the Central Banks to Weavers' Societies.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— వెనుక చెప్పిన వాదమే, దీనిలో పెద్దగా కొత్తదనము వుందని నేను అనుకోను. యు. పి. లో పెట్టారు, మైసూరులో పెట్టారు, పెట్టిన తరువాత వాటిని సెంట్రల్ బ్యాంక్సులో మెర్జ్ చేశారు. మదరాసులో యింతవరకు కో-ఆపరేటివ్ సెక్టర్‌కు సంబంధించినంత వరకు సెపరేట్ బ్యాంకు పెట్టలేదు. అయితే మాస్టర్ వీవర్సుకు సంబంధించి సలహాలు యివ్వడానికి ఒక ఫైనాన్సింగ్ కార్పొరేషన్‌ను పెట్టారు. ఇవన్నీ మొన్న మేము స్టేట్ అడ్వయిజరి బోర్డు మీటింగులో ఆలోచించాము. ఇది అవసరమా కాదా, యిక్కడున్నటువంటి పరిస్థితి ఏమిటి ? క్రెడిటు ఫెసిలిటీస్ ఏమిటి ? కేంద్ర ప్రభుత్వము దృక్పథము ఏమిటి ? ఏమి చర్యలు తీసుకోడానికి అవకాశముంటుందని ఆలోచించినప్పుడు సెపరేట్ ఫైనాన్సింగ్ బ్యాంకువల్ల వచ్చేటటువంటి యింటరెస్ట్ 9 నుండి 11 శాతము వరకు పెరుగుతుంది, గాని తక్కువ రేటుతో వీరికి ఫైనాన్సు దొరుకుతుందనే నమ్మకము ఎక్కడా కుదరనేలేదు.

డాక్టరు టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు:— లక్ష్మణ్‌గారు కోటయ్యగారు స్టేట్ అడ్వయిజరీ బోర్డులో వున్నారా ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— ఇప్పుడు లేరు.

డాక్టరు టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— ఎప్పుడైనా వున్నారా ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— ఎందుకులేరు ? ప్రస్తుతము లేరు. ఈ ఫైనాన్సెస్ సంగతి ఆలోచించినప్పుడు నేష్నలైజేషన్ ఆఫ్ బ్యాంక్సు దృష్ట్యా, ఏ రకంగా ఫైనాన్సెస్ వీరికి అందజేయడానికి వీలుంటుందనే దానిమీద నేనుపర్సనల్‌గా యినిషియేటివ్ తీసుకొని సెప్టెంబరు 3, 1969 నాడు డైరెక్టుగా ప్రధాన మంత్రి గారికి ఒక వుత్తరము వ్రాశాను. వీవర్సు గురించి షివ్‌రేరింగ్ కమిటీని గురించి, షిషర్‌మన్ కమిటీని గురించి, యీలాంటి ఆర్టిజన్సు, సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిడ్‌వారి గురించి, నేషనలైజ్డ్ బ్యాంక్సు ఏ రకంగా క్రెడిటును అందజేయడానికి పథకము వేస్తున్నారు, వీరికిచేసేటటువంటి పథకము యితరంగా చేసేటటువంటి పథకము కంటె అదనంగా

వుండకపోతే యీ సహాయము జరుగుతుందా లేదా అనే విషయము మీద 69 సెప్టెంబరులో వారికి డైరక్టుగా వుత్తరము వ్రాయడం జరిగింది. ఆమెగారు సమాధానము కూడా వ్రాయడము అయిందనుకోండి. అందుకని యిలాంటి సెల్ఫ్ ఎమ్ప్లాయిడ్ పీపుల్‌కు, ఆర్టిజన్స్‌కు నేషనలైజ్డ్ బ్యాంక్స్ నుండి క్రెడిటు అందజేయాలనేది ఒకపాయింటు, రెండవది, రేటు ఆఫ్ యింటరెస్టు నెగ్లెక్టెడ్ సెక్షన్స్‌కు తక్కువ రేటుకు యివ్వడమనేది—యీ రెండు ప్రతిపాదనలను మనస్సులో వుంచుకొని చూస్తే, మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వము నుండి వచ్చే పథకము, యీ వృత్తులకు సంబంధించి, అవి స్వయంపోషకత్వం సాధించడానికి తక్కువ రేటుకు వారేమైనా పథకము అందజేస్తారేమోననే విధంగా ఆలోచించవలసిన అవసరముంది.

Sri G. Venkata Reddy :— What is the reply for the letter you have written to the Prime Minister ?

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— కమిటీవారు ఆ ప్రపోజల్‌ను టేకప్ చేశారు, పార్లమెంటులో చవాన్‌గారు స్పష్టంగా చెప్పారు. మొన్న సబ్ కమిటీవారు నెగ్లెక్టెడ్ క్లాసెస్‌కు తక్కువ రేటు ఆఫ్ యింటరెస్టుకు యివ్వాలనడము బ్యాంకింగ్ ప్రిన్సిపుల్స్ దృష్ట్యా సాధ్యము గాదు. అందరిని సమానంగా చూడవలసిందని రిపోర్టు యిచ్చారు. చవాన్‌గారు మొన్న పార్లమెంటులో చెప్పారు. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిడ్ క్లాస్‌లో విలేజ్ ఆర్టిజన్స్, ట్రెడిషనలీ సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిడ్ పీపుల్స్‌ను మీరు యింక్లూడ్ చేస్తారా లేదా అంటే యువర్ పేపర్ హేజ్ బీన్ రెఫర్డ్ టు ది సబ్ కమిటీ అన్నారు. ఆ సబ్ కమిటీ రిపోర్టులో కూడా ట్రెడిషనలి సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిడ్ క్లాస్ లేదు. సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిడ్ అంటే ఎడ్యుకేటెడ్ సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిడ్, ఎడ్యుకేటెడ్ ఆర్టిజన్స్‌ను గురించి యింతవరకు మనవారు ఆలోచిస్తున్నారు. అందువల్ల, నేషనలైజ్ అయిన తరువాత యింటరెస్టు పెరిగింది. పూర్వము 4, 5, శాతము యింటరెస్ట్ యిచ్చేవారు డిపాజిట్స్ మీద, దానిని 5,6 చేసి, యిప్పుడు 9 నుండి 11 కు పెంచారు.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— కోటయ్యగారు చెప్పింది, ప్రభుత్వము ఆలోచించేది ఒకే దృక్పథములో వున్నట్లు కనబడుతున్నది. అందుచేత యీ విషయములో, కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆలోచనలను మార్చడానికి మనము ప్రయత్నము చేయవలసిన అవసరముంది కాబట్టి సెపరేట్ బ్యాంకు వుండవలసిన అవసరము లేదు.

డాక్టరు టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :— ప్రధానమంత్రిగారి నుండి జవాబు ఏమి వచ్చింది ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— ఆ లెటర్ యిప్పుడు నాదగ్గర లేదు. ఆమె సమాధానము ఏమి చెప్పిందంటే, నేషనలైజ్డ్ బ్యాంకింగ్ స్ట్రక్చర్‌ను యిప్పుడు మార్చము గాబట్టి, యీ విషయాన్ని తిరిగి పునరాలోచించవలసినదిగా నేను వారిని కోరుతున్నాను అని వ్రాసింది. ఇక రిబేటు గురించి చాలా మంది విషయాలు చెప్పారు. ఈ రిబేటు 1967 వ సంవత్సరములో డిస్‌కంటిన్యూ చేయబడింది. రిబేటు డిస్‌కంటిన్యూ చేసి ఆల్టర్‌నేటివ్ ప్రోగ్రాం యిస్తే యీ హ్యాండ్లూమ్ యిండస్ట్రీ బాగుపడుతుందని ఒక ఆలోచన చేయబడింది. ఆ సమయములో యీ రిబేటు డిస్‌కంటిన్యూ చేయబడింది. రామరాను రిబేటు

ఎరియర్స్ కొంత వుండడము జరిగింది. అందుచేత 69-70 సంవత్సరములో 32 లక్షల 30 వేలు యివ్వాము రిబేటు క్రింద—70-71 వ సంవత్సరములో 59 లక్షల 57 వేలు యివ్వాము, యీ సంవత్సరము 35 లక్షల ప్రొవిజన్ బడ్జెటులో పెట్టబడింది. ఇప్పటికి 42 లక్షలు వుంది, యీ 42 లక్షలలో యింక్లూజివ్ ఆఫ్ రిబేట్ క్లెమ్స్ దైది కడప డిస్ట్రిక్ట్. ఆ కడప డిస్ట్రిక్ట్‌కు ఒక చరిత్ర వుంది. అది ఎ. సి. బి. ఎంక్వయిరీలో వుంది. అది యివ్వవచ్చునా యివ్వకూడదా అనేది ఎ. సి. బి. తేల్చవలసినటువంటి విషయము. ఈ 42 లక్షలు. యిది పోను, మళ్ళీ యీ సంవత్సరము యివ్వవలసినటువంటి క్లెమ్స్, 25 లక్షలు 30 లక్షలు అయితే, మొత్తము 1-4-72 నాటికి యీ రిబేటు ఎరియర్స్‌ను పూర్తిగా యిచ్చి వేయాలని ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వుంది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— వచ్చినటువంటి క్లెమ్స్ 45 లక్షలు వున్నవి. మీరు ప్రొవైడ్ చేసింది 35 లక్షలు, యింకా 10 లక్షలు చేసి మొత్తము క్లియర్ ఆఫ్ చేయండి.

That will be helping the industry immediately.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— నేను అదే చెబుతున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— 35 లక్షలు ప్రొవైడ్ చేశారు. తప్పకుండా చలామణి అవుతుందని నమ్మవచ్చా ?

శ్రీ. ఎ భగవంతరావు :—ఓ ఎస్. పోయిన సంవత్సరము, 70-71 లో, 59 లక్షల 57 వేలు యివ్వడము జరిగింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ప్రొవైడ్ చేసింది సంవత్సరము ఆఖరుదాకా చలామణి అవుతుందని దీని అర్థము, యీ మధ్యన హెడ్ ఆఫ్ చేంజ్ కాదుగదా.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— ఆ అనుమానము అక్కరలేదు, ఏమిలేదు....సంవత్సరము పొడుగునా 5 పైసలు రిబేటు యివ్వాలనే ప్రతిపాదన వీవర్స్ రిప్రజంటేటివ్స్ నుండి రావడము, దాని గురించి ప్రభుత్వము ఆలోచించడము జరిగింది. పోయిన మే నెలలో ఆ రిప్రజంటేటివ్స్ తో సమావేశము జరిపి డిస్కస్ చేయడము జరిగింది.

శ్రీ కొండా లక్షణ్ బాపూజీ :— సంవత్సరాంతము వరకు రిబేటు పే చేసే సంగతి వుంటుందా అని లచ్చన్నగారు అంటే తమరు ఔను అన్నారు. అది చాలా ప్రమాదకరమైన మాట.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :— ఆ మాట అనడము లేదు.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజి :— ఈ యిబ్బంది కాలములో, తక్షణమే ఆ 30 35 లక్షలు రిలీజ్ చేసే ప్రయత్నము చేస్తారా ? అందులో, మళ్ళీ ప్రభుత్వానికి, బ్యాంక్స్‌కు రావలసిన డబ్బును రాబట్టుకోకుండా, అది ఎగ్జెమ్ట్ చేసి, యీ 35 లక్షల డబ్బును వీరికి ఉపయోగపడేటట్లుగా చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—35 లక్షలు రిబేజుచేయడంలో అడ్డంకులు లేవు. యీ బడ్జటు అయిపోవాలి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—సెప్టెంబరువరకూ వోట్ ఆన్ ఎకౌంటు ఉంది కదా. అందులో అడ్-హక్ ప్రొవిజను ఉంది కదా.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—1-4-72 నాటికి మొత్తం ఎరియర్సు పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. యీ 5 పైసలు రివైజు చేయవలసి ఉంది.

డా. టి. వి. యస్. చలపతిరావు:—అదేమిటండి. రోగి చచ్చినతరువాత వైద్యం చేసినట్లుగా ఉంది.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—యీ రివయిజు చేయాలనే ఉంది. యీ ఎపెక్సు సొసైటిలకు వచ్చే రిబైటు సేల్సుపయిన అయిదు పైసలు రిబేటు ఇచ్చే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వ కన్సిడరేషనులో ఉంది. తరువాత 16 జూలైలో సెక్రటరీలు మీటింగు జరిగింది. 18 జూలైలో బోర్డు అడ్వయిజరిబోర్డులో చర్చించారు. యీ స్టాక్సు ప్రమాదమయిన పరిస్థితిలో పెరిగినట్టులేదు. అలాగని రిప్రజెంటేటివ్సు ఎవరూ అప్పుడు చెప్పలేదు. ఏమయినప్పటికి యీ శ్లాక్ సీజనులో రిబేటు ఇవ్వమని కోరినారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—అసలు యీ హాండ్ లూము డిపార్టుమెంటుకు స్టాకు ఎంత ఉందో ఏమిచేయాలో తెలుసుకునే బాధ్యతలేదంటారా?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—అప్పుడు డిస్కస్ చేసినప్పుడు యీ శ్లాక్ సీజనులో 10 పైసలు రిబేటివ్వమని కోరినారు. ఇప్పుడు రెండుచోట్ల ఎపెక్సు సొసైటీలను మినహాయించి పూర్తిగా ప్రయిమరి సొసైటీలకు లాభం చేకూర్చే విధంగా రిటెయిలు సేల్సుపయిన 10 నుంచి 17 వరకూ 10 పైసలు స్పెషలు రిబేటు శాంక్షను చేశారు. యీ స్లమ్ పీరియడు ఆధారంచేసుకుని యీ స్టాక్సు క్లియరు కావడానికి ఇది బాగా పని చేస్తుందనే విశ్వాసం ఉంది. సెప్టెంబరు నెలలో దసరా వస్తుంది, అక్టోబరు నెలలో దీపావళి వస్తుంది. ఇవన్ని సేల్ అవుతాయి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—వోటులన్ని కాంగ్రెసుకే పడతాయి కదా యీ రిబేటు పూర్తిగా ఇవ్వకూడదు?

శ్రీ కె. మునుస్వామి:—యీ రిబేటు సంవత్సరం పొడుగునా ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వానికి గల ఇబ్బందులేమిటి?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—యీ అయిదు పైసలు ఇవ్వాలనే దాని మెరిట్సు అండ్ డిమెరిట్సు డిస్కస్ చేశారు. కేరళలో యీ సిద్ధాంతం విత్‌డ్రా చేశారు. మనం ఇది రివైజు చేయడం మంచిదనీ అందులో ఉన్న ఒక భాగాన్ని ఇంప్లిమెంటు చేయాలని ఉంది. ప్రయిమరి మరియు ఎపెక్సు సొసైటీల పూర్తి సేల్సుకు ప్రత్యేకంగా 5 పైసలివ్వడం మన ఫైనాన్సియల్ పొజిషను బట్టి డిశంబరు ఆఖరుకు పొజిషను రివ్యూ చేస్తాము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:-ఎపెక్సు సొసైటీలకు క్రెడిట్ ఫెసిలిటీస్ ఎగ్జాస్టు అయినవి. far they are not able to purchase even one meter of cloth from the primary societies. Unless the Government assists them by way of ad hoc interest-free loan, how is it possible for the apex societies to purchase the accumulated stocks of the primary societies. Then only they will be able to provide employment This is an essential fact to be considered.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు :—ఎపెక్సు సొసైటి ప్రసిడెంటుతో మాట్లాడినప్పుడు షార్టుటరము లోన్సు ప్రతిపాదన వారు చేయలేదు. వారు చెప్పిన అల్టర్‌నేటివ్ సజషను ఇంప్లిమెంటు చేస్తున్నారు. కోఆపరేటివ్ సొసైటీల తరపున చూస్తే రెండుకోట్ల రూ.ల విలువగల స్టాకులో ఎపెక్సు సొసైటీలు రెండింటివద్ద ఉన్న స్టాకు 1 కోటి 30 లక్షల విలువగలది ఉంది. రెండున్నర కోట్లలో 1 కోటి 30 లక్షలుపోతే ప్రయిమరి సొసైటీల వద్ద 80 లక్షల విలువగల బట్టకంటె ఎక్కువలేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—మీరు 30 జూను పొజిషను చెబుతున్నారు. డాక్‌సీజను సబ్‌సిక్వెంటుగా వచ్చింది. జూలైలో ఉన్న స్టాకు ఎక్యుమ్యులేట్ అయినదాని సంగతి చూడండి. లక్ష మగ్గాలపయిన ఎన్ని లక్షల బట్ట తయారవుతుందో చూడండి.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలలో ఉన్న మొత్తాన్ని తీస్తే 80 లక్షలకంటె ఎక్కువలేదని ఎస్టిమేటులో తేలింది. తరువాత హైపాతికేషన్ ఆఫ్. ఫైనాన్‌సెస్ అని సెంట్రల్ బాంకులుకు హైపాతికేట్ చేస్తే అప్పులు ఇచ్చే....

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—ఉన్న 25 సెంట్రల్ బాంకులలో 14 బాంకులు వీక్ అని అగ్రికల్చరల్ బాంక్సును కమర్షియల్ బాంకులుగా చేశారు. వీవర్సు సొసైటీలకు వారు డబ్బు ఇవ్వలేకపోతున్నారు. యీ హైపాతికేషన్ లోన్సు వారికి వస్తాయా? ఇల్లు తగుల బడుతుంటె బావులు తవ్వుతున్నట్లుగా ఉంది. Why can't you give ad hoc loans to the apex societies? They will never approach you because it is a problem for them, We have to look to the position of primary societies whether the weavers are employed or not. and not the problem of apex societies. Who will purchase the products of the primary societies?

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—ప్రయిమరి సొసైటీలకు సహాయం చేయాలని ఉంది.

డా. టి. వి. యస్. చలపతిరావు:—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 7-15 అయింది. వారు లాంగ్‌రన్‌లో చెబుతున్నారు. యీ డిబేటు ఎందుకు. రెండుకోట్లు పెంచమంటె లేదు. నా సజషను ఏమంటె శ్రీ కొండా లక్ష్మనుగారిని శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారిని మంత్రిగారు వారి ఇంటికి లంచ్‌కి పిలిచి యీ ప్రాబ్లమ్సు సాల్వుచేసుకుంటె బాగుంటుంది.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపుజీ:—మంత్రిగారికి లంచ్ దండగవుతుంది.

డా. టి. వి. యస్. చలపతిరావు:—పోనీ టీకి పిలవండి.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—ఎక్కడెక్కడ సహాయాలు అవసరమయితే అక్కడ చేస్తున్నాము. ఇదేమీ సిరియసీస్ ప్రాబ్లము కాదు. సీజనలుగా వచ్చేది మాత్రమే.

Sri Pragada Kotiah:—No, No. (Many Members on the Opposition were on their legs by questioning the Minister's statement)

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—మంత్రిగారికి యీ సమస్య అర్థంకాలేదు.

Mr. Deputy Speaker: - If you all get up, I have no other alternative......

Sri Pragada Kotiah:—The Minister is speaking so lightly.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—దానివలన ఏమీ లాభంలేదు.

Sri Pragada Kotiah:—People living in Hyderabad may now know what it is.

శ్రీ ఎ. భగవంతరావు:—1970 సంవత్సరంలో ఏ స్టాక్ పొజిషన్ ఉన్నదీ అనేది అర్థం చేసుకోగలిగితే 1971 వ సంవత్సరంలో ఇదే మాసంలో ఇంతకంటే ఎక్కువ సీరియస్ సిట్యుయేషను ఉన్నదని చెప్పడానికి అవకాశం లేనప్పుడు ఎవరంతట వారు సీరియస్‌గా ఉందని చెప్పటం సరికాదు. సీజనల్‌గా వచ్చేటటువంటి ఎక్యుమ్యులేషన్ ఇది. తప్పని సరిగా ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు అర్థం చేసుకొంటుంది. ఎప్పటికప్పుడు ఏవీ రకమైన ప్రత్యేక సౌకర్యం తీసుకొనడానికి అవకాశం ఉందో చూసి దీనిని నిష్కర్షగా తీసుకొనటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు మీరు ఆ విధంగా అనడం సమంజసం కాదు.

Mr. Deputy Speaker:—The House now stands adjourned to meet at 8.30 a m. tomorrow.

(The House then adjourned till half-past eight of the clock on Saturday the 7th August, 1971)